

Новий Завіт

Посібник для вчителя євангельського вчення



Новий Завіт

Посібник для вчителя євангельського вчення

Видано
Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів

Обкладинка: *Проповідь на горі*, Карл Блох. Використовано з дозволу
Національного історичного музею Фрідеріксборга.

© 1998 року належить Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів

Усі права застережено

Printed in Germany

Текст англійською мовою затверджено: 1/98

Переклад затверджено: 1/98

Назва оригіналу: *New Testament Gospel Doctrine Teacher's Manual*

35681 192

Ukrainian

Зміст

Номер і назва уроку	Сторінка
Допоміжна інформація для вчителя	V
1 «Щоб ви вірили, що Ісус є Христос» (Ісая 61:1–3; Joseph Smith Translation, Luke 3:4–11; John 1:1–14; Іоанн 20:31)	1
2 «Величає душа моя Господа» (Лука 1; Матвій 1)	5
3 «Народився для вас Спаситель» (Лука 2; Матвій 2)	9
4 «Готуйте дорогу для Господа» (Матвій 3–4; Іоанн 1:35–51)	13
5 «Народитися згори» (Іоанн 3–4)	18
6 «Вони зараз покинули сіті» (Лука 4:14–32; 5; 6:12–16; Матвій 10)	22
7 «[Він] узяв наші немочі, і недуги поніс» (Марк 1–2; 4:35–41; 5; Лука 7:11–17)	26
8 Проповідь на горі: «путь іще крацу!» (Матвій 5)	30
9 «Шукайте ж найперш царства Божого» (Матвій 6–7)	35
10 «Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене» (Матвій 11:28–30; 12:1–13; Лука 7:36–50; 13:10–17)	40
11 «І багато навчав Він їх притчами» (Матвій 13)	44
12 «Я – хліб життя» (Іоанн 5–6; Марк 6:30–44; Матвій 14:22–33)	48
13 «І ключі тобі дам від Царства Небесного» (Матвій 15:21–17:9)	53
14 «А хто то мій ближній?» (Матвій 18; Лука 10)	57
15 «Я Світло для світу» (Іоанн 7–8)	61
16 «Я був сліпим, а тепер бачу!» (Іоанн 9–10)	65
17 «Що робити мені, щоб вічне життя впадкувати?» (Марк 10:17–30; 12:41–44; Лука 12:13–21; 14; 16)	69
18 «Він був пропав – і знайшовся!» (Лука 15; 17)	73
19 «Твоя віра спасла тебе!» (Лука 18:1–8, 35–43; 19:1–10; Іоанн 11)	77
20 «Горе вам, . . . лицеміри» (Матвій 21–23; Іоанн 12:1–8)	81
21 «Яка буде ознака приходу твого?» (Матвій 24)	86
22 «Посядьте царство, уготоване вам» (Матвій 25)	90
23 «Любіть один одного! Як Я вас полюбив» (Лука 22:1–38; Іоанн 13–15)	94
24 «Життя ж вічне» (Іоанн 16–17)	98
25 «Та проте – не Моя, а Твоя нехай станеться воля!» (Матвій 26:36–46; Марк 14:32–42; Лука 22:39–46)	103
26 «Я на те народився» (Матвій 26:47–27:66; Марк 14:43–15:39; Лука 22:47–23:56; Іоанн 18–19)	107
27 «Нема Його тут, – бо воскрес» (Матвій 28; Лука 24; Іоанн 20–21)	112

28	«Свідки – ми» (Дії 1–5)	116
29	«Учнів намножилося» (Дії 6–9)	121
30	«Не дивиться Бог на обличчя» (Дії 10–14; 15:1–35)	125
31	«А Церкви зміцнювалися в вірі» (Дії 15:36–18:22; 1 і 2 Солунянам)	129
32	«Духом живемо» (Дії 18:23–20:38; Галатам)	133
33	«Ви – Божий храм» (1 Коринтянам 1–6)	137
34	«Заховуйте так передання, як я вам передав» (1 Коринтянам 11–16)	141
35	«Примиріться з Богом» (2 Коринтянам)	146
36	«Улюбленим Божим, вибраним святим» (Римлянам)	150
37	Ісус Христос: «Начальник і Виконавець віри» (Євреям)	154
38	«Про Мене ти свідчив» (Дії 21–28)	158
39	«Щоб приготувати святих» (Ефесянам)	162
40	«Я все можу ... в Ісусі Христі» (Филип'янам; Колосянам; Филимону)	166
41	«Я ... свій біг закінчив» (1 і 2 Тимофію; Титу)	170
42	«Чиста ... побожність» (Якова)	174
43	«Вибраний рід» (1 і 2 Петра; Юди)	178
44	«Бог є любов» (1, 2 і 3 Іоанна)	182
45	«Переможець успадкує все» (Одкровення 1–3; 12)	186
46	«Він житиме з ними! Вони будуть народом Його» (Одкровення 5–6; 19–22)	192

Допоміжна інформація для вчителя

Після того, як воскреслий Господь являвся апостолам, він знову явився декільком з них біля Галілейського моря. Перебуваючи з ними, він запитав Петра три рази: «Чи ти любиш Мене?» Кожного разу Петро відповідав: «Так, Господи, – відаєш Ти, що кохаю Тебе». На ці слова Петра Господь відповів: «Паси ягнята Мої. . . Паси вівці Мої. . . Паси вівці Мої» (Іоанн 21:15–17).

Як учитель євангельського вчення, ви можете виказати любов до Господа, пасучи його овець, гарантуючи, що кожного учня вашого класу «пам'ятають і насичують добрим словом Бога» (Мороній 6:4). Одна з важливих цілей слова Бога полягає в тому, щоб допомогти нам «увірувати, що Ісус є Христос, Божий Син, і щоб віруючи, життя мали в Ім'я Його!» (Іоанн 20:31). Завдяки Духові ви зможете допомогти учням зміцнити їхнє свідчення про Спасителя, їхню віру в нього та їхнє зобов'язання жити за його євангелією. Ви також допоможете їм отримати інші благословення, які прийдуть через старанне вивчення Нового Завіту, як про це сказав Президент Томас С. Монсон:

«Усе послання Нового Завіту дихає духом, який пробуджує людську душу. Тіні розпачу розвіюються променями надії, смуток поступається місцем радості, і відчуття, що ти загубився у вирі життя, зникає через те знання, що наш Небесний Батько дбає про кожного з нас» (Послання Першого Президентства, червень 1997 року, стор. 2).

Навчання через Духа

Готуючись до уроку з євангельського вчення, важливо шукати натхнення від Святого Духа і його керівництва. Господь сказав, що Духа буде дано вам через молитву віри, і якщо ви не отримаєте Духа, ви не навчатимете (див. УЗ 42:14). Пам'ятайте, що Святий Дух – учитель у вашому класі.

Ви можете прагнути отримати Духа через молитву, піст, щоденне вивчення Писань і виконання заповідей. Готуючись до уроку, моліться, щоб Дух допоміг вам зрозуміти Писання й потреби класу. Дух також допоможе вам спланувати ефективне обговорення Писань і те, як застосувати їх у житті (див. 1 Нефій 19:23). Завдяки керівництву Духа, ви станете ефективним знаряддям у руках Господа, щоб навчати його слову його дітей.

Далі наведені деякі пропозиції, як запрошувати Духа на ваш урок:

1. Запрошуйте учнів молитися перед початком і після закінчення уроку. Протягом уроку моліться в серці, щоб Дух керував вами й підготував учнів до сприйняття уроку, свідчив і надихав їх.
2. Використовуйте Писання (див. «Зосередження на Писаннях» на стор. VI).
3. Свідчіть, коли Дух підказує вам, а не тільки в кінці уроку. Свідчіть про Ісуса Христа. Часто пропонуйте свідчити учням.
4. Використовуйте гімни, пісні для Початкового товариства й іншу священну музику, щоб підготувати серця учнів відчутти Духа.

5. Висловлюйте свою любов до учнів, до інших людей і до Небесного Батька та Ісуса Христа.
6. Діліться думками, почуттями й досвідом, які стосуються цього уроку. Пропонуйте учням робити так само. Учні могли б також розповісти, як вони застосували принципи, що обговорювалися на минулих уроках.

Зосередження на Писаннях

Старійшина Бойд К. Пекер навчав: «Істинне учення, якщо його зрозуміють, змінює ставлення й поведінку людей» (в Conference Report, жовтень 1986, стор. 2 або Ensign, листопад 1986, стор. 17). Під час вашої підготовки до уроку й протягом його проведення зосередьтеся на збереженні євангельського вчення в такому вигляді, як воно представлено в Писаннях і вченнях пророків останніх днів. Це вимагає від вас старанного вивчення Писань з молитвою. Господь наказав нам не прагнути проголошувати його слово, але спочатку прагнути отримати його слово. А коли ви отримаєте його слово через вивчення Писань, Господь обіцяв, що вашого язика буде розв'язано; тоді, якщо ви захочете, ви будете мати його Дух і його слово, силу Бога для переконання людей (див. УЗ 11:21).

Заохочуйте учнів приносити Писання в клас кожного тижня. Читайте разом вибрані уривки з Писань під час їхнього обговорення.

Використання цього посібника

Цей посібник – знаряддя, яке допоможе вам навчати євангельським ученням, що вміщені в Писаннях. Його пропонується використовувати в класах вивчення євангельського вчення для молоді та дорослих через кожні чотири роки. Немає необхідності, щоб учителі вивчали додаткові посилання й коментарі до Писань, аби викладати уроки.

Уроки в посібнику містять більше інформації, ніж ви, можливо, будете мати змогу викладати під час уроку. Прагніть отримати Дух Господа, коли вибиратимете оповідання з Писань, запитання й інші матеріали до уроку, щоб найкраще задовольнити потреби учнів.

Кожний урок має такі розділи:

1. *Заголовок.* «Заголовок» складається з двох частин: короткої описової фрази, або цитати, та уривку з Писань, який вам необхідно прочитати, готуючись до уроку.
2. *Мета уроку.* Сформульована мета уроку пропонує головну ідею, на якій ви маєте зосередитися під час підготовки уроку та його викладання.
3. *Підготовка до уроку.* Цей розділ підсумовує оповідання з Писань, які будуть використовуватися на уроці, і дає пропозиції, які допоможуть вам навчати більш ефективно. Цей розділ може також включати пропозиції стосовно додаткового матеріалу для читання й підготовки уроку, наприклад, перелік того, що ви можете принести в клас.
4. *Заняття на привернення уваги.* Цей розділ складається з простої роботи, заняття з використанням предметів, або з питань, що мають за мету допомогти учням вивчати урок, брати в ньому участь і відчувати вплив Духа. Чи використовується матеріал заняття на привернення уваги з посібника, чи придумане вами, важливо зосередити увагу учнів на початку уроку. Це заняття повинно бути коротким.

5. *Обговорення й застосування Писань.* Це – головна частина уроку. Якщо ви будете з молитвою вивчати оповідання з Писань, ви зможете ефективно викладати й обговорювати їх. Використовуйте пропозиції, які знаходяться в розділах «Заохочення обговорення в класі» і «Використання різноманітних методів у навчанні Писанням» (стор. VII – VIII), щоб змінювати способи навчання й привертати увагу учнів.
6. *Заключна частина.* Цей розділ допомагає вам підсумовувати урок і заохочувати учнів жити згідно з принципами, які обговорювалися. Він також нагадує вам про необхідність свідчити. Не забувайте залишити достатньо часу на заключну частину уроку.
7. *Додаткові ідеї для навчання.* Цей розділ можна знайти в більшості уроків цього посібника. Там можна знайти повчання, які містяться в оповіданнях з Писань і які не ввійшли в основний план уроку, альтернативні методи навчання, заходи або інші пропозиції, що доповнюють план уроку. Ви можете використати деякі з цих ідей як частину уроку.

Переглядайте кожний урок принаймні за тиждень до його проведення. Якщо ви готуєте завдання для читання та матеріали уроку заздалегідь, то протягом тижня у вас з'являться думки й враження, які допоможуть у викладанні уроку. Коли ви розмірковуєте над уроком протягом тижня, моліться, щоб Дух направ- ляв вас. Вірте в те, що Господь благословить вас.

Заохочення обговорення в класі

Звичайно, ви не повинні читати лекції. Замість цього допоможіть учням брати активну участь в обговоренні Писань. Участь учнів допомагає їм:

1. Дізнатися більше про Писання.
2. Дізнатися, як застосовувати євангельські принципи в житті.
3. Зміцнюватися у бажанні жити за євангелією.
4. Запрошувати Дух у клас.
5. Навчати й зміцнювати один одного (УЗ 88:122), щоб вони мали користь від дарів, знання, досвіду й свідчень, які мають інші люди.

Обговорення в класі мають допомогти учням прийти до Христа й бути його учнями. Змінюйте напрям обговорення, яке не сприяє досягненню цих цілей.

Шукайте керівництва Духа, коли будете обмірковувати питання, вміщені в цей посібник, і вирішувати, яке з них поставити. У посібнику вміщено посилання на Писання, щоб допомогти вам і учням знайти відповіді на більшість з цих питань. Відповіді на інші питання прийдуть під час вашої розповіді учням про власний досвід.

Більш важливо допомогти учням розуміти й застосовувати Писання, ніж ознайо- мити їх з усім матеріалом уроку, який ви підготували. Якщо учні отримують знан- ня від хорошого обговорення, то більш корисно дозволити їм продовжувати обговорення, ніж намагатися навчати всім матеріалам уроку.

Щоб заохотити учнів до обговорення, використовуйте такі вказівки:

1. Ставте питання, які вимагають обміркування та обговорення, а не просто відповіді «так» чи «ні». Запитання, які починаються зі слів *чому, як, хто, що, коли* та *де*, звичайно найбільш ефективні для заохочення обговорення.
2. Заохочуйте учнів ділитися досвідом, що показує, як, вміщені в Писання принципи та учення, можуть застосовуватися в житті. Також заохочуйте їх розповісти про почуття стосовно того, що вони дізналися з Писань. Схвально ставтеся до їхньої участі в обговоренні.
3. Будьте чутливими до потреб кожного учня. Хоча треба заохотити всіх учнів брати участь в обговоренні в класі, деякі з них можуть соромитися відповідати на запитання. Ви можете поговорити з ними приватно, щоб дізнатися, що вони думають стосовно читання вголос або участі в обговоренні в класі. Будьте обережними, не викликайте учнів, якщо це може збентежити їх.
4. Давайте посилання на Писання, щоб допомогти учням знайти відповіді на деякі питання.

Використання різноманітних методів у навчанні Писанням

Використовуйте наступні пропозиції, щоб більш ефективно та більш різноманітно навчати оповіданням з Писань:

1. Допоможіть учням зрозуміти, що Писання навчають про Ісуса Христа. Попросіть їх подумати над тим, як окремі уривки збільшують їхню віру в Спасителя й допомагають їм відчутти його любов.
2. Попросіть учнів подумати над тим, як уривки з Писань можна застосувати в житті, і розповісти про особливі способи цього застосування. Нехай вони персоніфікують Писання, подумки вставляючи свої імена у вибрані уривки.
3. Додатково до навчання ученню, зверніть увагу на історії з Нового Завіту, які сприяють збільшенню віри, упевніться, що учні розуміють їх, і обговоріть, як їх застосовувати.
4. Нехай учні пошукають слова, фрази або ідеї, які часто повторюються в уривку з Писання або мають для них особливе значення.
5. Напишіть на дошці фрази, ключові слова або питання, які стосуються уривку з Писання. Потім прочитайте уривок з Писання або проаналізуйте його. У той час, коли звучатимуть ці фрази, ключові слова або відповіді на питання, зупиніться й обговоріть їх.
6. Усюди в Книзі Мормона фраза «таким чином ми бачимо» використовується, щоб зробити короткий виклад принципів, яких навчали (див., наприклад, Геламан 3:28). Після обговорення уривку з Писань, попросіть учнів пояснити принцип, який подається в цьому уривку з Писань, використовуючи фразу «таким чином ми бачимо».
7. Пошукайте й обговоріть символи, які використовуються в Новому Завіті. Наприклад, Молодий і молода представляють Спасителя та його народ.
8. Зверніть увагу, як можуть протиставлятися в Писаннях люди або події.

9. Нехай учні інсценізують історії з Писань, читаючи вголос слова різних людей з вибраних уривків. Упевніться, що під час інсценіровки учні шанобливо ставляться до Писань.
10. Розділіть клас на дві або більше групи. Після повторення оповідання з Писань нехай кожна група запише принципи й учення, яким навчає оповідання. Потім нехай групи обговорять, як застосувати ці учення в житті.
11. Запропонуйте учням принести олівець, щоб відмічати важливі вірші, які ви обговорювали з ними.

Допомога новим членам Церкви

Як учитель євангельського вчення, ви маєте можливість навчати членів Церкви, які нещодавно прийшли до Церкви. Ваше навчання може допомогти їм зміцнити свою віру.

Перше Президентство проголосило: «Кожному членові Церкви необхідна любов і підтримка, особливо протягом перших декількох місяців після хрищення. Коли до нових членів Церкви ставляться з щирою дружелюбністю, дають їм можливість служити й вони отримують духовне живлення, яке приходить завдяки вивченню слова Божого, вони відчують справжнє навернення й стають «співгорожанами святим, і домашніми для Бога» (Ефесянам 2:19)» (Лист Першого Президентства, 15 травня 1997 року).

Навчання молоді євангелії

Якщо ви навчаєте молодь, пам'ятайте, що їм часто необхідна активна участь в обговоренні учення та відеоматеріалів. Використання відеоматеріалів, ілюстрацій і заходів, запропонованих у посібнику, сприятиме тому, що молодь буде цікавитися цими уроками. За іншими ідеями, які допоможуть вам навчати євангелії молодь, звертайтеся до *Посібника для вчителя* (34595 192).

«Щоб ви вірили, що Ісус є Христос»

Урок 1

Ісаїя 61:1–3; Joseph Smith Translation, Luke 3:4–11; John 1:1–14; Іоанн 20:31

Мета уроку

Заохотити учнів зміцнювати свої свідчення про Ісуса Христа, вивчаючи Новий Завіт.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - a. Ісаїя 61:1–3; Joseph Smith Translation, Luke 3:4–11. Пророцтво Ісаї та Іоанна Христителя про місію Спасителя.
 - b. Іоанн 1:1–14; 20:31. Апостол Іоанн свідчить, що Ісус Христос є «світло правдиве». Він проголошує, що його метою є написання свого свідчення, щоб допомогти іншим «вірити, що Ісус є Христос».
2. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, попросіть декількох учнів підготуватися прочитати улюблений уривок з Нового Завіту або розповісти в загальних рисах про нього та коротко пояснити, чому цей уривок надихає їх або є корисним для них.
3. Якщо ви маєте вказані ілюстрації, використайте їх протягом уроку: «Ісаїя пише про народження Христа» (62339; Мистецтво євангелії, 113) і «Іоанн проповідує в пустині» (62132; Мистецтво євангелії, 207). Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, то принесіть також декілька ілюстрацій, щоб описати події з Нового Завіту, такі як «Ісус зцілює сліпого» (62145; Мистецтво євангелії, 213) та «Марія і воскреслий Господь» (62186; Мистецтво євангелії, 233).
4. Пропозиції для навчання: Заохочуйте учнів кожного тижня виконувати завдання з читання й приходити на урок готовими для обговорення прочитаного матеріалу. Ця підготовка допоможе виконати обіцяння Господа про те, що людина, яка проповідує, і людина, яка отримує (Духом істини), розуміють один одного, і обидва повчають і радіють разом (див. УЗ 50:22).

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Покажіть ілюстрації, що відображають події з Нового Завіту.

Попросіть учнів подумати над таким питаннями:

- Який уривок або вчення з Нового Завіту особливо надихнули вас або допомогли вам?

Дайте учням деякий час на роздум, а потім запропонуйте кожному, хто мав це завдання, прочитати або переказати в загальних рисах улюблений уривок з Нового Завіту. Дозвольте іншим учням, якщо вони хочуть, розповісти про свій улюблений уривок з Писань.

Висловіть свої почуття щодо можливості навчати й вивчати Новий завіт у цьому році. Поясніть, що мета цього річного вивчення Нового Завіту полягає в тому, щоб допомогти учням зміцнити свою віру в Ісуса Христа та краще ознайомитися з його життям і місією.

Обговорення
й застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується принципів, поданих у Писаннях.

1. Пророцтво Ісаї та Іоанна Христителя про місію Спасителя.

Прочитайте та обговоріть Ісаї 61:1–3 і Joseph Smith Translation, Luke 3:4–11.

Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Ісаї пише про народження Спасителя. Поясніть, що ми можемо зміцнити свої свідчення про Ісуса Христа та висловити вдячність за Новий Завіт, вивчаючи слова Ісаї та інших, які пророкували про місію Спасителя.

- Які сторони місії Спасителя описано в Ісаї 61:1–2? (Запишіть на дошці відповіді учнів. Відповіді можуть бути такі, як вказано нижче).
 - a. «Благовістити сумирним» (вірш 1).
 - b. «Перев'язати зламаних серцем» (вірш 1).
 - v. «Полоненим звіщати свободу» (вірш 1).
 - г. «Потішити всіх, хто в жалобі» (вірш 2).
- Як Ісус виконав ці пророцтва? (Запропонуйте учням навести приклади з Писань, а також поділитися власним досвідом).

Зазначте, що Ісус цитував цей уривок з Писань на початку свого проповідування, щоб сповістити, що він був Месією (Лука 4:16–21; див. урок 6).

Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Іоанн Христитель проповідує в пустині. Поясніть, що Іоанн Христитель пророкував про місію Спасителя якраз перед початком земного служіння Ісуса.

- Як Іоанн Христитель описує місію Спасителя? (Див. Joseph Smith Translation, Luke 3:4–9. Запишіть на дошці відповіді учнів. Якщо ви не маєте цих віршів, перекладених Джозефом Смітом, запишіть пророцтва, які наведені далі).
 - a. Забрав гріхи світу (див. вірш 5).
 - b. Приніс спасіння язичникам (див. вірш 5).
 - v. Уможливив проповідування євангелії іновірцям (див. вірш 6).
 - г. Був світлом для всіх, хто жив у темряві (див. вірш 7).
 - г. Приніс спасіння для померлих (див. вірш 7).
 - д. Чинив правосуддя до всіх (див. вірш 9).
 - e. Переконав усіх невіруючих, які чинили нечестиві вчинки (вірш 9).
- Як Ісус виконав ці пророцтва? (Запропонуйте учням навести приклади з Писань, а також поділитися власним досвідом).
- Що ви відчуваєте, коли думаєте про зроблене для нас Ісусом? Яким було б наше життя, якби Ісус не зробив це для нас?

2. Апостол Іоанн свідчить, що Ісус Христос є «світло правдиве».

Прочитайте та обговоріть Іоанн 1:1–14; 20:31.

- Що ми можемо дізнатися про Ісуса Христа з Іоанн 1:1–3, 14? (Див. наведене далі. Примітьте, що «Слово» в Іоанн 1:1, 14 – це Спаситель).
 - а. Він «був споконвіку» з Богом Батьком (Іоанн 1:1–2). Зверніть увагу на те, що місія Спасителя почалася в досмертному світі, задовго до того, як він народився у Віфлеємі.
 - б. Він – Бог (Іоанн 1:1). Поясніть, що коли ми говоримо про Бога, ми звичайно маємо на увазі Небесного Батька. Однак, «особа, відома як Єгова в Старому Завіті, ... є Син, відомий як Ісус Христос, ... який також є Богом. Ісус працював під керівництвом Батька. ... Багато з того, що за Писаннями було зроблено Богом, у дійсності було зроблено ... Ісусом» (Bible Dictionary, “God”, стор. 681).
 - в. Через нього євангелія проповідувалися в досмертному світі (Joseph Smith Translation, John 1:1).
 - г. Він створив усе (Іоанн 1:3).
 - д. Він – Єдинонароджений син Бога у плоті (Іоанн 1:14; див. також 1 Нефій 11:14–21). Це учення обговорюється на уроці 2.
- Апостол Іоанн сказав: «життя було в [Ісусі]» (Іоанн 1:4). Він також свідчив, що Ісус є «світлом правдивим, яке просвічує кожну людину, що приходить на світ» (Іоанн 1:9). Яким чином Спаситель дав вам життя й світло? (Коли учні будуть обговорювати це питання, ви можете звернутися до Іоанн 8:12; 1 Коринтянам 15:20–22; Мороній 7:15–18, 41; УЗ 88:6–14).
- З якою метою Іоанн писав своє свідчення? (Див. Іоанн 20:31). Що означає «ввірувати, що Ісус є Христос»? (Поясніть що *Христос* – це грецьке слово, яке означає помазаний. Якщо в нас є свідчення, що Ісус є Христос, ми знаємо, що він – син Бога і його було помазано й висвячено наперед бути нашим Спасителем). Як може вивчення Нового Завіту на Недільній школі в цьому році допомогти зміцнити ваше свідчення, що Ісус є Христос?
- Що ми, кожний окремо і разом усім класом, можемо зробити, щоб Дух керував нами під час вивчення Нового Завіту? (Див. Якова 1:5–6; УЗ 50:17–22; 88:118).
- Як стосуються до нас слова в Іоанн 1:10–14, навіть якщо нас не було на землі під час земного служіння Спасителя?

Старійшина Томас С. Монсон учив:

«Нам не має потреби відвідувати Святу землю, щоб відчутти, що він близький до нас. Нам не має потреби ходити вдовж берега Галілеї або серед юдейських пагорбів, щоб ходити там, де ходив Ісус.

Насправді, усі можуть ходити там, де ходив Ісус, якщо з його словами на вустах, його духом в серці та його ученнями в житті ми мандруємо через смертне життя» (в Conference Report, квітень 1974, стор. 70 або *Ensign*, травень 1974, стор. 48).

Заклучна частина

Свідчіть про Ісуса Христа та висловіть свої відчуття стосовно того, що ви дізналися про нього, вивчаючи Новий Завіт.

Запевніть учнів, що їхні свідчення про Спасителя зростатимуть, якщо вони шукатимуть керівництва Духа під час вивчення Нового Завіту та братимуть участь в обговоренні в класі.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Загальний огляд Нового Завіту

Запропонуйте учням повернутися до сторінки зі змістом Біблії та повторити назви 27 книг, які складають Новий Завіт. Поясніть, що Новий Завіт можна розділити на чотири частини (ви можете записати їхні назви на дошці):

- а. Євангелії (від Матвія, Марка, Луки та Іоанна), які є записом про життя, місію та учення Ісуса Христа й свідченням про нього.
- б. Книга Дій, яка розповідає про служіння апостолів після смерті й воскресіння Ісуса. Ця книга зосереджена на роботі Петра серед євреїв і Павла – серед іновірців.
- в. Послання (листи) Павла й інших провідників Церкви, написані, щоб наставляти й надихати святих того часу.
- г. Господні одкровення, які отримав апостол Іоанн на острові Патмос.

2. «Він ... свідчити мав про Світло» (Іоанн 1:8)

Нехай учні прочитають Іоанн 1:6–8.

- Як звали людину, згадану в цих віршах? (Іоанн Христитель). У чому полягала його місія? (Див. Іоанн 1:8). Яким чином ми, як Іоанн, можемо «свідчити про Світло»?

«Величає душа моя Господа»

Урок
2

Лука 1; Матвій 1

Мета уроку

Допомогти учням укріпити віру в Ісуса Христа через вивчення життя Єлисавети, Захарія, Іоанна Хрестителя, Марії та Йосипа.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Лука 1:5–25, 57–80. Ангел Гавриїл являється Захарію і говорить, що у відповідь на його молитву його дружина, Єлисавета, народить сина. Цей син матиме ім'я Іоанн, він підготує людей для зустрічі з Господом. Гавриїл відповідає на запитання Захарія і того вражає німота. Єлисавета, знаходячись у похилому віці, вагітніє, народжується Іоанн. Захарій показує відновлену віру, коли пророкує про місію Іоанна.
 - б. Лука 1:26–56; Матвій 1:18–25. Ангел Гавриїл розповідає Марії, що вона стане матір'ю сина Бога. Марія та її двоюрідна сестра Єлисавета радіють, почувши новину про прихід Спасителя. Йосип дізнається, що Марія народить Спасителя.
2. Якщо ви маєте вказані ілюстрації, використайте їх протягом уроку: «Іоанн проповідує в пустині» (62132; Мистецтво євангелії, 207) і «Благовіщення: ангел Гавриїл являється Марії» (Мистецтво євангелії, 241).
3. Пропозиції для навчання: Якщо людина навчає силою Святого Духа, «сила Святого Духа доносить це до сердець дітей людських» (2 Нефій 33:1). Відчуття впливу Духа зміцнює свідчення учнів, їхню любов до Господа й один до одного, а також зобов'язання жити праведним життям. З молитвою подумайте про те, що ви можете зробити, аби Дух був присутнім на кожному уроці. (Див. стор. V–VI цього посібника).

Запропонований хід уроку

Заняття на

привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Запитайте учнів таке:

- Якби ви могли зустрітися з якимось персонажем з Нового Завіту, крім Ісуса, з ким би ви хотіли зустрітися? Чому ви хотіли б зустрітися з цією особою?

Вислухавши відповіді кількох учнів, поясніть, що ми часто тягнемось до праведних людей, тому що вони йдуть за Спасителем і свідчать про нього. Якщо ми ближче познайомимось з цими людьми, то й ближче познайомимось з Ісусом Христом. У цьому уроці мова йде про декількох людей, чії праведні приклади можуть допомогти нам наблизитися до них.

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується принципів, поданих у Писаннях. Через те, що буде важко поставити кожне питання або обговорити кожну частину уроку, з молитвою вибирайте те, що найбільше буде відповідати потребам учнів.

1. Народження Іоанна Христителя у Єлисавети й Захарія.

Обговоріть Лука 1:5–25, 57–80. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Як описані в Писаннях Єлисавета й Захарій? (Див. Лука 1:6–9).
- Про яке благословення молилися Захарій і Єлисавета? (Див. Лука 1:7, 13). Яким чином вони отримали відповідь на свою молитву? (Див. Лука 1:11–13, 24–25). Зазначте, що Захарій і Єлисавета, ймовірно, молилися протягом багатьох років, щоб їх було благословлено дитиною. Однак, Небесний Батько не дарував їм це благословення, поки не настав призначений для цього час). Як нам зберегти віру й уникнути розчарування, коли ми не одержуємо відповіді на наші щирі молитви негайно, як ми того хочемо?
- Що пророкував Гавриїл про місію Іоанна? (Див. Лука 1:14–17). Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Іоанн проповідує в пустині, і на дошці підсумуйте пророцтва Гавриїла. Обговоріть, що означають ці пророцтва, як через Іоанна вони виконалися і як ми можемо наслідувати приклад Іоанна).
 - а. Іоанн «навернув [багато людей] до їхнього Господа Бога» (Лука 1:16).
 - б. Він «серця батьків привернув до дітей» (Лука 1:17).
 - в. Він «повернув . . . неслухняних до мудрості праведних» (Лука 1:17).
 - г. Він «готових людей спорядив до Господа» (Лука 1:17).

Примітка: Іоанн Христитель був «найвидатніший носій Ааронового священства в усій історії» (Bible Dictionary, “John the Baptist,” стор. 714). Ви можете обговорити, як аспекти місії Іоанна, про які йшлося раніше, можуть бути застосовані учнями, які мають Ааронове священство.

- Що трапилося із Захарієм, коли він піддав сумніву слова ангела? (Див. Лука 1:18–20). Як вчинки Захарія після народження Іоанна показують його відновлену віру? (Див. Лука 1:59–63). Він і Єлисавета назвали свого сина Іоанном, тому що слухались наказу Бога, а не місцевих традицій).
- Коли Захарій пророкував про місію свого сина, він також говорив про викуплення, спасіння, відпущення гріхів, велике милосердя й світло (Лука 1:68–79). На кого він посилався, коли все це говорив? (На Ісуса Христа). Запропонуйте учням прочитати Іоанн 1:6–9. Засвідчіть, що, як Іоанн Христитель, ми повинні зосередити наше служіння на допомозі іншим прийти до Христа.
- Після народження Іоанн ріс і «скріплявся на дусі» (Лука 1:80). Чому, на вашу думку, Іоанну необхідно було скріплятися на дусі, щоб виконати свою місію? Що ми маємо робити, щоб скріплятися на дусі?

2. Марії та Йосипові стає відомим, що Марія буде матір'ю сина Бога.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Лука 1:26–56 і Матвій 1:18–25. Покажіть ілюстрацію «Благовіщення».

- Що дізналася Марія від ангела Гавриїла? (Див. Лука 1:26–33). Чому Спаситель мав бути сином смертної матері й безсмертного Батька?

Говорячи про Ісуса Христа, старійшина Брюс Р. Макконкі учив:

«Бог був його Батьком, від цієї безсмертної Особи ... він успадкував силу безсмертя, яка є силою жити вічно; або, обравши померти, за допомогою цієї ж сили воскреснути в безсмертя й після цього жити вічно, ніколи вже не знаючи смерті ...

... Марія була його матір'ю, від цієї смертної жінки ... він успадкував силу смертного життя, яка є силою померти. ...

Це було необхідно тому, що через ... сполучення божественного й смертного в одній особі наш Господь зміг виконати нескінченну й вічну спокуту. Через те що Бог був його Батьком, а Марія була його матір'ю, він мав силу жити або вмерти, що він і обрав, і, маючи владу віддати своє життя, він має владу прийняти його знову, і, потім, незрозумілим для нас шляхом, принести воскресіння всім людям, так щоб усі воскресли з мертвих» (*The Promised Messiah* [1978], стор. 470–471).

- Що ми можемо дізнатися про Марію з її розмови з ангелом і Єлисаветою? (Див. Лука 1:26–38, 45–49; див. також Алма 7:10. Підсумуйте відповіді учнів на дошці. Якщо ви навчаєте молодь, можете запропонувати їм вважати Марію за приклад праведної молодої жінки).
 - а. Марія відчула благодать Бога (Лука 1:28, 30). Що це означає – відчуття благодать Бога? В яких інших джерелах деякі люди шукають благодаті? Як це шукання благодаті з інших джерел може перешкодити відчуття благодать Бога?
 - б. Марія була гідною, щоб Господь був з нею (Лука 1:28). Що ми можемо зробити, щоб бути гідними цього благословення?
 - в. Марія була смиренною й покірною волі Господа (Лука 1:38, 48). Чому для нас важливо бути покірними волі Господа? Як ми можемо стати більш смиреними й покірними?
 - г. Марія раділа в Спасителєві (Лука 1:47). Як ми можемо радіти в Спасителєві?
- Чому Єлисавета та її ненароджений син раділи, коли Марія прийшла до них? (Див. Лука 1:39–44; див. також Лука 1:15. Укажіть, що одним з головних признаков Святого Духа є свідчити про Ісуса Христа). У належний час розкажіть про те, як Святий Дух допомагає вам одержувати свідчення про Ісуса Христа, і запропонуйте іншим розказати про це також.
- Як випробувувалася любов Йосипа до Марії? (Див. Матвій 1:18). Як реагував Йосип, коли дізнався, що Марія чекає дитину? (Див. Матвій 1:19. Укажіть, що згідно з законом, Йосип міг звинуватити Марію в порушенні шлюбного договору й притягти її до громадського суду. Такий суд міг винести їй смертний вирок. Замість цього він вирішив потай звільнити її від виконання шлюбного договору).
- Як Небесний Батько допоміг Йосипу прийняти вагітну Марію та підготуватися до виконання своїх обов'язків? (Див. Матвій 1:20–23). Як повівся Йосип, побачивши свій сон? (Див. Матвій 1:24–25). Як це розкриває його характер?

-
- Заключна частина
- Запропонуйте учням прочитати Лука 1:46. Поясніть, що в цьому вірші слово «величати» розкриває бажання Марії прославляти Господа й допомогти іншим побачити його велич.
- Як приклади Єлисавети, Захарія, Іоанна Христителя, Марії та Йосипа допомагають вам побачити велич Спасителя й укріпити віру в нього? Як ми можемо допомогти іншим укріпити віру в Ісуса Христа?
- Висловіть вдячність за праведні приклади Єлисавети, Захарія, Іоанна Христителя, Марії та Йосипа. Свідчіть про істинність обговореного.
-

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

«Щоб пізнав ти істоту науки, якої навчився» (Лука 1:4)

- Лука адресує своє свідчення людині на ім'я Теофіл (Лука 1:3). З якою метою Лука записував своє свідчення? (Див. Лука 1:3–4. Щоб допомогти Теофілу зрозуміти безперечність того, чого його вже навчали). Як ви зміцнилися, почувши як інші свідчать про відомі учення й добре відомі уривки з Писань?

«Народився для вас Спаситель»

Урок
3

Лука 2; Матвії 2

Мета уроку

Заохотити учнів радіти з приводу народження Ісуса Христа й наслідувати приклад, який він дав у свої молоді роки, «[зростаючи] мудрістю, і віком та благодаттю, у Бога й людей» (Лука 2:52).

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Лука 2:1–7. Народження Ісуса Христа.
 - б. Лука 2:8–39. Ангели та багато інших радіють з приводу народження Ісуса.
 - в. Матвії 2. Мудреці зі сходу відвідують Ісуса й приносять йому дари. Ірод, відчуваючи загрозу через народження царя юдеїв, наказує вбити всіх дітей, яким було два роки й менше, які мешкають у Віфлеємі та його околицях. Ангел Господа наказує Йосипу втікати до Єгипту з Марією та Ісусом, а пізніше – повернутися з ними до Ізраїлю.
 - г. Лука 2:40–52. Під керівництвом Батька Ісус росте й готується змолоду до свого служіння.
 2. Додатковий матеріал для читання: Joseph Smith Translation, Matthew 3:24–26; 1 Нефій 11:1–23; Геламан 14:1–8; 3 Нефій 1:4–21; 27:13–16; УЗ 93:11–20.
 3. Якщо вказані матеріали є в наявності, використовуйте їх протягом уроку:

Ілюстрації: «На постійному дворі немає місця» (62115); «Народження Ісуса» (62116; Мистецтво євангелії, 200); «Народження» (62495; Мистецтво євангелії, 201); «Благовіщення пастухів про народження Христа» (62117; Мистецтво євангелії, 202); «Мудреці» (62120; Мистецтво євангелії, 203); «Втеча до Єгипту» (62119; Мистецтво євангелії, 204); «Отрок Ісус у храмі» (62500; Мистецтво євангелії, 205); «Дитинство Ісуса Христа» (62124; Мистецтво євангелії, 206) і «Ісус і його матір» (Мистецтво євангелії, 242).
 4. Пропозиції для навчання: Використовуйте відповідні ілюстрації та відеофільми, щоб запросити Духа бути присутнім на уроці, вносьте різноманітність в урок і допомагайте учням запам'ятати уривки з Писань, які вони обговорюють.
-

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Напишіть на дошці назви таких осіб: *пастух, Семен, Мудрець зі сходу, Ірод, людина на постійному дворі, Анна, ангел, Марія.*

Прочитайте такі вислови стосовно народження Ісуса Христа. Попросіть учнів визначити, кому з цих осіб належить кожний вислів:

1. Я пройшов довгу путь, щоб знайти його, підніс йому дари й вклонився йому. (Мудрець зі сходу; Матвії 2:1–2, 9–11).

2. Я не знайшов для нього місця. (Людина з постоялого двору; Лука 2:7).
3. Одержавши свідчення від Святого Духа, я взяв дитину на руки й зрозумів, що можу померти з миром. (Семен; Лука 2:25–32).
4. Я сказав: «Слава Богу на висоті, і на землі мир, у людях добра воля!» (Ангел; Лука 2:13–14).
5. Я поспішав, щоб побачити його. (Пастух; Лука 2:15–16).
6. Я був занепокоєний і намагався вбити його. (Ірод; Матвій 2:3–4, 16).
7. Після того, як побачила його в храмі, я виказала вдячність і розповіла новину про його народження. (Анна; Лука 2:36–38).
8. Я зберігала цю подію, розважаючи у серці своїм. (Марія; Лука 2:19).

Попросіть учнів подумати над такими питаннями протягом уроку:

- Що б ви могли сказати про уривок, де йдеться про народження Спасителя? Що б ви могли розповісти про його життя, смерть, викуплення й воскресіння?

Обговорення
й застосування
Писань

Під час вивчення уривку з Писань допоможіть учням зрозуміти, чому ми маємо радіти з приводу народження Спасителя. Обговоріть, яким чином можна наслідувати приклад, який він дав у свої молоді роки.

1. Народження Ісуса Христа.

Прочитайте та обговоріть Лука 2:1–7. Покажіть деякі з ілюстрацій, перелічених у розділі «Підготовка до уроку».

- Ісус був прославлений Небесним Батьком «поки світ не постав» (Іоанн 17:5). Він створив небеса та землю (Мосія 3:8). Будучи Єговою, він відкрив заповіді та євангельські істини пророкам Старого Завіту (3 Нефій 15:2–5). Чому Ісус прийшов на землю? (Див. 3 Нефій 27:13–16).
- За яких обставин народився Ісус? (Див. Лука 2:7). Як ці обставини провіщали його земне служіння та спокутуючу жертву? Яким чином люди сьогодні відмовляються надати місце Спасителеві у своєму житті? Що ми можемо зробити, щоб надати місце йому в нашому житті?

2. Ангели та багато інших радіють з приводу народження Ісуса.

Обговоріть Лука 2:8–39. Попросіть учнів прочитати вголос вибрані вірші. Покажіть деякі з ілюстрацій, перелічених у розділі «Підготовка до уроку».

- Що сказали ангели, коли проголосили про народження Ісуса? (Див. Лука 2:13–14). Як Ісус прославив Батька? Яким чином він приніс мир і добру волю до всіх людей і до вас особисто? Як ми можемо виказати нашу вдячність Богові за дар його сина?
- Що зробили пастухи, коли побачили новонародженого Спасителя? (Див. Лука 2:17–18). Як ми можемо наслідувати їхній приклад? Запропонуйте учням подумати, з ким би вони могли поділитися своїм свідченням про Спасителя.
- Що зробила Марія після народження Ісуса й приходу пастухів? (Див. Лука 2:19). Як це характеризує Марію? Чому необхідно відводити час, щоб згадувати священні події та розмірковувати над ними?

- Як було підготовлено Семена та Анну, щоб вони побачили дитину Ісуса? (Див. Лука 2:25–26, 37). Що вони сказали, побачивши його? (Див. Лука 2:27–35, 38). Що ми можемо дізнатися про Спасителя з їхніх пророцтв?

3. Мудреці приходять, щоб вклонитися дитині Ісусу. Ірод намагається вбити його.

Прочитайте й обговоріть вибрані вірші з Матвій 2. Покажіть деякі з ілюстрацій, перелічених у розділі «Підготовка до уроку».

- Чому «мудреці зі сходу» шукали Ісуса? (Див. Матвій 2:1–2). Що вони зробили, коли знайшли його? (Див. Матвій 2:11. Зверніть увагу, що, коли вони нарешті прийшли до Ісуса, він був «дитятком», а не новородженим немовлям). Які дари ми можемо запропонувати Господові?
- Чому Ірод хотів знайти Ісуса? (Див. Матвій 2:3–6, 13. Він був стурбований і хотів убити Ісуса). Чому народження Ісуса Христа стурбувало царя? (Див. Матвій 2:2, 6. Відповідно до пророцтва Ісус мав стати управителем Ізраїлю).
- Як Ісуса було захищено від Ірода? (Див. Матвій 2:13–15). Звідки Йосип дізнався, коли повертатися з Єгипту? (Див. Матвій 2:19–23). Чому, на вашу думку, Йосип зміг одержати цю вказівку від Бога? Що можуть сьогодні зробити батьки й матері, щоб одержати одкровення стосовно їхніх сімей? Як Бог допомагав вам, коли ви просили його вказівок для вашої сім'ї?

4. Під керівництвом Батька, Ісус росте й готується змолоду до свого служіння.

Прочитайте й обговоріть Лука 2:40–52. Покажіть деякі з ілюстрацій, перелічених у розділі «Підготовка до уроку». Поясніть, що кожного року Йосип і Марія та інші вірні юдеї відзначали свято Пасхи в Єрусалимі. За звичаєм, Ісус пішов з ними, коли йому виповнилося 12 років (Лука 2:41–42).

- Коли, після святкування Пасхи в Єрусалимі, Марія та Йосип почали свою подорож назад до Назарета, вони виявили, що дванадцятирічного Ісуса не було з ними. (Лука 2:43–45). Де, зрештою, вони знайшли його? (Див. Лука 2:46). Якби ваші батьки або інші люди, які люблять вас, не знали, де ви знаходитесь, чи могли б вони бути впевненими, що ви робите те, що було б приємно вашому Небесному Батькові?
- Поясніть, що в Перекладі Джозефа Сміта Лука 2:46 говорить, що люди в храмі слухали Ісуса й ставили йому запитання. Що ці події говорять про молоді роки та навчання Ісуса?
- Коли Марія та Йосип знайшли Ісуса, Марія сказала йому: «Ось твій батько та я із журбою шукали тебе» (Лука 2:48). Кого вона мала на увазі, коли сказала «твій батько»? (Йосипа). Як Ісус відповів занепокоєній Марії? (Див. Лука 2:49). Кого мав на увазі Ісус, коли сказав: «належить моєму Отцеві»? (Небесного Батька). Що ці події говорять нам про розуміння молодого Ісуса своєї визначеної наперед місії?
- Як Ісус ставився до Марії і Йосипа, коли був юнаком? (Див. Лука 2:51. Незважаючи на те, що він був сином Бога, він підкорявся своїй матері та Йосипу). Про що ми можемо дізнатися з цього прикладу?
- Будучи юнаком, Ісус «зростав мудрістю, і віком та благодаттю, у Бога й людей» (Лука 2:52). Іншими словами він розвивався інтелектуально, фізично, духовно

й соціально. Що конкретно ми можемо зробити, аби зростати інтелектуально, фізично, духовно й соціально?

- Поясніть, що, готуючись стати нашим Викупителем, Ісус не одержав одразу всі необхідні знання, силу, мудрість і славу. Він одержував благодать за благодаттю потрошку (див. УЗ 93:11–17). Як можна застосувати цю істину до нас? (Див. УЗ 93:18–20).

Заключна частина

Свідчіть про істини, які обговорювалися на цьому уроці. Заохочуйте учнів радіти з приводу народження Спасителя й наслідувати приклад, який він надав у свої молоді роки.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «А Марія оці всі слова зберігала, розважаючи, у серці своїм» (Лука 2:19)

Коли ви обговорюватимете благоговійне ставлення Марії до народження Ісуса, запропонуйте комусь з матерів розповісти про свої почуття після народження одного з її дітей.

2. Заходи для молоді

Виберіть п'ять важливих уривків з Писань, які згадувалися на цьому уроці, і ознайомте учнів зі змістом кожного уривку. Потім нехай учні закриють свої Біблії. Дайте учням ключову фразу, що допоможе їм визначити уривок з Писань, який ви щойно повторили. Формулюйте кожен ключову фразу так, щоб не було сумніву, на який уривок ви посилаєтеся. (Наприклад, ви можете сказати: «У цей вірш вміщено слова ангела про прославляння Бога після народження Ісуса». Єдина можлива відповідь – Лука 2:14). Після того як ви прочитали ключову фразу, учні мають відкрити свої Біблії і шукати відповідний уривок. Використовуйте цей вид роботи для того, щоб учні краще ознайомилися з уривками з Писань, а не змагалися між собою. Не витрачайте на це більше декількох хвилин.

«Готуйте дорогу для Господа»

Урок
4

Матвій 3–4; Іоанн 1:35–51

Мета уроку Закликайте учнів наблизитися до Спасителя через покаяння у своїх гріхах, додержання завітів, укладених при хрищенні, і протистояння спокусі.

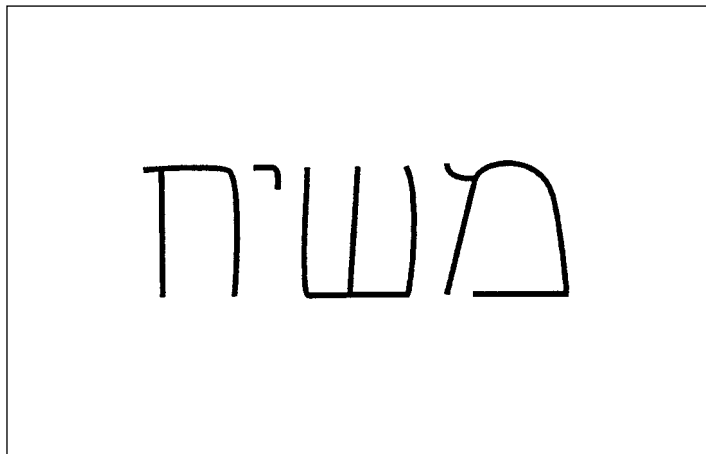
Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвій 3:1–12. Іоанн Хреститель проповідує про покаяння й хрестить, готуючи шлях для Господа Ісуса Христа.
 - б. Матвій 3:13–17. Іоанн Хреститель хрестить Ісуса.
 - в. Матвій 4:1–11. Ісус протистоїть спокусам Сатани в пустині.
 - г. Іоанн 1:35–51. Деякі з учнів Іоанна Хрестителя вирішують йти за Ісусом.
2. Додатковий матеріал для читання: Марк 1:1–13; Лука 3:1–22; 4:1–14; Іоанн 1:19–34; 2:1–25; 2 Нефій 31.
3. Якщо ви маєте вказані ілюстрації, використовуйте їх протягом уроку: «Іоанн проповідує в пустині» (62132; Мистецтво євангелії, 207) і «Іоанн Хреститель хрестить Ісуса» (62133; Мистецтво євангелії, 208).
4. Пропозиції для навчання: Мудро використовуйте час. Плануйте, що ви будете обговорювати та скільки часу ви хочете витратити на кожну частину уроку, а потім дозвольте Духові керувати вами. Не припиняйте важливого обговорення, якщо тільки воно не займе весь урок. Для учнів більш важливо розуміти й відчувати Духа, ніж обговорити кожну частину уроку.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використовуйте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Напишіть наступне на дошці й запитайте учнів, чи знають вони це:



Поясніть, що єврейською мовою слово *Месія* означає помазаний. Євреї протягом сторіч чекали приходу Месії, який, згідно з пророцтвом, мав бути їхнім царем і визволителем. Грецькою мовою слово *Месія* означає Христос. Ісус *Христос* був довгоочікуваним Месією, а Іоанн Христитель був пророком, якого було послано, щоб підготувати шлях для нього.

Обговорення
та застосування
Писань

Обговоріть, як вивчення наступних уривків з Писань допоможе нам стати ближче до Спасителя. Через те, що буде важко поставити кожне питання або розглянути кожну частину уроку, з молитвою виберіть те, що найкраще відповідатиме потребам учнів.

1. Іоанн Христитель готує шлях для Господа Ісуса Христа.

Прочитайте та обговоріть Матвій 3:1–12. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено проповідання Іоанна, і розкажіть власними словами про таке:

За багато сторіч до народження Іоанна багато пророків передбачали його служіння й свідчили про його велич, як одного з тих, хто приготує шлях для Месії (Ісаїя 40:3; 1 Нефій 10:7–10). Ангел Гавриїл оголосив про майбутнє народження Іоанна (Лука 1:13–19), Захарій пророкував у той день, коли Іоанну дали ім'я та зробили обрізання та ангел висвятив Іоанна, якому виповнилося вісім днів, на його служіння (УЗ 84:27–28). Найвище визнання величі Іоанна йде від самого Спасителя, який сказав: «Між народженими від жінок нема більшого понад Іоанна» (Лука 7:28).

Іоанн народився на шість місяців раніше за Ісуса. Невдовзі після народження Ісуса Ірод, відчуваючи загрозу після оголошення про народження царя юдеїв, «повбивав у Віфлеємі й по всій тій околиці всіх дітей від двох років і менше» (Матвій 2:16). Щоб спасти Ісуса, ангел явився Йосипові уві сні й наказав йому взяти Ісуса та Марію до Єгипту (Матвій 2:13–15). Щоб спасти Іоанна, «Захарій примусив [Єлісавету] забрати його в гори, де він зростав на сарані та дикому меді» (*Teaching of the Prophet Joseph Smith*, збір. Joseph Fielding Smith [1976], стор. 261). Іоанн почав своє служіння серед людей через багато років, спочатку проповідучи в пустині, а потім у Єрусалимі та «всій йорданській околиці» (Матвій 3:5).

- У чому полягала місія Іоанна? (Див. Лука 1:76–79; 3:3–4). Чому, на вашу думку, було важливим, щоб хтось підготував шлях для Господа?
- Що саме проповідував Іоанн, аби підготувати людей до приходу Спасителя? (Див. Матвій 3:1–2). Що означає покаятися? (Під час відповідей учнів на це питання запишіть на дошці деякі аспекти покаяння, як показано далі. Ви можете запропонувати учням прочитати відповідні вірші).
 - а. Відчуття благочестивого смутку за гріх (2 Коринтянам 7:9–10).
 - б. Сповідання та відмовлення від гріхів (УЗ 58:42–43).
 - в. Відшкодування, де можливо, за неправильні вчинки (Лука 19:8).
 - г. Виконання заповідей (УЗ 1:31–32).
 - г. Звертання до Господа й служіння йому (Мосія 7:33).
- Як покаяння допомагає нам підготуватися до перебування з Небесним Батьком та Ісусом Христом? (Див. 3 Нефій 27:19). Як покаяння допомагає нам кожного дня наблизитися до них?
- Фарисеї та саддукеї спостерігали, як Іоанн христив людей, але вирішили не христитися (Матвій 3:7; Лука 7:29–30). Іоанн докоряв їм, переконуючи їх

покаятися й принести плоди, гідні покаяння (Див. Переклад Джозефа Сміта, Матвій 3:35). Що є плодами покаяння? (Див. Мороній 8:25–26).

- Іоанн христив «водою на покаяння» і обіцяв, що Ісус христитиме «Святим Духом й огнем» (Матвій 3:11). Що означає христити «Святим Духом й огнем»? Нас христять Святим Духом і огнем, коли ми одержуємо дар Святого Духа через рукопокладання (УЗ 20:41). «Дар Святого Духа – це право мати, якщо ви гідні, постійне спілкування зі Святим Духом. . . Він діє як очищаюча сила, яка очищує людину від усіх гріхів і освячує її. Тому його часто порівнюють з «огнем» (Bible Dictionary, “Holy Ghost”, стор. 704).

2. Іоанн Христитель христить Ісуса.

Прочитайте та обговоріть Матвій 3:13–17. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Іоанн христить Ісуса.

- Чому Іоанн вагався христити Ісуса? (Див. Матвій 3:14). Чому Ісус мав христитися? (Див. Матвій 3:15; 2 Нефій 31:6–7, 9–11). Чому ми маємо христитися? (Див. 2 Нефій 31:5, 12–13, 17–18; УЗ 20:71; 49:13–14).
- Який завіт ми складаємо під час хрищення? (Див. УЗ 20:37). Як ці завіти мають впливати на наші повсякденні вчинки? (Див. Мосія 18:8–10).

3. Ісус протистоїть спокусам Сатани в пустині.

Прочитайте та обговоріть Матвій 4:11.

- Невдовзі після хрищення Ісуса Дух привів його в пустиню для спілкування з Богом (Переклад Джозефа Сміта, Матвій 4:1). Як, на вашу думку, цей досвід підготував Ісуса до протистояння спокусам Сатани? Як піст, молитва й провідництво Духа укріплює нас проти спокуси?
- Яке бажання намагався викликати Сатана у Ісуса, який постився, спокушаючи його перетворити каміння на хліб? (Див. Матвій 4:2–3. Він намагався викликати бажання задовольнити фізичне відчуття голоду). Як Сатана спокушає нас поступитися фізичному відчуттю голоду? Як ми можемо розпізнати спокуси й протистояти їм?
- Сатана намагався викликати в Ісусові гординю, коли спокушав кинутися вниз із наріжника храму й довести, що він має силу спастися за допомогою ангелів (Матвій 4:5–6). Як Сатана намагається викликати гординю в нас? Як ми можемо розпізнати спокуси піддатися власній гордині й протистояти їм?
- Що Сатана пропонував Ісусові, якби той вклонився йому? (Див. Матвій 4:8–9). Як Сатана спокушає нас мирськими багатствами й владою? Як ми можемо розпізнати спокуси такого гатунку й протистояти їм? (Див. Матвій 4:10).
- У чому була хибність пропозиції Сатани віддати Ісусові царства світу? (Див. УЗ 104:14). Які хибні пропозиції робить Сатана нам сьогодні, щоб звабити нас грішити?
- Ісус відповів на кожну із спокус Сатани цитатою з Писань (Матвій 4:3–4, 6–7, 8–10). Яким чином Писання дають нам силу протистояти споусі? (Див. Геламан 3:29–30).
- Сатана двічі запитував Ісуса, чи був той сином Бога (Матвій 4:3, 6). Чому, на вашу думку, Сатана ставив це питання? Як він ставить це питання в світі

сьогодні? Коли ми зустрічаємося зі спокусою, як нам допомагає знання, що ми – діти Бога? (Див. Мойсей 1:12–22).

- Як знання того, що Ісус, син Бога, зустрічався з такими ж спокусами, що і ми, можуть допомогти нам? (Під час обговорення учнями цього питання ви можете запропонувати їм прочитати Євреям 4:14–15).

Старійшина Джозеф Б. Віртлін сказав: «Господь добре обізнаний з нашим земним життям. Він знає наші слабкості. Він розуміє труднощі нашого повсякденного життя. Він ставиться до нас з великим співчуттям через те, що на нас впливають земні бажання й пристрасті» (в Conference Report, квітень 1996, стор. 46 або Ensign, травень 1996, стор. 34).

4. Деякі з учнів Іоанна Христителя вирішують йти за Ісусом.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Іоанн 1:35–51.

- Що заохочував робити Іоанн Христитель своїх учнів, коли Ісус почав своє земне служіння? (Див. Іоанн 1:35–37). Що зробив Ісус, коли побачив, що два учня Іоанна Христителя пішли за ним? (Див. Іоанн 1:38–39).
- Що зробив Андрій, коли почув Ісуса і розпізнав у ньому Спасителя? (Див. Іоанн 1:40–42). Що Пилип відповів на сумніви Нафанаїла після того, як одержав свідчення, що Ісус був Месією? (Див. Іоанн 1:43–46). Що ми можемо зробити, аби запросити інших «прийти та побачити» Спасителя?

Заключна частина

Свідчіть, що запрошення «прийти та побачити» Спасителя розповсюджується на кожного з нас. Поясніть, що ми можемо прийняти це запрошення через покаєння, хрищення, додержання завітів, які ми склали під час хрищення, і протистояння спокусі.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Розуміння хрищення Спасителя

Повторіть Матвій 3:16–17.

- Як оповідання про хрищення Спасителя показує, що хрищення має виконуватися зануренням у воду? (Див. Матвій 3:16; див. також Іоанн 3:23; Римлянам 6:3–6; 3 Нефій 11:23–26; Bible Dictionary, “Baptism”, стор. 618, де пояснено, що слово *хрищення* походить «від грецького слова, яке означає *заглиблюватися або занурюватися*»).
- Що побачав Іоанн після того, як охрестив Ісуса? (Див. Матвій 3:16). Чий голос він почув? (Див. Матвій 3:17). Чого навчає оповідання про хрищення Спасителя стосовно ества Божества? (Що Небесний Батько, Ісус Христос і Святий Дух – окремі особи).

2. Ісус виявляє повагу й любов до своєї матері

Поясніть, що після свого хрищення Ісус і його учні відвідали весілля в Кані (Іоанн 2:1–11). Коли його матір розповіла йому, що немає вина для весілля, він запитав її, що вона хоче, аби він зробив для неї, і те він зробить (див. Переклад Джозефа Сміта, Іоанн 2:4).

- Як слова Ісуса до своєї матері розкривають його почуття до неї? (Див. Іоанн 2:6–11. Зазначте, що це перше чудо, зроблене Ісусом, яке було записане в Новому Завіті).

3. Ісус показує глибоку повагу до храму тим, що очищує його

Нехай учні прочитають Іоанн 2:13–17, де вміщено оповідання, як Ісус застає торговців і міняльників у храмі, які оскверняли храм (62163; Мистецтво євангелії, 224). Покажіть, якщо можливо, ілюстрацію, на якій зображено, як Ісус очищує Храм. Укажіть, що Ісус виявив повагу й шанобливе ставлення, коли «вигнав із храму всіх, ... а міняльникам гроші розсипав, і поперевертав їм столи» (Іоанн 2:15). Поясніть, що благоговійне ставлення до Небесного Батька означає більше, ніж просто тихо сидіти в Церкві. Воно означає вияв через вчинки нашої любові до нього та вияв того, що ми знаємо про його силу.

Мета уроку

Допомогти учням зрозуміти, що для того, щоб одержати вічне життя, ми маємо «народитися згори» і продовжувати йти за Ісусом Христом.

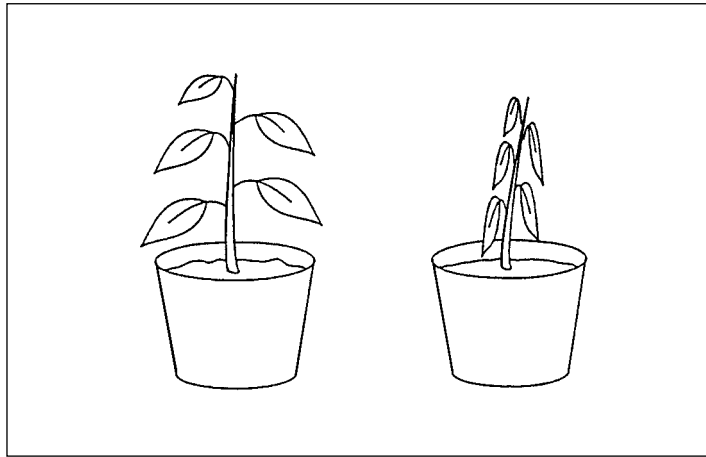
Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Іоанн 3:1–22, Ісус навчає Никодима, що для того, щоб вступити в Царство Боже, усе має народитися з води та Духа. Ісус учить, що він – Єдинонароджений син Бога, посланий, щоб спасти людство.
 - б. Іоанн 4:1–42. Ісус навчає жінку з Самарії біля Якової криниці. Навернено багато самарян.
2. Якщо ви використовуєте заняття на привернення уваги, то принесіть до класу:
 - а. Пишну политу рослину та рослину, яка зів'яла через нестачу води (або намалюйте на дошці пишну рослину та зів'ялу, як показано в занятті на привернення уваги).
 - б. Глечик з водою.
3. Якщо можливо, використайте деякі з цих матеріалів протягом уроку:
 - а. Ілюстрація «Жінка біля криниці» (62169; Мистецтво євангелії, 217).
 - б. Карта Палестини за часів Нового Завіту.
4. Пропозиції для навчання: «Головна мета навчання в Церкві – допомогти викликати корисні зміни в житті людей. Мета полягає в тому, щоб надихати людину думати, відчувати й щось робити стосовно істин і принципів євангелії» (Rex A. Skidmore, цитовано з *Teaching – No Greater Call*, стор. 83).

Запропонований хід уроку**Заняття на привернення уваги**

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Покажіть рослину пишну і зів'ялу (див. розділ «Підготовка до уроку») або намалюйте їх на дошці, як показано на наступній сторінці. Покажіть також глечик з водою.



- Що трапляється з рослиною, якщо її не поливати? Що трапляється з нами, якщо ми не отримуємо води?

Поясніть, так само як ми вмираємо фізично, якщо не отримуємо фізичної води, ми помремо духовно, якщо не отримуємо духовної води. Цей урок зосереджено на ученні Ісуса про народження з води та Духа та про живу воду, яку він пропонує.

Обговорення
та застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується євангельських принципів.

1. Ісус навчає Никодима, що для того, щоб вступити в Царство Боже, усе має народитися з води та Духа.

Обговоріть Іоанн 3:1–22. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Поясніть, що Никодим був провідником у єврейській общині. Він прийшов до Ісуса, знаючи, що той був «учителем від Бога» (Іоанн 3:2).

- Що, за словами Ісуса, мав робити Никодим, щоб увійти в царство Бога? (Див. Іоанн 3:5). Що це означає – «родитися з води» (Іоанн 3:5; хреститися). Яким чином хрещення символізує нове народження? (Занурення у воду символізує смерть, або поховання наших старих гріхів; коли ми виходимо з води, то починаємо нове життя). Що означає «народитися... від Духа»? (Іоанн 3:5; одержати дар Святого Духа).
- Старійшина Брюс Р. Макконкі говорив, що «члени Церкви не народжуються знову лише через факт самого хрещення» (*Doctrinal New Testament Commentary*, том 3, 1966–1973, 1:142). Що ще необхідно зробити, щоб народитися знову, окрім хрещення й одержання дару Святого Духа? (Див. Іоанн 3:16, 18; Мосія 5:1–7; 27:25–26; Алма 5:14–35; 22:15–18. Ви можете запропонувати учням відмітити фрази в цих віршах, які стосуються слів «народитися знову». Зразок переліку цих слів наведено далі. Укажіть, як вірші з Книги Мормона пояснюють значення слів «народитися знову».

 - Віруючи в Ісуса Христа (Іоанн 3:16, 18).
 - Маючи відчуття «сильної зміни в... наших серцях, що ми вже не маємо бажання чинити зло, але постійно чинити добро» (Мосія 5:2; див. також Алма 5:12–14, 26).
 - Через «зміну свого тілесного занепаłego стану на стан праведності» (Мосія 27:25).
 - Стаючи «синами і дочками [Бога]» (Мосія 5:7; 27:25).

- г. Стаючи «новими створіннями» (Мосія 27:26).
- д. Маючи «образ Бога, вигравійований на ваших обличчях» (Алма 5:19; див. також вірш 14).
- е. Каючись так, аж поки наш «одяг не стане очищений, доки він не стане чистим від усієї заплямованості через кров [Христа]» (Алма 5:21; див. також Алма 5:19, 33–34; 22:18).

- Старійшина Макконкі також говорив, що «народження знову» «не відбувається миттєво. [Це] – процес» (“Jesus Christ and Him Crucified”, в *1976 Devotional Speeches of the Year*, стор. 399). Що ми можемо зробити, щоб цей процес відбувався протягом усього життя? (Див. 2 Нефій 31:19–20). Як ми можемо подолати розчарування або невдачі в нашому духовному розвитку? Які зміни ви помітили в собі або в комусь іншому протягом процесу народження знову?
- Запропонуйте учням вголос прочитати Іоанн 3:14–18. Як ці істини про місію Спасителя стосуються заповіді, щоб ми народилися знову?
- Ісус використав поняття світла й темряви, щоб навчати Никодима (Іоанн 3:19–21). Чому деякі люди віддають перевагу темряві, а не світлу? Як ми можемо зберігати здатність любити світло та уникати темряви? Які обіцяння дав Господь тим, хто йде до світла? (Див. УЗ 50:24; 88:67).

2. Ісус навчає жінку із Самарії біля Якової криниці.

Прочитайте й обговоріть вибрані вірші з Іоанн 4:1–42. Покажіть карту Палестини. Поясніть, що під час мандрування Ісуса та його учнів від Юдеї до Галілеї (ви можете вказати ці місця на карті) вони зупинилися на відпочинок біля Якової криниці, що знаходилася в Самарії. Коли Ісус сидів біля криниці, самарянська жінка підійшла, щоб набрати води.

Покажіть ілюстрацію, на якій зображено жінку біля криниці. Якщо ви плануєте показати відеофільм «Жінка біля криниці», зробіть це зараз.

- Юдеї не «сходилися із самарянами» (Іоанн 4:9 і звичайно обминали Самарію під час подорожі. Але Ісус навмисно пішов через Самарію. Як це його характеризує? Кого можна назвати «самарянами» у теперішньому світі? (У відповіді можна назвати будь-яку людину або групу людей, яких вважають нижчими за якимись ознаками). Як ми повинні ставитися до них?
- Як самарянська жінка допомогла Ісусові навчати її? (Див. Іоанн 4:9, 11–12, 15, 19, 25. Відповіді можуть бути такими: вона була смиренною, вона хотіла більше знати й вона повірила його словам). Що ми можемо зробити, щоб стати більш прийнятливими до вчень Спасителя?
- Як змінилася самарянська жінка після спілкування з Ісусом? Як Ісус допоміг відбутися цим змінам? (Відповіді можуть бути такими: він навчав її так, що вона розуміла його, він свідчив стосовно себе, він переконливо використовував символ води та виказував співчуття). Як ми можемо наслідувати його приклад, коли навчаємо інших?
- Ісус говорив самарянській жінці, що міг би дати їй «живої води» (Іоанн 4:10). Що, на вашу думку, означає «жива вода»? (Див. 1 Нефій 11:25; УЗ 63:23). Відповіді можуть бути такими: учення євангелії, любов Бога та спокута). Яким чином ми можемо одержати живу воду? Як ця жива вода благословила вас?
- Самарянська жінка прийшла до криниці по воду (Іоанн 4:7). Однак, після розмови з Ісусом, вона залишила свій глечик біля криниці й пішла розповісти

іншим про цю подію (Іоанн 4:28–29). Про що ми можемо дізнатися з цього прикладу?

- Як були благословлені інші люди через віру самарянської жінки? (Див. Іоанн 4:39–42). Як ви можете бути благословлені або побачити, як благословлені інші люди, через віру в Господа? Як наша віра може вплинути на тих людей, що оточують нас?

Заключна частина

Якщо ви використовували заняття на привернення уваги, покажіть знову рослини й глечик з водою. Поясніть, що так само як рослинам вода потрібна для життя, нам необхідно йти за Спасителем і його вченнями, щоб народитися знову та мати вічне життя.

Свідчіть про істини, які ви обговорювали протягом уроку. Закличте учнів шукати Ісуса Христа, йти за ним та продовжувати брати участь у процесі народження знову.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Я – не Христос, але посланий я перед Ним» (Іоанн 3:28)

- Яке ставлення Іоанна до своєї ролі в стосунках зі Спасителем у Іоанн 3:25–36? У чому ставлення Іоанна є прикладом істинного учнівства? Як ми можемо перейняти таке ставлення до нашого служіння в Церкві?

2. «Ниви . . . для жнив уже поповіли» (Іоанн 4:35)

- Чого навчав своїх учнів Ісус про місіонерську роботу в Іоанн 4:35–38? Що він мав на увазі, коли сказав, що ниви для жнив уже поповіли? (Див. також УЗ 4:1–4; 75:3–5). Попросіть учнів поділитися досвідом, який вони придбали, коли ділилися євангелією з іншими.

3. Ісус зцілює сина царедворця

Прочитайте та обговоріть Іоанн 4:46–54.

- Що хотів від Ісуса царедворець? (Див. Іоанн 4:46–47). Якою була перша відповідь Ісуса? (Див. Іоанн 4:48). Що відповів царедворець? (Див. Іоанн 4:49).
- Якою була друга відповідь Ісуса царедворцю? (Див. Іоанн 4:50). Що після цього зробив царедворець? (Див. Іоанн 4:50). Що сталося завдяки вірі царедворця? (Див. Іоанн 4:51–54). Що ми можемо дізнатися з цього оповідання про силу віри?

Мета уроку

Допомогти учням зрозуміти, що апостолів було покликано бути особливими свідками Ісуса Христа та що ми одержуємо благословення, коли підтримуємо їх та йдемо за ними.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Лука 4:14–32. Ісус навчає в синагозі в Назареті й свідчить, що він – Месія, про якого пророкував Ісая. Люди розгнівано відмовляються від нього.
 - б. Лука 5:1–11, 27–28; 6:12–16. Ісус прикликає Дванадцятьох Апостолів.
 - в. Матвії 10. Ісус висвячує та дає настанови Дванадцятьом Апостолам і посилає їх проповідувати євангелію.
2. Додатковий матеріал для читання: Ісая 61:1–2; Матвії 4:18–22; Марк 1:16–20; 3:13–19; 6:7–13; Лука 9:1–6; 12:1–12; УЗ 107:23–24, 33–35, 39, 58.
3. Якщо ви маєте вказані ілюстрації, використайте їх протягом уроку: «Прикликання ловців риби» (62496; Мистецтво євангелії, 209) або «Ісус і ловці риби» (62138; Мистецтво євангелії, 210); «Христос посвячує апостолів» (62557; Мистецтво євангелії, 211) і фотографія теперішнього Кворуму Дванадцятьох Апостолів (з журналу *Ensign* або «Ліягони», де вміщено матеріали останньої конференції Церкви).
4. Пропозиції для навчання: Спитайте, як звати ваших учнів і називайте їх по іменах. Якщо ви робите це, учні побачать, що ви не байдужі до кожного з них. Знання імен учнів може також допомогти вам залучати їх до роботи, даючи змогу звертатися особисто до кожного.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Нехай учні прочитають першу частину Мосія 27:31 (закінчуючи словами «визнають, що він є Бог»). Поясніть, що під час Другого пришествя Ісуса Христа кожний визнає його як Спасителя. Цього не було під час його Першого пришествя. Юдеї протягом сторіч вивчали пророцтва про пришествя Спасителя, але багато з тих, хто почув Ісуса, не визнали його як Спасителя. Через те, що Ісус не визволив юдеїв від римської неволі, як вони очікували цього від Месії, багато з них відмовилися від нього та його вчення.

Укажіть, що в першій частині цього уроку обговорюватиметься те, що сталося, коли Ісус уперше оголосив, що він був довго очікуваним Месією. У інших частинах уроку обговорюватиметься те, як Ісус покликав апостолів, щоб вони допомогли розповсюдити його вчення.

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, які благословення приходять через знання того, що Ісус Христос – Спаситель і через послухність словам апостолів.

1. Ісус оголошує, що він – Месія.

Обговоріть Лука 4:14–32. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші. Поясніть, що Ісуса запросили прочитати уривок з Писань і прокоментувати його на службі в синагозі в Назареті.

- Нехай учні прочитають Лука 4:16–19. (Укажіть, що вірші 18–19 є цитатами з Ісаї 61:1–2). Про що розповідається в цих віршах? (У них вміщено пророчий опис того, що мав робити Месія; див. урок 1).
- Що засвідчив Ісус, коли закінчив читати уривок з Ісаї? (Див. Лука 4:21. Він проголосив, що був Месією, про якого пророкував Ісаї і якого сторіччями чекали юдеї). Як люди в синагозі прореагували на Ісусову заяву? (Див. Лука 4:22–29).
- Чому, на вашу думку, людям у синагозі було важко прийняти Ісуса за Месію? (Див. Лука 4:22. Відповіді можуть бути такі: вони знали його і він зростав у них перед очима, тому вони не могли повірити, що він міг бути великим Месією, якого вони чекали). Чому, на вашу думку, деяким людям сьогодні важко прийняти Ісуса Христа? Як ми можемо зміцнити наші свідчення, що Ісус є Спаситель?

2. Ісус прикликає Дванадцятьох Апостолів.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Лука 5:1–11, 27–28; 6:12–16. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено Ісуса і ловців риби, і фотографію теперішніх Дванадцятьох Апостолів. Під час обговорення уривків з Писань допоможіть учням зрозуміти, що апостолів покликано робити те, що робив Ісус у синагозі в Назареті – проголошувати, що він Месія, Спаситель.

- Що робили Симон Петро, Яків та Іоанн, коли Ісус прийшов до них? (Див. Лука 5:1–2). Що розказав їм Ісус стосовно того, як зміниться їхнє життя, якщо вони підуть за ним? (Див. Лука 5:10). Які зміни сталися у вашому житті завдяки вашому рішенню йти за Ісусом Христом?
- Як чудо з рибачькими сітями провіщало те, що Петро, Яків та Іоанн мають робити як «ловці людей» (Марк 1:17). Нехай учні обговорять такі фрази:
 - а. Лука 5:5: «за словом Твоїм укину невода». (Вони працюватимуть там, де вкаже Ісус).
 - б. Лука 5:6: «вони безліч риби набрали – і їхній невід почав прориватись» (Вони знайдуть багато людей, які приймуть євангелію).
 - в. Лука 5:7: «кивали вони до товаришів . . . , щоб прийшли допомогти їм» (Вони прикликають інших, щоб допомогти в цій роботі).
- Укажіть, що в Лука 5:1–11 Ісус покликав Петра, Якова та Іоанна бути своїми учнями. Пізніше він покликає їх бути апостолами. Напишіть слова *Учень і Апостол* на дошці. Яка різниця між учнем і апостолом?

Поясніть, що учень – це людина, яка йде за Ісусом Христом. Апостол – це учень, якого було покликано бути особливим свідком Христа (УЗ 107:23). Слово апостол означає «той, [кого] послано вперед» (Bible Dictionary, “Apostle”, стор. 612). Членів Кворуму Дванадцятьох Апостолів послано вперед свідчити світові, що Ісус – Спаситель і Викупитель людства.

- Чому було важливо, щоб Ісус покликав апостолів? (Див. Матвій 9:36–38; 16:19; Марк 3:14–15; Іоанн 20:19–21, 23; Ефесеянам 4:11–15. Вони допомагали Ісусу проповідувати євангелію й керувати Церквою та передавали владу священства після його смерті). Чому важливо, щоб Господь покликав апостолів сьогодні?
- Як Ісус обирав перших Дванадцятьох Апостолів? (Див. Лука 6:12–13). Як готувався Ісус, щоб покликати їх? Як це можна порівняти з тим, як сьогодні люди обираються бути апостолами, а також служити в інших Церковних покликаннях? (Провідники Церкви моляться та шукають натхнення, щоб зрозуміти, кого Господь хоче покликати служити в кожному покликанні).
- Що Писання розповідають нам про походження й риси характеру людей, яких Ісус покликав бути апостолами? (Див. Лука 5:5, 8, 11, 27–28. Відповіді можуть бути такими: служити вони не вчилися ніде, але вони були смиреними, послуханими, роботящими людьми, які були готові пожертвувати всім, щоб іти за Господом). Як це пояснює, що людина стає придатною для служіння Господові? (Див. також УЗ 4:3, 5–6; Уложення віри 1:5).

3. Ісус висвячує Дванадцятьох Апостолів та дає їм настинови.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Матвій 10. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Христос висвячує апостолів.

- Після того, як Ісус прикликав Дванадцятьох Апостолів, він дав їм владу священства та розповів, як виконувати їхні обов'язки. Що ми можемо дізнатися про владу й обов'язки апостолів, про які розповів їм Ісус у Матвій 10? (Запишіть відповіді учнів на дошці. Відповіді можуть бути такими, як наведено далі).
 - а. Вони мали владу зцілювати хворих духовно й фізично (вірші 1).
 - б. Їх було послано за загубленими вівцями Ізраїля, щоб проповідувати, що наближається царство небесне (вірші 6–7).
 - в. Вони мають використовувати свою владу священства, щоб благословляти й зцілювати людей (Вірш 8).
 - г. Вони мають шукати тих, хто готовий почути про євангелію (вірші 11–14).
 - г. Вони мають навчати під керівництвом Духа (вірші 19–20).
 - д. Вони мають повністю віддати своє життя роботі Спасителя (вірш 39).
- Як можна порівняти владу й обов'язки, які мали перші апостоли, з тією владою та обов'язками, які є в апостолів останніх днів (Див. УЗ 107:23, 33, 35; 112:14, 19–22, 30–31). Як апостоли останніх днів виконують свої обов'язки?
- Які благословення обіцяні тим, хто йде за апостолами? (Див. Матвій 10:40–42; див. також УЗ 124:45–46).

Старійшина Спенсер В. Кімбол сказав: «Жодна людина в цій Церкві ніколи не заблудиться, якщо з вірою та послідовністю йде за Церковними авторитетами. Авторитетами, яких Господь поставив у його Церкві. Ця Церква ніколи не заблудиться; Кворум Дванадцятьох ніколи не поведе вас на безлюдну стежку, такого ніколи не було й не буде» (в Conference Report, квітень 1951, стор. 104).

Заключна частина

Свідчіть, що Ісус Христос є істинним Месією і Дванадцять Апостолів є його особливими свідками. Ви можете поділитися досвідом про те, як порада апостола благословила ваше життя.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Теперішні Дванадцять Апостолів

Покажіть фотографію теперішніх Дванадцятьох Апостолів і допоможіть учням вивчити їхні імена. Ви можете використати таку письмову перевірку:

Дайте кожному учневі олівець і аркуш паперу та попросіть їх написати на цьому аркуші номери від 1 до 12. Показуйте фотографію кожного апостола, не називаючи його імені, і просіть учнів записувати його ім'я поруч з відповідним номером, написаним на аркуші. Після закінчення показу фотографій усіх апостолів перевірте правильність відповідей.

2. Перші Дванадцять Апостолів

Допоможіть учням вивчити імена перших Дванадцятьох Апостолів (Матвій 10:2–4). Щоб допомогти учням зрозуміти те, що говориться в Писаннях про різних апостолів, розкажіть учням своїми словами наступне:

Два апостоли мали ім'я Яків: Яків, син Заведеїв і Яків, син Алфеїв. Двох звали Симон: Симон Петро та Симон Кананіт, також названий Симон Зилот. Двох звали Юда: Юда (також названий Левеєм Тадеєм) і Юда Іскаріотський, який зрадив Христа. Матвій, названий Левієм у Лука 5:27–28. Хома був також відомий як «Близнюк». Апостол, згадуваний як Варфоломій, у євангеліях від Матвія, Марка та Луки, за припущенням, є людиною, яка згадується як Нафанаїл у євангелії від Іоанна.

3. «Хто більш, як Мене, любить батька чи матір, той Мене недостойний» (Матвій 10:37)

Нехай учні прочитають Матвій 10:35–38.

- Як іноді виповнюється сказане у віршах 35 і 36, коли людина приєднується до Церкви? Знаючи, що Господь хоче, щоб наші сім'ї були разом і жили в мирі, чому, на вашу думку, він так твердив? Кого має стосуватися наша перша й найсильніша вірність? (Див. вірші 37–38; див. також Лука 14:33).

Мета уроку

Допомогти учням зрозуміти, чому Спаситель іноді робив чудеса.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Марк 1:14–15, 21–45. Ісус подорожує через Галілею, навчаючи євангелії, виганяє демонів і зціляє хворих. Він виганяє з людини нечистого духа, він зціляє тещу Симона Петра та очищає від прокази.
 - б. Марк 2:1–12. Він прощає гріхи чоловіку й зцілює розслабленого.
 - в. Марк 4:35–41; 5:1–20; Лука 7:11–17. Ісус утихомирює бурю на морі, виганяє легіон демонів та воскрешає з мертвих сина найнської вдови.
 - г. Марк 5:21–43. Ісус зціляє жінку, яка хворіла на кровотечу, і воскрешає з мертвих дочку Яіра.
2. Додатковий матеріал для читання: Матвій 8–9; Лука 4:33–44; 5:12–32; 8:22–56; Алма 7:11–12; Мормон 9:7–20; Мороній 7:27–29, 33–37.
3. Якщо ви маєте ілюстрації «Втихомирення бурі» (62139; Мистецтво євангелії, 214) і «Ісус благословляє дочку Яіра» (62231; Мистецтво євангелії, 215), використовуйте їх протягом уроку.
4. Пропозиції для навчання: Учні мають знати, чому учення, вміщені в Писання, важливі сьогодні. Під час підготовки до кожного уроку з молитвою розмірковуйте, що ви можете зробити, щоб заохотити учнів застосовувати принципи євангелії в житті.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

- Що таке чудо? (Надзвичайна подія, яка відбулася через божественну або духовну силу).
- Про яке з чудес, творених Спасителем ви хотіли б свідчити? Чому? (Ви можете перелічити на дошці чудеса, які творив Спаситель, щоб допомогти учням відповісти на це питання).

Поясніть, що на цьому уроці ми будемо обговорювати деякі з чудес, творених Спасителем і чому він їх творив.

Обговорення та застосування Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як використати їх у повсякденному житті. Підкресліть, що Ісус продовжує творити чудеса в нашому житті. Заохочуйте учнів, по можливості, розповідати про чудеса, з якими вони зустрічалися. (Ви можете нагадати учням, що деякі події надто священні, щоб

про них розповідати). Святий Дух може допомогти їм знати, коли слід розповідати про такий свій досвід).

1. Ісус подорожує через Галілею, навчаючи євангелії та творячи чудеса.

Обговоріть Марк 1:14–15, 21–45. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Під час подорожі по Галілеї Ісус навчає євангелії, творить чудеса, такі як зцілення хворого й вигнання демонів (Марк 1:34, 39). Чому Ісус творив ці й інші чудеса протягом свого служіння? (Відповіді можуть бути такими, як вказано далі).
 - а. Щоб показати любов і співчуття (див. Марк 5:19; див. також 3 Нефій 17:6–7).
 - б. Щоб зміцнювати й укріпляти віру (див. Матвій 9:27–30).
 - в. Щоб довести свою божественність і силу (див. Марк 1:27; 2:10–11).

Запишіть відповіді учнів на дошці та залиште їх там до кінця уроку. Під час обговорення чудес, які творив Ісус, обговоріть деякі з цілей, які були досягнуті через кожне чудо. Додайте до запису на дошці інші цілі, що згадувалися протягом уроку.

- Чому люди в синагозі в Капернаумі дивувались ученням Ісуса та його здатності виганяти нечистих духів? (Див. Марк 1:22, 27). Завдяки якій владі Ісус навчав і творив чудеса? (Завдяки владі священства, якого не мали книжники). Як ми можемо одержати цю владу й повноваження сьогодні?
- Згідно з Марк 1:41, чому Ісус вилікував прокаженого? Укажіть, що Ісус творив багато чудес, кожне з яких безпосередньо благословляло якусь певну людину. Як ці випадки показують, що Ісус піклується про кожного з нас окремо? Як він виявив до вас свою любов і співчуття?
- Як ми можемо виявляти любов, подібну до Христової, і співчуття до оточуючих нас людей? Як інші люди можуть виявляти любов, подібну до Христової, і співчуття до вас?

2. Ісус прощає гріхи чоловіку й зцілює розслабленого.

Прочитайте та обговоріть Марк 2:1–12.

- Чия віра сприяла зціленню розслабленого? (Див. Марк 2:3, 5). Яким чином ці люди продемонстрували свою віру? (Див. Марк 2:1–4). Як ми можемо своєю вірою допомогти іншим? Як віра інших допомогла вам або комусь із ваших знайомих?
- Що думали деякі книжники, коли Ісус сказав розслабленому, що йому прощені його гріхи? (Див. Марк 2:5–7). Що Ісус відповів цим книжникам? (Див. Марк 2:8–11). Укажіть, що для розслабленого було чудом не тільки вилікуватися від своєї хвороби, але також чудом було прощення його гріхів. Підкресліть, що таке чудо може статися з кожним з нас, якщо ми покаємося.
- Яку більшу зцілюючу силу можуть символізувати фізичні зцілення, які робив Спаситель? (Див. Ісаїя 53:5; 2 Нефій 25:13; 3 Нефій 9:13). Як зцілююча сила Ісуса благословила вас духовно? Яким чином ми можемо прагнути духовного зцілення?

3. Ісус утихомирює бурю на морі, виганяє демонів та воскрешає сина наїнської вдови після смерті.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Марк 4:35–41; 5:1–20 і Лука 7:11–17. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено Ісуса, який утихомирює бурю.

- Фізичні прояви чудес, які творив Спаситель, часто символізували духовні істини. Про які духовні істини ми можемо дізнатися з таких чудес? (Можливі відповіді наведено в круглих дужках).
 - а. Марк 4:35–41. Ісус утихомирює море. (Він може принести нам спокій).
 - б. Марк 5:1–20. Ісус виганяє легіон демонів. (Він може вигнати Сатану й позбавити його впливу на наше життя).
 - в. Лука 7:11–17. Ісус воскресив молодого чоловіка з мертвих. (Через його спокуту ми воскреснемо з мертвих).

Запропонуйте учням згадати про інші чудеса, які творив Спаситель, і духовні істини, про які ми можемо дізнатися з цих чудес.

- Що ще ви зрозуміли під час вивчення цих трьох чудес?

4. Ісус зціляє жінку, яка хворіла на кровотечу, і воскрешає дочку Яіра з мертвих.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Марк 5:21–43.

- Як могла жінка, хвора на кровотечу, виявити свою віру? (Див. Марк 5:25–29). Що було причиною її зцілення? (Див. Марк 5:34. Підкресліть, що причиною була її віра в силу Ісуса, а не факт торкання його одягу, після чого вона зцілилася).
- Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Ісус благословляє дочку Яіра. Як Яір виявив свою віру в Спасителя? (Див. Марк 5:22–23). Що сказав Ісус, щоб зміцнити віру Яіра, коли той почув, що його дочка померла? (Див. Марк 5:36). Як ми можемо застосувати ці слова в нашому житті?
- Чому, на вашу думку, віра має передувати чудесам? (Див. Етер 12:12, 18; Мороній 7:37 і наступну цитату). Чому одне тільки чудо не може закласти тверду основу для віри?

Бригам Янг сказав: «Чудеса, або надзвичайні прояви сили Бога, не призначені для невіруючих; вони утішають святих і зміцнюють та укріплюють віру тих, хто любить, боїться й служить Богові» (*Discourses of Brigham Young*, вибр. John A. Widtsoe [1941], стор. 341).

- Чому чудеса, які творив Ісус протягом свого земного життя, важливі для вас? Чому важливо знати, що він продовжує робити чудеса сьогодні? Наведіть приклади сучасних чудес.

Заключна частина

Свідчіть, що Спаситель може зцілити і духовні, і фізичні немочі. Висловіть вашу вдячність за все, що він зробив для нас. Якщо доречно, ви можете розповісти про чудо, яке благословило ваше життя.

Попросіть учнів задуматися над чудесами, які сталися в їхньому житті. Заохочуйте їх визнавати ці чудеса та дякувати за них.

**Додаткові ідеї
для навчання**

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Чудеса Старого Завіту

Поясніть, що чудеса не були новиною для юдеїв. Чудеса робилися раніше пророками Старого Завіту, яких шанували юдеї. Коротко повторимо такі приклади:

- а. Пророк Ілля воскрешає хлопчика з мертвих (1 Царств 17:17–24).
 - б. Пророк Єлисей годує народ невеликою кількістю їжі (2 Царств 4:42–44).
 - в. Пророк Єлисей зцілює Наамана від прокази (2 Царств 5:1–19).
- Якою владою ці пророки творили чудеса? (Владою священства, божественною владою, яку дали їм Небесний Батько та Ісус Христос).

2. «Лікаря не потребують здорові» (Марк 2:17)

- Як реагували книжники та фарисеї, коли побачили, що Ісус їсть з людьми, яких вони вважали грішниками? (Див. Марк 2:15–16). Що сказав їм Ісус? (Див. Марк 2:17). Що це означає? У яких випадках ми всі «маємо . . . потребу в лікарі»?

Мета уроку

Заохотити учнів прийти до Христа, застосовуючи принципи, яким він навчав у Проповіді на горі.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвій 5:1–12. На горі в Галілеї Ісус навчає своїх учнів Заповідям блаженства.
 - б. Матвій 5:13–16. Ісус проголошує, що його учні – «сіль землі» і «світло для світу».
 - в. Матвій 5:17–48. Ісус проголошує, що він прийшов, щоб виконати закон Мойсея, і навчає вищому закону.
2. Додатковий матеріал для читання: Лука 6:17–36; Мосія 13:28–35; Алма 34:13–16; 3 Нефій 12; Етер 12:11.
3. Якщо у вас буде заняття на привернення уваги, забезпечте кожного учня ручкою або олівцем і аркушем паперу.
4. Якщо можливо, використовуйте такий матеріал протягом уроку:
 - а. Ілюстрацію «Проповідь на горі» (62166; Мистецтво євангелії, 212).
 - б. Тарілку із сіллю та лампу.
5. Пропозиції для навчання: Ісус Христос – Учитель учителів. Під час вивчення Проповіді на горі зверніть увагу на його методи навчання та шукайте шляхів наслідування його як учителя.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Дайте кожному учню аркуш паперу та ручку або олівець. Поясніть, що в Писаннях вміщено багато запрошень від Спасителя. Ви можете запропонувати учням прочитати запрошення Спасителя, які знаходяться в Матвій 11:28–29 і 3 Нефій 27:27. Попросіть учнів записати: *Спаситель запрошує мене* у верхній частині аркушу паперу. Потім поясніть, що цей урок зосереджений на Проповіді на горі, в яку вміщено багато запрошень Спасителя. Заохочуйте учнів шукати ці запрошення протягом уроку та записувати їх на аркуші паперу.

Обговорення та застосування Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується євангельських принципів. Через те, що буде важко поставити кожне питання або обговорити кожну частину уроку, з молитвою вибирайте те, що найбільше буде відповідати потребам учнів.

1. Ісус навчає своїх учнів Заповідям блаженства.

Поясніть, що через багато століть після того, як досмертний Христос дав закон Мойсея на горі Сінай, смертний Месія піднявся на іншу гору, щоб дати вищий закон, виголосивши промову, відому як «Проповідь на горі».

Перші вчення цієї проповіді відомі як Блаженства (Матвій 5:1–12). Слово *блаженство* походить від латинського слова *beatus*, яке означає удачливий, щасливий або благословенний. Прочитайте «Блаженства» і обговоріть їх, як зазначено далі.

- Матвій 5:3. Що означає бути «убогими духом»? (Бути смиренними. Див. також 3 Нефій 12:3). Чому важливо бути смиренними? Як ми можемо стати більш смиренними?
- Матвій 5:4. Назвіть деякі з шляхів, якими Господь утішає нас. (Див., наприклад, Іоанн 14:26–27 і Мосія 18:8–9). Як ви можете втішитися в годину скорботи?
- Матвій 5:5. Що означає бути лагідним? (Бути добрим, прощаючим або добросердечним). Як ми можемо розвинути в собі лагідність? (Див. Мосія 3:19; Алма 7:23; 13:28).
- Матвій 5:6. Що Ісус обіцяв тим, хто «голодні та спрагнені правди»? (Див. Матвій 5:6; 3 Нефій 12:6). Що ми можемо зробити, щоб направити наші прагнення від мирського на праведне?
- Матвій 5:7. Як ми можемо показати милість до інших? Чому нам потрібна милість Господа? (Див. Алма 42:13–15).
- Матвій 5:8. Що, на вашу думку, означає мати чисте серце? Як ми можемо очистити наші серця? (Див. Геламан 3:35). Чому нам треба мати чисті серця, якщо ми хочемо побачити Бога та жити разом з ним? (Див. Мойсей 6:57).
- Матвій 5:9. Як ми можемо бути миротворцями в наших домівках і общинах?
- Матвій 5:10–12. Чому іноді переслідують праведних людей? Як ми можемо відповісти на переслідування? (Див. Матвій 5:44; Лука 6:35).

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, попросіть учнів перелічити запрошення з «Блаженств», які, за їхнім відчуттям, особливо корисні для них.

2. Ісус проголошує, що його учні – «сіль землі» і «світло для світу».

Прочитайте та обговоріть Матвій 5:13–16. Під час обговорення цих віршів ви можете показати тарілку із сіллю та лампу.

- Ісус сказав, що його учні – «сіль землі» (Матвій 5:13; УЗ 101:39). Для чого використовують сіль? (Відповіді можуть бути такими: сіль – це приправа, також вона використовується для зберігання продуктів). Як святі останніх днів можуть бути «сіллю землі»?
- Спаситель учив, що ми маємо бути світлом світові й рятівниками людей. Якщо ми не рятуємо людей, то схожі на сіль, яка втратила свій особливий смак (див. УЗ 103:9–10). Як ми можемо бути «рятівниками людей»? (Відповіді можуть бути такими: якщо будемо ділитися євангелією та виконувати храмову роботу).
- Як святі останніх днів можуть бути «світлом світові»? (Матвій 5:14; див. також вірш 16). Що трапляється, якщо світильник ставлять «під посудиною»? (Матвій 5:15). Як іноді ми, члени Церкви, ставимо наше світло під посудину? Як наше світло може осяювати напрямок, яким ми поведемо інших, щоб «прославляти [нашого] Батька ... на небі»? (Див. Матвій 5:16; 3 Нефій 18:24).

3. Ісус навчає закону вищому, ніж закон Мойсея.

Обговоріть Матвій 5:17–48. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Ісус сказав, що він прийшов, щоб виконати закон Мойсея, а не руйнувати його (Матвій 5:17–18). Як він виконав закон Мойсея?

Поясніть, що закон Мойсея був «даний дітям Ізраїля, ... бо вони були твердошиїм народом, швидким на те, щоб чинити беззаконня, і повільним щодо того, щоб пам'ятати Господа Бога свого». Це був «закон обрядів і таїнств, ... якого [ізраїльтяни] повинні були дотримуватися суворо день у день, щоб вони постійно пам'ятали Бога і свій обов'язок перед ним» (Мосія 13:29–30). Ті, хто розумів закон, «[дивилися] на Христа з непохитністю, доки закон не виповниться. Бо для цього закон був даний» (2 Нефій 25:24–25).

Спаситель виконав закон Мойсея, коли спокутував наші гріхи. (Алма 34:13–16). Після спокутування людям уже не наказувалося приносити в жертву тварин, що було обов'язковою частиною закону Мойсея, щоб указати на спокутуючу жертву Ісуса Христа. Замість цього людям було наказано «приносити в жертву... розбите серце і упокорений дух» (3 Нефій 9:20; див. також вірш 19).

- Ісус сказав, що праведність його учнів має бути «рясніша, як книжників і фарисеїв» (Матвій 5:20). Чого не вистачало у «праведності» книжників і фарисеїв? (Вони зосереджувалися тільки на зовнішніх ознаках закону й ігнорували важливість внутрішньої вірності. Якби вони ставилися до закону так, як його було дано, вони змогли б розпізнати в Ісусі Месію).

Напишіть у лівому верхньому куті дошки таке: *Ви чули, що було наказано*. Поясніть, що в «Проповіді на горі» Ісус використав ці слова, коли посилався на заповіді, які були частиною закону Мойсея. У верхньому правому куту дошки напишіть такі слова: *А Я вам кажу*. Укажіть на те, що Ісус використовував ці слова, коли навчав своїх учнів вищому закону.

- На який стародавній закон посилався Ісус у Матвій 5:21? (Напишіть: *Не вбивай*, під *Ви чули, що було наказано*). Який вищий закон дав Ісус стосовно цієї заповіді? (Див. Матвій 5:22. Напишіть: *Не гнівайся* під *А Я вам кажу*). Чому заповідь уникати гніву є вищим законом, ніж заповідь не вбивати? Як почуття гніву впливають на наші стосунки з Богом? Що ми можемо зробити, щоб управляти почуттям гніву та шукати можливості позбавитися його в нашому житті?
- Спаситель говорив стосовно приношення «дару перед жертівником», посилавшись на стародавню практику приношення жертви до жертівника (олтаря) (Матвій 5:23). Що, за словами Ісуса, мали робити учні, якщо вони відчували в собі гнів, готуючи приношення дару до олтаря? (Див. Матвій 5:23–24). Як це можна застосувати до нас?
- Що ми маємо робити, якщо хтось ображає нас? (Див. Матвій 5:24; 18:15; УЗ 64:8–11). У чому полягає небезпека, якщо ми чекаємо вибачення від людини, яка образила нас?
- На який стародавній закон посилався Ісус у Матвій 5:27? (Напишіть: *Не чини перелюбу* під *Ви чули, що було наказано*). Який закон дав Ісус, що заміняє цю заповідь? (Див. Матвій 5:28. Напишіть уникати пожадливих думок під *А Я вам кажу*). Що може бути результатом нечистих думок? (Див. Мосія 4:30; Алма 12:14; УЗ 63:16). Що ми можемо зробити, щоб мати чисті думки?

- У Перекладі Джозефа Сміта говориться, що око та рука, про які згадується в Матвії 5:29–30, символізують гріхи. Чого ці вірші навчають нас про те, як слід ставитися до своїх гріхів?
- Згідно із записаним у Матвії 5:33, як люди в часи Старого Завіту показували, що вони говорять правду? (Напишіть *Промовляли клятви Господові під Ви чули, що було наказано*). Який закон дав Ісус, щоб відмінити цю практику? (Див. Матвії 5:34–37. Прочитайте наведене далі твердження старійшини Брюса Р. Макконкі. *Потім запишіть Додержуватися свого слова під А Я вам кажу*).
- Старійшина Брюс Р. Макконкі сказав: «За законом Мойсея клятви були настільки загальним явищем і використовувалися при такому розмаїтті обставин, що, практично, жодній заяві не вірили, якщо вона не була підкріплена клятвою. . . . За досконалим законом Христа кожне слово людини мало бути правдивим і всі промовлені твердження так само правдиві, як це було б, якби кожне слово супроводжувалося клятвою» (*The Mortal Messiah*, у 4 томах, [1979–1981], 2:140).
- На який стародавній закон посилався Ісус у Матвії 5:38? (Напишіть *Око за око під Ви чули, що було наказано*. Поясніть, що «око за око» означає, що людині, яка завдала шкоди іншій людині, можна було нанести таке саме ушкодження як покарання за її вчинок (див. Левіт 24:17–21). Яка заповідь відмінила цей закон? (Див. Матвії 5:39–40. Запишіть *Підстав другу щоку під А Я вам кажу*). Яким принципом навчав Ісус, коли говорив, що треба підставити другу щоку тому, хто б'є нас, і віддати наш плац тому, хто хоче взяти нашу сорочку?
- На яку стародавню практику посилається Ісус у Матвії 5:43? (Напишіть *Люби свого ближнього, і ненавидь свого ворога під Ви чули, що було наказано*). Яка заповідь відміняє цю практику? (Див. Матвії 5:44–47. Напишіть *Любіть своїх ворогів під А Я вам кажу*). Як ми можемо розвинути любов до наших ворогів? (Див., наприклад, Мороній 7:47–48). Як зміниться наше життя, якщо ми будемо любити наших ворогів? Як це може змінити їхнє життя?

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, попросіть учнів подивитися на дошку й перелічити запрошення в Матвії 5:17–47, які особливо корисні їм.

- Як зрозуміти наказ Спасителя, що ми маємо стати досконалими? (Згідно грецького перекладу слово *досконалий* означає завершений, закінчений, повністю розвинений). Як наказ бути досконалими може спонукати, а не розчаровувати нас?

Президент Джозеф Філдінг Сміт сказав:

«Я вірю, що Господь мав на увазі саме це, коли сказав, що ми маємо бути досконалими, як наш Батько на небі. Це прийде не зразу, а рядок за рядком, приписання за приписанням, приклад за прикладом, і певно не в цьому смертному житті, бо певно після смерті доведеться продовжувати цей процес, перш ніж досягнемо тієї досконалості й станемо, як Бог.

Але ми закладаємо основу тут. Тут нас учать цим простим істинам євангелії Ісуса Христа, у цьому випробувальному стані, щоб підготувати нас для тієї досконалості. Це наш обов'язок сьогодні бути кращими, ніж учора, і завтра кращими, ніж сьогодні. . . . Якщо ми додержуємося заповідей Господа, ми знаходимося на шляху до досконалості» (*Doctrines of Salvation*, зібр. Bruce R. McConkie у 3-х томах, [1954–1956], 2:18–19; див. також УЗ 93:11–14, 19–20).

- Як спокута Спасителя допомагає нам досягти досконалості? (Див. Мороній 10:32–33; УЗ 76:68–70). Як учення в «Проповіді на горі» допомагають нам «прийти до Христа й вдосконалюватися в ньому»?

Заключна частина

Свідчіть, що учення в «Проповіді на горі» допомагають нам «прийти до Христа й вдосконалюватися в ньому» (Мороній 10:32). Заохочуйте учнів застосовувати ці вчення в житті. Якщо ви проводили заняття на привернення уваги, попросіть учнів переглянути запрошення, які вони перелічили, і вибрати одне або два, на яких вони зосередяться протягом наступного тижня.

**Додаткові ідеї
для навчання**

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Більш чудовий шлях» (Етер 12:11)

Запропонуйте декільком учням прийти до класу й поділитися ідеями стосовно того, як учення в Матвії 5 можуть допомогти їм удома, у школі або на роботі.

2. Учення Спасителя стосовно розлучення

Якщо в учнів є запитання стосовно Матвії 5:31–32, подивіться на додаткову ідею для навчання 5 в 14 уроці (Див. стор. 60).

«Шукайте ж найперш царства Божого»

Урок
9

Матвії 6–7

Мета уроку

Заохотити учнів стати більш відданими учнями Ісуса Христа.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвій 6:1–6, 16–21. Ісус навчає своїх учнів давати милостиню, молитися й поститися таємно й скласти скарби собі на небесах, а не на землі.
 - б. Матвій 6:7–13; 7:7–11. Він показує учням, як молитися й навчає, що Небесний Батько благословить тих, хто просить у нього те, у чому вони мають потребу.
 - в. Матвій 6:14–15; 7:1–6, 12. Ісус навчає учнів прощати інших, судити праведно й ставитися до інших так, як вони хотіли б, щоб до них ставилися.
 - г. Матвій 6:22–34; 7:13–29. Він навчає своїх учнів, що їх благословлять для служіння Небесному Батькові й виконання його волі.
2. Додатковий матеріал для читання: Лука 6:37–49; 11:1–13, 34–36; 12:22–34; 16:13; 3 Нефій 13–14.
3. Якщо можливо, використовуйте вказаний матеріал протягом уроку:

Ілюстрація «Проповідь на горі» (62166; Мистецтво євангелії, 212).
4. Пропозиції для навчання: Історії можуть ілюструвати принципи євангелії та утримувати увагу учнів так само, як і інші засоби навчання. Ісус часто використовував оповідання, щоб навчати важливим урокам або пояснювати абстрактні ідеї. Під час підготовки до уроку подумайте, як ви могли б використати оповідання, щоб допомогти учням зрозуміти принципи євангелії. Коли ви будете розповідати історію, впевненіться, що учні розуміють, чи йдеться в оповіданні про події реальні, чи придумані вами, щоб привернути їхню увагу.

Запропонований хід уроку

Заняття на

привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Розкажіть своїми словами наступну історію:

Старійшина Уільям Р. Бредфорд, сімдесятник, одного разу розмовляв з єпископом приходу, молодь якого працювала, щоб заробити гроші для проведення якогось заходу. Єпископ запитав старійшину Бредфорда, чи міг би той підтримати молодь, похвалою за зроблене. Єпископ був здивований, коли старійшина Бредфорд відповів: «Ні». Він виразив свою радість з приводу того, що молоді люди важко працювали, а чи отримують вони чийсь похвалу з боку громади за цю роботу – то не є важливим.

Коли молодь вирішила передати зароблені гроші в головний місіонерський фонд Церкви як пожертвування, замість того, щоб використати їх для проведення наміченого заходу, то захотіли мати фотографію зі старійшиною Бредфордом,

на якій було б видно, як вони жертвують гроші. Вони також хотіли, щоб фотографію й статтю про цю подію було вміщено в газету. І знову старійшина Бредфорд здивував їх тим, що відповів: «Ні». Він сказав єпископу: «Ви можете допомогти вашій молоді дізнатися про вищий закон похвали. Похвала з небес безсловесна. Вона ретельно й тихо записується там. Дайте їм можливість відчутти радість та одержати скарб у своєму серці та душі, а це приходить через тихе й безкорисне служіння» (в Conference Report, жовтень 1987, стор. 90–91 або *Ensign*, листопад 1987, стор. 75).

- Які уроки ми можемо одержати з відповіді старійшини Бредфорда молоді?

Укажіть, що один з одержаних нами уроків полягає в тому, що ми маємо робити хороші вчинки через любов до Бога й бажаємо зробити йому приємне, а не через бажання одержати винагороду від інших людей. Це – одна з рис істинних учнів Ісуса Христа.

Напишіть на дошці: *Істинні учні*. Під час обговорення «Проповіді на горі» перелічіть риси, притаманні істинним учням, про які навчав Спаситель у цій проповіді.

Обговорення
та застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань заохочуйте кожного учня подумати над тим, що йому чи їй потрібно зробити, щоб стати більш старанним і щирим учнем Христа. Заохочуйте учнів ділитися власним досвідом, який стосується справжнього учнівства.

1. Справжні учні чинять правильно, керуючись правильними підставами.

Прочитайте та обговоріть Матвій 6:1–6, 16–21.

- Чому Ісус дорікав деяким людям за їхні начебто ж хороші вчинки – вони подавали милостиню (давали бідним), молилися й постилися? (Див. Матвій 6:1–2, 5, 16. Вони чинили це, переслідуючи неправильні цілі). Ісус називав цих людей лицемірами. Що означає слово лицемір? (Людина, яка вдає, що має певні риси, але насправді їх не має; людина, яка намагається здаватися праведною, але в дійсності такою не є. Грецьке слово «лицемір» можна також перекласти як «обманщик». Див. Матвій 15:8; Лука 11:39).
- Що буде нагородою для людей, які хочуть, щоб інші побачили їхні хороші вчинки? (Матвій 6:2, 5, 16). Які наші вчинки можуть бути для людського ока, замість того, щоб бути приємними Богові? Як ми можемо зробити наші мотиви для служіння й виконання інших хороших справ більш чистими?
- Що ми маємо цінити більш за все, як того навчав Ісус у цій проповіді? (Див. Матвій 6:19–21). Що це означає «складайте . . . скарби на небесах»? Яких небесних скарбів ми можемо прагнути? (Знайдіть два приклади в УЗ 18:14–16 і 130:18–19).
- Що означають слова «де скарб твій, – там буде й серце твоє!»? Як нам визначити, що саме ми цінуємо? (Шлях один – оцінити той час, гроші та зусилля, які ми присвячуємо чомусь). Що люди сьогодні цінують? Попросіть учнів подумати про те, що вони цінують, і мовчки обміркувати, що ці скарби говорять про те, де знаходиться їхнє серце.

2. Справжні учні беруть за приклад молитву Спасителя.

Прочитайте та обговоріть Матвій 6:7–13; 7:7–11. Укажіть, що вірші з Матвій 6:9–13 відомі як Молитва Господа.

- Як треба молитися, як того навчає нас Молитва Господа? (Див. Матвій 6:9–13).
- Як у Молитві Господа виражена шанобливість і повага Ісуса до Небесного Батька? Як ми можемо виражати шанобливість і повагу до Небесного Батька під час молитви?

Старійшина Даллін Х. Оукс так сказав про мову, якою ми маємо молитися: «Особлива мова молитви має різні форми вираження у різних мовах, але принцип – завжди однаковий. Ми маємо звертатися з молитвою до Небесного Батька за допомогою слів, які у тих, хто звертається до нього цією мовою, пов'язані з любов'ю і повагою, шанобливістю і близькістю. . . . Чоловіки та жінки, які бажають виразити повагу, знайдуть час, щоб навчитися особливій мові молитви» (в Conference Report, квітень 1993, стор. 17, 20 або *Ensign*, травень 1993, стор. 16, 18).

- Як ми можемо уникнути «проказування зайвого» під час молитви? (Див. Матвій 6:7).
- Якщо Небесний Батько знає наші потреби ще до нашої молитви (Матвій 6:8), то чому нам необхідно молитися? Чому звернення з проханням, шукання й стукання (Матвій 7:7) необхідні для нашого духовного розвитку? Як ми можемо більш старанно прагнути допомоги Небесного Батька?
- Як нам розуміти обіцяння Спасителя, «просіть – і буде вам дано»? (Матвій 7:8). Чому ми іноді не одержуємо того, що просимо, відразу після свого прохання або так, як того нам хотілося б? (Див. 3 Нефій 18:20). Як ми можемо дізнатися про те, що Бог знає, що є найкращим для нас?

3. Справжні учні ставляться до інших по-доброму й справедливо.

Прочитайте та обговоріть Матвій 6:14–15; 7:1–6, 12.

- Чому, на вашу думку, Спаситель наказує нам прощати інших? Як ми можемо більше прощати?
- Переклад Джозефа Сміта вносить зміни в Матвій 7:1. Ми не повинні судити неправедно, тоді й нас не будуть судити; але ми маємо судити праведним судом (див. переклад Джозефа Сміта, Матвій 7:2). Що таке праведний суд? Яке лихо може прийти до нас і до тих, кого ми судимо, якщо будемо судити неправедно? Як ми можемо бути певними, що судимо праведно? (Див. Матвій 7:3–5; Мороній 7:14–18).
- Ісус сказав, що людина, яка намагається неправедно виправляти інших, є лицеміром (Матвій 7:4–5). Чому неправедний суд є ознакою лицемірства?
- Учення в Матвій 7:12 часто називають Золотим правилом. Які події з вашого життя показують вам цінність цього принципу? Як дотримання Золотого правила робить нас кращими учнями Ісуса Христа?

Старійшина Мелвін Дж. Ештон описав збори, на яких група членів Церкви розглядала питання: «Як ми можемо визначити, що людина навернулася до Ісуса Христа?»

«Протягом сорока п'яти хвилин присутні давали численні відповіді на це питання, і провідник старанно записував кожну з них на великій дошці. Усі відповіді містили думки й були доречними. Але згодом цей прекрасний учитель закреслив усе, що написав. Потім, виразивши свою вдячність за всі відповіді і, зауваживши, що всі вони мали рацію, він назвав один важливий принцип: «Найкращим і найбільш зрозумілим показником того, що ми розвиваємося духовно та йдемо до Христа, є наше ставлення до інших людей».

Старійшина Ештон додав: «Те, як ми ставимося до членів наших сімей, наших друзів, тих, з ким працюємо кожного дня, є таким же важливим, як найбільш значимі євангельські принципи, на які ми звертаємо найбільшу увагу» (в Conference Report, квітень 1992, стор. 25 або *Ensign*, травень 1992, стор. 20).

4. Справжні учні служать Богу і виконують його волю.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Матвій 6:22–34; 7:13–29.

- Чому неможливо служити і Богу, і мамоні, або земним інтересам? (Див. Матвій 6:24). Які благословення Бог обіцяє тим, хто служить йому? (Див. Матвій 6:25–33; УЗ 11:17).
- Ісус обіцяв, що якщо ми «шукатимемо . . . найперш Царства Божого», ми одержимо все інше, що нам потрібно (Матвій 6:33). Які випадки з вашого життя допомогли вам одержати свідчення стосовно цього обіцяння?
- Як захоплення земними інтересами відвертає нас від відданості Богу й бажання служити йому? Якими шляхами нас спокушають прагнути до того, що пов'язано зі світом, а не з Богом? (Відповіді можуть бути такими: несплата десятини до придбання необхідної або бажаної речі чи рішення не служити місію через бажання досягти певних мирських цілей).
- Чого навчав Ісус у кінці своєї проповіді про те, як увійти у царство небесне? (Див. Матвій 7:13–14, 21–23). Чому важливо, щоб шлях до вічного життя був вузький, а до знищення – широкий?
- Наприкінці Проповіді на горі Ісус розповів притчу про розумного чоловіка та чоловіка необачного (Матвій 7:24–27). Як можна застосувати цю притчу до нас? Що є «каменем», на якому ми маємо будувати? (Див. Геламан 5:12). На чому деякі люди будують своє життя, що можна було б порівняти з піском?

Заключна частина

Свідчіть про важливість наслідування Ісуса Христа. Заохочуйте учнів думати над тим, що їм необхідно робити, щоб стати кращими учнями Христа.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «По їхніх плодах ви пізнаєте їх!» (Матвій 7:20)

- Ісус попереджав своїх послідовників про фальшивих пророків – людей, які намагалися відвести людей від Христа (Матвій 7:15). Як ми можемо відрізнити фальшивих пророків від істинних? (Див. Матвій 7:16–20; див. також Мороній 7:5, 10–11). Чому Матвій 7:20 стосується нас так само, як і пророків?

2. Знаходження колоди у власному оці

Розкажіть історію, як пророк Джозеф Сміт навчав одну сестру шукати колоду у своєму оці, коли справа йшла про особисті пожертвування.

Одна жінка прийшла до пророка Джозефа Сміта у розпачі, викликаному тим, що інший член Церкви сказав про неї. Пророк відповів їй, що якщо та людина сказала про неї неправду, то вона може проігнорувати це, тому що істина буде жити, а неправда – ні. Жінка відчувала, що хоч та людина була і неправа, та все ж не могла проігнорувати ту її оцінку. Тоді пророк розповів про своє ставлення до таких оцінок:

«Коли хтось із ворогів розповідав скандальну історію про нього [Джозефа Сміта], а таке бувало часто, то перш ніж осудити, він робив паузу, а потім дозволяв своїм думкам звернутися до часу, місця та обставин подій, про які шла мова в цьому випадку, щоб переосвідчитися, чи не лежать в основі такої оцінки його необережні слова чи дії. Якщо знаходив, що такі слова і дії мали місце, то говорив, що у своєму серці прощає свого ворога, і відчував вдячність за те що отримав застереження про слабкість, яку мав, але не знав про це».

Пророк сказав сестрі, що вона має ретельно обдумати, чи не давала вона, випадково, тій людині будь-якого приводу так про неї говорити. Після довгого обдумування, та сестра прийшла до висновку, що таки давала, і, подякувавши пророкові, поїхала. (Див. Jesse W. Crosby, цитовано в Hyrum L. Andrus та Helen Mae Andrus, збір., *They Knew the Prophet* [1974], стор. 144).

3. Заняття з молоддю

Напишіть кожну з таких фраз із Матвій 6 і 7 на окремих картках:

Хай не знатиме ліва рука твоя (6:3)	Що робить правиця твоя (6:3)
Отець твій, що бачить таємне (6:6)	Віддасть тобі явно (6:6)
Не проказуйте (6:7)	Зайвого (6:7)
Людам ви простите (6:14)	Прогріхи їхні (6:14)
Складайте ж собі (6:20)	Скарби на небі (6:20)
Не можна служити (6:24)	Богові й мамоні (6:24)
Шукайте ж найперш (6:33)	Царства Божого (6:33)
Вийми колоду (7:5)	Із власного ока (7:5)
Просіть (7:7)	І буде вам дано (7:7)
Шукайте (7:7)	І знайдете (7:7)
Стережіться (7:15)	Фальшивих пророків (7:15)
По їхніх плодах (7:20)	Ви пізнаєте їх (7:20)

Покладіть картки, перевернувши написами вниз, на столі. Розділіть учнів на дві команди, і нехай команди по черзі вибирають по дві картки. Якщо картки складають пару, команда знімає їх зі столу та бере іншу пару. Якщо картки не складають пару, команда повертає їх на місце й черга переходить до іншої команди. Продовжуйте грати, поки не будуть знайдені всі пари карток.

Мета уроку

Допомогти учням зрозуміти, якщо ми беремо ярмо Спасителя на себе й виконуємо його волю, ми знайдемо спокій і радість, які він обіцяв.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвій 11:28–30. Ісус запрошує всіх, стурджених і обтяжених, прийти до нього, узяти на себе його ярмо та навчатися від нього.
 - б. Матвій 12:1–13; Лука 13:10–17. Ісус проголошує, що він – Господь Суботи. Він зцілює в Суботу, і його за це критикують.
 - в. Лука 7:36–50. Жінка, яка шукає прощення, обмиває ноги Господа своїми слізьми; Симон фарисей критикує Ісуса за те, що той дозволив грішній жінці торкатися себе. Ісус навчає Симона притчі про двох боржників і прощає жінці.
2. Додатковий матеріал для читання: Ісая 58:13–14; Матвій 11:16–19; 12:14–50; 26:6–13; Марк 2:23–3:12; 14:3–9; Лука 6:1–11; УЗ 59:9–19.
3. Якщо можливо, використайте такий матеріал протягом уроку:

Ілюстрація «Марія Філдінг і Джозеф Ф. Сміт перетинають рівнини» (62608; Мистецтво євангелії, 412), на якій є зображення пари запряжених у ярмо волів.
4. Пропозиції для навчання: Під час підготовки до уроку з молитвою подумайте, як заохочити кожного учня бути активним на уроці. Показ, обговорення в малих групах, рольова гра й інші доречні види роботи можуть допомогти учням бути більш активними на уроці.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Попросіть когось із учнів вийти перед класом і витягти руки вперед. Положіть декілька книг або інших важких предметів на руки учня. Продовжуйте класти на руки учня різні предмети, аж поки їй чи йому не стане важко їх тримати. Потім запитайте:

- На яку відстань ви можете пронести цей тягар, не зупиняючись для відпочинку? Що ви маєте зробити, щоб пронести тягар на велику відстань?

Поясніть, що існує багато видів вантажів, або тягарів. Деякі з них фізичні, а інші – духовні або емоційні, і їх не побачиш оком. Буває нам не під силу нести багато невидимих тягарів насомоті, і ми знесилюємося. У цьому уроці обговорюється, як Господь може полегшити наші тягарі й дати нам відпочинок.

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповісти про власний досвід, який стосується євангельських принципів.

1. Ісус запрошує нас узяти на себе його ярмо та навчатися від нього.

Прочитайте та обговоріть Матвій 11:28–30.

- Що це означає – «струджені та обтяжені»? (Матвій 11:28. Наведіть приклади тягарів, які ми носимо в цьому житті? Як Господь може «заспокоїти [нас]», незважаючи на ці тягарі?
- Що таке ярмо? (Покажіть ілюстрацію, на якій зображено Мері Філдінг і Джозефа Ф. Сміта, і покажіть запряжених у ярмо волів. Поясніть, що ярмо – це рама або брусок, які можна надіти на одного чи двох людей або на тварин, що тягнуть або несуть важку ношу. Ярмо збалансовує тягар і тим самим допомагає його нести. Додатково до цього буквального значення поняття «тягар» також з'являється в багатьох віршах Писань як метафора, що описує рабство або поневолення; див. Єремія 28:2; Алма 44:2). Що це означає – узяти ярмо Христа на себе? (Смиренно виконувати його волю та дозволяти йому вести нас і направляти наше життя).

Якщо ви використовуєте відеофільм «Приходь до мене», покажіть зараз його першу частину. Зупиніть відео після слів президента Хантера.

- Господь твердить: «Бож ярмо Моє любе, а тягар Мій легкий!» (Матвій 11:30). В якому розумінні ярмо Спасителя легке? Чому деякі люди думають, що вчення Господа є занадто обмежувачими? Як послухання й служіння Господові роблять наші тягарі легкими?

2. Ісус проголошує, що він – Господь Суботи.

Обговоріть Матвій 12:1–13 і Лука 13:10–17. Запропонуйте учням вголос прочитати вибрані вірші.

- Що зробили фарисеї, коли побачили, як учні Ісуса зривають колосся в Суботу? (Див. Матвій 12:1–2. Поясніть, що в тлумаченні фарисеїв закону Мойсея ігнорувалася істинний дух і мета Суботи, а замість цього увага зосереджувалася на традиціях, що дуже обмежувало те, що можна було робити в Суботу). Чого навчав Господь, коли відповідав на їхні звинувачення? (Див. Матвій 12:3–8).
- Що мав на увазі Ісус, коли сказав: «Милости хочу, а не жертви» (Матвій 12:7. Він хотів, щоб люди зосередилися на любові до інших, а не на виконанні привселюдних релігійних обрядів). Як ми можемо використати цей принцип, аби знати, що нам слід робити в Суботу?
- Чого Ісус навчав про Суботу, коли зцілив сухорукого й скорчену жінку? (Див. Матвій 12:10–13; Лука 13:10–17). Чого він навчав про Суботу в Марк 2:27–28? (Укажіть, що в Перекладі Джозефа Сміта Марк 2:26 пояснюється, що Субота була дана як день відпочинку й день прославлення Бога). Що ми можемо робити в Суботній день, щоб прославляти Бога? Як дотримання Суботнього дня у святості полегшує наші тягарі й дає нам відпочинок?

3. Ісус прощає жінку в домі фарисея Симона.

Якщо ви використовуєте відеофільм «Прийди до мене», покажіть його зараз до кінця. Потім прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Лука 7:36–50.

- Жінка, яка ввійшла в дім Симона фарисея, несла тягар гріха (Лука 7:37). Яка дія жінки дозволила Ісусові звільнити її від тягаря? (Див. Лука 7:38, 44–50). Що ми можемо зробити, аби Спаситель зняв тягар гріха з нашого життя?
- Чим грішна жінка й Симон фарисей відрізнялися у своєму ставленні до Ісуса? (Порівняйте покаєння, повагу, покірність і любов жінки з гординою, відсутністю ввічливості й бажанням осудити Симона. Див. також цитату далі). Чому риси, які мала жінка, важливі для покаєння й прощення? Як риси, що їх мав Симон, утримують нас від покаєння?

Старійщина Джеймс Е. Телмейдж говорив: «У ті часи було традицією ставитися до поважного гостя з помітною увагою, зустрічати його вітальним поцілунком, дати йому води для змивання пилу з ніг і олію для помазання волосся на голові й бороді. Усі ці ознаки ввічливої уваги були знехтувані Симоном» (*Jesus the Christ*, 3-є вид. [1916], стор. 261).

- Як ставлення Симона до жінки робило її тягар для неї ще важчим? Як наше ставлення до інших людей може призвести до того, що вони будуть відчувати свій гріх ще важчим? Що ми можемо дізнатися з відповіді Спасителя жінці?
- Хоч жінка і не була запрошена й ризикувала, що до неї погано поставиться Симон і його домашні, все ж вона сама прийшла до Христа, як тільки дізналася, де його знайти (Лука 7:37). Що ми можемо дізнатися з цього прикладу? Які перешкоди можуть утримувати нас від покаєння й того, щоб прийти до Христа? Як ми можемо подолати ці перешкоди?
- Що ми можемо дізнатися з притчі про двох боржників? (Див. Лука 7:41–50). Як можна гріх порівняти з боргом? (Див. Лука 7:44–50). Як можна, маючи «кредитором» Христа, зробити наші тягарі легкими?

Заключна частина

Свідчіть, що ми можемо взяти на себе гріхи світу чи ярмо Ісуса. Свідчіть, що учення Христа істинне і що ми знайдемо спокій, якщо підемо за ним. Заохочуйте учнів вчитися у Христа й слухатися його вчень, так щоб вони змогли знайти спокій і мир.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Важливість єдності

Прочитайте та обговоріть Матвій 12:22–30.

- Як ми можемо іноді бути розділеними в сім'ях, домах, приходах? Що ми можемо зробити, аби стати більш єдиними?
- Ісус говорив фарисеям: «Хто не зо Мною, той супроти мене» (Матвій 12:30). Чому це так?

2. «Кожне слово пусте» (Матвій 12:36)

Прочитайте та обговоріть Матвій 12:33–37.

- Що про нас розповідають слова, які ми говоримо? Чому Ісус надавав таке велике значення словам, які ми говоримо? Наведіть приклади «пустих слів». (Відповіді можуть бути такими: сарказм, базікання, брехня, богохульство, брутальність). Як ми можемо зміцнити наше зобов'язання говорити тільки хороше?

3. Заняття з молоддю

Підготуйте аркуш паперу з головоломкою для кожного учня. Після читання й обговорення завдання роздайте примірники з головоломкою. Попросіть учнів знайти слова, які стосуються уроку, що заховано в цій головоломці. Слова можуть знаходитися вертикально, горизонтально й по діагоналі. Якщо після декількох хвилин обдумування учням знадобиться допомога, нехай вони перечитають вірші, що містять заховані слова (Матвій 11:28–30: обтяжені, тягар, ярмо; Матвій 12:1–13: субота, вздоровляти; Лука 7:36–50: притча, боржник, прощені).

В	К	Ш	П	Р	И	Т	Ч	А	З	Ї
Д	З	Д	Р	У	А	Ж	Ш	Й	Я	О
Г	З	Д	Х	Т	Ф	В	С	М	Ю	Я
І	А	Р	О	Б	Т	Я	Ж	Е	Н	І
Н	Г	Б	П	Р	О	Щ	Е	Н	І	Й
К	У	Д	Ш	Б	О	Р	Ж	Н	И	К
С	Е	П	Д	М	А	В	Л	О	В	К
Л	Щ	Г	Р	Г	В	М	Л	З	Г	Ч
Ь	Й	Я	Я	З	Ш	Г	Н	Я	К	У
Ф	В	Т	Л	Д	Ж	Є	Д	Л	Т	Щ
Я	Ч	С	М	И	Т	Ь	Л	Д	Ф	И

Мета уроку Допомогти учням розвинути «вуха, щоб слухати», так щоб вони могли зрозуміти, як притчі Ісуса можна застосувати до них (Матвій 13:9).

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвій 13:1–17. Ісус розповідає притчу про сіяча та пояснює, чому він використовує притчі.
 - б. Матвій 13:18–23. Ісус пояснює притчу про сіяча.
 - в. Матвій 13:24–53. Ісус навчає про царство небесне на землі (Церкву Ісуса Христа) через притчі про пшеницю та кукіль, гірчичне зерно, різчину, захований у полі скарб, дорогоцінну перлину та невода, у море закиненого.
2. Додатковий матеріал для читання: Марк 4:1–34; Лука 8:4–18; 13:18–21; УЗ 86:1–7.
3. Пропозиції для навчання: Старійшина Бойд К. Пекер сказав: «Дошка є найкращим навчальним посібником, мало що може зрівнятися з нею. . . . Ви можете використати її, щоб привернути увагу учнів, поки будете викладати основний матеріал уроку. Під час викладання ви можете записати на дошці достатньо, щоб зосередити увагу учнів на ній та дати їм ідею, але ніколи не пишійте так багато, щоб те, що вони можуть побачити на ній відволікало їх і ставало більш цікавим, ніж ваш урок» (*Teach Ye Diligently* [1975], стор. 224–225, див. також *Teaching – No greater Call*, стор. 151–153).

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Запропонуйте учням уявити, що вони їдуть в автобусі. Під час подорожі вони дивляться у вікна автобуса й спостерігають місцевий ландшафт.

- Подорожуючи разом в одному автобусі, чи будете ви спостерігати те ж саме, що й інші пасажери? Чому, якщо так, або чому, якщо ні?

Укажіть, що люди, які знаходяться в однакових обставинах, не завжди бачать ті самі речі однаково. Так само, як не всі люди, що їх навчав Ісус притчами, розуміли, як застосувати ці притчі до свого життя. На цьому уроці буде обговорюватися, як ми можемо зрозуміти й застосувати притчі Ісуса.

**Обговорення та застосування
Писань**

Під час обговорення наступних притч, упевніться, що учні знають, що символізують ті чи інші люди, предмети та події. Це допоможе їм зрозуміти притчі й застосувати їх до свого життя.

1. Ісус розповідає притчу про сіяча та пояснює, чому він використовує притчі. Прочитайте та обговоріть Матвій 13:1–7.

- Коли багато людей зібралось на узбережжі, Ісус «навчав їх притчами» (Матвій 13:3). Що таке притча? (Символічне оповідання, яке навчає євангельським істинам, порівнюючи їх із земними речами). Якою, за словами Ісуса, була його мета навчання притчами? (Щоб одночасно навчати своєму вченню учнів і приховати його від невіруючих. Див. Матвій 13:10–13).

Попросіть когось з учнів прочитати вголос притчу про сіяча (Матвій 13:3–8). Запропонуйте іншим учням прочитати це самостійно, нагадуючи, що предмети й події в притчі символізують євангельські істини.

- Що не дає проростати зернам, що впали на дорогу? (Див. Матвій 13:4. Напишіть на дошці: *Зерна на дорозі – з'їли пташки*).
- Чому зерна засохли на кам'янистому ґрунті? (Див. Матвій 13:5–6; Лука 8:6. Напишіть на дошці: *Зерна на кам'янистому ґрунті – не мали коріння*).
- Що сталося, коли деякі зерна попадали в терен? (Див. Матвій 13:7. Напишіть на дошці: *Зерна попадали в терен – терен поглинув їх*).
- Що сталося з зернами, які попадали на добру землю? (Див. Матвій 13:8. Напишіть на дошці: *Зерна на добрій землі – зродили*).

Залиште слова, які ви написали на дошці, і поясніть, що через декілька хвилин ви обговорите істини, які вони символізують.

- Як люди можуть відреагувати на притчу, якщо вони не почули її пояснення? (Деякі люди можуть розчаруватися, тому що вони не зрозуміли її. Інші могли б зрозуміти її, але думають, що вона не стосується їх. Інші могли б розмірковувати над нею і ставити питання, доки не зрозуміли б її і не навчилися застосовувати у своєму житті).
- З яким запрошенням звернувся Ісус після того, як розповів притчу про сіяча? (Див. Матвій 13:9). Що, на вашу думку, означає слово *слухати*? Що означає «дивитися і не бачити» та «слухати і не чути»? (Див. Матвій 13:13–15).

Пророк Джозеф Сміт сказав: «Багато людей... не сприйняли те, що він казав... тому що вони не були готові бачити своїми очима й чути своїми вухами; не тому, що не могли й не мали привілею бачити й чути, але тому, що їхні серця були сповнені беззаконням і мерзотами... Єдиною причиною того, що багато людей... не почули пояснення його притч, було те, що вони не вірили» (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, вибр. *Joseph Fielding Smith* [1976], стор. 96–97).

2. Ісус пояснює притчу про сіяча.

Прочитайте Матвій 13:18–23 і обговоріть значення предметів і подій у притчі про сіяча.

Зерно

- Що символізує зерно в притчі про сіяча? (Див. Матвій 13:19; Лука 8:11. Напишіть на дошці: *зерно = слово Бога*).

Край дороги

- Кого символізує край дороги? (Див. Матвій 13:19). Напишіть на дошці: *край дороги = люди, які почули слово Бога, але не зрозуміли його* (за бажанням це визначення можна скоротити).
- Що з наших дій може перешкодити нам зрозуміти слово Бога? (Див. Мосія 26:1–3 як одну з можливих відповідей). Що ми маємо робити, аби зрозуміти слово

Бога? (Див. Алма 32:27). Як відсутність розуміння збільшує можливість Сатани забрати слово Бога з наших сердець? (Див. Матвій 13:19).

Кам'янисті місця

- Кого символізують кам'янисті місця? (Див. Матвій 13:20–21). Напишіть на дошці: *кам'янисті місця* = *люди, які почули й одержали слово Бога, але не дозволили йому пустити коріння в них* (за бажанням це визначення можна скоротити).
- Чому деякі люди не дозволяють слову Бога пустити коріння в них? (див. Матвій 13:21; Марк 4:5). Як ми можемо дозволити слову пустити глибоке коріння в нас? (Див. Алма 32:41–43). Як це допоможе нам витерпіти жар страждань, переслідувань і образ.

Місця, порослі тереном

- Кого символізують місця, порослі тереном? (Див. Матвій 13:22; Марк 4:19; Лука 8:14). Напишіть на дошці: *місця, порослі тереном* = *люди, які почули слово Бога, але збиті з пантелику турботами світу* (за бажанням це визначення можна скоротити).
- Що означає для людини бути безплідною? Як «терени» спонукають людину бути безплідною? (Див. Матвій 13:22; Марк 4:19; Лука 8:14). Як ці терени проявляються сьогодні у світі? Що ми можемо зробити, щоб ці терени не задушили слово Бога в нас?

Добра земля

- Кого символізує добра земля? (Див. Матвій 13:23). Напишіть на дошці: *добра земля* = *люди, які почули слово Бога, зрозуміли його та виконують праведну роботу* (за бажанням це визначення можна скоротити).
- Що ми могли б зробити, аби допомогти неродючим ділянкам стати родючими? (Можна було б зорати край дороги і внести туди добрива, позсувати каміння й викорчувати коріння терену). Як це можна застосувати до наших зусиль стати більш сприйнятливими до слова Бога?
- Чому, на вашу думку, притча про сіяча більше зосереджена на землі, а не на сіячеві чи зерні?

3. Ісус використовує притчі, щоб навчати про царство небесне на землі (Церкву Ісуса Христа).

Прочитайте й обговоріть вибрані вірші з Матвій 13:24–53. Поясніть, що в цих віршах слова «царство небесне» стосується Церкви Ісуса Христа, яка є царством небесним на землі.

- Що означає притча про пшеницю та кукіль? (Див. Матвій 13:24–30, 36–43; УЗ 86:1–7. Ви можете написати перелік на дошці, як ви це робили з притчею про сіяча. Перелічіть, кого або що символізують сіяч, поле, добре зерно, кукіль, ворог, урожай і женці).
- Чому в притчі про пшеницю та кукіль сіяч не дозволив своїм слугам негайно збирати кукіль, або бур'ян? (Див. Матвій 13:27–30; див. також УЗ 86:5–7, які пояснюють Матвій 13:30).
- Пророк Джозеф Сміт навчав, що притчі про гірчичне зерно та розчину стосуються Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, вибр. Joseph Fielding Smith [1976], стор. 98–100). Що ми можемо дізнатися

про відновлену Церкву з порівняння її з гірчичним зерном? (Див. Матвій 13:31–32). З розчиною? (Див. Матвій 13:33. Поясніть, що розчина – це речовина, за властивостями схожа на дріжджі або порошок для печива, які спричиняють зростання тіста). Як ці притчі ілюструють зростання роботи Бога?

- Що ми можемо дізнатися з цих притч про скарб і дорогоцінну перлину? (Див. Матвій 13:44–46). Які жертви нам слід з бажанням принести, щоб отримати скарб євангелії? Які жертви ви або ті, кого ви знаєте, принесли заради євангелії? Які благословення були результатом тих жертв?
- Що символізує невод у притчі про невод, закинутий у море? (Див. Матвій 13:47). Що означає бути зібраними в невод? Що символізують дії збирання доброго в посудини та викидання геть непотребу? (Див. Матвій 13:48–50. Ви можете використати Джозеф Сміт – Матвій 1:4, щоб пояснити, що «кінець світу» у 49 вірші – це знищення злочестивих). Що ми можемо зробити, щоб залишитися вірними Церкві й допомогти іншим зробити так само?

Заключна частина

Укажіть, що Ісус пояснював свої притчі тим, хто прагнув їх зрозуміти. Свідчіть, що якщо ми будемо вивчати притчі Ісуса з щирим бажанням зрозуміти їх, ми побачимо, що вони застосовуються і в наші дні.

**Додаткові ідеї
для навчання**

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

Заняття з предметами

Щоб допомогти учням зрозуміти та запам'ятати притчі на уроці, покажіть деякі з предметів, описаних в них. Наприклад, ви могли б показати, як дріжджі взаємодіють з водою та цукором. Ви могли б випекти одну буханку хліба з дріжджами, а іншу – прісну, дати учням подивитися на них, покусувати та визначити, чим вони відрізняються. Ви могли б також показати гірчичне зерно (або мелений перець, який схожий на гірчичне зерно).

Мета уроку

Допомогти учням дивитися на Ісуса Христа як на «хліб життя», джерело вічного життя (Іоанн 6:47–48).

Підготовка до уроку

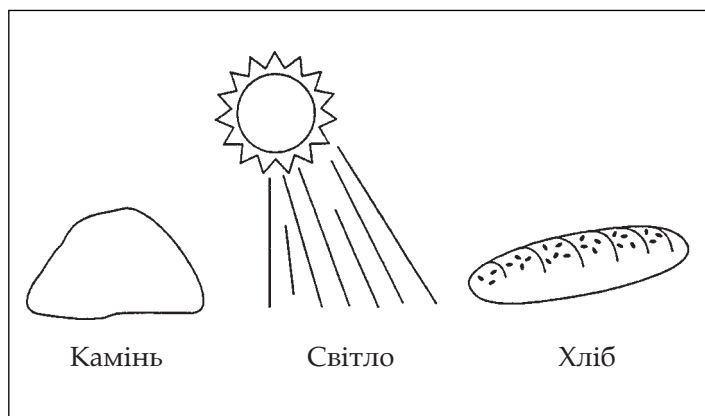
1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Іоанн 5. Ісус зцілює людину в Суботу. Провідники юдеїв намагаються вбити Ісуса через те, що він проголосив себе сином Бога.
 - б. Іоанн 6:1–14; Марк 6:30–44. Ісус дивовижним способом годує більш ніж 5000 чоловік.
 - в. Іоанн 6:15–21; Матвії 14:22–33. Ісус іде по морю, запрошує Петра прийти до нього та заспокоює бурю.
 - г. Іоанн 6:22–71. Ісус проголошує, що він – «хліб життя», і ті, хто повірить у нього, будуть мати вічне життя. Багато людей відвертаються від цього вчення, але Петро й інші апостоли залишаються з Ісусом.
2. Додатковий матеріал для читання: Матвії 14:1–21; Марк 6:1–29, 45–52; Лука 9:10–17.
3. Попросіть учнів підготувати короткий переказ оповідання про те, як Ісус зцілив чоловіка з купальні у Віфесді (Іоанн 5:1–9).
4. Якщо можливо, то протягом уроку використайте ілюстрації «Годування п'яти тисяч чоловік» (62143) і «Христос іде по воді» (Мистецтво евангелії, 243).
5. Пропозиції для навчання: Спаситель часто використовував повсякденні предмети, такі як хліб або зерна, щоб навчати євангельським принципам. Готуючись до кожного уроку, подумайте, як ви могли б використати ці предмети, щоб привернути увагу учнів або проілюструвати важливу думку.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Намалюйте на дошці:



- Що є загального між ними?

Дозвольте учням коротко обговорити можливі відповіді на питання. Потім нехай вони прочитають Геламан 5:12, в якому Геламан звертається до Ісуса Христа як до «каменю», і Іоанн 8:12, в якому Ісус проголошує, що він – «світло для світу». Поясніть, що далі на уроці, ви обговорюватимете, чому Ісус є «хліб життя» (Іоанн 6:35).

Обговорення
та застосування
Писань

Під час викладання уроку допоможіть учням «дослідити Писання» (Іоанн 5:39). Заохочуйте їх ділитися досвідом, який стосується принципів, що обговорюються.

1. Ісус зцілює людину в Суботу та проголошує себе сином Бога.

Обговоріть Іоанн 5. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Запропонуйте учням переказати оповідання про те, як Ісус зцілює людину з купальні у Віфесді (Іоанн 5:1–9). Які настанови дав Ісус людині, коли побачив її того дня в храмі пізніше? (Див. Іоанн 5:14). Чому наслідки гріха «гірші», ніж фізичні немочі?
- Чому юдейські провідники прагнули вбити Ісуса? (Див. Іоанн 5:16–18). Як Ісус відповідав розлюченим юдеям і що він відкрив їм про себе та Батька? (Див. Іоанн 5:19–23, 30).
- Ісус розповідав людям, що скоро зробить «діла більші», ніж зцілення хворих (Іоанн 5:20). Що, за словами Ісуса, буде більшими ділами? (Див. Іоанн 5:21–29. Він принесе воскресіння, буде судити всіх людей і дасть вічне життя вірним).
- Які свідчення, за словами Спасителя, говорили про нього? (Див. Іоанн 5:32–39, 45–47). Чому важливо мати ці свідчення? (Див. Кн. Якова 4:6). Як ми можемо свідчити про Спасителя?
- Ісус вимагав, щоб юдейські провідники «досліджували Писання» (Іоанн 5:39). Яка різниця між дослідженням Писань і читанням їх? (Ви можете використати першу додаткову ідею для навчання наприкінці уроку, коли обговорюватимете це питання). Як зробити ваше особисте вивчення Писань та вивчення Писань разом із сім'єю більш продуктивним? Чи були ви благословенні через те, що досліджували Писання?
- Що згідно з Іоанн 5:39 було б відомо юдейським провідникам через вивчення Писань і віру в них? (Вони б зрозуміли, що Писання свідчать про Ісуса Христа. Див. також Іоанн 5:40, 46–47). Як Писання мають зміцнювати вашу віру в Христа?

2. Ісус дивовижним способом годує більш ніж 5000 чоловік.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Іоанн 6:1–14 і Марк 6:30–44. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Ісус годує велику кількість людей.

- Чому Ісус та його учні пішли на гору? (Див. Іоанн 6:1–3; Переклад Джозефа Сміта Марк 6:31 розповідає, що Ісус і його учні пішли у відлюдне місце). Що Ісус відповів великій кількості людей, коли вони прийшли до нього? (Див. Марк 6:33–34; Матвій 14:14). Як ми можемо наслідувати його приклад співчуття?
- Яким чином Ісус нагодував велику кількість людей? (Див. Іоанн 6:5–13; див. також Матвій 14:21). Як ми можемо наслідувати приклад хлопчика, який віддав свої буханки хліба й рибу Ісусові? Як Господь благословить нас, якщо ми, як хлопчик, віддамо все, що маємо, служінню йому?

Старійшина Джеймс Е. Фауст сказав:

«Багато невідомих людей з дарами, рівними п'яти буханкам хліба та двом маленьким риbam, звеличують свої покликання та служать без визнання або нагород, годуючи буквально тисячі. . . . Є сотні тисяч провідників і вчителів у всіх допоміжних організаціях і кворумах священства, домашніх учителів, візитних учительок Товариства допомоги. Є багато смиренних єпископів у Церкві, які не мають формальної освіти або не навчалися спеціально, але які благословлені Господом великими здібностями виконувати покликання, які завжди вчаться, маючи смиренне бажання служити Господу та людям у своїх приходах. . . .

Головною причиною зростання цієї Церкви з невеликої кількості членів до теперішньої сили є вірність і відданість мільйонів смиренних і відданих людей, які мають тільки п'ять буханок хліба та дві маленькі риби, щоб пожертвувати їх для служіння Учителеві. Вони у певному розумінні відмовилися від власних інтересів і, зробивши це, знайшли «мир Божий, що вищий від усякого розуму» (Филип'янам 4:7)» (в Conference Report, квітень 1994, стор. 4–5 або *Ensign*, травень 1994, стор. 5–6).

- Кого з людей ви можете назвати, які були звеличені Господом, коли вони служили йому?
- Як дивовижний бенкет з п'ятьма буханками хліба й двома рибами символізує духовний бенкет, який Спаситель приготував для нас?

3. Ісус іде по морю, запрошує Петра прийти до нього та заспокоює бурю.

Прочитайте та обговоріть Іоанн 6:15–21 і Матвій 14:22–33. Поясніть, що після того, як Ісус нагодував велику кількість людей, він сказав учням, щоб вони сіли в човен і попливли на інший бік моря. Потім він відіслав від себе цю велику кількість людей і піднявся на гору, щоб молитися. Коли учні були на морі, почалася сильна буря.

- Як реагували учні, коли побачили, що Ісус іде по воді до них? (Див. Матвій 14:26; Іоанн 6:19). Як Ісус відповів на їхні страхи? (Див. Матвій 14:27; Іоанн 6:20).

Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Ісус іде по воді.

- Що попросив Петро, коли почув голос Спасителя? (Див. Матвій 14:28–29). Чому віра Петра похитнулася, коли він пішов по воді? (Див. Матвій 14:30). Як іноді ми робимо подібні помилки, коли виникають труднощі?
- Що зробив Петро, коли почав тонути? (Див. Матвій 14:30). Що зробив Ісус? (Див. Матвій 14:31–32). Що це говорить про наші стосунки з Господом? Як ви відчували силу Спасителя, коли він заспокоював ваші страхи?

4. Ісус проголошує, що він – «хліб життя».

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Іоанн 6:22–71.

- Наступного дня, після того як Ісус зробив чудо з буханками хліба й рибами, народ пішов за ним до Капернауму. Чому народ пішов за ним? (Див. Іоанн 6:26). Як Ісус використав збудження серед народу, викликане чудесами минулого дня, щоб свідчити про свою місію? (Див. Іоанн 6:27–35).

Старійшина Джеффри Холланд говорив: «Протягом служіння Спасителя в Галілеї він докоряв тим, хто, почувши що він нагодував 5000 людей 5 бухан-

ками ячного хліба й двома рибами, зараз прийшли до нього, очікуючи безкоштовного сніданку. Та їжа була важливою, але вона була другорядною у порівнянні з дійсним живленням, яке він намагався дати їм» (в Conference Report, жовтень 1997, стор. 87 або *Ensign*, листопад 1997, стор. 65).

- Яким чином «хліб життя» є доречним описом Спасителя та благословень, які він пропонує нам? (Див. Іоанн 6:35, 47–51). Що означає «ніколи не голодуватиме» і «ніколи не прагнутиме»? Як ми можемо скуштувати «хліб життя»? (Див. Іоанн 6:47, 51–54; Матвій 26:26–28; Алма 5:33–35; УЗ 20:77).

Президент Говард В. Хантер радив: «Ми маємо знати Христа краще, ніж ми його знаємо; ми маємо згадувати його частіше, ніж ми це робимо; ми маємо йому служити доблесніше, ніж ми служимо. Тоді ми нап'ємося води, яка приведе нас до вічного життя, і будемо їсти хліб життя» (в Conference Report, квітень 1994, стор. 84 або *Ensign*, травень 1994, стор. 64).

Укажіть, що деякі люди не вірили Ісусові, бо знали його тільки як «сина Йосипа» (Іоанн 6:42). Деякі люди, які заявляли, що вони учні Ісуса, висловлювали невдоволення й відвернулися від нього, говорячи, що вони не зрозуміли духовного значення його проголошення, що він був хлібом життя, і його учення про необхідність їсти його плоть і пити його кров (Іоанн 6:51–66).

- Коли деякі люди не сприйняли проповідь Ісуса, що запитав Ісус у Дванадцятьох Апостолів? (Див. Іоанн 6:67). Якою була відповідь Петра? (Див. Іоанн 6:68). Що про Ісуса зрозуміли Петро та інші апостоли, чого не зрозуміли ті, хто покинув його? (Див. Іоанн 6:69).

Заключна частина

Свідчіть, що Ісус Христос – «хліб життя» і що він має «слова життя вічного» (Іоанн 6:35, 68). Заохочуйте учнів застосовувати його обіцяння з проповіді про хліб життя: «Хто до Мене приходить, – не голодуватиме він, а хто вірує в Мене, – ніколи не прагнутиме ... Хто вірує в Мене, – життя вічне той має» (Іоанн 6:35, 47).

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Дослідіть но Писання» (Іоанн 5:39)

Запропонуйте учням слідкувати по книзі, поки ви читатимете Іоанн 5:20–30 вголос.

Прочитайте вірші швидко, не роблячи пауз для пояснення чи обговорення будь-якого з віршів.

Поясніть, що ви тільки читали Іоанн 5:20–30, а зараз ви будете досліджувати цей уривок разом. Розділіть учнів на групи по три або чотири чоловіки. Дайте завдання кожній групі прочитати принаймні один з наступних уривків з Іоанн 5:20–30: вірші 20–22, 23–24, 25–27 і 28–30. Дайте групам декілька хвилин, щоб попрацювати разом.

Нехай вони прочитають призначені вірші, виберуть з них три найбільш важливих слова та підготуються поговорити про те, чому ці слова важливі.

- Що ви побачили, коли досліджували Писання, чого не бачили, коли швидко їх читали? Що ми можемо зробити, щоб самостійно досліджувати Писання?

Поясніть, що пророк Джозеф Сміт одержав видіння царств слави після розмірковування над Іоанн 5:29. Слава Господа сяяла навкруг нього, і він бачив царство Сина, який був праворуч від Батька, і отримав від повноти його (див. УЗ 76:15–20).

- Якими знаннями ми були благословлені через те, що Джозеф Сміт досліджував Іоанн 5:29?

2. «Піклуйтеся про тих, хто чекає в купелі Віфесди»

Старійшина Бойд К. Пекер використав оповідання з Іоанн 5:1–9, аби підкреслити, що ми маємо допомагати людям, які мають вади. Він сказав, що тіла і розуми з вадами «стануть досконалими. Та все ж ми маємо піклуватися про тих, хто чекає біля купелі Віфесди» (в Conference Report, квітень 1991, стор. 8 або *Ensign*, травень 1991, стор. 9).

- Що ми можемо зробити, щоб допомогти людям, які мають фізичні або розумові вади?

«І ключі тобі дам від Царства Небесного»

Урок
13

Матвії 15:21–17:9

Мета уроку

Зміцнити свідчення учнів про те, що Ісус є Христос і що ключі священства, даровані на горі Преображення, відновлені.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвій 15:21–39. Ісус зцілює дочку жінки–хананейки та дивовижним способом нагодує понад 4000 чоловік, більшість з яких були іновірцями.
 - б. Матвій 16:13–19. Петро свідчить, що Ісус є Христос. Ісус навчає, що його Церква побудована на камені одкровення й обіцяє дати Петру ключі царства.
 - в. Матвій 17:1–9. Ісус преображається перед Петром, Яковом і Іоанном.
 2. Додатковий матеріал для читання: Марк 7:24–9:10; Лука 9:18–36; 12:54–57.
 3. Якщо можливо, використовуйте карту Палестини в Новому Завіті протягом уроку. Ви можете зробити збільшену копію, щоб учні краще її бачили.
-

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Розкажіть таку історію:

Багато років тому Президент Спенсер В. Кімбол і декілька інших провідників Церкви відвідали маленький кафедральний собор у Копенгагені, Данія, в якому стоїть відома скульптура Ісуса Христа та Дванадцятьох Апостолів Бертеля Торвальдсена. Розповідаючи про цей випадок, старішина Рекс Д. Пінегер сказав: «Коли ми подивилися на ті прекрасні витвори мистецтва, то помітили, що Петра було зображено з великими ключами в руці. . . . Коли ми вже були готові покинути собор, доглядач – датчанин . . . стояв біля дверей, чекаючи поки ми вийдемо. Президент Кімбол потиснув йому руку [і] подякував за те, що той дозволив нам відвідати собор. Потім президент почав свої пояснення про Церкву, засновану Ісусом Христом, і її важливість для нас. . . . Збираючись разом, Президент Теннер, старішина Монсон і старішина Пекер теж підійшли до нього і почули, як Президент продовжував: «Ми – *живі* апостоли Господа Ісуса Христа. Є Дванадцять Апостолів і ще троє інших, які є Президентством Церкви. Ми тримаємо ключі, як Петро, і ми використовуємо їх кожного дня. Вони в постійному використанні» (в Conference Report, жовтень 1976, стор. 104 або *Ensign*, листопад 1976, стор. 69).

Поясніть, що на цьому уроці будуть обговорюватися ключі священства та як Петро отримав їх на горі Преображення.

Якщо можливо, покажіть карту Палестини часів Нового Завіту. Укажіть, що події, які будуть обговорюватися на цьому уроці, відбувалися в Тирі, Сидоні, Десятимісті та в Кесарії Пилиповій. Допоможіть учням знайти ці місця на карті. Поясніть, що подорожі Ісуса по цій території дали йому можливість спілкуватися з багатьма іновірцями (не Ізраїльтянами).

1. Ісус зцілює дочку іновірця та годує більш ніж 4000 чоловік.

Обговоріть Матвій 15:21—39. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Що жінка-хананеянка просила зробити Ісуса? (Див. Матвій 15:22). Чому Ісус негайно не дарував їй те, що вона просила? (Див. Матвій 15:24. Вона не була юдейкою, а благословення євангелії призначалися спочатку юдеям, а вже потім іновірцям). Чому, зрештою, Ісус зцілює дочку жінки? (Див. Матвій 15:28). Що ми можемо дізнатися про цю жінку? (Відповіді можуть бути такими: ті, хто не мають повноти євангелії, можуть, незважаючи на це, мати велику віру, і ми маємо не втрачати віру, навіть якщо благословення не дарують так швидко, як нам хочеться).
- Спаситель направився до Галілейського моря, подорожуючи через Десятимістя (Марк 7:31). Десятимістя було розташоване на схід від Галілейського моря, багато іновірців жили там. Як Господь виявив співчуття до людей, які там жили? (Див. Матвій 15:29–31). Як народ реагував на це? (Див. Матвій 15:31). Які чудеса в наші дні спонукають вас славити Бога?
- Народ перебував з Ісусом протягом трьох днів, а коли настав час іти, Ісус не хотів, щоб вони пішли голодними. Яке чудо він зробив для них? (Див. Матвій 15:32–38).

Поясніть, що це чудо відрізнялося від того, що було раніше, коли він нагодував 5000 чоловік (Матвій 14:15–21), тим що більшість з цих людей були іновірцями. Старійшина Брюс. Р. Макконкі пояснив, що, нагодувавши 5000, Ісус «поклав основу своїй незрівнянній проповіді про хліб життя» (Іоанн 6:22–69; див. урок 12). Своім пізнішим годуванням 4000 Ісус символічно навчав, що в майбутньому живий хліб буде даровано народам іновірців. (*Doctrinal New Testament Commentary*, у 3-х томах [1966–1973], 1:375).

2. Петру обіцяні ключі царства.

Прочитайте та обговоріть Матвій 16:13–19.

- Ісус покинув Десятимістя й пішов до Кесарії Пилипової, де він запитав своїх учнів: «За кого ви Мене маєте?» (Матвій 16:15). Що відповів Петро? (Див. Матвій 16:16). Що було джерелом свідчення Петра? (Див. Матвій 16:17). Що ми можемо дізнатися з цього оповідання про власні свідчення?
- Ісус сказав Петру: «На скелі оцій побудую Я Церкву Свою» (Матвій 16:18). Пророк Джозеф Філдінг Сміт учив, що скеля, на яку посилався Ісус – це одкровення (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, вибр. Joseph Fielding Smith [1976], стор. 274). Чому одкровення є фундаментом Церкви Господа?
- Спаситель обіцяв дати Петру «ключі Царства Небесного» (Матвій 16:19). Що то за ключі? Чому вони необхідні? (Див. УЗ 128:9–10; 132:46). У кого вони сьогодні?

Президент Джозеф Ф. Сміт навчав:

«Священство взагалі – це влада, дана чоловікові діяти від імені Бога. Кожний чоловік, висвячений у будь-який чин священства, має цю владу, передану йому.

Але необхідно, щоб кожна дія, виконана через цю владу, була зроблена у належний час, у належному місці й належним чином. Влада, яка направляє цю роботу, має назву *ключів* священства. У всій повноті ключі тримає тільки одна особа на даний момент часу – пророк і президент Церкви. Він може делегувати частину своєї влади іншій людині, у цьому випадку та людина матиме ключі для виконання особливого завдання» (*Gospel Doctrine*, 5 вид. [1939], стор. 136).

- Чому переконання у тому, що пророк має ці ключі, є суттєвою частиною наших свідчень?

3. Ісус преображається перед Петром, Яковом і Іоанном.

Прочитайте та обговоріть Матвій 17:1–9. Поясніть, що через тиждень після того, як Петру були обіцяні ключі царства, він, Яків і Іоанн свідчили про Преображення Спасителя й одержали важливі знання та ключі. Це було однією з найбільш видатних подій у Новому Завіті. Це допомогло підготувати Ісуса до його спокути й укріпило трьох апостолів для отримання додаткових обов'язків, які вони незабаром отримали як провідники Церкви.

- Що означає *преображення*? (Тимчасова зміна зовнішнього вигляду та ества людини; перехід до більш прославленого стану. Це може статися через силу Бога. Див. УЗ 67:11; Мойс. 1:11).
- Що відбулося, коли Ісус, Петро, Яків і Іоанн були на горі Преображення згідно з Матвій 17:1–5. (Ви можете записати відповіді учнів на дошці).
 - Обличчя Ісуса сяяло, наче сонце, а його одяг став яскраво білим.
 - З'явилися Мойсей і Іліас (Ілля).
 - «Хмара ясна заслонила їх», і вони почули голос Батька, який свідчив про Сина.

Ви можете пояснити, що ім'я Іліас має в Писаннях декілька значень. У Матвій 17:3–4 це грецький еквівалент єврейського імені Ілля. В інших місцях (таких як Матвій 17:10–13), це – титул, який описує людину як предтечу, або попередника.

Поясніть, що пророки останніх днів дають більші знання про подію, що сталася на горі Преображення. Повторіть такі учення з учнями та, якщо бажаєте, запишіть їх на дошці:

- Петро, Яків і Іоанн бачили у видінні преображення землі під час Другого пришествя Спасителя (УЗ 63:20–21).
 - Їх було «преображено перед [Христом]» (*Teachings of the Prophet Josef Smith*, стор. 158).
 - Їх було навчено про смерть і воскресіння Спасителя (Joseph Smith Translation, Luke 9:31).
 - Вони одержали від Ісуса, Мойсея та Іллі ключі священства, які були необхідні їм, щоб керувати Церквою після смерті Спасителя (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, стор. 158; Joseph Fielding Smith, *Doctrines of Salvation*, у 3-х томах, [1954–1956], 2:110).
- У 1836 році Мойсей та Ілля знову повернулися на землю. Вони поклали свої руки на голови Джозефа Сміта та Олівера Каудері, щоб відновити ті ж самі ключі, які були дані Петру, Якову та Іоанну. Які ключі відновив Мойсей? (Див. УЗ 110:11. Ключі збирання Ізраїля. Які ключі відновив Ілля? (Див. УЗ 110:13–16. Ключі влади запечатування). Як ці ключі використовуються сьогодні? (У місіонерській і храмовій роботі, яка виконується під керівництвом Президента Церкви).

- Старійшина Девід Б. Хейт говорив, що преображення Ісуса «має таке ж значення для нашої духовної освіти, як і для тих, хто був особистим свідком цієї події» (в *Conference Report*, квітень 1977, стор. 8 або *Ensign*, травень 1977, стор. 7). Що ми можемо дізнатися з Преображення, що допоможе нам, коли нам буде необхідна духовна підтримка?

Ви можете повторити такі ідеї, які нам запропонував старійшина Хейт (в *Conference Report*, квітень 1977, стор. 9–10 або *Ensign*, травень 1977, стор. 7–9).

- а. Ми маємо наслідувати приклад Спасителя, палко молячись, коли нам необхідна духовна сила (Лука 9:28). Говорячи про Преображення, старійшина Хейт сказав: «Можливо Ісус відчував не тільки небесне заспокоєння, яке може дати тільки можливість єдності з Небесним Батьком, а навіть більше, відчуття, що його будуть підтримувати у годину, що наближалася, за допомогою неземних сил. . . . Коли він молився Небесному Батькові, його було піднесено над сумнівами й злочестивістю світу, який відмовився від нього».
- б. Ми можемо бути впевненими, що Ісус укріпить нас, як Петра, Якова та Іоанна. Старійшина Хейт сказав: «Він узяв трьох апостолів із собою, віруючи в те, що вони, побачивши його славу, . . . зможуть укріпитися, що їхня віра може зміцнитися, щоб підготувати їх до образливих і принизливих подій, які мали статися після цього».
- в. Ми можемо укріпитися через свідчення Спасителя (Матвій 17:5) і через учення євангелії. Старійшина Хейт сказав: «Трьох обраних апостолів було навчено про наступну смерть, а також воскресіння [Спасителя], ученням, які зміцнили кожного з них у багаті на події наступні дні».

Заключна частина

Підкресліть, що, як святі останніх днів, ми маємо інформацію, яка допомагає нам зрозуміти, що відбулося на горі Преображення. Свідчіть про важливість одкровення в Церкві сьогодні та про необхідність ключів священства. Запевніть учнів, що ми, як Петро, можемо знати через Святого Духа, що Ісус є Христос, Син живого Бога.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

Приклади, якими Батько свідчить про Сина

Далі буде наведено чотири приклади, записані в Писаннях, коли Батько знайомить із Сином і свідчить про нього. Один з них обговорювався на цьому уроці. Запропонуйте учням пригадати інші три.

1. Хрищення Ісуса (Матвій 3:13–17)
2. Преображення (Матвій 17:1–9)
3. Явлення Ісуса нефійцям (3 Нефій 11:1–7)
4. Перше видіння Джозефа Сміта (ДС – Іст. 1:13–17)

Матвії 18; Лука 10

Мета уроку

Допомогти учням бути смиренними, прощати інших та бути милосердними один до одного.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвій 18:1–6, 10–11, 14. Ісус навчає, що ми маємо повернутися й стати як маленькі діти, щоб увійти до царства небесного.
 - б. Матвій 18:15, 21–35. Через притчу про немилосердного боржника Ісус навчає про прощення.
 - в. Лука 10:25–37. Через притчу про доброго самарянина Ісус навчає про милосердя.
2. Додатковий матеріал для читання: Марк 9:33–50; Мосія 3:17–21; 4:16–19, 26.
3. Якщо можливо, використайте вказані матеріали протягом уроку:

Ілюстрації, на яких зображено Христа і дітей (62467; Мистецтво євангелії, 216) і Доброго самарянина (62156; Мистецтво євангелії, 218).
4. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, запропонуйте комусь із батьків поговорити з класом, як про це пропонується зробити на цьому занятті.
5. Пропозиція для навчання: Іноді запрошуйте учнів (або членів приходу) допомогти в проведенні уроку, роблячи доповідь, розповідаючи історію, свідчачи або допомагаючи якимось іншим шляхом. Коли ви даєте завдання, обов'язково поясніть, що повинна робити запрошена людина та скільки часу він чи вона можуть зайняти.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Запропонуйте батькам, які мають маленьку дитину (від трьох до п'яти років), привести її в клас, познайомити з учнями та коротко описати деякі прекрасні риси характеру цієї дитини. Після цього попросіть учнів подумати, які риси дитини слід мати нам, як того хотів Ісус. Запишіть відповіді на дошці.

Поясніть, що на цьому уроці обговорюється, чому важливо розвивати риси, схожі на риси дитини, і ставитися до інших людей зі смиренням і добротою.

Обговорення та застосування Писань

Під час вивчення наступного уривку з Писань обговоріть, як ми можемо дотримуватися учення Спасителя про смирення, прощення й милосердя.

1. Ісус навчає, що ми маємо стати як маленькі діти.

Прочитайте та обговоріть Матвій 18:1–6, 10–11, 14.

- Чому, на вашу думку, учні турбувалися про те, хто буде найбільшим в царстві Господнім? (Матвій 18:1; Марк 9:33–34). Як ми іноді можемо робити подібні помилки? Як ми можемо уникнути таких проблем?
- Покажіть ілюстрацію, на якій зображено Христа та дітей. Якою була порада Ісуса тим, хто бажає досягти істинної величі в його царстві? (Див. Матвій 18:2–4; Марк 9:35). Чому іноді важко виконувати цю пораду? Як можна порівняти цю пораду з тим, чого навчає світ про те, як досягти величі?
- Що це означає – стати як маленьке дитя? (Див. Мосія 3:19. Поясніть, що хоч діти й недосконалі, вони мають риси, які ми маємо розвинути, щоб унаслідувати царство небесне. Це такі риси, як смирення, милість і бажання вірити). Чого ви навчилися від дітей? Як ми можемо стати більш схожими на дітей і більш покірними волі нашого Батька на небесах?
- Що це означає – «спокусить одне з цих малих»? (У цьому контексті *спокусить* означає спонукати до помилок). Якими шляхами люди спонукають дітей помилятися? (Відповіді можуть бути такими: подаючи їм поганий приклад, критикуючи їх з недобрим почуттям, неправильно навчаючи їх і грубо поводяться до них). Як ставився Господь до цих образ? (Див. Матвій 18:6).

Старійшина М. Рассел Баллард сказав: «Ми чули вражаючі розповіді про батьків або опікунів, які відійшли так далеко від Духа Христа, що жорстоко поводяться з дітьми. Чи це жорстоке ставлення фізичне, чи словесне, яке менш помітне, але так само жорстоко ранить, усе це – мерзота й серйозна образа Бога» (в *Conference Report*, квітень 1991, стор. 107 або *Ensign*, травень 1991, стор. 80).

- Як те, що ми можемо бути схожими на дітей, допомагає нам піклуватися про дітей? Що ми можемо зробити, аби виконати волю Бога, щоб «[не] загинув один із цих малих»? (Матвій 18:14).

2. Через притчу про немилосердного боржника Ісус навчає про прощення.

Прочитайте та обговоріть Матвій 18:15, 21–35.

- Що, за словами Господа з Матвій 18:15, ми маємо робити, якщо нас образили? Чому це найкращий шлях для розв'язання суперечки?
- Що відповів Ісус, коли Петро запитав його, як часто ми маємо прощати? (Див. Матвій 18:22. Поясніть, що Ісус використовував це багато разів, навчаючи, що ми маємо завжди прощати інших). Чому іноді важко прощати? Як ви будете благословлені, якщо прощатимете інших або будете прощені ними?
- Для того, щоб ще раз підкреслити важливість прощення інших Ісус дав притчу про немилосердного боржника (Матвій 18:23–35). Кого символізують цар і боржники? (Див. Матвій 18:35. Цар символізує Небесного Батька, а боржники – нас). Як ми схожі на боржників царя, маючи борги перед Господом? (Див. Матвій 18:24–27). Що ми маємо робити, щоб нас було прощено за наш «борг»?
- Що ми можемо дізнатися з прикладу царя про прощення інших? (Див. Матвій 18:33). Яка небезпека очікує нас, якщо ми не прощаємо інших? (Див. Матвій 18:34–35).

3. Через притчу про доброго самарянина Ісус навчає про милосердя.

Прочитайте та обговоріть Лука 10:25–37. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено доброго самарянина.

- Як Ісус відповів законнику, який питав його, що він має робити, аби успадкувати вічне життя? (Див. Лука 10:25–28). Як заповідь любити Бога та наших ближніх торкається всієї євангелії? Як ми можемо виконувати ці дві заповіді більш повно?
- Як Ісус відповів на запитання законника: «Хто мій ближній?» (Див. Лука 10:29–37). Хто, за цією притчею, є нашим ближнім?

Президент Говард Б. Хантер сказав: «Нам необхідно пам'ятати, що, хоч ми самі заводимо друзів, Бог зробив так, що наші ближні знаходяться скрізь. Любов не повинна мати границі; у нас не повинно бути обмеженої прихильності» (в Conference Report, жовтень 1986, стор. 44 або *Ensign*, листопад 1986, стор. 35).

- Що зробили священик і Левит, коли побачили людину, яку було пограбовано й поранено? (Див. Лука 10:31–32). Якими шляхами люди потребують допомоги сьогодні? Що заважає нам допомагати іншим у нужді? (Див., наприклад, Мосія 4:16–19).
- Як добрий самарянин допоміг людині, яку було пограбовано й поранено? (Див. Лука 10:33–35). Які риси доброго ближнього мав самарянин? Як нас можуть благословити «добрі самаряни»? Як ми можемо бути «добрими самарянами»? (Див. Мосія 4:26).

Заклучна частина

Свідчіть про важливість наслідування прикладу Спасителя, будучи смиренними, прощаючи інших і милосердно ставлячись один до одного. Закличте учнів жити за цими ученнями.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Марія та Марта

Нехай учні прочитають Лука 10:38–42.

- Як Марта служила Господові? Що таке «найкраща частка», яку обрала Марія? Як ми іноді стаємо такими, що «великою послугою клопочемося», і не можемо сприйняти Ісуса, як це має бути? Що ми можемо дізнатися з цих віршів?

2. «Пустіть діток до мене приходити» (Марк 10:14)

Під час обговорення учення Спасителя ми маємо стати як маленькі діти, ви можете також обговорити оповідання про його благословення дітей у Марк 10:13–16.

- Якою була реакція учнів, коли до Ісуса принесли малих дітей? (Див. Марк 10:13). Що сказав Ісус своїм учням? (Див. Марк 10:14–15). Що зробив Ісус для дітей? (Див. Марк 10:16). Що ми можемо дізнатися про Ісуса з цього оповідання? Як ми можемо краще наслідувати приклад, який він подав у цьому оповіданні?

3. Додаткове обговорення Матвій 18

- Обговоріть Матвій 18:8–9 і Марк 9:43–48 (див. також Матвій 5:29–30). Що означають ці вірші? У Перекладі Джозефа Сміта визначаються ці спокушаючі еле-

менти, як люди, які збивають нас з дороги. Краще припинити наше спілкування з такими людьми, ніж дозволити їм увести нас у гріх.

- У Перекладі Джозефа Сміта Матвій 18:11 записано, що маленькі діти не мають потребу в покаянні. Чому це так? (Див. Мороній 8:11–12). Як маленькі діти «живуть у Христі»? (Див. Мороній 8:12; УЗ 29:46–47). Що ми маємо робити, щоб стати «живими в Христі»? (Див. Матвій 18:4; Мосія 3:19; Мороній 8:10).
- Прочитайте Матвій 18:11–14. Як ми можемо застосувати притчу про втрачену вівицю в нашому житті? Як ви або хтось із ваших знайомих були благословлені якоюсь іншою людиною, яка дотримувалася принципу цієї притчі?

4. «Призначив Господь і інших сімдесят» (Лука 10:1)

- Обговоріть Лука 10:1–24. Як інструкції Господа сімдесятникам можна порівняти з інструкціями, які він дав Дванадцятьом у Матвій 10?. Які обов'язки є у сімдесятників сьогодні? (Див. УЗ 107:25, 34, 38, 93–97).

5. Святість шлюбних стосунків

Поясніть, що в Матвій 19:1–12 описується ситуація, в якій фарисеї намагалися заманити Ісуса в пастку, запитуючи його про законність розлучення (див. також Марк 10:1–12). Розлучення багато разів обговорювалося юдейськими вченими й провідниками, і фарисеї сподівалися, що Ісус відповість на їхнє запитання так, що це дозволить їм роздути гнів юдеїв проти нього. Нехай учні прочитають вголос Матвій 19:3–9.

- Що відповів Ісус на питання фарисеїв у 3 вірші? (Див. Матвій 19:4–6. Він сказав їм, що розлучення не було висвячено Богом). Чому Мойсей дозволив ізраїльтянам розлучатися? (Див. Матвій 19:7–8).

Поясніть, що в стародавньому Ізраїлі чоловік міг піти від своєї дружини, або розлучитися з нею, через незначні причини. Ісус навчав, що в досконалому світі, такому як целестіальне царство, розлучення не існує. Але тому, що земля ще не досконала, розлучення дозволяється, та на це повинні існувати дуже серйозні причини. Матвій 19:9 вказує, що чоловік, який пішов від своєї дружини з легковажних причин, продовжував знаходитися в шлюбі з нею в очах Бога, і тому він чинить перелюб, якщо одружується з іншою жінкою.

- Яку роль відіграють смирення, прощення й милосердя в щасливому шлюбі?
- Як ми можемо допомогти людям, які страждають від травми, завданої розлученням?

6. Заняття для молоді

Напишіть (або нехай учні напишуть) питання до уроку на маленьких аркушиках паперу. (Як заняття для повторення, ви могли б вибрати актуальні питання з кожного розділу уроку). Покладіть аркушки паперу в мішок або коробку. Нехай учні розташують свої стільці по колу й поставлять мішок або коробку в центрі цього кола. Нехай учні по черзі витягують питання з мішка або коробки та відповідають на них.

Іоанн 7–8

Мета уроку

Зміцнити свідчення учнів про те, що Ісус Христос – наш Спаситель і що наслідуючи його, ми можемо одержати істинну свободу.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Іоанн 7. Ісус відвідує свято «Кучок» і навчає в храмі. Деякі люди вірять, що він – Христос, а інші думають, що він обманщик.
 - б. Іоанн 8:1–11. До нього приводять схоплену в перелюбі жінку. Він ставиться до неї зі співчуттям.
 - в. Іоанн 8:12–36. Ісус проголошує: «Я Світло для світу». Він навчає віруючих юдеїв, що якщо вони підуть за ним, то він визволить їх від духовної неволі.
 2. Пропозиції для навчання: Перегляньте кожний урок принаймні за тиждень до його проведення. Якщо ви готуєте завдання для читання та матеріали уроку заздалегідь, протягом тижня у вас з'являться думки й враження, які допоможуть вам викладати урок. Коли ви розмірковуєте над уроком протягом тижня, моліться, щоб Дух направляв вас. Вірте в те, що Господь благословить вас.
-

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Зробіть кімнату темною, наскільки можливо, виключивши світло й затягнувши на вікнах усі занавіски або штори. Попросіть учнів прочитати вголос уривок з Писань. Коли учень прочитає (чи намагатиметься читати) ці вірші, запитайте його чи її:

- Чи важко було читати ці вірші? Що могло б вам полегшити читання? (Більше світла).

Увімкніть світло й розсуньте занавіски чи штори на вікнах. Попросіть учня знову прочитати цей уривок з Писань. Поясніть, що світло використовувалось у Писаннях як символ Ісуса Христа (див. УЗ 93:1–2). Ісус сам використовував цей символ під час навчання в храмі. На цьому уроці буде обговорюватися, чому Ісус Христос є світлом для нас.

Якщо ви не можете зробити кімнату дуже темною, намалуйте маяк на дошці (або покажіть ілюстрацію, на якій зображено маяк). Поясніть, що призначення маяка – застерігати кораблі від небезпеки й направляти їх на безпечний курс. Потім поясніть, що світло було одним із символів, які використовував Ісус для навчання про свою місію й стосунки з нами. На цьому уроці буде обговорюватися, чому Ісус є світлом, яке вказує нам шлях до духовної безпеки.

Під час вивчення наступного оповідання з Писань свідчить про Ісуса Христа, коли відчуєте це доречним. Заохочуйте учнів також свідчити про Ісуса Христа, коли вони відчувають натхнення це зробити.

1. Ісус відвідує свято «Кучок» і навчає в храмі.

Обговоріть Іоанн 7. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Поясніть, що свято «Кучок» було щорічним юдейським святом, яке відзначалося через шість місяців після свята «Пасхи». Воно подовжувалося вісім днів і ознаменовувало благословення Господом дітей Ізраїля у їхній подорожі по пустелі. Воно також було святом нового врожаю і знаменувало кінець збирання врожаю. Юдеї вважали це свято як найвизначніше й найбільш радісне серед усіх їхніх свят. (Див. Левіт 23:34–43).

Укажіть, що Ісус подорожував від Галілеї до Єрусалима, щоб відмітити це свято в храмі (Іоанн 7:1–10).

- Що люди говорили про Ісуса під час свята, чекаючи його прибуття? (Див. Іоанн 7:12). Чому люди здивувалися, коли Ісус почав навчати? (Див. Іоанн 7:14–15).
- Що Ісус розповідав людям у храмі про своє учення? (Див. Іоанн 7:16). Що він радив людям робити, щоб одержати свідчення стосовно його вчення? (Див. Іоанн 7:17). Як ми можемо застосувати його поради в нашому житті?

Старійшина Джон К. Кармек, сімдесятник, сказав: «Ісус пояснив: «Коли хоче хто волю чинити Його, той довідається про науку, чи від Бога вона, чи від Себе Самого кажу» (Іоанн 7:17). Іншими словами, ви зрозумієте, чи це істина, якщо намагатиметеся це зробити. Це вимагає віри, щоб намагатися, але це дає духовний доказ. Щодо учнів, які шукають перевірки, то до них прийде переконання, знання і світло» (в Conference Report, жовтень 1988, стор. 32 *Ensign*, листопад 1988, стор. 26).

Запропонуйте учням розповісти, як їхнє свідчення про євангельське вчення зміцнювалося, коли вони жили за євангелією (ви можете поділитися власним досвідом). Укажіть, що протилежне обіцянню в Іоанн 7:17 також є істинним: якщо ми не живемо за євангельськими принципами, наші свідчення будуть слабими.

- Як і вчив Ісус, люди продовжують розділятися в залежності від їхнього ставлення до нього. Чому люди вірили, що він Христос? (Див. Іоанн 7:31, 37–41). За якими причинами люди не вірили, що він Христос? (Див. Іоанн 7:27, 41–42, 52). У якому розумінні люди знали, звідки він прийшов? (Вони знали його сім'ю та його рідне місто). У якому розумінні вони не знали, звідки він прийшов? (Див. Іоанн 7:28–29; 8:14, 19, 23–29. Вони не розуміли, що його послав Небесний Батько).
- Як ми можемо зміцнити наші свідчення про місію Ісуса Христа?

2. До нього приводять схоплену в перелюбі жінку.

Прочитайте та обговоріть Іоанн 8:1–11.

- Чому книжники та фарисеї привели до Ісуса схоплену в перелюбі жінку? (Див. Іоанн 8:4–6. Вони хотіли спокусити Ісуса на засудження жінки до смерті або звинуватити його в порушенні закону Мойсея). Що сказав Ісус книжникам і фарисеям? (Див. Іоанн 8:7). Чому жоден з них не кинув камнем в жінку? (Див. Іоанн 8:9).

- Ісус не виправдовував гріха жінки, але й не засудив її за це (Іоанн 8:10–11). Чого навчив нас приклад Спасителя, як треба ставитися до людей, які вчинили серйозний гріх?

Старійшина Мервін Дж. Ештон поясняв: «Книжники та фарисеї привели до Спасителя схоплену в перелюбі жінку. Їхньою метою не було показати любов до жінки чи Спасителя, а натомість збентежити та обманути Ісуса. . . . Ісус не простив перелюбу; не має сумнівів щодо того, як він ставився до подібної моральної поведінки. [Але] він обрав навчати з любов'ю, щоб показати книжникам і фарисеям необхідність служіння людям найкращим чином, а також показати руйнуючу силу обману та збентеження» (в Conference Report, квітень 1981, 31–32; або *Ensign*, травень 1981, стор. 24).

3. Ісус проголошує: «Я Світло для світу».

Прочитайте та обговоріть Іоанн 8:12–36.

- Протягом свята «Кучок» храм у Єрусалимі було освітлено вогнем від чотирьох величезних канделябрів. Ці вогні можна було побачити з будь-якої точки міста. Чому вони так відповідали проголошенню Ісуса: «Я Світло для світу»? (Іоанн 8:12). Що означає те, що Ісус є світлом для світу? (Див. Іоанн 8:12; Алма 38:9; 3 Нефій 15:9; УЗ 88:6–13).
- Якщо люди намагаються стати схожими на Ісуса, вони також стають світлом світові, відбиваючи його світло (Матвій 5:14; 3 Нефій 18:24). Як ми можемо допомогти іншим побачити світло, яке приносить Христос? (Див. Матвій 5:16; 28:18–20; Филип'янам 2:14–15).
- Ісус розповідав людям у храмі, що він завжди робив те, що приємно для Батька (Іоанн 8:29). Як ми можемо більш віддано робити те, що приємно Небесному Батькові?
- Коли Ісус свідчив про свого Батька на Небесах, «багато, хто в Нього увірували» (Іоанн 8:30). Що Ісус обіцяв цим людям, якщо вони продовжуватимуть іти за ним? (Див. Іоанн 8:31–32). Від чого визволяє нас істина? (Див. Іоанн 8:33–34). Як вчинення гріха бере нас у неволю? (Див. Алма 12:11; 34:35). Як знання істини робить нас вільними?
- Ісус пізніше назвав себе «правда» (Іоанн 14:6). Як це впливає на ваше розуміння обіцяння в Іоанн 8:32? Як знання про Спасителя робить нас вільними? Як ми можемо отримати знання про нього?

Заключна частина

Свідчіть, що Ісус Христос є нашим Спасителем, і тільки він може визволити нас від гріха. Заохочуйте учнів іти за Христом, «світлом для світу», щоб він міг вести їх до духовної безпеки.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Жива вода

На одному з обрядів, які виконуються під час свята «Кучок», священик ллє воду зі ставка Сілоам на олтар. Це жертвоприношення робилося, щоб попросити дощу й багатого наступного врожаю. Як навчав Ісус у храмі в останній день свята, він запрошував людей скуштувати живої води (Іоанн 7:37–38).

- У яких ще випадках Ісус згадував живу воду? (Див. Іоанн 4:5–15). Що таке «жива вода»? Як ми можемо випити її?

2. Ісус Христос є Єговою

Прочитайте та обговоріть Іоанн 8:37–59.

- Чому Ісус розповідав невіруючим юдеям, що вони не були дітьми Авраама? (Див. Іоанн 8:39–40. Хоч вони були буквральними нащадками Авраама, вони не робили праведних вчинків, як це робив Авраам). Чому Ісус говорив їм, що вони не були дітьми Бога? (Див. Іоанн 8:41–44). Як ми можемо показати через наші вчинки, що ми діти Небесного Батька?
- Чому юдеї були засмучені через коментарі Господа стосовно Авраама? (Див. Іоанн 8:51–53, 56–57. Вони не зрозуміли, що Ісус посилався на свою здатність подати духовну смерть [вірш 51] і своє досмертне життя [вірші 56–57]). Як твердження Ісуса «Перш, ніж Авраам, – Я є» (Іоанн 8:58) допомагає нам зрозуміти більше про нього? (Див. Вихід 3:13–14. Ісус є Єгова, Великий «Я Є», Бог Авраама, Ісака та Якова). Чому важливо знати, що Ісус був Єговою до свого смертного життя?

Іоанн 9–10

Мета уроку

Допомогти учням краще зрозуміти Ісуса Христа й дякувати йому за те, що він Світло світу й Пастир Добрий.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Іоанн 9. Ісус підтверджує, що він Світло світові та зцілює чоловіка, який був народжений сліпим. Зцілений чоловік свідчить фарисеям і поклоняється Ісусові.
 - б. Іоанн 10:1–15, 25–28. Ісус навчає, що він Пастир Добрий і що він віддасть власне життя заради овець. Вівці Господа – це ті, хто чують його голос і йдуть за ним.
 2. Якщо можливо, використайте такі матеріали протягом уроку:

Ілюстрація, на якій зображено зцілення сліпого (62145; Мистецтво євангелії, 213).
 3. Пропозиції для навчання: «Покірність перед Богом – один з ключів до успіху. Учитель, який смиренний перед Господом, одержує допомогу від джерела всього знання та владу й безперервно бере від них. Самовпевнений учитель втратить Дух. Без Бога [ми] нічого не можемо робити. З ним – усе можливо» (*Teaching – No Greater Call*, стор. 5).
-

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Попросіть учнів подумати про деякі фізичні немочі, які вилікував Ісус протягом свого земного служіння. Перелічіть відповіді на дошці. Потім скажіть, що частина уроку буде про те, як Ісус зцілив сліпого – чудо, яке він часто творив.

- Чому, на вашу думку, зцілення сліпого було таким значним чудом у служінні Спасителя? Що могло б зцілення сліпого символізувати духовно? (Владу Спасителя допомагати нам долати духовну сліпоту й «бачити», або розуміти духовні істини).

Поясніть, що вивчення Писань на цьому уроці сфокусовано на баченні й слуханні Спасителя та на нашому обов'язку допомагати іншим робити так само.

Обговорення та застосування Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується євангельських принципів.

1. Ісус дає зір чоловіку, який був народжений сліпим.

Обговоріть Іоанн 9. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Ісус зціляє сліпого.

- До зцілення чоловіка, який народився сліпим, Ісус проголосив: «Я Світло для світу» (Іоанн 9:5). Яким чином Ісус приніс світло сліпому? (Див. Іоанн 9:6–7, 35–38).
- Чоловік, який був сліпим, декілька разів свідчив, що Ісус зцілив його (Іоанн 9:10–11, 15, 17, 24–25, 27, 30–33. Ви можете заохотити учнів відмітити ці уривки в їхніх Писаннях). Що ми можемо дізнатися з прикладу цього чоловіка? (Відповідь може бути такою: ми маємо обов'язок ділитися своїми свідченнями. Укажіть, що чоловік сміливо свідчив багатьом людям, навіть тим, які відкидали його свідчення й погрожували йому).
- Як зростало свідчення чоловіка, коли він продовжував ділитися ним? (Порівняйте вірші 11, 17, 33 і 38). Як зростає ваше свідчення, якщо ви ділитесь ним?
- Як реагували фарисеї, коли почули про чудо? (Див. Іоанн 9:16). Чому, на вашу думку, вони відмовилися визнати, що Ісус зробив це чудо владою Бога? (Можуть бути такі відповіді: гординя, лють на Ісуса за те, що він зробив зцілення в Суботу, страх втратити владу або популярність тощо). Як фарисеї намагалися дискредитувати Ісуса? (Див. Іоанн 9:16, 18–20, 24, 28–29, 34). Як деякі люди сьогодні заперечують владу Бога?
- Що відповіли батьки сліпого чоловіка фарисеям, коли ті запитали їх про чудо? (Див. Іоанн 9:18–23). Чому батьки відповіли саме так? (Див. Іоанн 9:22). Як ми іноді уподоблюємося батькам цього чоловіка? Як ми можемо бути більш хоробрими в наших свідченнях?
- Як фарисеї покарали чоловіка, коли він продовжував свідчити, що Ісус зцілив його? (Див. Іоанн 9:34. Поясніть, що бути вигнаним означає бути відлученим від церкви). Що зробив Ісус, коли почув, що чоловіка було вигнано через його свідчення? (Див. Іоанн 9:35–37). Як Господь благословив вас за те, що ви залишалися вірними під час лиха?

Якщо ви використовуєте відеофільм, покажіть зараз фрагмент під назвою «Синагога».

- Як можна зрозуміти, що фарисеї могли бачити і в той же час вони були сліпими? (Див. Іоанн 9:39–41. Вони знали закон дуже добре, але вони не бачили його істинної мети. Вони відмовились побачити, що Ісус прийшов виконати закон). Яка різниця між тим, щоб бачити власними очима та «бачити», або розуміти, духовно? Назвіть причини духовної сліпоти? Що ми можемо дізнатися з цього оповідання про те, як подолати духовну сліпоту?

2. Ісус навчає, що він Пастир Добрий.

Прочитайте та обговоріть Іоанн 10:1–15, 25–28. У цих віршах Ісус описує, як пастир захищатиме свою вівцю й піклуватиметься про неї. Поясніть, що за часів Ісуса овець заганяли на ніч в обгороджене місце, яке мало назву вівчарня. Один з пастухів вартував біля дверей вівчарні, а інші йшли додому відпочивати. Якщо дикий звір вдирався у вівчарню, то пастух в разі необхідності міг віддати своє життя, захищаючи овець. Уранці кожний пастух мав повернутися й покликати своїх овець. Вони впізнавали його голос і йшли за ним на пасовище.

- У словах Ісуса про пастуха та овець, кого символізують вівці? (Див. Іоанн 10:4, 27). Хто є пастухом? (Див. Іоанн 10:11). Назвіть риси доброго пастуха? (Ви можете записати ці риси на дошці, як наведено далі).

- а. Він знає своїх овець, кличе їх по імені й веде їх (Іоанн 10:3–4, 14).
 - б. Він – двері для овець, які дозволяють їм увійти в кошару, щоб бути в безпеці, і знайти пасовище (Іоанн 10:7, 9).
 - в. Він дає вівцям «життя . . . подостатком» (Іоанн 10:10).
 - г. Він віддає своє життя за овець (Іоанн 10:11, 15).
- Яка різниця між пастирем і наймитом? (Див. Іоанн 10:11–14). Чому Ісус є досконалим прикладом пастиря? (Використовуючи перелік, який ви записали на дошці, обговоріть, наскільки кожна з цих рис притаманна Ісусові. Див. 2 Нефій 9:41–42, коли будете обговорювати, як Ісус може бути дверима для овець. Під час обговорення готовності Ісуса віддати за нас життя див. Іоанн 10:17–18).
 - Як вівці впізнають свого пастуха? (Див. Іоанн 10:3–4). Як ми можемо почути голос Господа? (Див. УЗ 1:37–38; 18:33–36; 97:1). Яким чином нас захищено, коли ми йдемо за голосом Пастиря Доброго?

Якщо ви використовуєте відеофільм, покажіть фрагменти «Пастух» і «Вівчарня» зараз.

- Хто є злодіями та розбійниками, які намагаються проникнути до вівчарні? (Див. Іоанн 10:1. Це люди, які намагаються завдати шкоди послідовникам Господа чи збити їх з дороги). Як ми можемо розпізнати справжніх пастухів і тих, хто збиває нас з дороги? (Див. Іоанн 10:10).
- Яку нагороду отримують вівці за те, що йдуть за Пастирем Добрим? (Див. Іоанн 10:9–10, 28). Як ви можете бути благословенними за те, що йдете за Спасителем?

Заключна частина

Свідчіть, що Ісус є Світло світові та Пастир Добрий. Якщо доречно, поділіться з учнями, як Господь допомагав вам бачити духовним зором і йти за ним.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Наші обов'язки як пастирів

- Як ми можемо також бути пастирями для овець Господа? Що ми можемо зробити, щоб допомогти іншим почути голос Пастиря Доброго та піти за ним?

Старійшина Брюс Р. Макконкі говорив: «Усі, хто служить на будь-якій посаді в Церкві, у чий обов'язок входить піклування про духовне або мирське благополуччя дітей Господа, є пастирями тих овець. Господь утримує своїх пастирів відповідальними за безпеку (спасіння) своїх овець» (*Mormon Doctrine*, 2 видання [1966], стор. 710).

2. «Маю Я інших овець» (Іоанн 10:16)

- Кого мав на увазі Ісус в Іоанн 10:16? (Див. 3 Нефій 15:21–24). Коли ці «інші вівці» почули голос Спасителя? Як ці вірші могли допомогти комусь, хто цікавиться Церквою, краще зрозуміти Книгу Мормона?

Старійшина Говард В. Хантер говорив: «Тим, хто знайомі з життям і ученням Учителя з книг Біблії, буде цікаво також дізнатися про літопис, де йдеться про його явлення людям у Західній півкулі – іншим вівцям, яких він згадував. Цей

літопис має назву Книга Мормона, за ім'ям пророка, який об'єднав і скоротив літописи людей, які жили на Американському континенті. Книга Мормона є ще одним свідченням про Христа і літописом його учень для іншої отари в Новому Світі (в Conference Report, квітень 1983, стор. 19 або *Ensign*, травень 1983, стор. 16).

3. Різні шляхи бачення

Щоб допомогти учням більш повно цінувати шляхи, якими Спаситель допомагає нам бачити, зробіть вузькі смужки паперу для запису різних значень слова *бачити* (запропоновані визначення наведено далі). Покладіть ці смужки паперу в шапку або коробку, і нехай учні по черзі беруть їх, пояснюючи, як Спаситель допомагає нам побачити, як це написано на смужці паперу. Ця ідея могла бути особливо ефективною в класах для молоді.

помітити

зрозуміти

бути обізнаним

уявити як можливість

відкрити

звернути увагу на

спостерігати, маючи особливу точку зору

«Що робити мені, щоб вічне життя впадкоувати?»

Урок
17

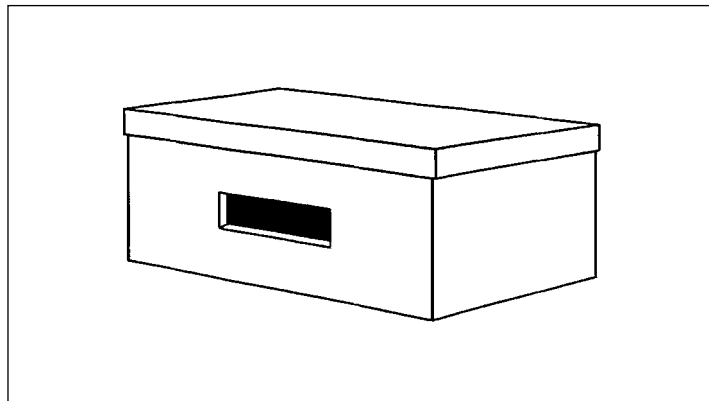
Марк 10:17–30; 12:41–44; Лука 12:13–21; 14; 16

Мета уроку

Допомогти учням зрозуміти, що ми маємо бути готовими пожертвувати тим, що від цього світу, аби отримати місце в царстві небесному.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Марк 10:17–30; 12:41–44. Багатий молодий чоловік питає, що він має робити, аби одержати вічне життя, а Ісус навчає, що надія на багатство віддаляє людину від царства Бога. Ісус хвалить убогу вдовицю за те, що та положила дві лепті в скарбницю.
 - б. Лука 12:13–21. Через притчу про багатого дурня, Ісус навчає про небезпеку жадібності. Він закликає своїх послідовників прагнути небесних, а не земних скарбів.
 - в. Лука 14:15–33. Через притчу про багату вечерю Ісус навчає, що ті, хто йдуть за ним, мають бути готовими все покинути.
 - г. Лука 16:1–12. Через притчу про несправедливого управителя Ісус навчає своїх послідовників прагнути духовного благополуччя так само сильно, як люди прагнуть земного.
2. Додатковий матеріал для читання: Матвій 19:16–30; Лука 18:18–30; 21:1–4; Кн. Якова 2:18–19.
3. Якщо можливо, використайте протягом уроку ілюстрацію, на якій зображено Христа й молодого багатого управителя (Мистецтво євангелії, 244).
4. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, зробіть капкан для мавпи або намалуйте його на дошці (див. ілюстрацію далі). Щоб зробити капкан для мавпи, візьміть коробку з кришкою. Прикріпіть кришку до коробки і виріжте отвір з одного боку коробки, достатній для того, щоб в нього влізла розжата рука, але замалий, щоб просунути в нього кулак. Положіть щось із фруктів або горіхи всередину коробки.



5. Пропозиція для навчання: Нефій сказав: «Я застосував усі писання до нас, щоб були вони нам на користь і науку» (1 Нефій 19:23). Допоможіть учням знаходити схожість Писань з власним життям або застосовувати їх у житті.

Запропонований хід уроку

Заняття на
привернення уваги

Доречно використати цей захід, або запропонований вами, щоб розпочати урок.

Покажіть капкан, який ви зробили або принесли (див. розділ «Підготовка до уроку»). Поясніть, що схожий на цей капкан може використовуватися для того, щоб ловити мавп. Закрита коробка ставиться на землі, а приманка (така як горіхи або щось із фруктів) – знаходиться в середині. Отвір у коробці достатньо великий, щоб нестиснута в кулак рука мавпи легко входила в середину, але надто малий, щоб цю її руку, яка затиснула в кулаці приманку, витягти з нього (ви можете продемонструвати це). Мавпа бачить приманку й намагається схопити її. Коли мавпа хватає приманку, то вона краще залишиться в капкані, ніж випустить приманку. Вона не пожертвує цією нагородою заради більшої – свободи.

Укажіть, що іноді ми робимо такі ж помилки, як мавпа. Коли ми одержуємо щось привабливе, нам не захочеться віддати його, навіть якщо це може призвести до втрати чогось кращого. Цей урок про те, що ми можемо чимось пожертвувати для того, щоб одержати найбільші благословення: вічне життя з нашим Небесним Батьком і Ісусом Христом.

Обговорення
та застосування
Писань

Коли ви вивчатимете наступний уривок з Писання, допоможіть учням зрозуміти, що кожного з нас можуть попросити щось пожертвувати заради царства Бога. Нам потрібно бути готовими жертвувати, коли б Бог не попросив нас про це.

1. Надія на багатство віддаляє людину від царства Бога.

Прочитайте та обговоріть Марк 10:17–30; 12:41–44. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено Христа й молодого багатого управителя.

- Що Ісус сказав багатому молодому чоловікові, який запитав, як отримати вічне життя? (Див. Марк 10:17–21). Чому ці настанови були несподіваними для молодого чоловіка? (Див. Марк 10:22). Чому, на вашу думку, Господь попросив його віддати все, що той мав? Як настанови Спасителя молодому чоловікові можна застосувати до нас?

Президент Джозеф Ф. Сміт сказав: «Трудність молодого чоловіка [полягала в тому, що] він мав велике багатство, і він обрав покладатися на своє багатство, а не на те, щоб відмовитися від усього та йти за Христом. ... Жодна людина не зможе отримати дар вічного життя, поки не бажатиме пожертвувати усіма земними речами, щоб отримати його» (*Gospel Doctrine*, 5 вид. [1939], стор. 261).

- Чого навчав Ісус про те, як впливає багатство на входження в царство Бога? (Див. Марк 10:23–25). Яка різниця між володінням багатством і покладанням надії на нього? Як нам розвинути правильне ставлення до земних багатств? (Див. Мосія 4:19, 21).

Президент Сміт також говорив: «Бог не зважає на чини та звання. Багатий чоловік може ввійти в царство небесне так само легко, як бідний, якщо він підпорядкує своє серце й любов закону Бога та принципам істини; якщо він віддасть свою любов Богу, своє серце – істині і свою душу – на досягнення цілей Бога, а не зверне свою любов і надію на речі світу» (*Gospel Doctrine*, стор. 260–261).

- Протилежністю багатому молодому чоловікові була бідна вдова, про яку йдеться в Марк 12:41–44. Що хотіла робити вдова, чого не хотів робити багатий

молодий чоловік? (Див. Марк 12:44. Вона бажала віддати все, що мала, для царства Бога). Як ми можемо досягти такого ж ставлення, як і в бідної вдови?

2. Прагнути небесних, а не земних скарбів.

Прочитайте та обговоріть Лука 12:13–21.

- Що Ісус розповів людині, яка турбувалася про свою спадщину? (Див. Лука 12:13–15). Що таке жадібність? (Сильне бажання благополуччя або того, що належить іншій людині). Чого люди жадають сьогодні? Чому жадати небезпечно?
- Як у світі, де часто велику роль відіграють матеріальні цінності, ми можемо пам'ятати, що наша особиста гідність не визначається тим, чи багато ми маємо? (Див. Лука 12:15). Які благословення більш важливі, ніж матеріальні багатства? (Див. Лука 12:31–34; УЗ 6:7 для прикладу).
- Яким чином був благословенний чоловік у притчі про багатого дурня? (Див. Лука 12–16). Що він вирішив зробити зі своїм надлишком? (Див. Лука 12:18). Що показали його дії? (Див. Лука 12:19–21. Він віддав серце своєму багатству). Що він міг зробити зі своїм достатком, якби прагнув небесних, а не земних скарбів? (Див. Мосія 4:26; УЗ 52:40).
- Чому багато людей присвячують свої серця земному благополуччю, навіть якщо вони знають, що воно тільки тимчасове? Як ми можемо визначити, чи приділяємо ми дуже багато уваги матеріальним цінностям? Як ми можемо більш щедро ділитися нашим достатком й іншими благословеннями, такими як час і таланти? (Ви можете заохотити учнів подумати про це поза класом, на самоті або з членами своєї сім'ї).

3. Послідовники Христа мають бути готовими покинути все, щоб стати його вірними учнями.

Прочитайте та обговоріть вірші з Лука 14:15–33.

- Інтерпретуючи притчу про багату вечерю, старійшина Джеймс Е. Телмейдж говорив, що запрошені гості символізують завітний народ, або дім Ізраїля. Коли слуга (Ісус) попросив їх прийти на свято (прийняти євангелію), вони вибачились і відмовилися прийти (*Jesus the Christ*, 3-є вид. [1916], стор. 452). Чому ізраїльтяни не прийшли на свято? Хто були «вбогі, і каліки, і сліпі, і криві», які прийшли на свято? (Лука 14:21).
- Як можна застосувати до нас притчу про багату вечерю? Чим ми виправдовуємося, не беручи участь у святі за столом Господа, наприклад, не читаючи Писання або не відвідуючи храм? Як ми можемо показати, що приймаємо запрошення Господа на свято?
- Ісус говорив, що його учні мають пожертвувати всім, чого він попросить від них (Лука 14:26–33). Назвіть, які жертви попросили принести перших учнів? Назвіть, які жертви просять приносити учнів сьогодні? Чим попросив Господь пожертвувати вас? Як ви були благословенні за ці жертви?

4. Прагніть духовного благополуччя з ентузіазмом і енергією.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Лука 16:1–12. Щоб допомогти учням зрозуміти притчу про несправедливого управителя, розкажіть їм таке:

Старійшина Джеймс Е. Телмейдж пояснив, що Господь використав цю притчу, «щоб показати контраст між піклуванням про свою справу, вдумливістю і відда-

ність, з якими ставляться люди, що мають справу з грішми на землі, і нерішучими діями багатьох, які не докладають ніяких зусиль після того, як одержали духовні багатства». Господь не пропонує, щоб ми наслідували злочестиву практику несправедливого управителя, але щоб ми шукали духовного благополуччя з таким же бажанням і зусиллям, які показав управитель у своєму прагненні матеріального благополуччя.

Старійшина Телмейдж продовжував: «Людина, яка любить життєві блага, піклується про своє майбутнє і часто використовує грішні методи, щоб накопичити надмірно, у той час, як «сини світла», або ті, хто вірять у духовне благополуччя, тобто у можливість бути над усіма земними багатствами, менш енергійні, не такі розсудливі або мудрі» (*Jesus the Christ*, стор. 463).

- Попросіть учнів подумки порівняти скільки часу, натхнення й енергії вони присвячують накопиченню грошей і власності з тим, скільки часу, натхнення й енергії вони присвячують шуканню духовних скарбів. Як ми можемо стати більш відданими й мати більше ентузіазму для шукання духовних скарбів?

Заключна частина

Свідчіть, що для отримання вічного життя, ми маємо бути готовими відмовитися від речей світу й служити Господові усім серцем своїм, душею, розумом і силою. Заохочуйте учнів бути вдячними за земні благословення, але прагнути правильно до них ставитися.

**Додаткові ідеї
для навчання**

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Покірність

Прочитайте та обговоріть Лука 14:7–11.

- Чи спостерігали ви у житті істинність твердження Ісуса в Лука 14:11?

2. Істинне милосердя

- Що ми можемо дізнатися з Лука 14:12–14 про те, як служити? (Відповіді можуть бути такими: ми не повинні служити, очікуючи одержати щось натоміць, ми не повинні обмежувати наше служіння тими, хто віддячить або просто подякує нам). Що має бути нашим мотивом для служіння?

- Як істинне милосердя допомагає нам наближатися до Господа?

3. Притча про багатого й Лазаря

Нехай учні прочитають і обговорять притчу в Лука 16:19–31.

- Чого просив у батька Авраама багатий чоловік після смерті для своїх братів? (Див. Лука 16:27–28). Що відповів Авраам? (Див. Лука 16:29–31). Чого це навчає нас про послух пророкові?
- Як ця притча навчає нас піклуватися про бідних? (Див. УЗ 104:18).

Молоді може сподобатися інсценізувати цю притчу. Розмістіть двох учнів (Авраама й Лазаря) з одного боку бар'єру – це може бути ряд стільців (велика безодня), а іншого учня (багатого чоловіка) – з іншого боку. Нехай четвертий учень буде за оповідача. Нехай перші три учні читають свої ролі безпосередньо з Лука 16:19–31, а оповідач читатиме все, що прямо не входить в текст ролей перших трьох учнів.

«Він був пропав – і знайшовся!»

Урок
18

Лука 15; 17

Мета уроку Допомогти учням відчутися радість, яка приходить, коли каємося самі й допомагаємо покаятися іншим.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Лука 15:1–10. Через притчу про загублену вівцю і притчу про драхму Ісус навчає про цінність душі.
 - б. Лука 15:11–32. Через притчу про блудного сина Ісус говорить, що Небесний Батько знаходить велику радість у прощенні й покаянні. Спаситель також навчає своїх послідовників прощати.
 - в. Лука 17:11–19. Чоловік, якого Ісусвилікував від прокази повертається, щоб подякувати йому.
2. Додатковий матеріал для читання: Матвій 18:11–14.
3. Якщо можливо, використайте протягом уроку такі ілюстрації: «Блудний син» (62155; Мистецтво євангелії, 220) і «Десять прокажених» (62150, Мистецтво євангелії, 221).
4. Пропозиції для навчання: Ісус часто ставив питання, щоб заохотити своїх слухачів застосовувати принципи, яких він навчав (див. Матвій 16:13–16; Лука 7:41–42). З молитвою готуйте питання, які заохотять учнів брати участь в обговореннях та допоможуть їм зрозуміти й застосовувати принципи, яких їх навчають.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Запропонуйте учням розповісти про випадок, коли вони загубили щось дороге для них або коли загубився хтось із членів сім'ї. Потім поставте такі запитання:

- Що ви відчували, коли ви щось або когось губили? Що ви відчували, коли щось або хтось знаходилися?

Ви можете також попросити учнів розповісти про їхні переживання, коли вони загубилися, а потім їх знайшли.

Поясніть, що Ісус часто вчив духовним урокам, посилаючись в них на знайомі всім людям переживання. У цьому уроці обговорюються деякі притчі, які навчають про важливість пошуку й знаходження тих, хто загубився.

Під час обговорення наступних уривків з Писань допоможіть учням зрозуміти, що Небесний Батько та Ісус Христос люблять кожного з нас і хочуть, щоб ми повернулися та знову жили з ними.

1. Спаситель навчає про цінність душі.

Прочитайте та обговоріть Лука 15:1–10. Поясніть, що Ісус розповів притчу про загублену вівцю й притчу про драхму після того, як фарисеї нарікали: «Приймає Він грішників та з ними їсть» (Лука 15:2).

- У притчі про загублену вівцю пастух покинув дев'яносто дев'ять овець, щоб знайти одну загублену (Лука 15:4). У притчі про драхму жінка старанно шукала одну загублену монету (Лука 15:8). Про що говорять ці вчинки пастуха й жінки? (Див. УЗ 18:10–13).
- Яким чином людина може «загубитися»? Який наш обов'язок по відношенню до тих, хто загубився? (Див. Лука 15:4–5, 8; Алма 31:34–35).

Президент Гордон Б. Хінклі сказав:

«Деякі з наших знайомих... кричать від болю, страждання, самотності та страху. Наш найбільший і священний обов'язок – простягти руку, допомогти їм, підняти їх, нагодувати їх, якщо вони голодні, живити їхні душі, якщо вони відчувають спрагу до істини й праведності. ...

... є такі, які відчули одного разу тепло віри, але їхня віра охолола. Багато з них бажають повернутися назад, але не знають, як це зробити. Їм необхідні руки друзів, які б простягнулися до них. Не так вже й важко багатьох з них повернути назад, щоб знову святкувати за столом Господа.

Мої брати та сестри, я сподіваюсь, я молюсь, щоб кожний з нас ... прийняв рішення шукати тих, кому необхідна допомога, хто знаходиться в безнадійних і важких обставинах, і прийняти їх в душі любові в обійми Церкви, де сильні руки й люблячі серця зігріють їх, утішать їх, підтримають їх та виведуть їх на шлях щастя й продуктивного життя» (в Conference Report, жовтень 1996, стор. 118 або *Ensign*, листопад 1996, стор. 86).

- Що ми маємо зробити, щоб повернути загублену людину? (Нехай учні пошукають ідею, про яку говориться в Лука 15:5, 6 і 9. Див. також вірші 7 і 10 та УЗ 18:15–16).

2. Ісус навчає, що Небесний Батько втішається прощенням і покаяттям.

Прочитайте та обговоріть Лука 15:11–32. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено блудного сина.

- Що молодший син зробив зі своєю спадщиною в притчі про блудного сина? (Див. Лука 15:13). Зверніть увагу на те, що *блудний* означає марнотратний. Наведіть деякі приклади помилок, які роблять люди сьогодні, що схожі на те, що зробив блудний син.
- Що сталося з блудним сином після того, як він розтратив усю свою спадщину? (Див. Лука 15:14–16). Як це стосується наших днів?
- Коли блудний син був голодний у віддаленому краї, хто дбав про нього? (Див. Лука 15:16). Про що ми можемо з цього дізнатися?

- Про кого згадав син, коли побачив, що ніхто не хоче піклуватися про нього у віддаленому краї? (Див. Лука 15:17). Що ми можемо дізнатися про покаяння з рішення сина? (Див. Лука 15:18–19).
- Що зробив батько, коли побачив, що син повертається? (Див. Лука 15:20). Як відповів батько на сповідь сина? (Див. Лука 15:21–24). Чим відповідь батька схожа на відповідь Господа, коли ми каємося? (Див. Лука 15:7; Мосія 26:30; УЗ 58:42).
- Чим ми схожі на блудного сина? (Див. цитату далі). Яку надію пропонує нам притча про блудного сина?

Посилаючись на притчу про блудного сина, Президент Гордон Б. Хінклі сказав: «Я прошу вас прочитати цю історію. Усі батьки мають перечитувати її знову та знову. Вона достатньо значна, щоб торкнутися кожної сім'ї, і вона достатньо значніша того, чим стурбовано все людство, бо чи не є ми всі блудними синами й дочками, яким необхідно покаятися та одержати прощаючу милість нашого Небесного Батька, а потім наслідувати його приклад?» («Of You It Is Required to Forgive», *Ensign*, червень 1991, стор. 5).

- Чому старший син був розлючений тим, як його батько зустрів молодшого сина? (Див. Лука 15:25–30). Як батько відповів на незадоволення старшого сина? (Див. Лука 15:31–32). Чому іноді важко гостинно приймати «блудного сина», який покався? Що ми можемо дізнатися з відповіді цього чоловіка своєму сину, який повернувся? (Лука 15:32).

3. Чоловік, якого Ісусвилікував від прокази, повертається, щоб подякувати його.

Прочитайте та обговоріть Лука 17:11–19. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено десять прокажених.

- По шляху до Єрусалима Спасительвилікував десять прокажених (Лука 17:11–14). Скільки з цих десяти повернулося, щоб подякувати йому? (Див. Лука 17:15–16). З яких причин ми, як дев'ять невдячних прокажених, не завжди виказуємо нашу вдячність за благословення, які отримуємо? Чому важливо виказувати вдячність Господові?
- Хоч усі десять прокажених очистилися, тільки один чоловік, який повернувся, спасся? (Лука 17:14, 19). Яка різниця між людиною, якавилікувалася, і людиною, яка спаслася? (Див. цитату далі). Як наша вдячність і віра допомагають нам спастися?

Єпископ Мерріл Дж. Бейтмен говорив: «Ставши людиною, яка спаслася, вдячний прокажений буввилікуваний і внутрішнє, і зовні. Того дня дев'ять прокаженихвилікували поверхню шкіри та тільки один мав віру, щоб спастися» (в *Conference Report*, квітень 1995, стор. 16 або *Ensign*, травень 1995, стор. 14).

Заключна частина

Свічіть, що ми відчуваємо велику радість, коли каємося й повертаємося до Господа, а також коли допомагаємо іншим повернутися. Ви можете подякувати за притчі Ісуса й інші учення, які показують любов Бога до своїх дітей і його бажання, щоб ми любили один одного.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Притча про нікчемного раба

Прочитайте та обговоріть притчу про нікчемного раба (Лука 17:5–10).

- Ісус розповів цю притчу після того, як апостоли попросили його: «Збільши нашу віру» (Лука 17:5). Що ми можемо дізнатися з цієї притчі про те, як нам збільшити віру? (Відповідь може бути такою: ми зростаємо у вірі, старанно служачи Господові).
- Чому ми залишаємося нікчемними рабами, навіть якщо робимо все, що Господь наказує нам робити? (Див. Мосія 2:20–25). Що це відкриває про любов Господа до нас?

2. Притча про робітників у винограднику

Прочитайте та обговоріть притчу про робітників у винограднику (Матвій 20:1–16).

- Що, за цією притчею, отримав кожний робітник у винограднику?

Підкресліть, що ті, хто працювали одну годину, отримали таку ж платню, як і ті, що працювали цілий день. Нас не повинно турбувати, хто отримує більше або хто більше служить Господові. Досконалий суддя всіх людей, який знає наші серця, буде судити нас милостиво й подарує те, «що буде належати» нам (Матвій 20:4, 7).

Лука 18:1–8, 35–43; 19:1–10; Іоанн 11

Мета уроку

Допомогти учням розвинути віру в Небесного Батька та Ісуса Христа.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Лука 18:1–8. Через притчу про несправедливого суддю та вдову Ісус навчає про важливість наполегливості в молитві.
 - б. Лука 18:35–43. Сліпий виявляє свою віру й зцілюється Ісусом.
 - в. Лука 19:1–10. Ісус заходить у дім Закхея.
 - г. Іоанн 11:1–54. Ісус свідчить про свою божественність, воскресивши Лазаря з мертвих.
2. Додатковий матеріал для читання: Марк 10:46–52; Лука 11:5–13.
3. Якщо можливо, використовуйте протягом уроку ілюстрації, на яких зображено зцілення сліпого (62145; Мистецтво євангелії, 213) та як Ісус піднімає Лазаря з мертвих (62148; Мистецтво євангелії, 222).
4. Пропозиції для навчання: Президент Девід О. Маккей сказав: «Ви можете ефективно навчати тільки тому, що ви самі відчуваєте» (*Gospel Ideals*, [1953], стор. 190). Прагніть зміцнення свідчення про принципи, яких ви навчаєте через вивчення, молитву та послухання.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Перед тим, як старійшина Х'ю Б. Браун поїхав на місію, його мати сказала йому:

«Х'ю, пам'ятаєш, як ти був маленьким хлопчиком і вночі, коли бачив поганий сон, прокидався від страху? Ти кликав зі своєї кімнати: «Мамо, ти тут?» І я відповідала й намагалася втішити тебе та розвіяти твої страхи. Зараз ти збираєшся на місію і будеш жити в іншому світі, де будуть випадки, коли ти злякаєшся, будеш відчувати слабкість, недосконалість, самотність і матимеш проблеми. Я хочу, щоб ти знав, що можеш покликати Небесного Батька так, як ти кликав мене, і сказати: «Батьку, ти тут? Мені потрібна твоя допомога». Роби це, знаючи, що він тут і що він буде готовий допомогти тобі, якщо ти виконаєш те, що залежить від тебе, і будеш гідним його благословень. Я хочу знову запевнити тебе, що він тут і відповість на твої молитви й потреби, щоб зробити тобі якнайкраще» (розказано Марвін Дж. Ештон, «Know He Is There», *Ensign*, лютий 1994, стор. 50).

Поясніть, що на цьому уроці ми будемо вивчати оповідання з Писань, які допоможуть нам розвинути більшу віру в те, що Небесний Батько та Ісус Христос знають і люблять кожного з нас.

З молитвою виберіть уривки з Писань, питання й інші матеріали, які найбільше відповідають потребам учнів. Обговоріть, як вибрані вірші застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів ділитися досвідом, який стосується євангельських принципів.

1. Ісус розповідає притчу про несправедливого суддю та вдову.

Прочитайте та обговоріть Лука 18:1–8. Поясніть, що Ісус розповідає притчу групі фарисеїв.

- Чому Ісус розповідає притчу про несправедливого суддю та вдову в Лука 18:1. Як ця притча навчає нас про те, що ми «повинні завжди молитися»? (Див. Лука 18:1–8).

Старійшина Джеймс Е. Телмейдж говорив: «Ісус не вказував, що так само як злочестивий суддя зрештою виконав благання вдови, так зробить і Бог; але він указував, що, якщо навіть буде так, як це зробив суддя, який «Бога не боявся, і людей не соромився», але нарешті почув і задовольнив благання вдови, то жодний не має сумніватися, що Бог, справедливий і Милостивий, почує і відповідь» (*Jesus the Christ*, 3-є вид. [1916], стор. 436).

- Що це означає: молитися завжди? (Див. Лука 18:7; Алма 34:27). Які ми можемо отримати благословення, якщо будемо постійно молитися? (Див. Лука 18:7–8; 2 Нефій 32:9; УЗ 90:24).
- Чому наполегливість у молитві є проявом віри? Що нам робити, якщо ми наполегливі в молитві, але відчуваємо, що не отримали відповіді?

Старійшина Річард Дж. Скотт сказав:

«Це помилка думати, що на кожную молитву ми негайно одержимо відповідь. Деякі молитви потребують значних зусиль з нашого боку. ...

Коли ми пояснюємо проблему й пропонуємо своє рішення (нашому Небесному Батькові), іноді він відповідає «так», а іноді – «ні». Часто він шепче у відповідь не через відсутність турботи про нас, але тому що він любить нас досконалою любов'ю. Він хоче, щоб ми застосовували істини, які він дав нам. Для нашого духовного зростання необхідно довіряти нашій здатності приймати правильні рішення. Нам необхідно робити те, що ми *відчуваємо* правильним. Він відповідь нам вчасно. Він не підведе нас» (в *Conference Report*, жовтень 1989, стор. 38 або *Ensign*, листопад 1989, стор. 30–31).

- Чого ви навчилися, коли були наполегливі в молитві?

2. Сліпий виявляє свою віру й зцілюється Ісусом.

Прочитайте та обговоріть Лука 18:35–43. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Ісус зціляє сліпого.

- Як сліпий біля Єрихону показав свою віру в Господа? (Див. Лука 18:38–42). Як ви були благословлені, коли поклалися на віру в Ісуса Христа?
- Як чоловік виразив вдячність, коли отримав зір? (Див. Лука 18:43; див. також Марк 10:52). Як ми можемо виразити вдячність Господові?

3. Ісус заходить у дім Закхея.

Прочитайте та обговоріть Лука 19:1–10.

- Ким був Закхей? (Див. Лука 19:2. Поясніть, що митниками були юдеї, які працювали збирачами податків для римського уряду. Юдеї взагалі не любили митників і вважали їх зрадниками й грішниками).
- Яким чином Закхей виказав велике бажання побачити Ісуса? (Див. Лука 19:3–4). Що Ісус сказав Закхею, коли побачив його на дереві? (Див. Лука 19:5). Як Закхей відповів на слова Ісуса? (Див. Лк 19:6). Що ми можемо зробити, щоб Спаситель з радістю завітав до нашого дому?
- Як реагували люди, коли Ісус пішов, щоб погостювати в Закхею? (Див. Лука 19:7). Чим відповідь Ісуса Закхею відрізнялася від відповіді іншим? (Див. Лука 19:5). Що ми можемо дізнатися з прикладу Ісуса в цьому оповіданні?
- Багато людей уникали Закхею через те, що він митник. (Лука 19:2, 7). Як ми іноді так само осуджуємо інших? Чому для нас важливо не виганяти інших або не думати, що ми кращі, ніж вони. (Див. Алма 5:54–56; 38:13–14). Як ми можемо подолати недоброзичливі почуття до інших?

Старійшина Джо Дж. Крістенсен сказав: «Є такі, хто щоранку пробуджується зі страхом, що треба йти до школи, або навіть на Церковні заходи, через те, що вони стурбовані ставленням інших до себе. Ви маєте силу змінити їхнє життя на краще. . . . Господь разраховує, що ви будете будівниками і дасте їм можливість піднятися. Менше думайте про себе і більше про силу, яку ви маєте, щоб допомогти іншим, особливо у вашій сім'ї» (в Conference Report, жовтень 1996, стор. 54 або *Ensign*, листопад 1996, стор. 39).

4. Ісус воскрешає Лазаря з мертвих.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Іоанн 11:1–54. Поясніть, що невдовзі після того, як Ісус пішов до дому Закхею, він отримав звістку від своїх друзів, Марії та Марти, що їхній брат, Лазар, який був також добрим другом Ісуса, хворий (Іоанн 11:1–5). Через два дні Ісус пішов разом зі своїми учнями у Віфанію, юдейське місто, де жили Марія, Марта й Лазар (Іоанн 11:6–7).

- Коли Ісус прийшов у Віфанію, Лазар уже чотири дні як помер (Іоанн 11:17). Що зробила Марта, коли почула, що прийшов Ісус? (Див. Іоанн 11:20). Що вразило вас у свідченні Марти про божественну місію Спасителя? (Див. Іоанн 11:21–27).
- Що зробив Ісус, коли побачив плач Марії та багатьох інших? (Див. Іоанн 11:33–35). Як це оповідання впливає на ваші почуття до Ісуса?
- Незважаючи на сильне свідчення, віра Марії виявилася слабкою, коли Ісус попросив, щоб вона зсунула камінь з гробниці Лазаря (Іоанн 11:39). Як Ісус допоміг їй? (Див. Іоанн 11:40). Що ми можемо дізнатися з цього, про те, чого Господь чекає від нас?
- Що може молитва Ісуса, перед тим, як він воскресив Лазаря з мертвих, розповісти нам про його стосунки з Батьком? (Див. Іоанн 11:41–42). Як ми можемо наслідувати приклад Ісуса в наших особистих і сімейних молитвах?

Покажіть ілюстрацію, що зображує, як Ісус воскрешає Лазаря з мертвих, і запропонуйте учням прочитати Іоанн 11:43–44.

- Ісус уже воскресив двох людей з мертвих (Марк 5:22–24, 35–43; Лука 7:11–17). Чим воскресіння з мертвих Лазаря відрізняється від двох попередніх випадків? (Дочка Яіра та син вдови з Наїна воскресли з мертвих незабаром після того, як їхнє тіло й дух розділилися. Їх не було покладено в гробницю. Лазар помер за чотири дні до приходу Ісуса, і його тіло вже було в могилі).

- Як чудо воскресіння Лазаря з мертвих свідчить про божественну місію Спасителя? Який вплив мало це чудо на людей, які були свідками цього? (Див. Іоанн 11:45–46). Як це чудо зміцнило вашу віру в Спасителя?

Заключна частина

Поясніть, що принципи з цих оповідань, які ви обговорювали, можуть зміцнити нашу віру в Небесного Батька й Ісуса Христа. Після короткого повторення оповідання прочитайте таке твердження старійшини Томаса С. Монсона:

«Плин часу не змінив здатність Викупителя змінювати життя людей. Як він сказав мертвому Лазарю, так він говорить вам і мені: «... вийди сюди» (Іоанн 11:43). Вийди сюди з розпачу сумління. Вийди сюди з печалі гріха. Вийди сюди зі смерті невіри. Вийди сюди до нового життя. Вийди сюди» (в Conference Report, квітень 1974, стор. 72 або *Ensign*, травень 1974, стор. 50).

Заохочуйте учнів шукати шляхів, якими вони можуть зміцнити свою віру в Небесного Батька й Ісуса Христа.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

Притча про фарисея та митника

Прочитайте та обговоріть притчу про фарисея та митника (Лука 18:9–14).

- Як би ви описали молитву фарисея з цієї притчі? Як би ви могли описати молитву митника?
- Що означає, що «кожен, хто підноситься, – буде понижений, хто ж понижається, – той піднесеться»? (Див. Лука 18:14; Етер 12:27).

Матвій 21–23; Іоанн 12:1–8

Мета уроку

Допомогти учням розпізнавати лицемірство й уникати його і цим зміцнювати свою відданість Ісусу Христу.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Іоанн 12:1–8. Ісус подорожує до Віфанії, де Марія змащує йому ноги. Юда осуджує Марію за те, що вона використовує дорогу олію.
 - б. Матвій 21:1–11. Ісус повертається в Єрусалим для святкування Пасхи. Він триумфально в'їжджає в місто верхи на осляті ослиці.
 - в. Матвій 21:23–46. Первосвященики і старійшини приходять до Ісуса в храм і піддають сумніву його владу. Замість відповіді на їхні питання, він розповідає їм притчу про двох синів і притчу про господаря.
 - г. Матвій 22:15–46. Книжники та фарисеї намагаються заманити Ісуса в пастку, щоб він сказав, щось таке, що дозволить їм дискредитувати й засудити його.
 - г. Матвій 23. Ісус осуджує книжників і фарисеїв за їхнє лицемірство.
2. Додатковий матеріал для читання: Матвій 26:6–13; Марк 11–12; 14:3–9; Лука 11:37–51; 19:29–48; 20; Іоанн 12:12–18.
3. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, принесіть один кухоль, чистий зовні та зсередини, і такий самий кухоль, тільки чистий зовні й брудний всередині.
4. Якщо можливо, використайте протягом уроку ілюстрацію, на якій зображено триумфальний в'їзд (62173; Мистецтво євангелії, 223).
5. Пропозиції для навчання: Готуючись навчати, вам слід не просто прочитати задані вірші з Писань. Прочитайте кожний блок Писань принаймні три рази. Перший раз прочитайте, щоб зрозуміти, що вміщено в кожний уривок з Писань. Потім вивчіть їх більш ретельно, шукаючи принципи, учення та значні події. Потім перечитайте ще раз, визначаючи, який уривок буде найбільш відповідати потребам учнів, і плануючи шляхи обговорення цих уривків.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Покажіть два кухлі (див. розділ «Підготовка до уроку»). Упевніться, що учні бачать кухоль лише зовні.

- З якого з цих кухлів ви хотіли б пити?

Тепер нехай учні подивляться всередину кожного кухля.

- А зараз з якого кухля ви хотіли б пити? Чому?

Поясніть, що Ісус порівнював фарисеїв з кухлем, який чистий зовні й брудний усередині (Матвій 23:25–26). Фарисеї приділяли більше уваги зовнішнім обрядам і вчинкам, які б справляли враження, що вони праведні люди, але не турбувалися, щоб дійсно бути праведними у своїх серцях. Тому Ісус називав їх лицемірами. На цьому уроці буде показано, як Спаситель звинувачував лицемірів – людей, які намагаються справляти враження праведних, але не намагаються жити праведно.

Обговорення
та застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як уникати лицемірства. Заохочуйте учнів знаходити лицемірство в собі й позбавлятися його, а не відшукувати його в інших.

1. Марія змащує ноги Ісуса.

Прочитайте та обговоріть Іоанн 12:1–8. Поясніть, що за п'ять днів до розп'яття Ісус провів вечір зі своїми друзями у Віфанії. Там Марія, сестра Марти та Лазаря, змастила ноги Спасителя миром з дуже дорогого нárду (Іоанн 12:1–3). Старійшина Джеймс Е. Телмейдж пояснив, чому вона це зробила:

«Змащення голови гостя звичайною олією робило йому честь, змащення ніг робилося також для того, щоб показати незвичайну й особливу повагу; але змащення голови та ніг миром і в такій великій кількості було проявом найблагоговійнішої поваги, яка рідко виказувалася навіть царю. Вчинок Марії був виразом обожнювання; це були пахощі, які ринули від серця, переповненого поклонінням і любов'ю» (*Jesus the Christ*, 3-є вид. [1916], стор. 512).

- Марія змастила ноги Господа, щоб показати свою любов до нього. Як ми можемо показати нашу любов до Господа?
- Дії Марії засудив Юда. Що, за його словами, треба було зробити з дорогою олією? (Див. Іоанн 12:4–5). Як виявилось лицемірство Юди? (Див. Іоанн 12:6. Якщо ви не проводили заняття на привернення уваги, використайте інформацію з цього заняття, щоб пояснити, що таке лицемірство. Укажіть, що в останній частині уроку обговорюватиметься ставлення Спасителя до лицемірства).

2. Ісус тріумфально в'їжджає в Єрусалим.

Прочитайте та обговоріть Матвій 21:1–11. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено тріумфальний в'їзд Ісуса. Поясніть, що коли Ісус повернувся до Єрусалима на Пасху, багато людей прийшло подивитися на нього, тому що чули, що він воскресив Лазаря з мертвих (Іоанн 12:17–18). Коли Ісус наблизився до міста, його вітала велика кількість людей, які клали свій одяг на його шляху й вітали його пальмовими гілками; таку честь звичайно виявляли царям і переможцям. Цим було виповнено пророцтво Захарії (Захарій 9:9) і це було ще одним свідченням, що Ісус – обіцяний Месія.

- Що вразило вас в оповіданні про Ісуса, який смиренно в'їжджає верхи в Єрусалим? Що, на вашу думку, відчували б ви, якби в той час були там?
- Люди, які вітали його пальмовими гілками, визнали його пророком і царем (Матвій 21:9, 11; Лука 19:38), але інші не зрозуміли його місії та відвернулися від нього. Яким чином люди сьогодні не розуміють Спасителя або відвертаються від нього? Як можемо ми краще прийняти й запросити його в наше життя?

3. Ісус розповідає притчу про двох синів і притчу про господаря.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Матвій 21:23–46.

- Як перший син із притчі про двох синів довів, що він більш послухний, ніж другий? Як Ісус застосував цю притчу до своїх слухачів? (Див. Матвій 21:31–32). Чим митники й повії схожі на першого сина? (Спочатку вони відвернулися від заповідей Бога, але коли Іоанн проповідував їм, вони прийняли Христа й покаялися у своїх гріхах). Чим первосвященики і старійшини схожі на другого сина? (Вони закликали наслідувати Бога, але відмовилися від учень Іоанна й Ісуса, навіть після того, як побачили його особисто). У чому проявилось лицемірство другого сина?
- Які обіцяння ми дали Господові? (Ви можете обговорити обіцяння, які ми даємо при хрищенні, коли приймаємо причастя та коли отримуємо священство). Яким чином ми іноді схожі на другого сина? Як ми можемо зміцнити наше зобов'язання перед Господом? Як ми можемо допомогти один одному виконувати обіцяння, які дали Господові?
- Кого символізував господар, або хазяїн, виноградника в притчі про Господаря (Матвій 21:33–41). (Нашого Батька на небесах). Кого представляли винарі? (Юдейських релігійних провідників за часи Ісуса). Кого символізували раби? (Пророків). Кого символізував син, убитий винарями? (Ісуса Христа).
- Чим юдейські релігійні провідники були схожі на винарів? Що, як знали первосвященики та старійшини, станеться з винарями, коли прийде хазяїн виноградника? (Див. Матвій 21:41).
- Хто був той «камінь, що його будівничі відкинули»? (Див. Матвій 21:42; Дії 4:10–12). Хто були будівничими? Що, за словами Ісуса, станеться з будівничими, які відмовляться від наріжного каменя? (Див. Матвій 21:43–44). Як можна застосувати слова Ісуса із 43 вірша до нас?
- Що відповіли первосвященики й фарисеї, коли зрозуміли, що Ісус говорив про них у цій притчі? (Див. Матвій 21:45–46). Як ми можемо подолати гординю або гнів, які ми відчуваємо, коли нас закликають покаятися?

4. Книжники та фарисеї намагаються заманити Ісуса в пастку.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Матвій 22:15–46. Поясніть, що ці вірші повторюються тричі, коли фарисеї та саддукеї намагалися заманити Ісуса в пастку, аби він сказав, щось таке, що дозволить їм дискредитувати й засудити його.

- Як фарисеї вперше намагалися заманити Ісуса? (див. Матвій 22:15–17. Поясніть, що якби Ісус сказав «так» на їхнє питання, вони могли б звинуватити його в підтримці ненависного римського уряду. Якби він сказав «ні», вони могли б звинуватити його в непокорі тому ж таки уряду). Що Ісус зрозумів про людей, які ставили йому питання? (Див. Матвій 22:18. Укажіть, що Господь знає наші серця й наші думки. Ми не можемо щось приховати від нього). Як Ісус відповів на запитання? (Див. Матвій 22:19–21). Як ця відповідь може допомагати нам виявляти довіру Богові й урядам на землі? (Див. також Уложення Віри 1:12).
- Як саддукеї намагалися заманити Ісуса? (Див. Матвій 22:23–28). Як виявлялося лицемірство саддукеїв у їхніх питаннях? (Див. Матвій 22:23. Вони намагалися збентежити його, питаючи про шлюб після воскресіння, в яке вони не вірили). Як Ісус відповів на їхнє запитання? (Див. Матвій 22:29–30). Поясніть, що

УЗ 132:15–16 пояснює учення Ісуса. Той, хто не уклав і не дотримувався завіту храмового шлюбу, буде самотнім на небесах. Для тих, хто уклав і дотримувався цих завітів, шлюб буде існувати вічно).

- Якою була третя спроба заманити Ісуса? (Див. Матвій 22:34–36). Якою була відповідь Ісуса, що усунула саме питання? (Див. Матвій 22:37–40). Чому, на вашу думку, ці дві заповіді такі важливі? Що ми можемо зробити, щоб більш повно виконувати ці заповіді?

Старійшина Говард В. Хантер сказав: «Той любить Господа всім своїм серцем, хто готовий віддати все, що в нього є, зробити все, що завгодно, або страждати, якщо вимагатиметься, щоб зробити приємне йому й славити його. Той любить Бога всією своєю душею . . . , хто готовий віддати життя заради нього й бути позбавленим зручностей світу, щоб славити його. Той любить Бога з усією своєю силою, хто віддає всі свої сили й душу для служіння Богові. Той любить Бога всім своїм розумом, хто присвячує себе тільки тому, щоб зрозуміти Бога та його волю, хто бачить Бога в усьому і всіма способами виявляє вдячність йому» (в Conference Report, квітень 1965, стор. 58 або *Improvement Era*, червень 1965, стор. 512).

5. Ісус засуджує гріх лицемірства.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Матвій 23.

- Книжники та фарисеї платили десятину, давали бідним, відвідували богослужіння й регулярно ходили в храм. Чому Господь засуджував їх? (Див. Матвій 23:5, 14, 23–28. Вони робили це не через віру, а через бажання, щоб інші бачили їхню праведність). Що, за словами Ісуса, «найважливіше» вони покинули? (Див. Матвій 23:23). Як ми можемо впевнитися, що не покинули це «найголовніше» в нашому житті?
- Як можемо іноді ми, як члени Церкви, бути лицемірами? (Наприклад, коли ми відвідуємо Церкву, то можемо більше турбуватися про те, щоб нас побачили інші, ніж про поклоніння Богові. Ми можемо бути незадоволеними завданнями Церкви, при виконанні яких на нас не звертають багато уваги за наше служіння. Ми можемо підтримувати наших провідників Церкви, а потім критикувати їхні рішення).
- Що ми можемо зробити, щоб уникнути лицемірства? Попросіть учнів мовчки подумати над такими питаннями: чи сплачую я десятину, даю бідним, відвідую збори та служу іншим для моєї власної слави, чи для слави Бога? У всіх моїх вчинках, чи шукаю я можливості підтягнутися й стати ближче до Батька на небесах та Ісуса Христа?

Заключна частина

Заохочуйте учнів перевіряти своє життя, чи є в ньому лицемірство, і шукати шляхів, щоб позбавитися його. Свідчіть, що щире бажання служити й слухатися Ісуса Христа, викликане любов'ю та вірою в нього, наблизить нас до нього й збільшить нашу віру й любов.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Ісус проклинає неплідне фігове дерево – символ лицемірства

Прочитайте та обговоріть Матвій 21:17–22. Поясніть, що іншим символом лицемірства було фігове дерево, яке побачив Ісус на своєму шляху до Єрусалима.

- Що зробив Ісус, коли побачив, що на дереві багато листя, але немає плодів? (Див. Матвій 21:19). Чим фігове дерево схоже на лицемірство?

Старійшина Джеймс Е. Телмейдж пояснював: [Дерево] було об'єктом прокляття й предметом його повчальної промови через те, що, маючи листя, воно було обманливо неплідним. Якби дерево володіло моральною свободою вибору, то ми могли б назвати це лицемірством; його цілковита неплідність пов'язана з його надмірною кількістю листя, що робить його символом людського лицемірства» (*Jesus the Christ*, 3-є вид. [1916], стор. 527).

2. «Любили вони славу людську» (Іоанн 12:43)

- Іоанн записав, що багато людей, які повірили в Ісуса Христа, не дотримувалися своєї віри, тому що «любили славу людську більше, ніж славу Божу» (Іоанн 12:42–43). Чому ми іноді піклуємося про отримання «слави людської»? Які наслідки прагнення «слави людської»? Як ми можемо подолати бажання почути похвалу й мати нагороду від інших? (Див. УЗ 82:19; 88:67).

Мета уроку

Допомогти учням розпізнати ознаки, що передують Другому пришествю Спасителя, і заохотити учнів підготуватися до цієї великої події.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвії 24:1–5, 9–13, 15–22. Ісус передвіщає наближення знищення Єрусалима.
 - б. Матвії 24:6–8, 14, 23–51. Ісус описує ознаки, які передуватимуть його Другому пришествю, і навчає, як його вибрані можуть підготуватися до його пришествия.
2. Додатковий матеріал для читання: Марк 13; Лука 21:5–36; УЗ 45:15–55.
3. Якщо можливо, використовуйте протягом уроку ілюстрацію, на якій зображено Друге пришествя (62562; Мистецтво євангелії, 238).
4. Пропозиції для навчання: Покликання навчати не вимагає, щоб ви знали все про євангелію, тому ви не повинні відчувати збентеження, якщо учні ставлять питання, на які ви не можете відповісти. Замість вигадування відповіді, визначте, що не знаєте її, і запропонуйте спробувати її знайти.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Нехай учні відкриють вікно й подивляться на небо. Якщо в класі немає вікна, запитайте учнів, якою була погода, коли вони прийшли до Церкви. Потім зробіть неймовірний прогноз погоди. Наприклад, якщо небо ясне й на вулиці спека, передрікайте, що буде сніг через декілька годин. Якщо холодно та йде дощ, і здається, що він буде йти ще деякий час, передрікайте, що буде спека й сухо через п'ять хвилин.

Запитайте учнів, що вони думають про ваше передбачення. Після їхніх коментарів поставте такі питання:

- Яким є ваш прогноз погоди на наступні декілька годин? Що допомагає вам робити таке передбачення?
- Як могли б ознаки майбутньої погоди впливати на ваші дії? (Відповіді можуть бути такими: ми часто готуємося, приймаючи до уваги певні ознаки. Наприклад, ми можемо планувати відпочинок на природі, коли здається, що погода буде гарною, або спеціально підготуватися, щоб витримати велику бурю).

Укажіть, що прогнозуючи погоду ми можемо покладатися на ознаки, і це допомагає нам підготуватися до майбутніх подій. Якщо ми зважаємо на ознаки, то тим самим зменшуємо ймовірність залишитися непередготовленими. Подібно до цього, зважання на ознаки Другого пришествия Ісуса Христа може допомогти нам підготуватися до цієї великої події. На цьому уроці обговорюватимуться деякі з

ознак, які, за пророкуванням Ісуса, передуватимуть його Другому пришествю. (Ви можете вказати, що передрікання визначає те, що *може* статися, у той час як пророцтво визначає те, що станеться. Прогноз погоди може бути неправильним, але всі пророцтва з Писань про Друге пришествя будуть виповненими).

Під час вивчення наступних уривків з Писань, допоможіть учням зрозуміти, що Господь відкрив нам знання, щоб допомогти підготуватися до Другого пришествия. Незважаючи на лихо в останні дні, ми можемо дивитися вперед, з радістю чекаючи цієї великої події.

Поясніть, що в Матвії 24 вміщено пророцтва Спасителя про знищення Єрусалима й про Друге пришествя. З часом, вірші в цьому розділі були змінені й переставлені, що зробило розуміння кожної події, що описується у розділі, важким. На щастя, у частині свого натхненного перекладу Біблії пророк Джозеф Сміт роз'яснив два пророцтва й відновив додаткову інформацію. Натхненний переклад пророка Матвії 24 знаходиться в Джозеф Сміт – Матвії і в Дорогоцінній Перлині. На цьому уроці вірші розташовані в порядку, який використано в Джозеф Сміт – Матвії, і включають додаткову інформацію, наведену в цьому перекладі.

Протягом уроку покажіть ілюстрацію, на якій зображено Друге пришествя.

1. Ісус передвіщає наближення знищення Єрусалима.

Обговоріть Матвії 24:1–5, 9–13, 15–22. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші. (Помітьте, що за словами пророка Джозефа Сміта, вірші 6–8 і 14 стосуються Другого пришествия Ісуса Христа. Вони будуть обговорюватися в наступній частині уроку).

- За кілька днів до розп'яття Ісуса деякі учні супроводжували його на Оливну гору. Які два питання поставили учні Ісусові? (Див. Матвії 24:3).
- Поясніть, що їхнім першим питанням було: «Коли станеться це?», маючи на увазі знищення храму й міста Єрусалима, про які пророкував Ісус (див. Матвії 24:1–2; див. також Лука 19:41–44; 21:5–6). Їхнє друге питання: «Яка буде ознака приходу Твого і кінця віку?» стосується Другого пришествия Спасителя. Поясніть, що переклад Джозефа Сміта роз'яснює, що «кінець віку» означає знищення злочестивих під час Другого пришествия, а не кінець існування землі (Джозеф Сміт – Матвії 1:4).
- Які ознаки, за пророцтвом Спасителя, передуватимуть знищенню Єрусалима? (Див. Матвії 24:4–5, 9–12).
- Що, за словами Ісуса, мають робити його послідовники, щоб уникнути знищення? (Див. Матвії 24:13, 15–18). Чому було важливо, щоб вони не повернулися до своїх домів, які одного разу покинули? (Див. Лука 9:62; УЗ 133:14–15).

Поясніть, що хоча багато юдеїв не вірили, що велике місто й храм могли бути знищеними, пророцтва Господа були виповнені в 70 році н. е. Віручи, що Месія допоможе їм у їхній боротьбі, юдеї повстали проти римлян у 66 році н. е. Через чотири роки римляни знищили все місто. Ті, хто послушався поради Спасителя й утік в гори, спаслися. Ті, хто не прислухався до цієї поради, були розсіяні та знищені.

2. Ісус описує ознаки, які передуватимуть його Другому пришествю.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Матвії 24:6–8, 14, 23–51. Нагадайте учням, що друге питання, яке поставили учні, стосується Другого пришествия Спасителя.

Укажіть, що переклад Джозефа Сміта Матвій 24 відмічає, що багато з ознак, які предрікають Друге пришествя, будуть такими ж як і ті, що предрікали знищення Єрусалима в 70 році н. е. Єрусалим буде знову зруйновано перед поверненням Спасителя.

- Під час обговорення ознак і страждань, що будуть передувати Другому пришествю, перелічіть їх на дошці.
- Які ознаки Другого пришествия згадуються в Матвій 24:6? Які ви бачите докази, що ці пророцтва виповнюються? Господь навчав, що ми маємо «не турбуватися» через війни та чутки про війни. Як ми можемо знайти спокій у такі тривожні часи? (Див. Матвій 11:28–30; 1 Іоанна 4:16–18; УЗ 6:34–36; 45:34–35; 59:23).

Старійшина М. Рассел Баллард дав таку пораду як не втратити надію та не знеохотитися:

«Хоч пророцтва говорять нам, що це відбудеться, все більше й більше людей висловлюють велику тривогу через прискорення всесвітньої катастрофи. . . . За загальним визнанням, ми маємо всі підстави бути глибоко стурбованими через те, що не знаходимо негайних відповідей на невирішені проблеми, з якими зіштовхуються люди на землі. Але, незважаючи на цю непривабливу картину, яка все більше погіршується, ми ніколи не повинні дозволяти собі відмовитися від надії! . . .

. . . Господь керує всім. Він знає кінець від початку. Він дав певні настанови, і якщо ми дотримуємося їх, то в безпеці пройдемо через кризи. Його цілі будуть досягнені, і настане день, коли ми зрозуміємо вічні причини всіх цих подій. Тому сьогодні ми маємо бути обережними, не реагувати дуже гостро, не робити надзвичайних підготовань; але що ми маємо робити – то це виконувати заповіді Бога й ніколи не втратити надії!

Але як знайти надію серед такого безладдя й лиха? Дуже просто, єдина наша надія мати духовну безпеку в цей тривожний час – повернути наш розум і серце до Ісуса Христа. . . . Захищені щитом віри, ми можемо витримати багато з наших щоденних випробувань і пересилити наші найбільші слабкості й страхи, знаючи, що якщо, незважаючи на обставини, якнайкраще будемо виконувати заповіді Бога, усе буде добре» (в Conference Report, жовтень 1992, стор. 41–43 або *Ensign*, листопад 1992, стор. 31–32).

- Які ознаки Другого пришествия описані в Матвій 24:7? Які ви бачите докази, що ці пророцтва виповнюються? Які поради дають пророки останніх днів, щоб підготуватися до природних катастроф, які передують Другому пришествю?
- Яка ознака Другого пришествия описана в Матвій 24:14? Як це пророцтво виповнюється сьогодні? (Місіонерська робота зростає, євангелії навчають, і вона сприймається все в більшій і більшій кількості місць світу). Що може кожний з нас зробити, щоб допомогти виповнитися цьому пророцтву?
- Яка ознака Другого пришествия описана в Матвій 24:24? Які ви бачите докази, що це пророцтво виповнюється? Як ми можемо уникнути обману фальшивих пророків? (Див. Матвій 7:15–20; УЗ 45:57; 46:7–8).
- У перекладі Джозефа Сміта Матвій 24 Ісус говорить, що якщо ми зберігатимемо як скарб його слово, ми не будемо обманутими в останні дні (Джозеф Сміт – Матвій 1:37). Як ми можемо зберігати як скарб слово Господа? Як зберігання як скарбу слова Господа допоможе нам уникнути обману?

- Господь говорив своїм послідовникам у Єрусалимі «стояти на місці святому» (Матвій 24:15), і він дав таку ж пораду в наші дні (УЗ 87:8; 101:22). Назвіть святі місця, в яких ми маємо стояти? Як ці місця допомагають захистити нас від труднощів останніх днів?

Президент Езра Тефт Бенсон сказав: «Святі чоловіки й святі жінки стоять у святих містах, таких як наші храми, наші каплиці, наші дома й коли Сіону, які, як проголошує Господь, призначені для захисту й для притулку від бурі й гніву, коли вони неблаганно обрушаться на цю землю (див. УЗ 115:6)» (“Prepare Yourselves for the Great Day of the Lord”, *Brigham Young University 1981 Fireside and Devotional Speeches* [1981], стор. 68; див. також *The Teachings of Ezra Taft Benson* [1988], стор. 106).

- Чого Ісус навчав у наступних уривках, щоб допомогти нам підготуватися до Другого пришествя?
 - а. Притча про фігове дерево (Матвій 24:32–36).
 - б. Порівняння Другого пришествя з днями Ноя (вірші 37–39).
 - в. Пророцтво про двох людей, працюючих у полі, і двох, які молять на жорнах (вірші 40–41).
 - г. Притча про господаря та злодія (вірші 42–44).
 - г. Притча про пана та його рабів (вірші 45–51).
- Чому важливо, щоб ми безперервно були на сторожі й готувалися до пришествя Господа?
- Що станеться з праведними, коли Спаситель прийде знову? (Див. Матвій 24:31, 45–47; 1 Солунянам 4:16–18; УЗ 88:96–98).

Заключна частина

Свідчіть, що пророцтва з Писань про Друге пришествя Ісуса Христа виповняться. Підкресліть, що через вивчення учень Спасителя й наслідування порад живих пророків ми можемо підготуватися до зустрічі з Христом. Якщо ми підготуємося, Друге пришествя буде для нас чудовим днем).

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

Ознаки Другого пришествя відкриті в останні дні

Поясніть, що пророк Джозеф Сміт отримав одкровення, яке повторювало й роз'яснювало пророцтва, дані стародавнім учням Ісуса. Це одкровення знаходиться в Ученні і Завітах 45. Попросіть учнів порівняти Учення і Завіти 45:15–55 з Матвій 24. (Ви можете вказати, що в Ученні і Завіти 45:60–61 вміщено настанови Господа Джозефові Сміту розпочати натхненний переклад Нового Завіту.

Мета уроку Допомогти учням підготувати себе до Другого пришествя, живучи праведним життям, розвиваючи свої таланти і служачи іншим.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвій 25:1–13. Через притчу про десять дів Ісус навчає, що ми маємо готуватися до Другого пришествя.
 - б. Матвій 25:14–30. Через притчу про таланти Ісус навчає, що ми маємо розвивати дари, які отримали від Бога.
 - в. Матвій 25:31–46. Через притчу про овець і козлів Ісус навчає, що нам треба з готовністю служити один одному.
2. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, принесіть скляну банку, пляшку з олією або підфарбованою водою та, якщо можливо, ілюстрацію, на якій зображено Друге пришествя (62562; Мистецтво євангелії, 238).
3. Приготуйте аркуш паперу та ручку чи олівець для кожного учня.
4. Пропозиції для навчання: Час від часу використовуйте твердження пророків останніх днів, які вміщено в цей посібник і Церковні журнали, щоб допомогти направляти обговорення й роз'яснити незрозумілі вірші, і підкресліть, що Господь продовжує відкривати свою волю сьогодні. Використовуйте цитати, щоб підтримати читання Писань та обговорення в класі, не замінюючи їх.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Покажіть маленьку скляну банку, пляшку з олією або підфарбованою водою та ілюстрацію, на якій зображено Друге пришествя.

Поясніть, що цей урок зосереджено на трьох притчах, яких навчав Спаситель у відповідь на запитання апостолів про його Друге пришествя. Розкажіть учням, що ви будете використовувати банку та олію чи підфарбовану воду, щоб проілюструвати нашу підготовку до Другого пришествя.

Обговорення та застосування Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується євангельських принципів.

1. Ісус розповідає притчу про десять дів.

Прочитайте та обговоріть Матвій 25:1–13. Поясніть, що притча про десять дів базується на юдейських шлюбних традиціях. За часів Ісуса молодий та його друзі мали супроводжувати молоду з її дому до дому молодого. По дорозі дружки

молодої чекали, щоб приєднатися до них. Коли вони приходили до дому молодого, то всі входили всередину, де відбувалося весілля. Це весілля звичайно проходило ввечері, тому ті, хто чекали молоду й молодого, запалювали лампи з олією.

- Кого символізує молодий в притчі про десять дів? (Спасителя). Кого символізують десять дів? (Членів Церкви). Що символізує весілля? (Друге пришествя Спасителя). Що символізує олія в лампах? (Підготовку до Другого пришествя).
- Що зробили нерозумні п'ять дів? (Див. Матвій 25:3). Які були наслідки того, що вони не підготувалися? (Див. Матвій 25:8–12). У чому ми робимо такі ж помилки, як і нерозумні діви?
- Що зробили п'ять розумних дів? (Матвій 25:4). Які були наслідки того, що вони підготувалися? (Див. Матвій 25:10). Що ми можемо дізнатися з вчинків п'яти розумних дів? (Див. УЗ 45:56–57. Ми маємо підготуватися до Другого пришествя Ісуса Христа).
- Пам'ятаючи, що олія в притчі символізує підготовку до Другого пришествя, яким чином ми можемо додати «олії» до наших «ламп»? (Відповіді можуть включати характерні прояви праведного життя: розвивати віру, виконувати обряди, додержуватися завітів або служити).

Якщо ви використовуєте банку й олію або підфарбовану воду (див. заняття на привернення уваги), поясніть, що банка символізує лампи в притчі. Додавайте краплю олії чи підфарбованої води кожного разу, коли учень пропонуватиме, що ми можемо зробити для підготовки до Другого пришествя. Ви можете поділитися такими думками Президента Спенсера В. Кімбола:

«У притчі олію можна було купити на базарі. У нашому житті підготовленість, яку символізує олія, є накопичення крапля за краплею праведних вчинків. Відвідування причасних зборів додає олії в наші лампи крапля за краплею упродовж років. Піст, сімейна молитва, домашнє вчителювання, контроль за апетитом, проповідування євангелії, вивчення Писань – кожний вчинок відданості й послухання є краплиною, доданою до нашого запасу. Добрі діла, сплата пожертвувать і десятини, цнотливі думки й дії, шлюб у завіті на вічність – все це також додає олії, якою ми можемо посеред ночі наповнити наші спустошені лампи» (*Faith Precedes the Miracle* [1972], стор. 256).

Попросіть учнів мовчки подумати над такими питаннями:

- Що ви зробили минулого тижня, щоб додати олії до ваших ламп? Що ви зробите наступного тижня, щоб додати олії до ваших ламп?

2. Ісус розповідає притчу про таланти.

Прочитайте та обговоріть Матвій 25:14–30. Поясніть, що за часів Нового Завіту талант був грошовою одиницею.

- Кого уособлює чоловік, який від'їжджає в далеку країну, у притчі про таланти? (Господа). Кого уособлюють раби? (Кожного з нас). Що символізують таланти? (Дари від Бога).
- Що зробили з грішми раб, якому дали п'ять талантів, і раб, якому дали два таланти? (Див. Матвій 25:16–17). Яку нагороду вони обидва отримали? (Див. Матвій 25:21, 23). Чого ця притча навчає про вічну нагороду від нашого Небесного Батька, якою він благословить нас? (Відповіді можуть бути такими: люди, яким здається, що вони мають менше дарів від Бога, отримують усі благословення, якщо використовуватимуть свої дари в повній мірі).

Старійшина Джеймс Е. Фауст сказав про тих, кому здається, що вони отримали менше талантів:

«Якщо їхні таланти використовувалися для будівництва царства Бога й служіння іншим, обіцяння Спасителя у повній мірі виповняться для них. Великим обіцянням Спасителя є те, що вони отримають [свої] нагороди, навіть заспокоєння у цьому світі та вічне життя у світі, який прийде (див. УЗ 59:23)» (в Conference Report, квітень 1994, стор. 5 або *Ensign*, травень 1994, стор. 6).

- Що зробив зі своїми грішми раб, якому дали один талант? (Див. Матвій 25:24–25). Що сказав йому хазяїн? (Див. Матвій 25:26–30). Чому іноді не розвиваються таланти і дари, якими Бог наділив нас? Як ми можемо подолати перешкоди для розвитку цих дарів?
- Старійшина Марвін Дж. Ештон говорив, що «це наше право й відповідальність прийняти дари й поділитися ними» (в Conference Report, жовтень 1987, стор. 23 або *Ensign*, листопад 1987, стор. 20). Як ми можемо розпізнати й прийняти таланти чи дари, які Господь довірив нам? Чому, на вашу думку, важливо ділитися нашими талантами або дарами? Які благословення прийдуть у ваше життя через розвинення й використання ваших талантів і дарів? Як ви були благословенними через те, що поділилися своїми талантами й дарами з іншими?
- Кожній особі дано принаймні один дар від Бога (УЗ 46:11–12), але деякі дари легше розпізнати, ніж інші. Назвіть дари, які важко розпізнати, але вони можуть використовуватися для служіння іншим і прославляння Бога?

Старійшина Марвін Дж. Ештон сказав:

«Дозвольте мені згадати декілька дарів, які не завжди очевидні чи примітні, але дуже важливі. Серед них можуть бути ваші дари – дари не такі очевидні, але незважаючи на це реальні й цінні.

Давайте розглянемо деякі з цих менш помітних дарів: дар просити, дар слухати, дар чути тихий, лагідний голос, дар здатності плакати, дар уникати суперечки, дар погоджуватися, дар уникання зайвого, дар прагнення праведного, дар не судити інших людей, дар шукання провідництва Бога, дар бути учнем, дар піклуватися про інших, дар розмірковувати, дар молитися, дар свідчити та дар одержати Святого Духа» (в Conference Report, жовтень 1987, стор. 23 або *Ensign*, листопад 1987, стор. 20).

Дайте кожному учню ручку чи олівець і аркуш паперу. Попросіть їх записати один чи два зі своїх талантів або дарів, а також принаймні один особливий вчинок, який вони зроблять протягом наступних декількох тижнів, щоб використати ці таланти або дари на служіння іншим.

Якщо ви використовуєте банку й олію чи підфарбовану воду, додайте ще декілька краплин в банку. Поясніть, що коли ми розвиваємо дані нам Богом таланти або дари, ми додаємо олії в наші лампи.

3. Ісус розповідає притчу про овець і козлів.

Прочитайте та обговоріть Матвій 25:31–46.

- Ісус учив, що під час Другого пришествя він розділить нас, як пастух відділяє овець від козлів (Матвій 25:31–32). Кого символізують вівці в притчі про овець і козлів? (Див. Матвій 25:33–34). Кого символізують козли? (Див. Матвій 25:33, 41).

- Чого навчає ця притча про те, як ми маємо підготуватися до Другого пришествя та суду? (Див. Матвій 25:35–46).

Старійшина Меріон Д. Хенкс сказав:

«Ісус навчав своїх послідовників притчі про овець і козлів, що розповідає про майбутній суд, під час якого буде чітко визначено тих, хто унаслідок «вічне життя», і тих, кого виженуть до місця вічного покарання» (Матвій 25:46). Головна різниця між цими людьми полягає в тому, що ті, хто успадкує його царство, розвинули в собі звичку допомагати, пізнали радість давання й задоволення від служіння. Вони відгукувалися на потреби голодних, спраглих, бездомних, роздягнених, хворих і тих, хто у в'язниці. . . .

Ніщо не здається більш ясним, ніж висока оцінка Спасителем безкорисливого служіння іншим, як обов'язкового елемента християнської поведінки й спасіння. Допомога, давання й жертвування є чи мають бути такими ж природними, як ріст і дихання» (в Conference Report, квітень 1992, стор. 10 або *Ensign*, травень 1992, стор. 9).

Якщо ви використовуєте банку й олію чи підфарбовану воду, додайте ще декілька краплин в банку. Поясніть, що через служіння іншим ми додаємо олії в наші лампи. Ми також можемо допомогти іншим додати олії до їхніх ламп. Поділіться прикладами служіння, які ви спостерігали, і запропонуйте учням навести відомі їм приклади.

- Як ми можемо благословити інших через своє служіння? Як служіння іншій людині благословило вас? Які ви мали почуття до тих, кому служили? Які ви мали почуття до тих, хто служив вам? Як ми можемо більше дізнатися про потреби інших? Як ми можемо стати більш старанними в служінні іншим?
- Що, на вашу думку, мав на увазі Спаситель, коли сказав: «Що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, – те Мені ви вчинили» (Матвій 25:40; див, також Мосія 2:17).

Заключна частина

Свідчіть, що ми маємо підготуватися до Другого пришествя Ісуса Христа. Ми маємо розвинути дари, які Бог дав нам, і наслідувати приклад Спасителя, присвячуючи своє життя служінню іншим. Підкресліть, що ми всі можемо це робити, незважаючи на обставини.

Мета уроку Надихати учнів наслідувати приклад Ісуса, люблячи і служачи іншим.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Лука 22:7–30. Ісус зустрічається з Дванадцятьма Апостолами для святкування Пасхи. Він запроваджує причастя та навчає апостолів, що вони мають служити іншим.
 - б. Іоанн 13. Ісус миє ноги апостолам і наказує їм любити один одного.
 - в. Іоанн 14:1–15; 15. Ісус навчає: «Я – дорога, і правда, і життя». Він порівнює себе з виноградиною, а своїх учнів – з галуззям. (Зверніть увагу: вірші з розділів 14 і 15, що розповідають про Утішителя, будуть обговорюватися в уроці 24).
2. Додатковий матеріал для читання: Матвій 26:1–5, 14–35; Марк 14:1–2, 10–31.
3. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, домовтеся з солістом або маленькою групою дорослих чи дітей проспівати гімн «Любіть один одного» (Початкове товариство 3, стор. 242) на початку уроку. Якщо це неможливо, принесіть запис пісні або підготуйтеся заспівати її разом з учнями.
4. Якщо можливо, використуйте наступні матеріали протягом уроку:
 - а. Ілюстрація «Остання вечеря» (62174; Мистецтво євангелії, 225) і «Ісус миє ноги апостолам» (62550; Мистецтво євангелії, 226).
 - б. Маленька рослина, щоб проілюструвати обговорення Іоанн 15:1–8.
5. Пропозиції для навчання: Спів чи прослухання гімну або пісні з підручника для Початкового товариства, що стосуються теми уроку, є хорошим способом запросити Духа бути присутнім на уроці. Господь сказав, що його душа втішається в пісні серця; пісня праведних є молитвою для нього, і відповіддю на неї буде благословення їх (див. УЗ 25:12; див. також Колоссянам 3:16). Гімни й пісні з підручника для Початкового товариства можуть також допомогти учням вивчати учення євангелії.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Нехай соліст або маленька група заспівають гімн «Любіть один одного», або поставте його запис, або нехай учні заспівають гімн разом (див. розділ «Підготовка до уроку»).

Поясніть, що текст гімну взятий з Іоанн 13:34–35. Нехай учні звернуться до цих віршів, а ви попросіть когось прочитати їх вголос. Укажіть, що Ісус говорив ці слова на Останній вечері. На уроці буде обговорюватися ця заповідь та інше, що сказав і зробив Ісус на цій зустрічі з апостолами.

Під час вивчення цих уривків з Писань обговоріть, як слова й вчинки Спасителя на Останній вечері показали його любов до апостолів і до нас. Допоможіть учням зрозуміти, що Ісус хоче, щоб ми наслідували його приклад любові й служіння іншим.

1. Ісус запроваджує причастя.

Обговоріть Лука 22:7–39. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Укажіть, що ця пасхальна їжа, яку їв Ісус разом зі своїми апостолами за день до його розп'яття, часто називають Останньою вечерю. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено Останню вечерю.

- Коли Ісус і його апостоли зустрілися, щоб їсти пасхальну їжу, Ісус розповів про таїнство причастя. Що він розповідав апостолам про мету причастя? (Див. Лука 22:19–20. Метою причастя було допомогти їм пам'ятати його та його спокутуючу жертву). Як причащення допомагає вам пам'ятати Спасителя?

Старійшина Джеффри Р. Холланд сказав: «Через те, що подія в горниці була напередодні Гефсиманії та Голготи, діти обітниць вступили в завіт пам'ятати жертву Христа новим, вищим, більш святим і особливим шляхом. . . . Якщо пам'ятати, що це є принциповою задачею для нас, то що має спадати нам на думку, коли ті зрозумілі й цінні символи подаються нам?» (в *Conference Report*, жовтень 1995, стор. 88, 90 або *Ensign*, листопад 1995, стор. 67, 68).

Обговоріть відповіді на питання старійшини Холланда, у тому числі й те, що він запропонував нам пам'ятати про Спасителя (в *Conference Report*, жовтень 1995, стор. 90–91 або *Ensign*, листопад 1995, стор. 68–69):

- а. Його любов і силу під час Великої наради на Небесах.
 - б. Що він – Творець небес і землі.
 - в. Усе, що він зробив у передземному житті як Єгова.
 - г. Просту велич його народження.
 - г. Його учення.
 - д. Його чудеса й зцілення.
 - е. Що «все, що є добре, походить від Христа» (Мороній 7:24).
 - є. Він витерпів недобре ставлення, невизнання й несправедливість.
 - ж. Він опустився нижче за все, щоб піднятися над усіма.
 - з. Він приніс себе в жертву й витерпів муки за кожного з нас.
- Чому важливо, щоб ми причащалися кожного тижня? Як ми можемо підготуватися духовно до причастя?
 - На Останній вечері апостоли знову сперечалися, «котрий з них уважатися має за більшого» (Лука 22:24; див. також Матвій 18:1; Лука 9:46). Яким чином ми іноді бажаємо бути більшим за іншого? Як ми можемо побороти ці почуття?
 - Чого навчав Господь про істинну велич? (Див. Лука 22:25–27; див. також Матвій 20:25–28). Чому він сам був прикладом свого учення? Як ми можемо наслідувати його приклад?

2. Після миття ніг апостолам Ісус наказує їм любити один одного.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Іоанн 13. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Ісус мие ноги апостолам. Поясніть, що коли Ісус і його апостоли були на Останній вечері, Ісус мив ноги кожному апостолу (Іоанн 13:4–5). Це зви-

чайно робив слуга, коли приходили гості. Однією причиною, чому Ісус це робив, було навчити апостолів покірності й служінню.

- Чому, на вашу думку, Симон Петро відмовлявся, щоб Ісус почав мити йому ноги? (Див. Іоанн 13:6, 8. Він думав, що було б неправильним, щоб Господь діяв як слуга). Що відповів Ісус? (Див. Іоанн 13:8).
- Що Ісус сказав апостолам про те, чому він миє їм ноги? (Див. Іоанн 13:12–17. Він говорив їм, що вони мають наслідувати його приклад служіння). Як служіння іншим принесло вам щастя?
- Що ми можемо дізнатися зі слів і вчинків Ісуса про риси хороших провідників? Як ми можемо наслідувати його приклад, коли служимо провідниками?
- Протягом Останньої вечері Ісус кілька разів говорив учням про любов один до одного (Іоанн 13:34–35; 15:12, 17). Що особливого ми можемо зробити, щоб наслідувати приклад Христової любові?

3. Ісус навчає: «Я – дорога, і правда, і життя» і «Я правдива виноградина».

Обговоріть Іоанн 14:1–15; 15. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Чому Фома занепокоївся, коли Ісус сказав апостолам: «А куди Я йду – дорогу ви знаєте» (див. Іоанн 14:4–5). Що Ісус сказав Фомі? (Див. Іоанн 14:6). Чому Ісус – єдина дорога, якою ми можемо прийти до Небесного Батька?
- Ісус навчав своїх учнів виявляти свою любов до інших через служіння. Що, за його словами, вони мали робити, щоб виявити свою любов до нього? (Див. Іоанн 14:15). Як наше послухання демонструє нашу любов до Господа?
- Навчаючи апостолів, Ісус використав символ виноградини (Іоанн 15:1–8). Кого символізували виноградина, виноградар (садівник) і галуззя? (Див. Іоанн 15:1, 5).

Якщо ви принесли в клас рослину, покажіть її зараз.

- Що станеться з листком і гілкою, якщо відрізати їх від рослини? Чим ваші стосунки зі Спасителем схожі на відношення листка чи гілки з головною частиною рослини?
- Що, за порівнянням Спасителя, робить садівник з гілками виноградини, які не приносять плодів? (Див. Іоанн 15:2). Що він робить з гілками, які приносять плоди? Як це можна застосувати до нас?
- Ісус говорив: «Хто в Мені перебуває, а Я в ньому, той рясно зароджує, бо без Мене нічого чинити не можете ви» (Іоанн 15:5). Як ви можете довести, що це істина?
- Що, згідно з Іоанн 15:13, є одним з найбільших проявів любові? Що це розповідає нам про любов Спасителя до нас?

Заклучна частина

Свідчіть, що Ісус Христос любить нас і хоче, щоб ми любили й служили один одному. Закличте учнів згадувати спокуту Христа та його любов до нас протягом причастя кожного тижня.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Прийняття на себе імені Христа

Протягом обговорення причастя можете дати відповіді на такі питання про прийняття на себе імені Христа. Деякі з відповідей можна знайти в промові старійшини Далліна Х. Оукса на Генеральній конференції у квітні 1985 року (див. Conference Report, квітень 1985, стор. 101–105 або *Ensign*, травень, стор. 80–83).

- Коли ми беремо на себе ім'я Христа?
 - а. Коли ми хрестимося в його Церкві (2 Нефій 31:13; Мосія 25:23; Мороній 6:3; УЗ 18:22–25; 20:37).
 - б. Коли ми, причащаючись, поновлюємо наші христильні завіти (Мороній 4:3; 5:2; УЗ 20:77, 79).
 - в. Коли ми проповідуємо нашу віру в нього.
 - г. Коли ми приймаємо на себе повноваження діяти в його ім'я і використовувати це повноваження.
 - г. Коли ми беремо участь у священних обрядах храму.
- Що ми обіцяємо, коли беремо на себе ім'я Христа?
 - а. Ми виявляємо наше бажання виконувати роботу в його царстві й нашу рішучість служити йому до кінця (УЗ 20:37; Мороній 6:3).
 - б. Ми обіцяємо йти за ним з дійсним наміром, слухаючись його та каючись у своїх гріхах (2 Нефій 31:13; Мосія 5:8).
- Що обіцяв нам Ісус Христос, якщо ми візьмемо на себе його ім'я? (Ми стаємо його синами й дочками, носячи його ім'я. Тих, кого названо його ім'ям, буде піднесено в останні дні; див. Мосія 5:7–9; 15:12; Алма 5:14; 3 Нефій 27:5–6; УЗ 76:55, 58, 62).

2. Виступи учнів

Такі порівняння, як «Я правдива виноградина» можуть бути важкими для розуміння деяких людей, особливо молоді. Щоб ясніше показати любов Ісуса Христа до нас, запропонуйте одному або двом учням розказати про свій досвід, коли вони відчували, як любов Спасителя давала їм силу, як виноградина дає силу своїм листям або гілкам. Зробіть це принаймні за тиждень і заохочуйте учнів шукати натхнення від Святого Духа, коли вони будуть вибирати, якими саме переживаннями їм слід поділитися.

Мета уроку Заохотити учнів бути сприйнятливими до впливу Святого Духа й намагатися стати ближче до Небесного Батька й Ісуса Христа.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Іоанн 16:1–15. Ісус готує своїх апостолів до важких часів, які настануть після його розп'яття. Він навчає їх про місію Святого Духа й обіцяє, що вони одержать дар Святого Духа.
 - б. Іоанн 16:16–33. Ісус передвіщає свою смерть і воскресіння та радить апостолам «бути відважними».
 - в. Іоанн 17. Він молиться великою заступницькою молитвою за своїх апостолів і всіх інших, хто вірить у нього.
2. Додатковий матеріал для читання: Іоанн 14:16–31; 15:18–27; 3 Нефій 19:19–36; УЗ 132:21–24.
3. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, принесіть у клас дві коробки для подарунків (або намалюйте на дошці дві коробки для подарунків). Приготуйте дві паперові смужки з написами, щоб розмістити їх на коробках на уроці. На одній напишіть: *Дар Святого Духа*, а на іншій – *Вічне життя*.
4. Пропозиції для навчання: Моліться не тільки про те, щоб ви могли навчатися з Духом, але й про те, щоб учні могли вчитися з Духом і отримали підтвердження істин, яких їх навчали.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Покажіть дві коробки для подарунків (або намалюйте їх на дошці). Запропонуйте учням коротко поговорити про подарунки, які вони хотіли б отримати.

Поясніть, що одна з коробок символізує один з найбільших дарів, які ми можемо отримати в цьому житті. Інша коробка символізує те, що Господь назвав найбільшим з усіх дарів Бога (див. УЗ 14:7).

Поясніть, що протягом цього уроку учні довідаються, що це за дари, і дізнаються, як їх одержати.

Обговорення та застосування Писань Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як слова Спасителя до своїх апостолів стосуються всіх нас. Заохочуйте учнів ділитися своїм досвідом, який стосується цього уроку.

1. Ісус обіцяє своїм апостолам, що вони одержать дар Святого Духа.

Обговоріть Іоанн 16:1–15. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- В останні години свого смертного служіння Ісус учив і зміцнював своїх апостолів. Чому апостолам необхідна була підтримка в той час? (Див. Іоанн 16:1–6; див. також Іоанн 15:18–20).
- Спаситель сказав апостолам, що він пошле їм Утішителя (Святого Духа) (Іоанн 16:7). У чому полягає місія Святого Духа? (Див. Іоанн 14:26; 15:26; 16:7–14. Запишіть відповіді на дошці, як показано далі).

Святий Дух:

- а. Утішає (Іоанн 14:26).
 - б. Навчає (Іоанн 14:26).
 - в. Нагадує нам про істини (Іоанн 14:26).
 - г. Свідчить про Спасителя (Іоанн 15:26).
 - г. Веде нас до всякої істини (Іоанн 16:13).
 - д. Показує, що має настати (Іоанн 16:13).
 - е. Прославляє Спасителя (Іоанн 16:14).
- Дванадцять Апостолів відчували прояви Святого Духа протягом земного служіння Ісуса, але вони не одержали дару Святого Духа до його смерті й воскресіння (Іоанн 20:22). Яка різниця між проявом Святого Духа та даром Святого Духа? (Див. цитату далі). Як одержання дару Святого Духа допомогло вам?

Старійшина Даллін Х. Оукс говорив:

«Прояви Святого Духа даються, щоб вести щиро прагнучих до євангельських істин, які переконують їх покаятися та хреститися. Дар Святого Духа більш всеохоплюючий. . . [Він] включає в себе право на постійне спілкування, тобто ми завжди можемо мати його Дух з [нами] (див. УЗ 20:77).

Одна з новоохрищених членів Церкви розповідала мені, що вона відчувала, коли отримала цей дар. Ця жінка була вірною християнкою та провела все своє життя в служінні іншим. Вона знала й любила Господа та відчувала прояви його Духа. Коли вона отримала додаткове світло відновленої євангелії, то хрестилася, і старійшини поклали руки їй на голову й дарували дар Святого Духа. Вона пригадувала: «Я відчула вплив Святого Духа з більшою силою, ніж будь-коли до цього. Він був, як старий друг, який направляв мене в минулому, але зараз прийшов, щоб залишитися зі мною» (в Conference Report, жовтень 1996, стор. 80 або *Ensign*, листопад 1996, стор. 60).

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, розмістіть на одній з коробок для подарунків паперову смужку з написом *Дар Святого Духа*.

- Після того, як ми отримали дар Святого Духа, як ми можемо бути гідними постійного спілкування зі Святим Духом? (див. Дії 5:32; УЗ 6:14; 20:77, 79; 76:116; 121:45–46). Як ми можемо розпізнати вплив Святого Духа? (Див. Галатам 5:22–23; УЗ 6:15, 23; 11:13).

Президент Бойд К. Пекер говорив: «Святий Дух говорить голосом, який ми більше *відчуваємо*, ніж *чуємо*. Його описано, як «тихий, лагідний голос». І коли ми говоримо про «прислуховування» до шепотіння Духа, то найчастіше описуємо духовну підказку, говорячи: «Я мав *відчуття*. . .» . . . Одкровення при-

ходять, як слова, які ми більше *відчуваємо*, ніж *чуємо*» (в Conference Report, жовтень 1994, стор. 77 або *Ensign*, листопад 1994, стор. 60).

Уві сні Президента Бригама Янга пророк Джозеф Сміт наставляв його вчити святих, що «Дух Господа . . . прошепоче спокій і радість у їхні душі; він забере злість, ненависть, суперечки й усяке зло з їхніх сердець; і єдиним бажанням буде робити добро, нести праведність і будувати царство Бога» (*Manuscript History of Brigham Young, 1846–1847*, збір. Elden J. Watson [1971], стор. 529).

2. Ісус передвіщає свою смерть і воскресіння.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Іоанн 16:16–33.

- Після того, як Ісус навчав апостолів про Святого Духа, він сказав їм, що скоро помре й воскресне (Іоанн 16:16–20). Потім він сказав: «Це Я вам розповів, щоб мали ви мир у Мені» (Іоанн 16:33). Що, на вашу думку, означає мати мир у ньому? Що ми можемо дізнатися з учень Ісуса в Іоанн 16, що може допомогти нам мати мир у ньому? (Див. також Филип'янам 4:7–9; УЗ 59:23).
- Ісус сказав своїм апостолам: «Страждання зазнаєте в світі, – але будьте відважні: Я світ переміг!» (Іоанн 16:33). Як знання того, що Ісус подолав світ, допомагає нам бути відважними, коли ми зустрічаємося з випробуваннями? Чому це важливо – бути відважними?

3. Ісус молиться великою заступницькою молитвою.

Прочитайте та обговоріть Іоанн 17, де вміщено молитву, яку Ісус проголосив перед стражданням у Гефсиманському саду й на хресті. Цю молитву часто називають великою заступницькою молитвою тому, що коли Ісус молився, він заступався, або стояв між нами й Небесним Батьком, щоб благодати нашого спасіння. Прагніть керівництва Духа у виборі віршів для читання й обговорення.

- Коли Ісус почав свою молитву, як він описав свою місію на землі? (Див. Іоанн 17:1–2; див. також Мойсей 1:39). Як він виконав цю місію?
- У своїй молитві Спаситель сказав: «Життя ж вічне – це те, щоб пізнали Тебе, єдиного Бога правдивого, та Ісуса Христа, що послав Ти Його» (Іоанн 17:3). Як знання Небесного Батька та Ісуса Христа відрізняється від тільки знання *про* них? Як ми можемо пізнати їх? (Див. 1 Іоанна 4:7–8; Мосія 5:10–13; Алма 22:18; УЗ 18:33–36; 132:21–24).

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, помістіть смужку з написом *Вічне життя* на другу коробку для подарунків (див. УЗ 14:7).

- У першій частині своєї молитви Ісус описував те, що він зробив для виконання своєї місії (Іоанн 17:4–8). Як ми можемо доповісти про наші зусилля Небесному Батькові? Як це може вплинути на наші вчинки, якщо кожного вечора в наших молитвах ми будемо доповідати про наші зусилля служити йому протягом дня?
- Навіть знаючи про те, що він буде сильно страждати, за кого Ісус молився? (Див. Іоанн 17:6–9, 20). Про що ми можемо дізнатися з цього?
- Як можемо ми, як Ісус і його апостоли, жити у світі і бути «не від світу»? (Іоанн 17:14; див. також вірші 15–16).

Старійшина М. Рассел Баллард сказав:

«У Церкві ми часто згадуємо фразу: «Бути у світі, але не від світу». Коли ми дивимося телевізійні передачі, в яких богохульство, насильство й нечесність подаються буденними і навіть привабливими, нам часто хочеться якось замкнутися від світу та ізолювати наші сім'ї від усього цього. . . .

Можливо нам треба згадане раніше твердження розділити на два окремі застереження. Перше: «*Бути у світі*». Брати участь, бути поінформованими. Намагатися розуміти й бути терпимими та поважати людей різних культур, вірувань тощо. Допомогати розвиткові суспільства через служіння й фінансові внески. Друге: «*Бути не від світу*». Не йти неправильними шляхами або не йти на компроміс зі своїми моральними принципами, щоб пристосуватися або сприйняти те, що неправильно.

Ми маємо намагатися змінити розтлінні й аморальні тенденції в телевізійних передачах і суспільстві, уникаючи того, що ображає й руйнує наші доми. Незважаючи на злочестивість світу і незважаючи на протистояння добру, яке ми бачимо з усіх боків, ми не намагаємося тримати себе чи наших дітей *поза* цим світом. Ісус сказав: «Царство Небесне подібно до рожчини», або закваски (Матвій 13:33). Ми повинні підняти світ і допомогти всім піднятися над злочестивістю, що оточує нас. Спаситель молився Батькові:

«Не благаю, щоб Ти їх зо світу забрав, але щоб зберіг їх від злого» (Іоанн 17:15) (в Conference Report, квітень 1989, стор. 101 або *Ensign*, травень 1989, стор. 80).

- Яким чином Небесний Батько та Ісус Христос «єдині», як про це сказано в Іоанн 17:21–22?

Говорячи про Небесного Батька, Ісуса Христа та Святого Духа, Президент Гордон Б. Хінклі сказав: «Вони – окремі істоти, але вони єдині в меті й зусиллях. Вони об'єднані разом у принесенні грандіозного божественного плану для спасіння й піднесення дітей Бога. . . . Це та досконала єдність між Батьком, Сином і Святим Духом, яка пов'язує цих трьох осіб в одне святе Божество» (в Conference Report, жовтень 1986, стор. 69 або *Ensign*, листопад 1986, стор. 51).

- Чому для апостолів було важливим бути єдиними? (Див. Іоанн 17:22–23). Чому нам необхідна єдність з Небесним Батьком та Ісусом Христом, з іншими членами Церкви, з нашими сім'ями? Як ми можемо стати більш об'єднаними в цих стосунках? (Див. Іоанн 17:26; Мосія 18:21; УЗ 35:2).

Заключна частина

Попросіть учнів подумати над тим, що вони відчувають, дізнавшись, що хтось молиться за них. Запропонуйте їм поміркувати, що б вони могли відчути, якби були з Ісусом, коли він проголошував заступницьку молитву. Поясніть їм, що заступницька молитва може допомогти нам оцінити дорогоцінний дар вічного життя, яке Спаситель приніс нам. Свідчіть, що ми будемо благословленими, якщо будемо прагнути прислухатися до підказок Святого Духа та ставати єдиними з Небесним Батьком і Ісусом Христом.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

Запрошуючи Дух

Щоб допомогти учням відчутти й розпізнати вплив Святого Духа, заздалегідь поговоріть з декількома з них, запрошуючи кожного з них вибрати одну з наступних тем і виступити на уроці:

- а. Прочитати улюблений уривок з Писань.
- б. Свідчити.
- в. Заспівати гімн або пісню з підручника Початкового товариства про Спасителя.
- г. Висловити любов до Небесного Батька та Ісуса Христа.
- г. Поділитися духовним досвідом (якщо доречно).

Після виступів у класі запропонуйте учням описати, що вони відчували протягом цих виступів. Прочитайте твердження президента Бойда К. Пекера на стор. 99–100 і допоможіть учням розпізнати почуття, які приходять від Святого Духа. Поговоріть про те, що ви відчуваєте, коли отримуєте керівництво від Святого Духа.

«Та проте – не Моя, а Твоя нехай станеться воля!»

Урок
25

Матвії 26:36–46; Марк 14:32–42; Лука 22:39–46

Мета уроку

Зміцнити свідчення учнів, щоб вони могли отримати прощення, спокій і вічне життя через спокуту Ісуса Христа.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші, які розповідають, що відбувалося зі Спасителем у Гефсиманському саду: Матвії 26:36–46, Марк 14:32–42 і Лука 22:39–46.
 2. Додатковий матеріал для читання: 2 Нефій 2:5–8; Алма 7:11–14; 34:8–16; 42:1–31; Учення і Завіти 19:15–24.
 3. Якщо можливо, використайте на уроці ілюстрацію «Ісус молиться в Гефсиманії» (62175; Мистецтво євангелії, 227).
 4. Запропонуйте декільком учням підготувати короткі виступи, в яких вони мають виразити свої почуття щодо спокути Ісуса Христа, читаючи улюблений уривок з Писань про спокуту або читаючи напам'ять декілька рядків з улюбленого причасного гімну.
 5. Пропозиції для навчання: Господь сказав, що ми не повинні прагнути проголосувати його слово, але спочатку ми маємо прагнути одержати його слово (див. УЗ 11:21). Щоб ефективно навчати Писань, ви маєте щоденно вивчати їх і розмірковувати над ними. Постійно зміцнюйте своє свідчення їхньою силою та правдивістю.
-

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

За кілька років до того, як старійшину Орсона Ф. Уїтні було висвячено в апостоли, він бачив у видінні Спасителя в Гефсиманському саду. Прочитайте таку цитату, в якій старійшина Уїтні описує своє видіння:

«Мені здавалося, що я в Гефсиманському саду й бачу муки Спасителя. Я бачив його так ясно, як ніколи не бачив нікого. Стоячи за деревом, я бачив, як Ісус з Петром, Яковом та Іоанном пройшли через маленьку . . . браму праворуч від мене. Залишаючи там трьох апостолів і сказавши їм помолитися на колінах, Син Бога пішов в інший бік Гефсиманського саду, де він також став на коліна й молився. Це була та сама молитва, яку знає кожний читач Біблії: «Отче Мій, коли можна, нехай обмине ця чаша Мене. . . Та проте, – не як Я хочу, а як Ти».

Під час молитви сльози текли по його обличчю, яке я міг бачити. Я був так схвилований побаченням, що також почав плакати від співчуття. Усе моє серце линуло до нього; я любив його всією моєю душею, палко бажаючи бути з ним, як я не бажав нічого іншого.

Незабаром він підвівся й пішов до того місця, де стояли на колінах апостоли, – вони швидко заснули! Він обережно доторкнувся до них, розбудив і з м'яким докором, в якому не відчувалося гніву чи нетерпіння, попросив їх жалібно, чи не могли б вони одну годину «попилнувати» з ним. Він був там з жахливим тягарем гріхів світу на своїх плечах, з гострим болем кожного чоловіка, жінки й дитини, який пронизував його чутливу душу, а вони не могли «попилнувати» з ним навіть одну годину!

Повернувшись до свого місця, він знов почав молитися; потім повернувся і знову знайшов їх сплячими. Він знову розбудив їх, докоряв їм і ще раз повернувся й молився. Це відбувалося три рази» (*Through Memory's Halls* [1930], стор. 82).

Покажіть ілюстрацію, на якій зображено, як Ісус молиться в Гефсиманії. Попросіть учнів подумати про свою любов до Спасителя та що б вони відчували, якби побачили, як він молиться в Гефсиманському саду ввечері перед своїм розп'яттям. Запропонуйте декільком учням поділитися своїми думками.

Обговорення
та застосування
Писань

Цей урок і урок 26 присвячені спокуті Ісуса Христа – добровільному вчинку прийняття на себе смерті та гріхів і немочів усього людства. Цей урок зосереджено на подіях, що відбувалися зі Спасителем у Гефсиманському саду, а в уроці 26 обговорюється його розп'яття. Важливо пам'ятати, що спокута – це і страждання Спасителя в саду, і на хресті.

Президент Езра Тефт Бенсон сказав: «У Гефсиманії та на Голготі він здійснив безмежну й вічну спокуту. Це був найвеличніший винятковий вчинок любові за всю записану історію. Тому він став нашим Викупителем, викупивши всіх нас від фізичної смерті та викупивши тих з нас, хто підкориться законам і обрядам євангелії, від духовної смерті» (*The Teachings of Ezra Taft Benson* [1988], стор. 14).

1. Спаситель бере на себе наші гріхи та немочі.

Обговоріть Матвій 26:36–46; Марк 14:32–42 і Лука 22:39–46. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Що Ісус просив зробити своїх апостолів у Гефсиманському саду? (Див. Лука 22:39–40). Чому Ісус просив апостолів молитися? (Див. Лука 22:40). Як молитва зміцнює нас проти спокуси?
- Що Ісус просив робити Петра, Якова та Іоанна в Гефсиманському саду? (Див. Матвій 26:38, 41. Поясніть, що тут використовується слово *пилнувати*, яке означає *не спати*). Як можна наказ пилнувати, або не спати, застосувати до нас, якщо ми намагаємося жити за євангелією? (Див. 2 Нефій 4:28; Алма 7:22; 32:26–27).
- Чому Ісус був готовий піти на велике страждання, яке, як він знав, перенесе в Гефсиманському саду? (Див. Матвій 26:39, 42, 44). Що ми можемо дізнатися з молитви Спасителя в Гефсиманії? Як ви були благословлені, коли підкорялися волі Небесного Батька?
- Після того, як Ісус сказав, що виповнить волю Небесного Батька, «ангел із неба явився до Нього, – і додав Йому сили» (Лука 22:43). Чого це може навчати нас про Небесного Батька? (Відповідь може бути такою: він зміцнює нас, якщо ми смиренно виконуємо його волю).
- Що Спаситель зазнав у Гефсиманії? (Див. УЗ 19:16–19; Лука 22:44; Мосія 3:7; Алма 7:11–13).

Старійшина Джеймс Е. Телмейдж говорив: «Муки Христа в саду, як по силі, так і причині, неможливо зрозуміти обмеженим розумом. . . . Він страждав і стогнав під таким тягарем, якого жодна істота, яка жила на землі, не могла навіть уявити. Це був не тільки фізичний біль, не тільки розумова мука, які примушували його перенести такі страждання, що аж кров виступила з кожної пори; але то було духовне страждання душі, таке, яке тільки Бог був у змозі зазнати. . . . У ту годину страждання Христос зустрівся з усім жахом, який тільки міг викликати Сатана, «князь світу цього», і подолав його. . . . Невідомим шляхом, реальним і жахливим, незрозумілим для людини, Спаситель узяв на себе тягар гріхів людства від Адама до кінця світу» (*Jesus the Christ*, 3-є вид. [1916], стор. 613).

Старійшина Ніл А. Максвелл сказав: «Ісус знає, «будучи у плоті», все, через що ми пройшли, бо це було частиною його нескінченної спокути. (Алма 7:11–12). Він зніс гріхи, горе, смуток і . . . біль кожного чоловіка, жінки й дитини (див. 2 Нефій 9:21)» (в Conference Report, квітень 1987, стор. 89 або *Ensign*, травень 1987, стор. 72).

2. Нам необхідна спокута Ісуса Христа.

- Чому нам необхідна спокута Ісуса Христа? (Див. Алма 34:9).
 - а. Через падіння Адама та Єви ми зазнаємо фізичної смерті, яка є відділенням духа від тіла (Мойсей 6:48).
 - б. Коли ми чинимо гріх, то ведемо себе до духовної смерті, тому що відділяємо себе від Бога. Наші гріхи роблять нас нечистими і неспроможними жити з Богом (1 Нефій 10:21).
 - в. Через те, що ми не можемо побороти фізичної чи духовної смерті самі, Небесний Батько послав свого Єдинопородженого Сина, щоб принести спокуту (Іоанн 3:16; 2 Нефій 2:5–9).
- Які благословення доступні нам завдяки спокутуючій жертві Спасителя?
 - а. Через те, що Спаситель підкорився смерті та воскрес, ми всі воскреснемо, долаючи фізичну смерть (Мосія 16:7–8).
 - б. Через те, що він узяв на себе наші гріхи, ми можемо покаятися в наших гріхах й отримати прощення, що зробить нас чистими й гідними жити з Богом (Алма 7:13–14; Уложення віри 1:3).
 - в. Через те, що він узяв на себе наші немочі, він розуміє наші проблеми й знає, як допомогти нам (Алма 7:11–12). Ми отримуємо спокій у ньому, якщо смиренно йдемо за ним (УЗ 19:23).

Старійшина Меріон Г. Ромні пояснив, що через спокуту всі люди спасенні від фізичної смерті, а ті, хто кається, спасенні від гріха:

«Була необхідною спокута Ісуса Христа, щоб знову об'єднати тіла й душі людей у воскресінні. І таким чином увесь світ, віруючі та невіруючі, зобов'язані Спасителеві своїм неминучим воскресінням, яке буде таким же всеохоплюючим, як і падіння, що принесло смерть кожній людині.

Існує інший аспект спокути, який робить мою любов до Спасителя ще більшою і наповнює мою душу вдячністю, яку не можна передати словами. Це те, що, крім спокути за гріх Адама, здійснивши воскресіння, Спаситель своїми стражданнями заплатив борг за мої особисті гріхи. Він заплатив борг за ваші особисті гріхи та за особисті гріхи кожної живої душі, яка коли-небудь жила або буде жити смертним життям на землі. Але він зробив це з умовою.

Користь від цього страждання за наші особисті гріхи не прийде до нас безумовно, як це відбувається з воскресінням, що прийде незалежно від наших вчинків. Якщо ми приймаємо благословення спокути, що стосується наших особистих гріхів, ми маємо виконувати закон.

... Коли ми вчиняємо гріх, то віддаляємося від Бога й стаємо нездатними ввійти в його присутність. Ніщо нечисте не може ввійти в його присутність. Ми не можемо, як би ми не намагалися, звільнити себе від ганьби, що лежить на нас як результат наших власних гріхів. Ця ганьба має бути відмита кров'ю Викупителя, і він встановить шлях, яким можна позбутися цієї ганьби. Цей шлях – евангелія Ісуса Христа. Евангелія вимагає від нас повірити у Викупителя, сприйняти його спокуту, покаятися у своїх гріхах, христитися зануренням у воду для відпущення гріхів, одержати дар Святого Духа через рукопокладання й продовжувати з вірою дотримуватися або робити все можливе, щоб дотримуватися принципів евангелії все своє життя» (в Conference Report, жовтень 1953, стор. 35–36).

Запропонуйте заздалегіть призначеним учням виступити з тим, що вони приготували (див. розділ «Підготовка до уроку»).

Заключна частина

Свідчіть про Ісуса Христа й висловіть свою вдячність за його спокуту. Якщо доречно, попросіть учнів зробити те саме.

**Додаткові ідеї
для навчання**

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

«Посередник»

Старійшина Бойд К. Пекер використав притчу, щоб навчати, як спокута Ісуса Христа визволяє нас від гріха, при умові, що ми покаємося й будемо виконувати заповіді. Ви можете розповісти цю притчу, щоб допомогти учням зрозуміти необхідність спокути. Ви можете знайти цю притчу в таких джерелах:

- а. *Gospel Principles* [1997], стор. 75–77.
- б. Conference Report, квітень 1977, стор. 79–80 або *Ensign*, травень 1977, стор. 54–55.

Матвії 26:47–27:66; Марк 14:43–15:39; Лука 22:47–23:56; Іоанн 18–19

Мета уроку

Допомогти учням відчутти любов Спасителя й збільшити свою любов до нього та вдячність за його спокутуючу жертву.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвії 26:47–75; Марк 14:43–72; Лука 22:47–71; Іоанн 18:1–27. Одразу після страждань у Гефсиманії Ісуса зраджує Юда, який з'являється з первосвящениками, фарисеями та солдатами. Ісус підкоряється тим, хто бере його в полон і веде з саду на суд юдеїв. Його допитує спочатку Анна, колишній первосвященик, а потім Кайяфа, наступник і зять Анни. Первосвященики та старійшини плюють на Ісуса, насміхаються над ним, зв'язують його та звинувачують його в богохульстві, провині, яка карається смертю. За стінами палацу Кайяфи Петро відмовляється, що знає Ісуса.
 - б. Матвії 27:1–26; Марк 15:1–15; Лука 23:1–25; Іоанн 18:28–19:16. Через те, що первосвященики й старійшини не мають повноваження засудити Ісуса до смерті, вони відправляють його на допит до Понтія Пилата, римського намісника в Юдеї. Перед Пилатом Ісуса звинувачують у тому, що він ворог кесаря. Дізнавшись, що Ісус з Галілеї, Пилат відправляє його до Ірода, намісника Галілеї. Ірод відмовляється судити Ісуса й відправляє його назад до Пилата, який погоджується з вимогами натовпу, щоб Ісуса було розп'ято.
 - в. Матвії 27:27–66; Марк 15:16–39; Лука 23:26–56; Іоанн 19:17–42. Ісуса б'ють батогами і розпинають. На хресті він зазнає великої муки, приносячи себе в жертву за людство.
2. Додатковий матеріал для читання: Ісаїя 53; Марк 15:39–47; Іоанн 3:16; 15:13; 1 Нефій 11:32–33; 19:7–9; 2 Нефій 9:21–22.
3. Приготуйте сім смужок паперу з написами, як описано на сторінці 109–110 (або приготуйтеся написати твердження на дошці).
4. Якщо можливо, використайте на уроці наступний матеріал:

Ілюстрації: «Зрада Ісусові» (62468; Мистецтво євангелії, 228); «Зречення Петра» (62177; Мистецтво євангелії, 229); і «Розп'яття» (62505; Мистецтво євангелії, 230).
5. Пропозиції для навчання: Якщо вчителі й учні благоговійні, вони запрошують Духа бути присутнім на уроці. Учні мають «вільно обговорювати, говорити, брати участь в класній роботі, але жодний учень не має права відволікати іншого учня, штовхаючи або роблячи пусті чи легковажні зауваження» (David O. McKay, *Gospel Ideals* [1954], стор. 224). Будьте прикладом благоговіння перед Богом і поваги до кожного учня.

Запропонований хід уроку

Заняття на
привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Поясніть, що урок зосереджується на розп'ятті Спасителя та подіях, що відбувалися протягом годин, які передували цьому. Ці події відбувалися в таких місцях: (1) Гефсиманський сад, (2) дім Кайяфи, (3) приміщення суду іновірців, (4) фортеця Антонія (дім Пилата) і (5) гора Голгота.

Поясніть, що Ісуса розп'яли на горі Голготі. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено розп'яття. Попросіть учнів уявити маленьку дитину, яка дивиться на ілюстрацію й запитує: «Чому Ісус мав померти?» Запропонуйте учням протягом уроку обміркувати свою відповідь дитині. Скажіть їм, що ви обговорюватимете це питання наприкінці уроку.

Обговорення
та застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань допоможіть учням зрозуміти, що Ісус виявив свою любов до них, дозволивши переслідувати й розп'ясти себе.

1. Ісуса зраджують, арештовують і звинувачують в богохульстві; Петро тричі зрікається Ісуса.

Обговоріть Матвій 26:47–75; Марк 14:43–72; Лука 22:47–71 та Іоанн 18:1–27. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Ви можете підвести підсумок прочитаного, як вказано в підрозділі 1а розділу «Підготовка до уроку». Покажіть ілюстрацію, що зображує, як було зраджено Ісуса в Гефсиманії.

- Якою була відповідь Петра людям, які прийшли до Гефсиманського саду схопити Ісуса? (Див. Іоанн 18:10). Що відповів Ісус цим людям? (Див. Лука 22:51–53; Іоанн 18:11–12). Чому Ісус дозволив себе схопити? (Див. Матвій 26:53–54; Іоанн 10:17–18. Поясніть, що це було волею Небесного Батька, щоб Ісус віддав своє життя за нас).
- Первосвященики й старійшини юдеїв звинуватили Ісуса в богохульстві – злочині, який карався смертю (Марк 14:64). Що таке богохульство? (Бути нешанобливим до Бога або заявити про свою рівність Богові). Які слова Ісуса первосвященики й старійшини сприйняли як богохульство? (Див. Марк 14:60–63).
- Коли Ісуса вели із саду, більшість учнів «залишили Його й повтікали» (Матвій 26:56). Однак Петро та Іоанн продовжували йти за ним (Матвій 26:58; Іоанн 18:15; припускається, що невідомим учнем в Іоанн 18:15 був Іоанн). Що зробив Петро, коли люди біля палацу Кайяфи сказали, що він знає Ісуса? (Див. Матвій 26:69–74). Що зробив Петро, коли зрозумів, що відкрікся від Ісуса тричі? (Див. Матвій 26:75; див. також вірші 33–35).

Покажіть ілюстрацію, на якій зображено зречення Ісуса Петром.

- Яким чином деякі з нас, як Петро, іноді зрікаються своєї віри? Що ми можемо дізнатися з життя Петра після того, як він зрікся Господа?

Президент Гордон Б. Хінклі сказав:

«Я відчуваю співчуття до Петра. Дуже багато хто з нас так схожі на нього. Ми даємо обіцяння бути вірними; ми підтверджуємо наше рішення бути дуже сміливими; ми проголошуємо, іноді привселюдно, що, незважаючи на будь-

які обставини, будемо робити правильні вчинки, що будемо підтримувати правильну справу, що будемо правдиві по відношенню до себе й інших.

Але потім починає наростати тиск. Іноді це соціальний тиск. Іноді це особисті пристрасті. Іноді це фальшиві амбіції. Далі – послаблення волі. Далі – пом'якшення дисципліни. Далі – капітуляція. А потім починаються муки розкаяння, за цим – самозвинувачення й гіркі сльози жалю. ...

... Якщо це сталося з тими, хто належить до Церкви, хто словом чи вчинком зрікся віри, я молюся, щоб ви змогли знайти втіху і розв'язання проблеми в прикладі Петра, який хоч і ходив з Ісусом щоденно, але через страх за власне життя швидко відрікся від Господа й свідчення, яке носив у своєму серці. Але він піднявся над цим і став його великим захисником і могутнім заступником. Це також є шляхом для будь-якої людини – повернутися й додати свою силу та віру до сили й віри інших в будівництві царства Бога» («And Peter Went Out and Wept Bitterly», *Ensign*, березень 1995, стор. 2–4, 6).

2. Ісуса засуджують на розп'яття.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Матвій 27:1–26; Марк 15:1–15; Лука 23:1–25 та Іоанн 18:28–19:16. Ви можете підвести підсумок прочитаного, як це вказано в підрозділі 1б розділу «Підготовка до уроку».

- Коли Пилат дізнався, що Ісус був з Галілеї, він відправив його до Ірода, який був намісником Галілеї (Лука 23:6–7). Чому Ірод «дуже зрадив», коли побачив Ісуса? (Див. Лука 23:8). Як Спаситель відповів на питання Ірода? (Див. Лука 23:9; порівняйте ці вірші з пророцтвом в Ісаї 53:7).
- Після того, як Ірод і його люди плювали й насміхалися над Ісусом, вони відправили його назад до Пилата (Лука 23:11). Яким був вирок Пилата Ісусові? (Див. Матвій 27:15–24; Марк 15:6–15; Лука 23:18–25; Іоанн 19:1–16). Яким чином ми, як Пилат, іноді намагаємося уникнути відповідальності за прийняття важких рішень?
- На одне з питань Ірода про те, чи був Ісус царем, він відповів: «Я на те народився, і на те прийшов у світ, щоб засвідчити правду» (Іоанн 18:37). Яким чином Ісус є царем? (Див. Псалом 24:10; Ісаї 44:6; Одкровення 11:15; 15:3; 2 Нефій 10:14). Що означає, що «Моє царство не звідси» (Іоанн 18:36).

3. Ісуса б'ють батогами і розпинають.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Матвій 27:27–66; Марк 15:16–39; Лука 23:26–56 та Іоанн 19:17–42. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено розп'яття.

- Як люди ставилися до Ісуса після того, як його було засуджено на розп'яття? (Див. Матвій 27:27–44; Лука 23:34–39). Чому Ісус дозволив людям переслідувати його? (Див. 1 Нефій 19:9).

У Писаннях записано сім тверджень, які Ісус висловив, поки був на хресті. Прочитайте та обговоріть перелічені далі вірші. Під час обговорення покажіть смужки паперу з записами тверджень або напишіть ці твердження на дошці.

1. Лука 23:34. «Отче, відпусти їм, – бо не знають, що чинять вони!»

- З Перекладу Джозефа Сміта ми дізнаємося, що коли Ісус це сказав, він молився за римських солдат, які розп'яли його. Що це відкриває нам про нього? Як у мирському житті ми відповідаємо людям, які завдають нам болю чи ображають нас? Які ми отримуємо благословлення, коли наслідуюмо приклад Ісуса?

2. Лука 23:43. До злочинця, що покався: «Поправді кажу тобі: ти будеш зо Мною сьогодні в раю!»
3. Іоанн 19:26–27. До своєї матері, Марії: «Оце, жоно, твій син!» До Іоанна: «Оце мати твоя!»
 - Про чий потреби думав Ісус протягом болісного важкого випробування? (Див. Лука 23:43; Іоанн 19:26–27). Про що ми можемо дізнатися з цього? (Якщо виникають питання про твердження Ісуса в Лука 23:43, див. третю додаткову ідею для навчання).
4. Матвій 27:46; Марк 15:34. «Боже Мій, Боже Мій, нащо Мене Ти покинув?»
 - Що відчув Ісус на хресті, що дає йому можливість зрозуміти й допомогти нам, коли ми відчуваємо самотність? Чому важливо знати, що Спаситель може нести не тільки наші гріхи, але також і наші самотність, горе та страх?

Старійшина Джеффри Р. Холланд сказав: «Тому, що він має зрештою «топтати це чавило» викуплення позбавлених допомоги, чи може він витерпіти найтемніший момент життя всіх їх, шок від найтяжчого болю? Це приходить не через тернії та цвяхи, а через страх почуття абсолютної самотності: . . . «Боже Мій, Боже Мій, нащо Мене Ти покинув?» (Марк 15:34). Чи може він нести всі наші гріхи *та* наш страх і самотність також? Він робив, і він робить, і він буде це робити» (в Conference Report, жовтень 1989, стор. 32 або *Ensign*, листопад 1989, стор. 26).
5. Іоанн 19:28. «Я прагну!»
 - Незважаючи на все, що перестраждав Ісус, це було єдиною згадкою про його фізичну потребу. Що йому дали, коли він сказав, що прагне? (Див. Іоанн 19:29).
6. Іоанн 19:30. «Звершилось!»
 - Згідно з Перекладом Джозефа Сміта, Ісус сказав, що все скінчилося; воля Батька виповнилася (див. Переклад Джозефа Сміта, Матвій 27:54). Чому Спаситель мав померти, щоб виповнити волю Батька? (Див. 2 Нефій 9:5; 3 Нефій 27:13–16. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, запросіть учнів поділитися своїми ідеями, як відповісти на запитання дитини).

Президент Спенсор В. Кімбол сказав: «Він мав померти, щоб відкрити могили всіх людей, як була відкрита його власна гробниця. Без глибокої темряви години розг'яття не могло бути початку вставання з могили» (в Conference Report, квітень 1975, стор. 4 або *Ensign*, травень, стор. 4).
7. Лука 23:46. «Отче, у руки Твої віддаю Свого духа!»

Заключна частина

Поясніть, що першими доземними записаними словами Спасителя були слова до Батька, що він виповнить його волю бути посланим на землю як Спаситель (див. Авраам 3:27). Серед його перших земних слів було: «Повинно Мені бути в тому, що належить Моему Отцеві» (Лука 2:49). Останніми словами, які він сказав у смертному житті, були слова, в яких він сказав Батькові, що закінчив свою роботу; воля Батька була виконана (див. Переклад Джозефа Сміта, Матвій 27:54). Ісус ніколи не випускав з поля зору волю Батька або свою власну місію. Він міг покликати легіони ангелів, щоб визволитися, але він цього не зробив (Матвій 26:53–54). Незважаючи на муку, він ніколи не вагався у своїй покірності й бажанні виповнити безкінечну спокуту.

Свідчіть про істинність обговореного на уроці. Якщо доречно, запропонуйте учням поділитися своїми свідченнями.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Наслідування прикладу Спасителя у важку годину

Вчинки Спасителя протягом останніх днів його смертного життя показують велику силу його характеру. Повторіть деякі з випробувань, які Ісус витерпів у той день. Потім поставте такі питання:

- Які риси характеру виявилися в Ісуса у найважчий час? (Відповіді можуть бути такими: він більше турбувався про інших, ніж про себе, він прощав, він скорився волі Небесного Батька, він не осуджував інших за їхню слабкість і він не скаржився. Запишіть відповіді учнів на дошці. Попросіть учнів дати конкретні приклади, коли проявлялися ці риси).
- Які риси часто проявляються в нас у найважчий час? Як ми можемо наслідувати приклад Спасителя у важкі часи?

2. «Я згрішив, невинну кров віддавши» (Матвій 27:4)

- Що зробив Юда у спробі покаятися за зраду Спасителя? (Див. Матвій 27:3–5). Що ми можемо дізнатися з цього досвіду про «платню», яку дає нам світ за наші гріхи?

3. «Ти будеш зо Мною сьогодні в раю!» (Лука 23:43)

Зверніться до наступної інформації, якщо необхідно пояснити слова Спасителя в Лука 23:43.

Пророк Джозеф Сміт сказав, що Ісус говорив злочинцю: «Цього дня ти будеш зі мною у світі духів» (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, вибр. Joseph Fielding Smith [1976], стор. 309).

З Учення і Завітів 138:36–37 ми дізнаємося, що Ісус побував у світі духів у період між своєю смертю та воскресінням і що там він готував вірних духів проповідувати свою євангелію духам, які не отримали її на землі.

Мета уроку

Допомогти учням відчутти вдячність за воскресіння Спасителя й благословення, які воно приносить нам.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Матвії 28:1–15; Лука 24:1–12; Іоанн 20:1–10. Марія Магдалина й інші жінки приходять до гробниці Ісуса та знаходять її порожньою. Ангели оголошують, що Ісус воскрес. Петро та Іоанн приходять подивитися на порожню гробницю. Воскреслий Господь являється жінкам.
 - б. Лука 24:13–35. Ісус іде й розмовляє з двома учнями по дорозі до Еммауса. Вони не впізнають його, поки він не розламає хліб для них.
 - в. Матвії 28:16–20; Лука 24:33–53; Іоанн 20:19–31. Ісус являється своїм апостолам, показує їм, що воскрес, і наказує навчати євангелії всі народи. Хома торкається ран на Ісусових руках, ногах і боці.
 - г. Іоанн 21. Ісус являється знову до деяких апостолів на Тіверіядському морі (Галілейському морі). Він наказує Петру: «Паси вівці мої!»
2. Додатковий матеріал для читання: Марк 16.
3. Попросіть учнів підготуватися підвести підсумок оповіданню про Ісуса й двох учнів на дорозі до Еммауса (Лука 24:13–32).
4. Якщо можливо, використайте на уроці такі ілюстрації: «Похорон Ісуса» (62180; Мистецтво євангелії, 231); «Гробниця Ісуса (62111; Мистецтво євангелії, 232) або «Порожня гробниця» (Мистецтво євангелії, 245); «Марія і воскреслий Господь» (62186; Мистецтво євангелії, 233); «Ісус показує свої рани» (62503; Мистецтво євангелії, 234) і «Воскреслий Ісус Христос» (62187; Мистецтво євангелії, 239).
5. Пропозиції для навчання: Заповідь Господа Петру: «Паси вівці мої!» (Іоанн 21:16–17) стосується всіх учителів. З молитвою шукайте шляхів, щоб зробити Писання духовною їжею, закликаючи учнів, щоб вони бажали пригощатися нею.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Розкажіть історію, яку розповів старійшина Джеймс М. Парамор:

«Багато років тому... одному журналісту поставили важливе питання: «Яку найбільш важливу новину міг би одержати світ?»

- Як би ви відповіли на це питання?

Старійшина Парамор продовжував: «[Журналіст] довго думав над цим питанням, він розмовляв з багатьма людьми й прочитав усе, що міг, намагаючись знайти для себе відповідь. І, зрештою, надрукував свою відповідь: «Найбільш важливою новиною, яку світ міг би одержати, буде знати, що Ісус Христос живе сьогодні. Дійсно, якщо він живе сьогодні, то він також буде жити вічно, як і сказав» (в Conference Report, жовтень 1990, стор. 80 або *Ensign*, листопад 1990, стор. 64).

Покажіть ілюстрації, перелічені в розділі «Підготовка до уроку». Поясніть, що смуток учнів через смерть Христа змінився на невимовну радість через його воскресіння. Ми також можемо радіти, знаючи, що Христос воскрес.

Залишайте ілюстрації на видному місці. Звертайтеся до них у доречний момент уроку.

Обговорення та застосування Писань

Під час вивчення уривків з Писань обговоріть з учнями, як знання про воскресіння впливає на їхнє повсякденне життя. Замість того, щоб висловлювати точний перебіг подій, які супроводжували воскресіння (кожний з авторів євангелій подає його трошки інше), зосередьтеся на свідченнях про воскресіння, які приведені в кожній євангелії.

1. Марія Магдалина та інші жінки свідчать про воскресіння Господа.

Обговоріть Матвій 28:1–15; Лука 24:1–12 та Іоанн 20:1–10. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Поясніть, що після розп'яття Ісуса його тіло було обгорнуто в чисту льняну тканину (плащаницю) й поміщено в гробницю, яка належала Йосипу з Ариматеї, одному з учнів Ісуса (Матвій 27:57–60; Лука 23:50–53; Іоанн 19:38–42). Це було зроблено швидко, бо мала початися Субота. Уранці, після Суботи, Марія Магдалина й інші жінки повернулися до гробниці з пахощами та миром, щоб більш старанно намастити та бальзамувати тіло Ісуса.

- Що виявили Марія Магдалина та інші жінки, коли прийшли до гробниці Ісуса? (Див. Матвій 28:1–4; Лука 24:1–4. Помітьте, що Переклад Джозефа Сміта – Матвій 26, як і Лука, стверджує, що там було два ангели). Що ангели сказали жінкам? (Див. Матвій 28:5–7; Лука 24:5–8).
- Що мали на увазі ангели, коли сказали: «Він воскрес»? (Ісус воскрес). Що означає воскреснути? (Див. Алма 11:42–45). Які благословення ми одержимо через воскресіння Ісуса? (Див. 1 Коринтянам 15:22, 50–58; Алма 11:42–45. Ми воскреснемо й одержимо безсмертні тіла).
- Президент Говард В. Хантер сказав, що в словах «Нема Його тут, – бо воскрес» (Лука 24:6) «вміщено всю надію, упевненість і віру, необхідну, щоб підтримати нас у наших випробуваннях, а іноді й у наповненому горем житті» (в Conference Report, квітень 1986, стор. 18 або *Ensign*, травень 1986, стор. 15–16). Як ваше свідчення про спокуту й воскресіння допомогло вам у важкі часи життя?
- Що зробили жінки після того, як ангели закінчили говорити? (Див. Матвій 28:8; Лука 24:8–9). Що ми можемо дізнатися з їхнього прикладу?
- Марія та інші жінки були першими з багатьох людей, які бачили Ісуса Христа після воскресіння (Див. також другу й третю додаткові ідеї для навчання). Чому, на вашу думку, було важливим, щоб воскреслий Господь явився земним свідкам? (Див. 2 Коринтянам 13:1).

2. Два учні на дорозі в Еммаус є свідками воскреслого Господа.

Обговоріть Лука 24:13–35. Нехай призначений учень підсумує уривок з Писань.

- Чому Клеопа та його товариш сумували, коли йшли по дорозі в Еммаус? (Див. Лука 24:13–24). Чого воскреслий Господь навчав їх у дорозі? (Див. Лука 24:25–27).
- Які почуття були у двох учнів, коли Ісус навчав їх? (Див. Лука 24:32). Що було причиною цих почуттів? (Вплив Святого Духа). Запропонуйте учням розповісти, що вони відчували, коли одержали свідчення від Духа під час вивчення євангелії або коли слухали того, хто їх навчав.

3. Апостоли є свідками воскреслого Господа.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Матвій 28:16–20; Лука 24:33–53 і Іоанн 20:19–31.

- Що подумали апостоли, коли побачили, що Ісус явився їм увечері того дня, коли воскрес? Як Ісус переконав їх, що він був воскреслою істотою, а не духом? (Див. Лука 24:38–43).
- Як відповів Хома на свідчення інших апостолів, що Господь воскрес? (Див. Іоанн 20:24–25). Як він повірив, що Господь воскрес? (Див. Іоанн 20:26–29). Як ми, іноді, виявляємо таку ж слабкість, як і Хома?

Старійшина Гордон Б. Хінклі сказав:

«Хіба ви не чули, як інші говорили так само, як Хома? «Дайте нам, – говорять вони, – емпіричні докази. Засвідчіть перед нашими власними очима, нашими власними вухами й нашими руками, інакше ми не повіримо». Це мова часу, в якому ми живемо. Хома–скептик став прикладом людей всіх часів, які відмовляються що–небудь сприйняти, перш ніж вони зможуть фізично довести й пояснити це. Ніби вони можуть довести любов, чи віру, чи навіть таке фізичне явище, як електрика. ...

Мій голос лунає до всіх, хто має сумніви; я повторюю слова, звернуті до Хоми, коли він відчув поранені руки Господа: «І не будь ти невіруючий, але віруючий!» (в Conference Report, квітень 1978, стор. 90 або *Ensign*, травень 1978, стор. 59).

- Як ми можемо більш повно сприйняти застереження Господа: «Не будь ти невіруючий, але віруючий!» (Іоанн 20:27).

4. Деякі з апостолів знову бачать Ісуса на Тіверіадському морі (Галілейському морі).

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Іоанн 21.

- Воскреслий Господь явився знову семи апостолам, коли вони ловили рибу. Яким чином вони зрозуміли, що на березі був Ісус? (Див. Іоанн 21:4–7). Після того, як вони поїли, що попросив робити Ісус Петра та інших апостолів? (Див. Іоанн 21:15–17). Як ми можемо пасти овець Господа?
- Чому Іоанн записав децю з того, що говорив і робив воскреслий Ісус? (Див. Іоанн 20:30–31). Яку ви одержали користь від вивчення оповідання з Писань про воскресіння Ісуса?

Заключна частина

Свідчіть, що Ісус Христос воскрес і через нього ми всі також воскреснемо. Свідчіть про силу і втішення, які принесло вам знання про воскресіння.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Він воскрес» (Матвій 28:6)

Організуйте невелику групу учнів, щоб заспівати гімн «Христос воскрес» (Гімни і дитячі пісні, стор. 55) або «Світ співа: Христос воскрес» (Гімни і дитячі пісні, стор. 54) наприкінці уроку.

2. «Чого плачеш ти, жінко?» (Іоанн 20:15)

Поясніть, що Євангелія від Іоанна єдина євангелія, в яку вміщено оповідання про явлення Господа Марії Магдалині відразу після воскресіння. Нехай учні прочитають це оповідання в Іоанн 20:11–18. Попросіть учнів поділитися своїми думками та почуттями про цю подію.

3. Інші свідчення про воскресіння Господа

- Додатково до багатьох свідчень, про які згадується в євангеліях, хто ще бачив воскреслого Господа? (Деякі відповіді перелічені далі).

Степан (Дії 7:55)

Більш ніж 500 братів (1 Коринтянам 15:6)

Апостол Яків (1 Коринтянам 15:7)

Апостол Павло (1 Коринтянам 15:8)

2500 святих в стародавній Америці (3 Нефій 11:8–15; 17:25)

Пророк Джозеф Сміт (Джозеф Сміт – Історія 1:17; УЗ 76:22–24)

Сідні Рігдон (УЗ 76:22–24)

4. Писання про воскресіння

Деякі уривки з Писань, уміщені в Книгу Мормона та Учення і Завіти, збільшують наше розуміння воскресіння. Обговоріть стільки з наступних посилань, скільки дозволить час:

- Ісус був першим, хто мав воскреснути (2 Нефій 2:8), і через його воскресіння воскреснуть усі люди (2 Нефій 9:22; Алма 11:42, 44).
- Після Ісуса Христа спочатку воскреснуть ті, хто отримає цілестіальну славу, після цього – ті, хто отримає терестріальну славу, після цього – ті, хто отримає телестіальну славу, і, зрештою, сини загибелі (УЗ 88:96–102).
- Коли ми воскреснемо, наші духи об'єднаються з нашими досконалими тілами та вже ніколи не роз'єднаються (Алма 11:43, 45).
- Знання і розум, які ми одержимо на землі, залишаться з нами під час воскресіння (Див. УЗ 130:18–19).
- Духи мертвих дивляться на розділення з тілом як на кріпацтво; воскресіння дає нам змогу відчуті повноту радості (УЗ 138:12–17, 50).

Мета уроку

Нагадати учням про їхній обов'язок бути свідками Ісуса Христа й допомогти їм зрозуміти, як дар Святого Духа допомагає їм це робити.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Дії 1. Після проповідання своїм учням протягом 40 днів воскреслий Господь підноситься на небеса. Матвія було покликано на місце Юди в Квorumі Дванадцятьох Апостолів.
 - б. Дії 2. У день П'ятдесятниці апостоли сповнилися Святим Духом і розмовляли багатьма мовами. Багато з тих, хто чув їх, навернулося.
 - в. Дії 3–4. Петро та Іоанн зцілюють кривого й свідчать, що чоловіка було зцілено силою Ісуса Христа. Апостоли моляться й отримують велику силу через Святого Духа.
 - г. Дії 5:12–42. Апостоли продовжують проповідувати й зціляти з великою силою. Їх зарештовують і ув'язнюють, але ангел визволяє їх з в'язниці. Вони проголошують первосвященикам, що слухаються Бога, а не людей. Гамаліїл радить фарисеям не вбивати апостолів.
2. Додатковий матеріал для читання: Марк 16:19–20; Лука 24:49–53; Джозеф Сміт – Історія 1:21–25.
3. Якщо можливо, використайте на уроці ілюстрацію «Вознесіння Ісуса» (62497; Мистецтво євангелії, 236).
4. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, домовтеся з двома чоловіками, щоб вони прийшли в клас перед початком уроку, коли учні вже сидять на своїх місцях. (Якщо можливо, це мають бути люди, які звичайно не відвідують ваше заняття). Нехай вони ввійдуть у клас, зроблять щось швидко (наприклад, поговорять з вами чи принесуть щось у клас), а потім вийдуть. Вони не повинні говорити з учнями або привертати до себе увагу.
5. Пропозиція для навчання: Учителі мають свідчити про істинність того, чого вони навчають. Свідчіть про Ісуса Христа та його євангелію, коли Дух підказуватиме вам, а не тільки в кінці уроку.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Запитайте учнів, чи помітили вони двох людей, які ввійшли в клас, а потім вийшли з нього перед початком уроку (див. розділ «Підготовка до уроку»). Якщо хто-небудь з учнів помітив цих людей, нехай вони розкажуть, що вони запам'ятали, наприклад, хто вони, у що були вдягнені, що робили. Укажіть, що учні, які бачили цих відвідувачів, є свідками. (Якщо жодний не помітив відвідувачів,

розкажіть самі, що вони робили й поясніть, що ви свідок). Людина, яка спостерігає якусь подію або бере участь в ній і розповідає про неї є свідком.

Запитайте в когось з учнів, хто не помітив відвідувачів:

- Ти віриш тому, що ці свідки розповіли тобі? Чому «так» або чому «ні»?

Поясніть, що сьогоднішній урок присвячено першим апостолам, які були свідками воскреслого Ісуса Христа. Коли вони свідчили про нього, багато людей вірили їм і христилися в Церкві.

Обговорення
й застосування
Писань

Коли ви вивчатимете наступні уривки з Писань, підкресліть віру й силу, з якою апостоли свідчили про воскреслого Господа. Обговоріть з учнями, як вони також можуть бути свідками Ісуса Христа.

Поясніть, що книга Дії є оповіданням Луки про важливі події, які відбувалися в Церкві приблизно протягом 30 років після закінчення смертного життя Ісуса Христа. Лука розповідає про 40 днів служіння воскреслого Господа та його сходження на небеса. Потім він описує велике духовне виявлення на день П'ятдесятниці, керівництво Петра в Церкві, перші місіонерські зусилля апостолів і драматичне навернення Павла. Друга половина книги присвячена місіонерській роботі Павла серед іновірців.

1. Господь підноситься на небеса. Матвія покликано бути апостолом.

Обговоріть Дії 1. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Покажіть ілюстрацію, на якій зображено Піднесення.

- Після воскресіння Ісус залишався з учнями 40 днів, «про Боже царство говорячи» (Дії 1:3). Що за словами Ісуса, сказаними якраз перед його поверненням до Батька на небесах, отримають апостоли незабаром? (Див. Дії 1:4–5; див. також Лука 24:49. Укажіть, що хоч апостоли і відчули *прояви* Святого Духа, вони ще не отримали дару Святого Духа).
- Що, за словами Ісуса, апостоли робитимуть після отримання дару Святого Духа? (Див. УЗ 107:23, 35). Як апостоли виконали свій обов'язок після воскресіння Ісуса? (Зверніть увагу, наприклад, на те що деякі сильні свідчення записано в Дії 2–5). Як апостоли виконують цей обов'язок сьогодні?
- Як дар Святого Духа допомагав апостолам виконувати свій обов'язок бути свідками Ісуса Христа? (Див. Іоанн 15:26–27; 1 Коринтянам 12:3). Якою є роль Святого Духа в наших зусиллях навчати євангелії? (Див. 2 Нефій 33:1; УЗ 42:14).
- Коли апостоли спостерігали за сходженням Ісуса на небеса, два чоловіки в білому стояли поруч. Що ці чоловіки розповіли апостолам? (Див. Дії 1:10–11). Свідчіть, що Друге пришестя Христа буде справжньою подією. Христос повернеться на землю, щоб сповістити про Тисячоліття й правити над усією землею.
- Після піднесення Господа було вибрано нового апостола на місце Юди в Кворумі. Як Матвія було обрано новим апостолом? (Див. Дії 1:21–26). Як апостоли й інші провідники Церкви обираються сьогодні? (Див. Уложення віри 1:5).

2. У день П'ятдесятниці апостоли сповнилися Святим Духом.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 2. Поясніть, що свято П'ятдесятниці було святом врожаю, яке відзначалося через 50 днів після свята Пасхи. Юдеї з різних країн приходили в Єрусалим на це свято.

- Яка важлива подія відбулася на день П'ятидесятниці, через тиждень після сходження Спасителя? (Див. Дії 2:1–4. Укажіть, як виповнилися обіцяння Господа в Іоанн 14:26, 15:26, 16:7–14 і в Дії 1:5).
- Що зробили апостоли, коли отримали Святого Духа? (Див. Дії 2:4). Якою була реакція людей, коли вони почули, що апостоли розмовляють різними мовами? (Див. Дії 2:5–13). Чим проповідання євангелії сьогодні схоже на проповідання євангелії в день П'ятидесятниці? (Див. УЗ 90:11; 100:5–8).
- Як Петро відповів тим, хто глузував з апостолів через те, що вони говорили різними мовами? (Див. Дії 2:14–24, 36). Чим вразила вас відповідь Петра? Чому важливо мати свідчення про Ісуса Христа та його божественну місію? Чому для нас важливо ділитися нашими свідченнями з іншими? Як Святий Дух може допомогти нам ділитися нашими свідченнями?
- Як свідчення Петра вплинуло на тих, хто почув його? (Див. Дії 2:37). Чого Петро навчав людей, які повірили його свідченню? (Див. Дії 2:38). Нехай учні порівнюють Дії 2:38 з четвертим уложенням віри й з Нефій 27:19–20. Укажіть, що головні принципи та обряди євангелії однакові в усіх розподілах.
- Приблизно 3000 чоловік повірили словам Петра та хрестилися. Як ці люди продемонстрували своє навернення до євангелії Ісуса Христа? (Див. Дії 2:41–47. Запишіть відповіді учнів на дошці). Що ми можемо дізнатися з цього прикладу?

3. Петро та Іоанн зціляють кривого силою Ісуса Христа.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 3–4. Ви можете доручити учню прочитати вголос Дії 3:11.

- Хоч у Петра та Іоанна не було грошей, щоб дати їх кривому біля брами храму, та все ж що вони могли запропонувати йому? Якою силою було зцілено чоловіка? (Див. Дії 3:6, 12–13, 16; 4:10). Як ви відчували зціляючу силу Ісуса Христа у вашому житті?
- Петро використав чудо як можливість свідчити про Ісуса Христа (Дії 3:12–26; 4:5–12). Які ми маємо можливості, щоб свідчити про Христа? Як ви були благословлені, коли були свідком (або чули, як інші були свідками) Ісуса Христа?
- Як священики та саддукеї відповіли на проповідь Петра? (Див. Дії 4:1–3. Вони зарештували Петра та Іоанна). Як натовп людей відповів на проповідь? (Див. Дії 4:4). Чому, на вашу думку, ці дві групи реагували по-різному на одну й ту саму проповідь? Що наша відповідь на слова Церковних провідників відкриває нам про стан наших сердець?
- Стоячи біля зціленого чоловіка, священики та саддукеї не могли заперечувати того, що сталося чудо (Дії 4:13–14, 16). Що вони зробили, не маючи підстав ув'язнювати Петра та Іоанна? (Див. Дії 4:15–18. Укажіть, що юдейські релігійні провідники сподівалися, що Ісус і його вчення забудуться після розп'яття. Коли апостоли продовжили проповідувати євангелію Ісуса Христа, юдейські провідники намагалися зупинити їх).
- Як Петро та Іоанн відповіли на вимоги священиків і саддукеїв припинити навчання євангелії? (Див. Дії 4:19–20). Назвіть випадки з вашого життя, які вимагали від вас подібної мужності, щоб бути свідком Ісуса Христа?

- Після визволення Петро та Іоанн повернулися до членів Церкви та молилися з ними (Дії 4:23–30). Чого вони просили у своїх молитвах? (Див. Дії 4:29–30). Що сталося в результаті цієї молитви та відповідних дій апостолів? (Див. Дії 4:31–35; 5:12–16).

4. Апостоли продовжують проповідувати та зціляти з великою силою.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 5:12–42.

- Коли апостоли й далі проповідували й творили чудеса, священники та саддукеї посадили їх у в'язницю (Дії 5:17–18). Як їх було визволено з в'язниці? (Див. Дії 5:19–20). Що вони зробили після визволення? (Див. Дії 5:21, 25). Чому апостоли продовжили проповідування євангелії навіть після ув'язнення? (Див. Дії 5:29–32).
- Яку пораду дав Гамаліїл юдейським провідникам, які хотіли вбити апостолів? (Див. Дії 5:33–39). Що довело вас істинність слів Гамаїїла?
- Які зміни викликав дар Святого Духа в апостолах? (Порівняйте Матвії 26:47–56, 69–75 з Дії 4:5–21; 5:17–18, 26–42). Як приклади апостолів можуть надихати нас бути свідками істини?

Заклучна частина

Поясніть, що після того, як апостоли одержали дар Святого Духа, вони стали могутніми свідками Ісуса Христа. Незважаючи на те, що апостоли мають спеціальне покликання бути свідками Христа, кожний член Церкви також має обов'язок свідчити про нього. Свідчіть, що Святий Дух може допомогти нам зрозуміти, коли та як свідчити про Христа. Якщо ми будемо прислуховуватися до підказок Духа, наша віра буде зростати, наша чутливість до Духа буде міцніти, і ми станемо більш ефективними свідками Господа Ісуса Христа.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Прояв Святого Духа при освяченні Кертлендського храму

Поясніть, що вияв Духа, який відбувся при освяченні Кертлендського храму 27 березня 1836 року, був подібним до того, про який сказано в Дії 2:1–4 (див. УЗ 109:36–37, частина молитви освячення, в якій пророк Джозеф Сміт просив такого виявлення). Потім нехай інший учень прочитає наступне твердження, яке описує, як прохання було задовільнено:

Пророк Джозеф Сміт сказав, що на вечірніх зборах у день освячення Кертлендського храму, коли почувся шум, подібний до звуку сильного поривчастого вітру, який наповнив храм, «брат Джордж А. Сміт підвівся й почав пророкувати, і вся громада одночасно піднялася, будучи зрушеною невидимою силою; багато людей почали говорити різними мовами та пророкувати; інші бачили славні видіння; і я бачив, що храм був наповнений ангелами, і про цей факт я оголосив громаді. Люди, які жили по сусідству, прибігли разом (почувши незвичайний звук і побачивши яскраве світло, схоже на стовп вогню, яке спустилося на храм) і були вражені тим, що сталося» (*History of the Church*, 2:428).

2. «Час відновлення усього» (Дії 3:21)

Нехай учні прочитають Дії 3:20–21.

- Що передбачив Петро, коли пророкував про «відновлення усього»? (Він передбачив відновлення в останні дні євангелії Ісуса Христа через пророка Джозефа Сміта).

3. «В них усе спільним було» (Дії 4:32)

Обговоріть Дії 4:32–5:11. Поясніть, що у членів ранньої Церкви «усе спільним було» (Дії 2:44; див. також Дії 4:32, 34–37). Вони присвятили все що мали, щоб потреби всіх було задовільнено. (Ви можете порівняти це з містом Єноха (Мойсей 7:18), нащадками Легія (4 Нефій 1:1–3) і першими членами Церкви в цьому розподілі (УЗ 42:30–34)).

- Як Варнава поставився до закону присвячення майна? (Див. Дії 4:36–37). Як Ананій і Сапфіра порушили правила цього закону? (Див. Дії 5:1–2). Що сказав Петро Ананії та Сапфірі про їхній вчинок? (Див. Дії 5:3–4, 8–9). Як ми можемо довести, що чесні перед Богом?
- Хоч ми й не живемо за формальним законом присвячення, та все ж що нас просять віддати Богу або чим ділитися з іншими людьми? (Див., наприклад, Омній 1:26; Мосія 4:16; УЗ 4:2; 119:4). Як би ми могли іноді «присвоїти частину»?

Старійшина Ніл А. Максвелл дав такий коментар:

«Ананій і Сапфіра . . . «присвоїли» частину, замість того, щоб присвятити все, що мали (див. Дії 5:1–11). Деякі люди ніколи не *продадуть* Ісуса за тридцять срібників, але вони й не *віддадуть* усе, що мають!

. . . Ми, звичайно, думаємо про присвячення тільки майна та грошей. Але існує дуже багато шляхів присвоєння частини. Можна віддавати гроші й час, але не віддавати значну частину себе. Можна з людьми ділитися своїми талантами, але в собі мати особливу гординю. Можна утримуватися від вклоніння перед тронем Бога, але виказувати повагу або підкорення якійсь групі людей. Можна прийняти покликання в Церкві, але у своєму серці залишати певне місце для світу» (в Conference Report, жовтень 1992, стор. 90 або *Ensign*, листопад 1992, стор. 66).

- Як ми можемо подолати в собі схильність до «утримання частини»? Які благословення можуть прийти через віддавання всього, що маємо, Господові?

4. Заняття для молоді

Учителі молоді можуть використати процес «навчання через розпитування» в деяких частинах уроку. Наприклад, ви могли б дати учням завдання спробувати визначити тему уроку, ставлячи питання, на які ви можете відповідати тільки «так» чи «ні».

Дії 6–9

Мета уроку Допомогти учням зрозуміти, що робота в Церкві виконується багатьма людьми, усіма, хто бажає присвятити свої таланти й свідчення зміцненню Церкви.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Дії 6:1–7. Дванадцять Апостолів висвячують сім чоловіків, щоб наглядати за мирськими справами Церкви.
 - б. Дії 6:8–7:60. Степан свідчить перед Синедріоном. Його слова розлючують людей, які його слухали, і вони виводять його за місто й забивають каміннями до смерті.
 - в. Дії 8:4–40. Пилип, який також належав до цих семи, проповідує та творить чудеса в Самарії. Він навчає та христить етіопського скопця.
 - г. Дії 8:1–3; 9:1–31. Савл переслідує Церкву, доки не бачить у видінні Ісуса Христа. Савл навертається й христиться та починає проповідувати євангелію.
2. Додатковий матеріал для читання: Дії 22:1–16; 26:1–5, 9–18.
3. Пропозиції для навчання: Пам'ятайте, що ви навчаєте клас особистостей. Вони можуть відрізнитися один від одного за життєвим досвідом, терміном членства в Церкві, розумінням євангельського учення та принципів, талантами та здібностями, а також можливостями для освіти. Прагніть зрозуміти різницю між учнями й допомогти кожній особі зрозуміти істини, яких ви навчаєте.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Запитайте учнів:

- Яка частина вашого тіла, на вашу думку, найбільш важлива? Чому?

Після відповідей декількох учнів запитайте:

- Хто з членів Церкви, на вашу думку, найбільш важливий? Чому?

Дозвольте декільком учням відповісти. Потім нехай учень прочитає 1 Коринтянам 12:14–21, а інший учень прочитає 1 Коринтянам 12:12–13. Поясніть, що в цих віршах апостол Павло порівнює членів Церкви з частинами тіла. Так само, як нога, рука, вухо й око важливі для виконання різних функцій, так і всі члени Церкви важливі зі своїми різними навичками й талантами.

Обговорення та застосування Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується євангельських принципів.

1. Сім чоловіків висвячено наглядати за мирськими справами Церкви.

Прочитайте та обговоріть Дії 6:1–7. Поясніть, що під провідництвом апостолів Церква росла швидко, навертаючи людей, які належали до багатьох народів. Це було причиною великої радості, але також і виникнення певних проблем. У зв'язку з ростом Церкви апостолам необхідні були помічники, які б керували Церквою й будували царство Бога.

- З ростом Церкви групи, які входили до її складу, іноді не погоджувалися одна з одною. Чому деякі грецькі члени Церкви ремствували проти юдейських членів Церкви? (Див. Дії 6:1). Як можемо ми, як члени Церкви, подолати протиріччя й розбіжність серед нас, незважаючи на те, чи пов'язані вони з етнічними, економічними, культурними чи іншими відмінностями? Чому важливо, щоб ми подолали ці розбіжності? (Див. 2 Нефій 26:33; УЗ 38:26–27).

Президент Говард В. Хантер сказав: «Саме в розумінні й сприйнятті універсального батьківства Бога кожна людина може найкраще оцінити піклування Бога про неї та її стосунки з іншими. Це – послання життя і любові, яке відкрито виступає проти всіх традицій подавлення, оснований на расових, мовних, економічних чи політичних розбіжностях, освітньому рівні чи культурній основі, тому що всі ми маємо однакове духовне походження. Ми маємо божественний родовід; кожна особа є духовною дитиною Бога» (в Conference Report, жовтень 1991, стор. 22 або *Ensign*, листопад 1991, стор. 18).

- Як різноманітність серед членів Церкви збагачує й зміцнює Церкву? Як ми можемо відрізнитися один від одного й одночасно бути об'єднаними?
- Апостоли відчували, що їм не слід віднімати час від проповідування євангелії на проведення диспутів і піклування про різні мирські справи (Дії 6:2). Як вони розв'язали цю проблему? (Див. Дії 6:3–6). Чому важливо, щоб робота в Церкві була розподіленою серед багатьох людей? Як ви були благословлені можливостями служити в Церкві?
- Які організаційні зміни Господь надихнув зробити провідників Церкви останніх днів, коли Церква зросла? (Відповіді могли б бути такими: створення додаткових Кворумів сімдесятників, організація територіального розподілу Церкви з керівництвом Територіальними Президентствами). Як ці зміни допомогли задовольнити потреби членів Церкви у всьому світі?

2. Степан свідчить перед Синедріоном і його забивають каміннями до смерті.

Обговоріть Дії 6:8–7:60. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Степана, одного з семи чоловіків, покликаних, щоб допомагати Дванадцятьом Апостолам, було зарештовано за фальшивим звинуваченням у богохульстві й приведено до Синедріону, юдейської ради (Дії 6:11–15; якщо необхідно, поясніть, що богохульство означає бути нешанобливим до Бога чи священних речей). Що зробив Степан, коли стояв перед Синедріоном? (Див. Дії 7:1–53. Він розповів частину історії ізраїльтян).
- Чому, на вашу думку, Степан підкреслив величні справи Господа в історії Ізраїля? Як ми можемо впевнитися, що не забули справ Господа в нашому житті? Як пам'ять про минулі благословення від Господа допомагає нам залишатися вірними в теперішньому житті?
- Чому, на вашу думку, Степан також підкреслював часту забудькуватість і непослух Богові? Яке порівняння зробив Степан між його слухачами та стародавніми

непослушними ізраїльтянами? (Див. Дії 7:51–53). Як люди реагували на це порівняння? (Див. Дії 7:54).

- Яке видіння було Степанові після закінчення промови? (Див. Дії 7:55–56). Що зробили люди, коли він розповів їм про своє видіння? (Див. Дії 7:57–58). Що відкрили нам про Степанове учнівство його останні слова? (Дії 7:59–60).

3. Пилип проповідує й творить чудеса в Самарії.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 8:4–40.

- Пилип – ще один із семи чоловіків, обраних, щоб допомагати апостолам, проповідує та творить чудеса в Самарії. Як люди в Самарії відповіли на звернення Пилипа? (Див. Дії 8:6–8, 12). Як ці люди одержали дар Святого Духа? (Див. Дії 8:14–17).
- Одним із самарянських навернених був ворожбит Симон. Кому Симон висловлював хвалу за те, що він досягав через ворожбитство? (Див. Дії 8:9–11). Кому апостоли висловлювали хвалу за чудеса, які вони творили? (Див. Дії 4:7–10). Чому ця різниця значна? (Укажіть, що багато людей, які домагаються нашої уваги й відданості роблять це, щоб прославити себе. У протилежність їм, слуги Божі віддають славу Богові. Розуміння цієї різниці може допомогти нам оцінити багато з того, що впливає на наше життя).
- Що зробив Симон, коли побачив, як апостоли дарували дар Святого Духа? (Див. Дії 8:18–19). Як Петро відповів на прохання Симона? (Див. Дії 8:20–23). Яким чином людина стає гідною отримання сили священства? (Див. Євреям 5:4; УЗ 121:36).

Президент Джеймс Е. Фауст сказав: «Цю найвеличнішу з усіх сил, силу священства, не можна отримати шляхом, який використовується у світі. Її неможливо купити чи продати. . . . У миру силу часто безжалісно експлуатують. А до сили священства звертаються тільки через ті принципи праведності, якими священство керується» (в Conference Report, квітень 1997, стор. 59–60 або *Ensign*, травень 1997, стор. 43).

- Як Пилип зустрівся з етіопським скопцем? (Див. Дії 8:25–29). Які благословення прийшли до Пилипа й етіопського скопця через те, що Пилип діяв за велінням Духа? (Див. Дії 8:30–38). Які благословення прийшли до вас (або кого-небудь з ваших знайомих) через те, що ви діяли за велінням Духа?
- Як етіопець продемонстрував покірність? (Див. Дії 8:30–39). Як покірність допомагає нам зрозуміти й сприйняти слово Бога?

4. Савл навертається й хреститься та починає проповідувати євангелію.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 8:1–3 і 9:1–31. Поясніть, що Савл був фарисеєм, який активно переслідував перших християн. Він був присутнім на побитті камінням Степана (Дії 7:58) і був відповідальним за ув'язнення й смерть багатьох членів Церкви (Дії 8:3; 22:4). Однак він зазнав дивовижного навернення й став великим місіонером.

- Чому Савл змінився, перетворившись з переслідувача святих на великого слугу Господа (Див. Дії 9:1–9, 17). Поясніть, що Савл навернувся, коли почув голос Господа. Як ми можемо почути голос Господа? (Див. УЗ 1:38; 6:23; 8:2; 18:34–36). Як його почутий голос може допомогти нам навернутися?

Нагадайте учням, що навернення – це часто тихий, тривалий процес, а не раптова й дивовижна подія, як це було з Савлом. Старійшина Роберт Д. Хейлз сказав: «При нагоді люди можуть мати [досвід, як у Савла], але у більшості випадків навернення відбувається через вивчення, молитву, досвід і віру, які допомагають нам зростати в нашому свідченні й наверненні» (в Conference Report, квітень 1997, стор. 111 або *Ensign*, травень 1997, стор. 80).

- Старійшина Езра Тефт Бенсон сказав, що питання Павла: «Чого, Господи, хочеш, щоб я вчинив?» є найважливішим питанням, яке ми можемо ставити в цьому житті» (в Conference Report, жовтень 1972, стор. 53 або *Ensign*, січень 1973, стор. 57). Чому так важливо ставити це питання? Як ви будете благословлені, якщо підкоритеся волі Бога щодо вас?
- Чому Ананій вагався, чи йти йому на зустріч з Савлом? (Див. Дії 9:10–14). Чому Ананій пішов, незважаючи на упередження? (Див. Дії 9:15–16). Що ми можемо дізнатися з вчинків Ананія? (Відповіді можуть бути такими: Бог може дати нам мужність робити, що б він нас не попросив, і нам ніколи не слід опускати руки, навіть якщо здається, що ми не можемо духовно допомогти людині).
- Що Ананій зробив для Савла? (Дії 9:17–18). Що зробив Савл після хрищення? (Див. Дії 9:19–22, 26–29). У чому полягає наш обов'язок, якщо ми повернулися до євангелії Ісуса Христа? (Див. Лука 22:32; Іоанн 8:31; Мосія 18:8–10; УЗ 88:81).

Заключна частина

Укажіть, що ми, як Степан, Пилип і Савл, живемо в часи, коли Церква швидко зростає. Свідчіть, що Господь хоче, щоб ми служили в його царстві, коли воно зростає. Заохочуйте учнів розпізнавати й виражати вдячність за різні позитивні риси, таланти й досвід, які члени приходів чи філій виявляють при служінні Господу.

**Додаткові ідеї
для навчання**

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Грудно тобі бити ногою колючку!» (Дії 9:5)

- Нехай учні прочитають Дії 9:5. Що це означає, «бити ногою колючку»? (Протистояти інструкціям і настановам. Гостра палка іноді використовується, щоб колоти тварин, аби вони бігли швидше або в певному напрямку. Якщо тварина чинить опір палці, якою її колють, то вона зазнає більшого болю). Чому вчинки Савла до його видіння завдали йому шкоди? Яким чином ми можемо зашкодити собі, якщо боремося проти істини?

2. Заняття для молоді

Напишіть наступні слова на смужках паперу чи на дошці: *Ананій, влада, зло, очі, Святий Дух, світло, проповідувати, луска, оніміти, затруситися, посудина, голос.*

Нехай учні вивчать Дії 9:1–22 і визначать значення й порядок цих слів в історії про навернення Савла. Потім нехай вони перекажуть цю історію, використовуючи всі ці слова.

«Не дивиться Бог на обличчя»

Урок
30

Дії 10–14; 15:1–35

Мета уроку

Допомогти учням зрозуміти, що євангелія призначена для всіх людей і що Церква керується через безперервне одкровення.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Дії 10:1–11:18. Ангел являється Корнилію у видінні та говорить йому, щоб він послав за апостолом Петром. Петро дізнається з видіння, що євангелія має проповідуватися іновірцям (людям, які не були юдеями). Він іде до Кесарії навчати Корнилія, його сім'ю та друзів. Святий Дух зійшов на Корнилія та інших, і вони християлися. Деякі члени Церкви критикували Петра за навчання іновірців, але, коли він розповів їм про своє видіння, вони сприйняли це як одкровення для Церкви.
 - б. Дії 12. Цар Ірод вбиває Якова та ув'язнює Петра. Святі моляться за визволення Петра, і ангел Господа звільняє його. Ірод умирає, уражений ангелом Господа.
 - в. Дії 13–14. Савл (зараз відомий як Павло) і Варнава йдуть у свою першу місіонерську подорож, засновуючи Церкву серед іновірців у декількох містах.
 - г. Дії 15:1–35. Деякі юдейські святі говорять, що іновірці, які приєдналися до Церкви, мають дотримуватися закону Мойсея, включаючи обрізання для чоловіків. Апостоли визначають, що це не вимагається Господом.
2. Якщо можливо, використайте протягом уроку карту з першої місіонерської подорожі Павла.
3. Пропозиції для навчання: Старійшина Гордон Б. Хінклі сказав: «Ваші студенти заслуговують більшого ніж просто ваших знань. Вони заслуговують і прагнуть вашого натхнення. Вони хочуть теплого світла особистих стосунків. Це завжди є характерною ознакою великого вчителя» (в *Conference Report*, жовтень 1965, стор. 52 або *Improvement Era*, грудень 1965, стор. 1124. З молитвою подумайте, як ви можете розвинути й виявляти свою любов до кожного учня.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Називайте вказані ключові слова, по одному, і попросіть учнів визначити, якої значної події в історії Церкви вони стосуються:

1. Одкровення
2. 8 червня 1978 року
3. Президент Спенсер В. Кімбол
4. Священство
5. Офіційна декларація 2

В Офіційній декларації 2 (вміщена в кінці Учення і Завітів) записано одкровення, яке проголошує, що всі гідні чоловіки в Церкві можуть отримати священство.

Якщо хто-небудь з учнів пам'ятає день оголошення одкровення, запропонуйте їм описати, що вони відчували, коли дізналися про це.

- Хто зробив можливим отримати священство для всіх гідних чоловіків – членів Церкви? (Господь). За допомогою чого Господь сповістив свою волю Церкві? (Він відкрив її пророкові, який оголосив її членам Церкви). Як це одкровення вплинуло на Церкву?

Поясніть, що це одкровення – приклад того, як Господь продовжує керувати своєю Церквою через одкровення. На цьому уроці обговорюватиметься схоже одкровення, яке було дано для членів Церкви невдовзі після воскресіння Ісуса Христа.

Обговорення
та застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань підкресліть важливість безперервності одкровення від Господа для його Церкви. Заохочуйте учнів ділитися своїми свідченнями про безперервність одкровення.

1. Петро дізнається з видіння, що євангелія має проповідуватися іновірцям.

Обговоріть Дії 10:1–11:18. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші.

- Якою людиною був Корнилій? (Див. Дії 10:1–2, 30–31. Він був праведною людиною, що повірив у Бога, але він був іновірцем, не юдеєм). Що сказав ангел Корнилію? (Див. Дії 10:7–8, 33). Чому важливо негайно діяти за настановами та підказками від Бога?
- Поки люди Корнилія подорожували до Йопії, Петру було видіння (Дії 10:9–16). Що побачив Петро в цьому видінні? (Див. Дії 10:11–12). Що було сказано робити Петру? (Дії 10:13). Чому Петро противився? (Див. Дії 10:14. Він не хотів їсти тварин, які, згідно з законом Мойсея, були нечистими). Як Господь відповів на занепокоєння Петра? (Див. Дії 10:15–16).
- Зустрівшись з Корнилієм, Петро зрозумів свій сон. Що він означав? (Див. Дії 10:28, 34–35. Євангелія була призначена для всіх людей, а не тільки для юдеїв. Поясніть, що фраза «Не дивиться Бог на обличчя» означає, що Бог забезпечить кожну людину можливістю одержати благословення через план спасіння). Чому іновірців символізували уві сні нечисті тварини? (Юдеї думали, що іновірці були духовно недостойними, або нечистими, як тварини, яких закон Мойсея забороняв їсти юдеям. Сказавши уві сні, що тварини були зараз «очищені», Господь тим самим говорив Петру, що євангелія має зараз проповідуватися всім людям).
- Після того, як Петро зрозумів свій сон, він почав навчати Корнилія та його друзів. Чого він навчав у першій проповіді до них? (Див. Дії 10:36–43). Що сталося під час проповідування Петра? (Див. Дії 10:44, 46). Чому це переконало Петра, що Корнилій та його друзі мають хреститися? (Див. Дії 10:47–48; див. також Дії 11:15–17).
- Як реагували деякі члени Церкви, почувши, що Петро навчав євангелії іновірців? (Дії 11:1–3). Чому це засмутило тих членів Церкви? (Вони не вважали іновірців частиною Богом обраного народу).
- Як змінилися погляди цих членів Церкви після того, як Петро розповів їм про своє видіння і те, що відбулося з Корнилієм? (Див. Дії 11:4–18). Що ми маємо робити, коли отримуємо нові настанови від провідників Церкви, навіть якщо

спочатку вони нам не подобаються або здаються незрозумілими? (Див. Іоанн 7:17; 2 Нефій 28:30; УЗ 6:11, 14–15).

- Чому Петро був тим, хто отримав одкровення навчати євангелії іновірців? (Він був провідником Церкви у той час). Хто отримує одкровення сьогодні для всієї Церкви? Чому важливо, щоб була тільки одна людина, яка отримує одкровення для всієї Церкви? (Див. УЗ 43:2–6).

2. Петра дивовижно визволено з в'язниці.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 12.

- Цар Ірод вбив апостола Якова, потім кинув Петра до в'язниці й поставив дуже сильну охорону (Дії 12:1–4). Якою була реакція членів Церкви на ув'язнення Петра? (Дії 12:5). Як можуть наші молитви допомогти пророкові й іншим провідникам Церкви сьогодні? (Див. УЗ 43:12; 93:51; 107:22).
- Президент Джозеф Ф. Сміт говорив: «Ніколи не повинно бути так, щоб пройшов день і члени Церкви не піднесли свої голоси в молитві до Господа, аби підтримати його слуг» (*Gospel Doctrine*: 5-е вид., 1939, стор. 223).
- Як Петра було звільнено з в'язниці? (Див. Дії 12:6–10). Чи були інші випадки, коли Господь у дивний спосіб зберігав чиєсь життя, доки та людина не завершувала свою земну місію? (Приклади з Писань: Даниїл, Шадрах, Мешах, Авед-Него, Авінадій, Алма та Амулек, а також Джозеф Сміт).
- Що трапилося з царем Іродом після визволення Петра? (Див. Дії 12:21–23). Порівняйте те, що сталося з Іродом, з тим, що сталося з Церквою, як це описано в наступному вірші (Дії 12:24). Чи ви бачили, як процвітала Церква, незважаючи на зусилля деяких людей знищити її?

3. Савл (зараз відомий як Павло) і Варнава проповідують євангелію іновірцям.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 13–14. Під час обговорення, якщо ви використовуватимете карту, укажіть місця, які відвідали Павло та Варнава.

- Що покликання Савла і Варнави розповідають про те, як члени Церкви прикликаються Богом служити? (Див. Дії 13:1–3. Обговоріть необхідність молитви, посту, одкровення та влади священства, щоб покликати служити членів Церкви). Які випадки допомогли вам зрозуміти, що Церковні покликання натхненні Духом?
- Керівники синагоги в Антіохії запросили Павла виступити з промовою на Суботньому богослужінні (Дії 13:14–15). Якою була головна думка у виступі Павла? (Див. Дії 13:23–31, 38–41). Як іновірці в Антіохії відповіли місіонерам на їхнє звернення? (Див. Дії 13:42–44, 48). Чому деякі юдеї переслідували Павла та Варнаву? (Див. Дії 13:45–47).
- Як відреагували люди в Лістрі на зіцлення Павлом кривого? (Див. Дії 14:8–13. Поясніть, що Зевс і Гермес були фальшивими богами, яким вклонялися люди). Як Павло та Варнава відповіли на хвалу та увагу? (Див. Дії 14:14–18). Укажіть, що істинні вчителі слова Бога завжди прагнуть віддати славу Богові й відвернути увагу від себе. Чи були ви свідками такого ставлення провідників Церкви сьогодні?
- У кожному місті, яке відвідували Павло та Варнава, вони знаходили людей, які палко бажали прийняти євангелію, але також знаходилися й такі, що переслідували їх і підбурювали інших проти Церкви (Дії 13:43–45, 50; 14:1–6, 19). Чому

Павло та Варнава поверталися до кожного з цих міст, навіть якщо їх там переслідували? (Див. Дії 14:21–23. Вони заснували філії Церкви в цих містах і поверталися, щоб підбадьорювати й наставляти нових членів Церкви в цих філіях). Що ми можемо зробити, щоб підтримати нових членів Церкви в наших приходах і філіях?

Президент Гордон Б. Хінклі відмічав: «Зі збільшенням числа навернених ми маємо докладати більше зусиль для їхньої підтримки, щоб допомогти їм, поки вони не знайдуть свій шлях. Кожному з них потрібно три речі: друг, обов'язок і насичення «добрим словом Бога» (Мороній 6:4). Наш обов'язок і слухна нагода допомогти у забезпеченні їх цим» (в Conference Report, квітень 1997, стор. 66 або *Ensign*, травень 1997, стор. 47).

4. Апостоли визначили, що іновірцям не потрібно виконувати закон Мойсея.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 15:1–35.

- Яку суперечку в Єрусалимі пішли розв'язувати Павло та Варнава? (Див. Дії 15:1–2. Поясніть, що обрізання було символом повноти закону Мойсея. Обрізаний чоловік був одним з тих, хто виконував закон. Хоч Ісус Христос виконав закон Мойсея, деякі юдейські християни продовжували робити обрізання й хотіли, щоб навернені іновірці також його робили). Як було розв'язано цю суперечку? (Після ретельного обговорення апостоли через натхнення вирішили, що обрізання не потрібно).
- Як події, описані в Дії 15:6–31, показують модель прийняття рішень стосовно Церковної політики й практики?
 - а. Церковні провідники зустрічаються, щоб розглянути питання (вірш 6).
 - б. Вони ретельно обговорюють справу (вірші 7–21).
 - в. Вони приймають рішення згідно з волею Господа (вірші 19–21).
 - г. Святий Дух підтверджує правильність рішення (вірш 28).
 - г. Рішення оголошується святим для підтримки (вірші 22–31).

Заключна частина

Свідчіть, що Церква завжди керується через божественне одкровення і що одкровення продовжує приходити сьогодні. Закличте членів класу дотримуватися поради живого пророка та інших провідників Церкви.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

Всесвітня Церква

Щоб показати учням, як зросла Церква, покажіть карту світу. Покажіть території, де члени Церкви жили за часів Корнилія (сучасний Ізраїль, Турція, Греція та навколишні території). Потім нехай учні покажуть території, де члени Церкви живуть сьогодні. Поясніть, що на початку 1998 року в Церкві було більш як десять мільйонів членів, які живуть у 162 країнах і територіях. Більш як 57000 місіонерів працюють у 116 країнах, розмовляючи 45 головними мовами і багатьма діалектами. (Ви можете знайти новішу статистичну інформацію в останніх Церковних журналах).

«А Церкви зміцнювалися в вірі»

Урок
31

Дії 15:36–18:22; 1 і 2 Солунянам

Мета уроку

Допомогти учням дізнатися з учень Павла, як ділитися євангелією та жити, як святі.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Дії 15:36–41; 16; 17:1–15; 18:1–22. Після того, як суперечки про дотримання наверненими іновірцями закону Мойсея було усунено, Павло та Варнава готуються до другої місіонерської подорожі. Вони не погоджуються один з одним стосовно місіонерів–напарників і вирішують розділитися. Павло бере Силу та Тимофія і починає місіонерську роботу в Македонії та Греції. Їх часто переслідують, але вони наворачтають багато людей.
 - б. Дії 17:16–34. Павло відвідує Атени й бачить, що все місто вклоняється ідолам. Він свідчить атенським філософам і проповідує в ареопазі про природу Бога, єдність людей як дітей Бога, та воскресіння.
 - в. 1 і 2 Солунянам. Павло пише два листи до святих у Салуні, місті в Македонії. Він радить їм ділитися євангелією, готуючись до Другого пришествя й живучи, як святі.
2. Додатковий матеріал для читання: 1 Коринтянам 2:4–5, 10–13.
3. Якщо можливо, використайте на уроці наступний матеріал:

Карта другої місіонерської подорожі Павла.
4. Пропозиції для навчання: Учні мають обов'язок приходити в клас підготовленими, щоб ставити питання, сприяти розумінню, ділитися досвідом і свідчити. Заохочуйте учнів готуватися до уроку, вивчаючи Писання та молячись щоденно. Виявляйте інтерес і вдячність за участь учнів у проведенні уроку.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Розкажіть наступну історію:

У кінці XIX століття Джон Морган, живучи в сім'ї Хейвудів у Солт–Лейк–Сіті, однієї ночі побачив сон, як він мандрував по дорозі в Джорджію. Він упізнав дорогу, тому що часто ходив нею, коли був солдатом під час Громадянської війни в Сполучених Штатах. Він дійшов до розвилки дороги й побачив Бригама Янга, який стояв там. Хоч дорога праворуч вела до ближнього міста, Президент Янг сказав йому, щоб він пішов дорогою, що ліворуч.

Містер Морган, який на той час не був членом Церкви, розповів свій сон сестрі Хейвуд і запитав її, що вона про це думає. Вона відповіла, що вірить у те, що він має приєднатися до Церкви й служити місію в південних штатах і одного дня він

побачить, що знаходиться на дорозі, яку бачив уві сні. Коли це станеться, він має згадати Бригама Янга та піти дорогою, що веде ліворуч.

Через багато років після хрищення Джона Моргана було покликано на місію до південних штатів, і він прийшов на місце, яке бачив уві сні. Годиною пізніше він виявив, що знаходиться на околиці Хейвуд Веллі – чудового місця, назва якого збігалася з прізвиськом сім'ї, в якій він жив, коли побачив сон багато років тому.

Під час проповідування по всій долині він виявив, що люди добре підготовлені для сприйняття євангелії. Послухавши його проповідування, у декількох сім'ях згадали, що десять днів тому якийсь незнайомець проходив через долину й просив дозволу зробити помітки в їхніх Бібліях. Незнайомець сказав їм, що прийде інший посланець і пояснить їм відмічені уривки. Джон Морган пояснив ці відмічені уривки, коли навчав євангелії. Протягом наступних тижнів старійшина Морган навчав і христив з двадцяти трьох сімей, які жили в долині, двадцять (Bryant S. Hinckley, *The Faith of Our Pioneer Fathers*, 1956, стор. 242–244).

- Завдяки чому Джон Морган досяг успіху як місіонер? (Відповіді можуть бути такими: він хотів старанно працювати, він слухався Духа, серця людей були готові для сприйняття євангелії).

Поясніть, що цей урок присвячено апостолу Павлу, який, як Джон Морган, слухався Духа й був успішним місіонером. Під час своєї другої місіонерської подорожі Павло зазнав багато переслідувань, але також знайшов багато людей, готових для сприйняття євангелії Ісуса Христа.

Обговорення
та застосування
Писань

Вивчаючи другу місіонерську подорож Павла, обговоріть, що ви дізналися від Павла про навчання євангелії, підготовку до вивчення євангелії та зміцнення свідчень.

1. Павло, Сила та Тимофій проповідують по всій Македонії та Греції.

Обговоріть Дії 15:36–41; 16; 17:1–15; 18:1–22. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші. Ви можете нагадати учням, що книга Дії була написана Лукою. Він, мабуть, супроводжував Павла у деяких його місіонерських подорожах, бо часто використовує слово *ми*, коли посилається на вчинки Павла та його напарників–місіонерів (Дії 16:10).

- Протягом своєї другої місіонерської подорожі Павло проповідує в багатьох містах Македонії та Греції, включаючи Филипи, Солуни, Верію, Коринт і Атени. (Укажіть ці міста на карті). Як Дух направляв Павла та його напарників у подорожі? (Див. Дії 16:6–10; 18:9–11). Як Дух направляв ваші зусилля в служінні Господові?
- У Писаннях записано, що Лідія почула слова Павла й повірила їм, тому що Господь відкрив її серце (Дії 16:14–15). Чому необхідно «відкрити серце» для навернення до євангелії? (Див. Мосія 2:9; УЗ 64:34). Запропонуйте учням розповісти про випадки, коли Господь відкрив їхні серця (або серця їхніх знайомих) до євангелії.
- Чому Павла та його напарників ув'язнили в Тіятірі? (Див. Дії 16:16–24). Яким чином їх визволили? (Дії 16:25–26). Як вони використали цей випадок для місіонерської роботи? (Див. Дії 16:27–34). Наведіть інші приклади з історії Церкви або власного життя, коли б переслідування йшли на користь?
- Чого Павло навчав людей у Солунах, коли провів три Суботи в синагозі з ними? (Див. Дії 17:1–3). Які були результати навчання Павла в Солунах? (Див. Дії 17:4–10).

- Яким чином люди в синагозі у Верії отримали вчення Павла? (Див. Дії 17:10–12). Як ми можемо розвинути «повний запал» для вивчення євангелії?

2. Павло проповідує в ареопазі атенським філософам.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 17:16–34. Поясніть, що, залишивши Верію, Павло пішов до Атен, які на той час були центром світової культури.

Філософи дивилися на Бога як на щось абстрактне чи силу, а не як на батька наших духів у буквальному розумінні цього слова. Вони вклонялися Божим творінням, а не самому Богу. Вони замінили одкровення аргументами та дискусією, цінуючи мудрість людей більше, ніж істини Бога.

- Філософи в Атенах «нічим іншим радніш не займалися, як аби щось нове говорити чи слухати» (Дії 17:21). Як ця тенденція проявляється сьогодні? Яка небезпека могла б виникнути, якби завжди шукали «щось нове»?
- Чого Павло навчав атенян про Бога? (Див. Дії 17:22–31). Чому важливо знати, що «ми – рід [Бога]» (Дії 17:28). Як розуміння істинної природи Бога та його ролі, як нашого Батька, допомагає нам любити його й вклонятися йому?
- Павло протистояв аргументам і логіці філософів щирим свідченням про Бога, нашого Батька. Чому щире свідчення більш переконливе, ніж логіка й аргументи при навчанні євангелії? (Див. 1 Коринтянам 2:4–5, 10–13).
- Чому філософи слухали Павла? (Див. Дії 17:18–21). Як, на вашу думку, цей аргумент вплинув на їхню відповідь на звернення Павла? (Див. Дії 17:32–33). Як ми можемо підготуватися, щоб почути й зрозуміти слова Церковних провідників?

3. Павло пише листи–поради до святих у Солуні.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з 1 та 2 Солунянам.

- Павло непокоївся про святих у Солуні, але він не міг повернутися й відвідати їх, тому послав Тимофія (1 Солунянам 2:17–18; 3:1–2, 5–7). Після повернення Тимофія Павло написав два листи, даючи поради святим у Солуні, і заохочуючи їх. Чого навчають нас зусилля, яких Павло докладав, піклуючись про нових членів Церкви?
- Чого навчає Павло в 1 Солунянам 1:5 і 2:2–12 про те, як навчати євангелії інших? (Запишіть відповіді учнів на дошці). Як наслідування цих принципів допомогло вам навчати євангелії?
- Які турботи солунянських святих відображено в поясненнях Павла про Друге пришествя? (Див. 1 Солунянам 4:13–18; 5:1–3). Що, за поясненням Павла солунянам, станеться перед Другим пришествям? (Див. 2 Солунянам 2:1–4). Як виповнилося це пророцтво? (Див. УЗ 1:15–16; 112:23; Джозеф Сміт – Історія 1:19).
- Що, за словами Павла, солунянські святі мають зробити, щоб підготуватися до Другого пришествя? (Див. 1 Солунянам 5:4–8). Що ми маємо робити, щоб підготуватися до Другого пришествя?
- Яку пораду дав Павло солунянам, щоб вони жили, як святі? (Див. 1 Солунянам 4:9–12; 5:11–22). Запишіть відповіді учнів на дошці. Прислухайтесь до Духа і виберіть для обговорення деякі з відповідей, записаних на дошці. Обговорення могло б включати таке: як нам більш повно сприймати пораду і які благословення приходять завдяки цьому.

Свідчіть про істинність того, що Павло навчав про риси, які повинні мати хороші місіонери та співчутливі святі. Заохочуйте учнів прагнути розвивати ці риси, щоб підготуватися самим і підготувати інших до Другого пришествя Господа.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

Правильне ставлення до навчання євангелії

Нехай учні прочитають 1 Солунянам 2:2–3. Укажіть на слова Павла про те, що євангелії треба навчати без зухвалості й без обману або хитрості. Старійшина Джеймс Е. Телмейдж додав, що ми маємо сміливо навчати істині, не критикуючи або нападаючи на віру інших людей. Розкажіть наступну історію, щоб це проілюструвати:

Одного разу до старійшини Телмейджа, коли він був студентом, наблизився чоловік, пропонуючи йому купити чудову газову лампу. У старійшини уже була лампа, яка його цілком задовольняла, але він запросив продавця зайти до його кімнати, щоб продемонструвати її роботу.

«Ми ввійшли в кімнату, і я підніс сірника до моєї чудової лампи. Мій відвідувач дуже похвалив її. «Це найкраща лампа цього виду, – сказав він, – я ніколи не бачив кращої». Він прикручував і відкручував гніт лампи й сказав, що гніт встановлено прекрасно.

«Зараз, – сказав він, – з вашого дозволу, я ввімкну мою лампу», виймаючи її із своєї сумки. ... Її світло яскраво освітло найвіддаленіші куточки моєї кімнати. У світлі її яскравого полум'я полум'я моєї лампи здавалося слабким і блідим. До моменту переконливої демонстрації я ніколи не здогадувався про цю напівтемряву, в якій я жив і працював, вчився й боровся за виживання».

Старійшина Телмейдж купив нову лампу і пізніше розповів, чого ми можемо повчитися продавця лампи, коли навчаємо євангелії: «Чоловік, який продавав лампу, не поставився зі зневагою до моєї лампи. Він помістив своє більш яскраве світло поруч з моїм слабшим полум'ям, і я поспішив, щоб мати його.

Місіонери–слуги Церкви Ісуса Христа – сьогодні послані вперед не нападати на вірування людей і не глузувати з них, а показувати світу краще світло, завдяки якому задимлена темрява блимаючого полум'я людських переконань розсіється. Робота Церкви – конструктивна, а не деструктивна» (в Albert L. Zobell Jr., *Story Gems*, 1953, стор. 45–48; див. також *The Parables of James E. Talmage*, зібр. Albert L. Zobell Jr., 1973, стор. 1–6).

Дії 18:23–20:38; Галатам

Мета уроку Заохотити учнів шукати підказок Святого Духа й уникати ставлення і вчинків, які перешкоджають їм отримувати ці підказки.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. Дії 18:23–19:41. Павло починає свою третю місіонерську подорож. Акила та Прискилла навчають євангелії Аполлоса. Павло навчає, хрестить і дає дар Святого Духа віруючим у Ефесі. Дмитро й інші ремісники підбурюють людей у Ефесі проти Павла.
 - б. Дії 20. Павло залишає Ефес і проповідує в Македонії та Греції. На зворотному шляху до Єрусалима він звертається з прощальною промовою до провідників Церкви з Ефеса, застерігаючи проти відступництва.
 - в. Галатам. Павло пише листа, в якому докоряє галатам за повернення до закону Мойсея. Він нагадує їм про необхідність віри в Ісуса Христа й заохочує їх прагнути плодів Духа.
2. Якщо можливо, використайте на уроці карту третьої місіонерської подорожі Павла.
3. Пропозиції для навчання: Найкращими історіями і прикладами є ті, що відбувалися у вашому житті. Покладайтеся на Духа, який допоможе вам розпізнати, які з подій вашого життя будуть доречними й корисними для учнів, і розкажіть їх.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Попросіть учнів подумати про таланти й навички (гра на інструменті, шиття, письмо, заняття спортом і т. д.), які вони розвинули, але довгий час не використовували. Запитайте:

- Чи відчуваєте ви себе впевнено, використовуючи цей талант сьогодні? Наскільки успішним буде результат? Що вам необхідно зробити, щоб використати цей талант або навички так само, як це ви робили у минулому? (Якщо ніхто з учнів не може навести приклад таланту чи навичок, обговоріть приклад з вашого життя).

Укажіть, що розпізнавання підказок Святого Духа можна віднести до духовних талантів або здібностей. Чим більше ми використовуємо цей талант, тим кращими стаємо.

- Як ми можемо розвинути здатність розпізнавати підказки Святого Духа? (Відповіді можуть бути такими: живучи праведно, прагнучи натхнення через

Святого Духа й слухаючись підказок, коли отримуємо їх). Що станеться, якщо ми розвинемо цю здатність, а потім знехтуємо її?

Поясніть, що сьогоднішнє обговорення третьої місіонерської подорожі Павла та його листа галатам включатиме обговорення ситуацій, в яких нам необхідно прислухатися до підказки Святого Духа, і як ми можемо бути благословенні, роблячи це.

Обговорення
та застосування
Писань

З молитвою виберіть уривки з Писань і питання, які найбільше відповідають потребам учнів. Обговоріть, як ці Писання застосувати до повсякденного життя. Заохочуйте учнів ділитися досвідом, який стосується євангельських принципів.

1. Павло навчає, христить і дає дар Святого Духа віруючим у Ефесі.

Обговоріть Дії 18:23–19:41. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші. Поясніть, що після того, як Павло повернувся після своєї другої місії, він провів деякий час в Антіохії, а потім відправився на третю місію. (Дії 18:22–23). Протягом своєї третьої місії він провів більшість свого часу – близько трьох років, – проповідуючи в Ефесі. (Якщо ви використовуєте карту, укажіть місцезнаходження Павла у відповідний час під час обговорення його третьої місіонерської подорожі).

- Аполлос був юдеєм, який знав про хрищення, як того навчав Іоанн Христитель, але не знав про дар Святого Духа. Коли Акила та Прискилла, два члени Церкви, які були в Ефесі, почули проповідування Аполлоса, вони розповіли йому «про дорогу Господню» (Дії 18:26). Які риси допомогли Аполлосові бути сприйнятливим до навчання? (Див. Дії 18:24–28). Як ці риси допомогли йому стати хорошим вчителем? Як ми можемо розвинути ці риси у собі?
- Які відбулися духовні прояви, коли деякі ефесяни отримали дар святого Духа? (Див. Дії 19:6). Чи відбувалися такі прояви в інші часи? (Див. Дії 2:1–4; 10:44–46. Апостоли говорили іншими мовами, коли отримали дар Святого Духа в день П'ятдесятниці. Декілька іновірців з Кесарії також говорили іншими мовами після того, як Петро отримав видіння, що євангелії мають навчати іновірців). Які прояви Святого Духа часто відбуваються сьогодні? (Див., наприклад, УЗ 6:15, 23; 8:2; див. також 1 Царів 19:12).
- Чому Павло залишив синагогу в Ефесі та почав навчати в школі Тирана? (Див. Дії 19:8–9). Як ми маємо відповідати людям, які критикують або протистоять євангелії? (Див. 3 Нефій 11:29–30).

Старійшина Марвін Дж. Ештон сказав: «Коли інші не згодні з нашою позицією, ми не повинні сперечатися, відповідати їхніми словами чи битися з ними. ... Наш обов'язок – пояснити свою позицію через аргументи, дружнє переконання й точні факти. Наш обов'язок – бути твердими й непохитними у питаннях моралі сьогоднішнього дня і питаннях вічних принципів євангелії, але не сперечатися ні з людиною, ні з організацією. Суперечка створює стіни між людьми. Любіть відкривати двері. ... Суперечка ніколи не була й не буде союзником прогресу» (в Conference Report, квітень 1978, стор. 10 або *Ensign*, травень 1978, стор. 7–8).

- Чому Дмитро та інші ремісники переповнилися гнівом після проповідування Павла? (Див. Дії 19:23–28. Вони виготовляли та продавали Артемініні «храмки», зображення фальшивих богинь і були стурбовані втратою покупців, бо Павло допоміг людям повернутися до євангелії Ісуса Христа). Як турботи про матеріальний добробут та інші мирські інтереси можуть вплинути на нашу

вірність Богові? Як такі турботи можуть вплинути на нашу здатність чути підказки Духа?

- Порівняйте ставлення Дмитра й ремісників до ставлення ефесян, які знищили свої книги про чаклунство, коли почали йти за Ісусом Христом (Дії 19:18–19). Як ми можемо дотримуватися правильного ставлення до земних багатств?

2. Павло звертається з прощальною промовою до провідників Церкви з Ефесу.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 20. Поясніть, що Павло залишив Ефес і помандрував через Македонію та Грецію, проповідуючи євангелію. Він планував повернутися до Єрусалима на свято П'ятдесятниці. На шляху до Єрусалима він послав вісника, щоб попросити провідників Церкви в Ефесі зустрітися з ним у Мілеті. Він звернувся до них з хвилюючими прощальними словами, а потім продовжив свою подорож.

- Відчуваючи, що це була остання можливість звернутися до старійшин з Ефесу, на чому наголосив Павло у своєму прощальному зверненні? (Див. Дії 20:28–35). Хто були «вовки люті», про яких попереджав Павло? (Див. Дії 20:29. Вороги Церкви). Про кого ще попереджав Павло? (Див. Дії 20:30. Члени Церкви, які стануть на шлях відступництва й намагатимуться повести за собою інших членів Церкви). Як ми можемо уберегтися від відступництва в наші дні?
- Що, за словами Павла до ефеських старійшин, вони мають робити, аби захистити членів Церкви від тих, хто намагається відвести їх від Церкви? (Див. Дії 20:28; див. також Іоанн 21:15–17). Як ми можемо допомогти захистити Божу отару від «вовків лютих»?
- Павло закінчив своє звернення до ефеських братів нагадуванням про вчення Господа, що «блаженніше давати, ніж брати» (Дії 20:35). Як ви можете довести істинність цих слів прикладами з вашого життя?

3. Петро докоряє галатським святим і дає їм поради.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з послання Павла до галатів. Поясніть, що поки Павло був у своїй третій місіонерській подорожі, він написав листа до святих у Галатії, багато з яких повернулося до виконання закону Мойсея. Він докоряв тих, хто повірив, що спасіння могло прийти через вчинки, які вимагалися законом Мойсея, а не через віру в Господа Ісуса Христа.

- Якою була мета закону Мойсея? (Див. Галатам 3:23–26; Яків 4:4–5; Мосія 13:29–30. Господь дав ізраїльтянам цей закон, щоб допомогти їм пам'ятати Його та підготувати їх до отримання спасіння через Його спокуту). Як було виконано закон Мойсея? (Див. 3 Нефій 15:2–5; Алма 34:10; 3 Нефій 9:19. Ісус виконав закон Мойсея через свою спокуту, про яку в символічному вигляді розповідалося в багатьох обрядах закону).
- Павло був здивований тим, що галатські святі повернулися до закону Мойсея так швидко після того, як дізналися про євангелію Ісуса Христа (Галатам 1:6; 4:9). Чому повернення до закону Мойсея показало відсутність віри в Господа? (Див. Галатам 2:16; 3:1–5; 5:1–6).
- За часів Павла деякі люди намагалися перекрутити або змінити євангелію Ісуса Христа (Галатам 1:7–8). Наведіть сучасні спроби робити те саме? Як ми маємо відповідати на спроби перекрутити євангелію?

- Що ми можемо дізнатися з Галатам 1:11–12 про те, як ми отримуємо свідчення про євангелію? Чому важливо, щоб наші свідчення базувалися на одкровенні від Ісуса Христа? (Ви можете обговорити, як свідчення, що побудовані на іншій основі, такі як соціальні стосунки або аналітичні докази, часто не можуть встояти під час випробувань віри).
- Павло застерігав галатів від «вчинків тіла» (Галатам 5:19). Що таке вчинки тіла? (Див. Галатам 5:19–21). Які наслідки цих вчинків? (Див. Галатам 5:21). Незважаючи на поширеність вчинків тіла у світі сьогодні, що ви можете зробити на цьому тижні, щоб покращити духовне оточення, в якому живете?
- Павло заохочував галатів прагнути плодів, або результатів, життя за Духом (Галатам 5:16, 25). Назвіть деякі з цих плодів? (Див. Галатам 5:22–23). Як ці плоди виявляються у вашому житті? Що нам слід робити, коли ми відчуваємо відсутність цих плодів у своєму житті?
- Чого Павло навчав галатських святих про те, як ставитися до своїх ближніх? (Див. Галатам 5:14; 6:2; див. також Мосія 18:8–10). Як ми можемо «носити... тягарі один одного»? Як це наблизить нас до Ісуса Христа?
- Що мав на увазі Павло, коли сказав, що «Бог осміяним бути не може»? (Див. Галатам 6:7; див. також УЗ 63:58. Одна з відповідей полягає в тому, що ті, хто не слухається Бога і не кається, насміхається над ним і будуть покарані). Як люди насміхаються над Богом сьогодні?
- Що означає, «що тільки людина посіє, те саме й пожне!»? (Див. Галатам 6:7–9). Як цей принцип можна застосувати до нашої здатності чути підказки Святого Духа та додержуватися їх? Як це застосувати до наших стосунків з іншими людьми? Як це застосувати до інших ситуацій в нашому житті?

Заключна частина

Свідчіть, що несправедне ставлення й вчинки, такі як суперечка, захоплення земними інтересами та відступництво, заважатимуть нам отримувати підказки Святого Духа. Але якщо ми будемо старатися жити праведно й додержуватися підказок, які отримуємо, наша здатність розпізнавати підказки та додержуватися їх буде зростати. Заохочуйте учнів прагнути й додержуватися підказок Святого Духа.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

Навчання євангелії, як це робив Павло

- Чого ми можемо навчитися від Павла про навчання євангелії? (Див. Дії 19:8–10, 21; 20:7–12, 18–24, 27, 31, 35–36. Див. також обговорення 1 Солунянам 1:5 і 2:2–12 в уроці 31).

Запишіть відповіді учнів на дошці та обговоріть, як ми можемо наслідувати приклад Павла в нашому навчанні.

1 Коринтянам 1–6

Мета уроку Надихати учнів прагнути благословень від єдності в Христі, слідування за Духом, моральної чистоти.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - 1 Коринтянам 1:10–13; 3:1–11. Павло закликає святих уникати суперечки й бути єдиними в розумінні й думках.
 - 1 Коринтянам 1:17–31; 2:1–16. Павло радить святим покладатися на Духа, а не мудрість і філософії світу.
 - 1 Коринтянам 3:16–17; 5: 6:9–20. Павло закликає святих бути морально чистими.
2. Додатковий матеріал для читання: 1 Коринтянам 7:10.
3. Пропозиції для навчання: Старійшина Бойд К. Пекер радив: «Для вчителя важливо розуміти, що люди, в основному, хороші. Суттєво знати, що вони мають схильність робити те, що правильно. Така піднесена думка збільшує віру. Вона допомагає подолати всі незгоди, коли ми стоїмо перед нашими власними дітьми або класом молодих людей, щоб їх навчати» (*Teach Ye Diligently*, 1975, стор. 73).

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Намалюйте на дошці дорогу й автомобіль або інший засіб пересування на цій дорозі. Потім розкажіть такий випадок, який стався з старійшиною Джозефом Б. Віртліном:

«Мандруючи в машині гірською дорогою одного вечора, коли була злива з ураганом, яка супроводжувалася ударами грому й спалахами блискавки, сестра Віртлін і я ледве могли бачити дорогу попереду, праворуч і ліворуч. Я дотримувався білих ліній на дорозі більш ретельно, ніж будь-коли. Знаходження між лініями утримувало нас від виїзду з дороги в напрямку глибокого каньйону з одного боку та допомагало уникнути зіткнення з іншою машиною, яка їхала б назустріч. Виїхати за будь-яку лінію було дуже небезпечно. Потім я подумав: «Чи людина зі здоровим глуздом відхилилася б ліворуч або праворуч від дороги для руху, якби знала, що наслідок може бути фатальним? Якщо вона цінує своє смертне життя, певно, вона б залишилася між цими лініями.

Досвід мандрування по цій гірській дорозі так схожий на життя. Якщо ми залишаємося між лініями, які окреслив Бог, він захистить нас, і ми зможемо безпечно прибути до місця призначення» (в *Conference Report*, жовтень 1990, стор. 80 або *Ensign*, листопад 1990, стор. 64).

Поясніть, що за часів, коли Павло писав своє перше послання святим у Коринті, деякі з них почали відхилитися за лінії євангелії. На цьому уроці будуть обговорюватися заклики Павла до святих покаятися у трьох напрямках їхнього відхи-

лення. Намалюйте на дошці три лінії, які вказують, як машина відхиляється від дороги. У кінці першої лінії напишіть: *Суперечка й роз'єднаність*. У кінці другої лінії напишіть: *Покладання на мудрість світу*. У кінці третьої лінії напишіть: *Аморальність*.

Обговорення
та застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як можна пораду Павла застосувати до сьогодення і як ми можемо застосувати його повчання до нашого життя.

1. Уникайте суперечки і будьте разом.

Прочитайте та обговоріть 1 Коринтянам 1:10–13; 3:1–11.

- Яку проблему Павло обговорював у 1 Коринтянам 1:10–13? Що означало те, що деякі святі твердили, що вони – «Павлові», деякі – «Аполлосові», деякі – «Кифинові [Петрові]», а деякі – «Христові»? (Замість того, щоб об'єднатися як послідовники Ісуса Христа, деякі святі розділилися на групи, або фракції всередині Церкви). Як іноді ми робимо такі ж помилки? Назвіть наслідки цих розділень? Як розділення й суперечка впливають на наше товаришування як учнів Христа? (Див. Мосія 18:21–22; 3 Нефій 11:29–30; УЗ 38:27).
- Що порадив Павло робити святим для більшої єдності? (Див. 1 Коринтянам 1:10. Поки учень читає цей вірш, запишіть кожну частину поради Павла на дошці, як показано далі). Як ми можемо застосувати цю пораду вдома та в Церкві?
 - а. «Говоріть те саме».
 - б. Нехай «не буде поміж вами поділення».
 - в. «Будьте поєднані в одним розумінні та в думці одній».
- Чому коринтські святі одержали тільки «молоко» євангелії? (Див. 1 Коринтянам 3:1–4). Чому суперечка перешкоджає нам отримати «тверду їжу» євангелії? Як ми можемо підготувати себе, щоб бути нагодованими «твердою їжею» євангелії?
- Павло навчав, що є багато вчителів (слуг) євангелії, але тільки Ісус Христос є її твердою основою (1 Коринтянам 3:5–11). Чому важливо, щоб Спаситель був основою нашої віри? (Див. Геламан 5:12).

2. Покладайтеся на Духа, а не на мудрість світу.

Обговоріть 1 Коринтянам 1:17–31; 2:1–16. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші.

- Павло навчав, що мудрість Бога «зробить глупою» мудрість світу (1 Коринтянам 1:18–21). Чим мудрість Бога відрізняється від мудрості світу? (Див. Ісаїя 55:8–9; УЗ 38:1–2). Наведіть приклади того, як мудрість Бога «робить глупою» мудрість світу?
- Коли мирська освіта може бути благословенням для нас? (Якщо необхідно, поясніть, що *мирська* означає нерелігійна). Яким чином це може бути каменем спотикання для нас? Як можна збалансувати мирську й духовну освіту? (Див. 2 Нефій 9:28–29).

Президент Спенсер В. Кімбол говорив: «Можливо отримати обидві (мирську й духовну освіту) одночасно. ... Якщо ми витрачаємо наші земні дні на накопичення мирських знань, виключаючи духовні, то ми не готуємо себе, бо життя є часом для людини підготуватися до зустрічі з Богом; часом для зміцнення віри, хрищення, одержання Святого Духа, виконання обрядів. Разом з цією

програмою можуть прийти й мирські знання, бо, навіть, у духовному світі, після смерті, наші душі можуть продовжувати навчатися» (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, вид. Edward L. Kimball, 1982, стор. 390).

- Що мав на увазі Павло, коли сказав, що Бог вибрав «немудре світу, щоб засоромити сильне» і «незначних вибрав Бог, щоб значне знівечити»? (1 Коринтянам 1:27). Чому Бог часто вибирає «незначних», щоб виконати свої цілі?
- З якими слабкостями зустрівся Павло, коли навчав євангелії? (Див. 1 Коринтянам 2:1–3). Як його слабкості перетворилися в силу? (Див. 1 Коринтянам 2:2, 4–5). Як Господь допоміг вам, коли ви відчували недосконалість або боялися виконувати його роботу?
- Згідно з Павлом, як ми можемо розпізнати «те, що від Бога» (Див. 1 Коринтянам 2:10–13). Чому, іноді, ми покладаємося більше на власну мудрість і розум, ніж на одкровення, яке одержуємо через Духа? Яку ви спостерігали різницю між знанням, що приходить через Духа, і знанням, що приходить тільки через розум?

Старійшина Брюс Р. Макконкі говорив: «Чиста релігія – це те, що від Духа, а не одного розуму, і його істини мають проникнути в серця слухачів силою Духа, в іншому випадку людська душа не зміниться. . . і шукач спасіння не оживає у Христі» (*Doctrinal New Testament Commentary*, у 3-х томах, 1966–1973, 2:318).

- Павло навчав, що для «тілесної людини» неможливо отримати те, що від Бога (1 Коринтянам 2:14). Чому це так? Що ми маємо робити, щоб побороти тілесну людину? (Див. Мосія 3:19).

3. Будьте морально чистими.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з 1 Коринтянам 3:16–17; 5; 6:9–20.

- З чим Павло порівнював наші тіла? (Див. 1 Коринтянам 3:16–17; 6:19–20). Чому, на вашу думку, це порівняння доречно? Що може оскверняти наші тіла? Що ми маємо робити, щоб ставитися до наших тіл, як до храмів?
- У своїх застереженнях проти багатьох серйозних гріхів тих часів Павло згадував деякі сексуальні гріхи (1 Коринтянам 6:9). Що говорить закон Бога про сексуальні стосунки? (Див. УЗ 42:23; 59:6).

Старійшина Річард Г. Скотт сказав: «Будь-який інтимний зв'язок поза шлюбними стосунками – я маю на увазі будь-який навмисний контакт зі священними статевими частинами іншого тіла в одязі або без одягу – є гріх і заборонений Богом. Гріхом є також навмисне збудження статевих емоцій у власному тілі» (в *Conference Report*, жовтень 1994, стор. 51 або *Ensign*, листопад 1994, стор. 38).

- Чому сексуальні гріхи такі серйозні? (Див. наступні цитати). Які благословення приходять від моральної чистоти?

Старійшина Джозеф Б. Віртлін говорив: «Одним з найбільш поширених обманів останніх років є думка, що аморальність – це нормально й прийнятно і вона не має негативних наслідків. У дійсності, аморальність є основною причиною багатьох страждань і багатьох інших проблем, які саме вона й породжує сьогодні, включаючи дуже поширені хвороби, аборти, зруйновані сім'ї, сім'ї без батька, матерів, які самі ще є дітьми» (в *Conference Report*, жовтень 1994, стор. 100–101 або *Ensign*, листопад 1994, стор. 76).

Старійшина Бойд К. Пекер говорив: «[Сатана] знає, що ця сила творіння не є чимось випадковим у плані, а є ключовою у ньому. Він знає, якщо він зможе спокусити вас використати цю силу передчасно, надто рано або використовувати її неправильно, ви втратите можливість вічного зростання» (в Conference Report, квітень 1972, стор. 137 або *Ensign*, липень 1972, стор. 112).

- Павло радив святим «не єдняйтеся з перелюбниками» (1 Коринтянам 5:9). Як можна застосувати цю пораду до нас? (Обговоріть, як друзі або розваги, які ми обираємо, можуть впливати на наше бажання й здатність бути морально чистими). Як ми можемо уникати аморальних впливів?
- Які методи використовує Сатана, щоб переконати нас у тому, що є винятки в законах Бога про моральність? (Див. цитату далі). Як ми можемо протистояти цим спокусам? Які запевнення дає 1 Коринтянам нам, коли ми намагаємося протидіяти спокусі вчинити сексуальний гріх? Як ви були благословлені, коли прагнули допомоги Господа, щоб протистояти спокусі?

Старійшина Річард Г. Скотт сказав: «Сатана спокушає нас повірити, що існують дозволені межі фізичного контакту між людьми, які погодилися на ці контакти й прагнуть сильних відчуттів від цього, і якщо не переходити межі цього, то нічого поганого не буде. Як свідок Ісуса Христа, я свідчу, що це абсолютно неправда. . . . Вирішіть, що ви будете, а чого не будете робити. Коли з'являється спокуса, не змінюйте своїх переконань» (в Conference Report, жовтень 1994, стор. 51 або *Ensign*, листопад 1994, стор. 38).

- Яке обіцяння дає спокута Ісуса Христа тим, хто кається в сексуальному гріху? (Див. 1 Коринтянам 6:11; Ісаїя 1:18; УЗ 58:42).

Заклучна частина

Свідчіть, що як і Павло, апостоли та пророки наших днів учать нас, що ми маємо знаходитися в межах, які встановив Господь. Ви можете коротко обговорити звернення останньої конференції, на якій пророк або хтось з апостолів говорив на тему, якої торкався Павло у своєму листі до коринтян (суперечка, покладання на Духа або моральна чистота). Якщо доречно, розкажіть, як ви були благословлені, коли послушалися поради Павла або когось з сучасних апостолів чи пророків.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Те Бог приготував був тим, хто любить Його» (1 Коринтянам 2:9)

- Назвіть, що найбільш чудове або прекрасне ви коли-небудь бачили чи відчували?

Нехай учні прочитають 1 Коринтянам 2:9. Свідчіть, що благословення, які Бог приготував для нас, якщо ми любимо його і дотримуємося його заповідей, більш прекрасні, ніж все, що ми можемо уявити.

2. «Брат судиться з братом» (1 Коринтянам 6:6)

Прочитайте та обговоріть 1 Коринтянам 6:1–8.

- Як багато святих у Коринті розв'язували свої суперечки? (Див. 1 Коринтянам 6:1–8). Яким чином це призводило до великої роз'єднаності? Як ця проблема проявляється сьогодні? Що ми можемо дізнатися з поради Павла?

«Заховуйте так передання, як я вам передав»

Урок
34

1 Коринтянам 11–16

Мета уроку

Допомогти учням зрозуміти, що важливо жити згідно з ученнями євангелії та отримувати обряди священства.

Підготовка до уроку

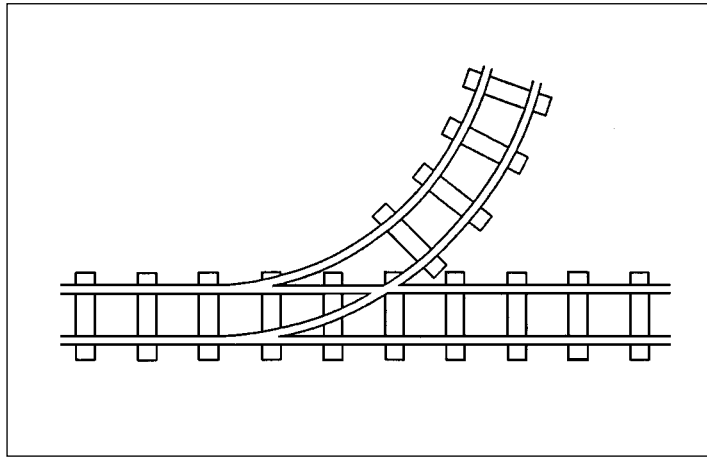
1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - 1 Коринтянам 11:1–3, 11–12. Павло навчає, як чоловікам і жінкам ставитися один до одного та до Господа.
 - 1 Коринтянам 11:17–29. Павло навчає, що причастя – символ жертви Спасителя і воно має прийматися в пам'ять про нього.
 - 1 Коринтянам 12–14. Павло навчає, що існує багато духовних дарів і що всі вони важливі для Церкви. Він навчає, що любов більш важлива, ніж будь-який інший дар або якість. Він навчає, що духовні дари мають використовуватися на користь усіх людей.
 - 1 Коринтянам 15. Павло навчає, що ми воскреснемо через Ісуса Христа. Він також говорить про хрищення за мертвих і три ступені слави.
 2. Додатковий матеріал для читання: 3 Нефій 18:1–14; Мороній 7:44–48; 10:8–18; Учення і Завіти 46:1–26; 76:50–119; 88:27–32, 95:102.
 3. Якщо можливо, використайте протягом уроку наступні ілюстрації, які ілюструють милосердя: «Чекаючи своєї черги» (62316), «На триколісному велосипеді» (62317), «Сімейні розваги» (62384), «Благословіння хворого» (62342; Мистецтво євангелії, 613), «Домашнє вчителювання» (Мистецтво євангелії, 614), «Служіння один одному» (Мистецтво євангелії, 615).
 4. Пропозиції для навчання: Щоб ефективно навчати євангелії, учителям необхідно мати дар розуміючого серця. Щоб краще зрозуміти потреби учнів, учителям потрібно милосердя, а також бути керованими Святим Духом. Учителі мають з молитвою обдумувати потреби учнів і те, як їм допомогти.
-

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Запитайте учнів, чи знають вони, що таке стрілка на залізниці. Намалюйте її на дошці (як показано на наступній сторінці) та поясніть, що стрілка на залізниці – це місце, де потяг може перейти з однієї колії на іншу.



Розкажіть такий випадок, який стався з старійшиною Гордоном Б. Хінклі:

«Багато років тому я працював у головному офісі на одній із наших залізниць. Одного разу мені подзвонив колега з Ньюарка, штат Нью-Джерсі та сказав, що пасажирський потяг прибув без багажного вагону. Начальники розлючені.

Ми з'ясували, що состав було правильно сформовано в Окленді, штат Каліфорнія, і правильно доставлено до Сент-Луїса, з цієї станції він мав відправитися до пункту свого призначення на східному узбережжі. Але на сортувальній станції Сент-Луїса необачний стрілочник пересунув кусок сталевної рейки, лише на 7,5 сантиметрів. Той кусок сталевної рейки був стрілкою, і вагон, який мав поїхати в Ньюарк, штат Нью-Джерсі, прибув у Новий Орлеан, штат Луїзіана, що за 2092 кілометри від Ньюарка» (в Conference Report, жовтень 1972, стор. 106–107 або *Ensign*, січень 1973, стор. 91).

Коли закінчите історію, зверніться до зображення залізничної стрілки на дошці й поставте такі питання:

- Як, здавалося б, така мала зміна могла так вплинути на місце прибуття потягу? Назвіть деякі потенційні стрілки у вашому житті? (Відповіді можуть включати події, рішення, нове знання або те, що змінює спрямованість вашого життя. Стрілки можуть бути негативними, якщо вони відводять нас від істини, або позитивними, якщо повертають нас на правильний шлях).

В останніх розділах першого послання Павла до коринтян згадуються чотири доктринальні стрілки, які відвели коринтяни від істини. Поясніть, що під час вивчення цих розділів, ми можемо зміцнити наше зобов'язання йти шляхом праведності, який приведе до Батька на небесах.

Обговорення
та застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується євангельських принципів.

1. Стосунки чоловіків і жінок між собою і з Господом.

Прочитайте та обговоріть 1 Коринтянам 11:1–3, 11–12.

- Про які три види стосунків говорить Павло в 1 Коринтянам 11:3? Чому, на вашу думку, Павло об'єднав усі три види стосунків разом? Які якості існують у стосунках між Ісусом Христом і Батьком? (Див. Іоанн 5:20; 8:29; 17:21–22). Як ми можемо розвинути ці якості в стосунках з Ісусом Христом? Як чоловіки й жінки можуть розвинути ці стосунки в спілкуванні між собою?

- Що означає «в Господі ані чоловік без жінки, ані жінка без чоловіка»? (1 Коринтянам 11:11). Чому стосунки між чоловіком і жінкою такі важливі в царстві Бога? Чого це навчає нас про те, як чоловіки та жінки мають ставитися один до одного?

Президент Меріон Г. Ромні говорив: «[Чоловік і жінка] мають жити в гармонії, повазі та мати спільні інтереси. Ніхто не повинен планувати або чинити щось самотійно. Вони мають радітися, молитися та вирішувати разом. . . . Пам'ятайте, що ні жінка, ні чоловік не є рабами один одного. Чоловіки й жінки рівні партнери» (“In the Image of God”, *Ensign*, березень 1978, стор. 2, 4).

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, обговоріть, яким чином ці стосунки подібно до стрілки можуть приводити до позитивних або негативних наслідків у вашому житті.

2. Мета причастя.

Прочитайте та обговоріть 1 Коринтянам 11:17–29. Поясніть, що багато святих у Коринті не розуміли мети причасних зборів. Замість того, щоб зосередитися на обряді причастя, вони сперечалися один з одним і надмірно їли та пили (1 Коринтянам 11:18–22).

- Яка головна мета причасних зборів? (Див. Переклад Джозефа Сміта 1 Коринтянам 11:20, в якому сказано – їсти Господню вечерю).

Старійшина Джеффри Р. Холланд говорив: «Через те, що багато може бути втрачено, [причастя] має бути більш серйозною подією, ніж це іноді буває. Воно має бути сильним, благоговійним моментом роздумів. Воно спонукає виникнення духовних почуттів і думок. Воно не повинно проходити надто швидко. Це не є щось, що треба «швиденько зробити», щоб досягти мети причасних зборів. Воно і є дійсною метою зборів» (в *Conference Report*, жовтень 1995, стор. 89 або *Ensign*, листопад, 1995, стор. 68).

- Згідно з Павлом, яка мета причастя? (Див. 1 Коринтянам 11:23–26; див. також Лука 22:19–20). Як ми можемо краще утримувати наш розум і серце, зосередженими на Ісусі, коли куштуємо причастя?
- Що Павло навчав про важливість куштування причастя достойно? (1 Коринтянам 11:27–29). Що означає куштувати причастя недостойно? Чому перевірка нашої гідності є важливою частиною причастя?
- Як куштування причастя благословило вас? Як ми можемо зробити цей обряд більш значимим у нашому житті?

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, обговоріть, як наше ставлення до причастя може бути стрілкою в нашому житті.

3. Важливість усіх духовних дарів.

Обговоріть 1 Коринтянам 12–14. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Поясніть, що лист Павла говорить, що святі в Коринті приділяли надто багато уваги дару мов (1 Коринтян 14:2–14, 27–28). У розділах 12–14 Павло поясняє, що усі дари Духа важливі, але святі мають прагнути дарів, які будуть на благо всіх.

- Що таке духовні дари? (Духовні благословення або здібності, дані через Святого Духа. Див. 1 Коринтянам 12:7–11; УЗ 46:11). Чому Бог дає духовні дари? (Див. УЗ 46:26).

- Які дари Духа ви відчули або помітили? Ви можете перелічити й обговорити деякі з духовних дарів, про які говориться в 1 Коринтянам 12:8–10, Мороній 10:8–17 і УЗ 46:13–25). Як ці дари благословили вас або інших?
- Чому, на вашу думку, Павло порівняв членів Церкви з різними частинами тіла? (1 Коринтянам 12:12–25. Аби показати, що кожний член Церкви важливий для інших членів Церкви й Церкви взагалі). Як ми можемо застосувати це порівняння до різних дарів Духа?
- Писання радить нам прагнути духовних дарів (1 Коринтянам 12:31; УЗ 46:8). Чому ми маємо прагнути духовних дарів? (Див. 1 Коринтянам 14:12; УЗ 46:9. Якщо необхідно, поясніть, що «будувати» означає зміцнювати, учити, покращувати й просвітлювати).
- Який з усіх духовних дарів, за словами Павла, є найбільший? (Див. 1 Коринтянам 13. Визначіть кожну з властивостей любові, згаданих у віршах 4–7, і обговоріть, як ми можемо застосувати їх у нашому житті. Ви можете записати ці властивості на дошці). Чому любов більш важлива, ніж будь-який інший духовний дар? (Див. 1 Коринтянам 13:1–3, 8–13).
- Як ви були благословлені іншою людиною, яка виявляла любов до вас? Як ми можемо розвинути більшу любов? (Див. Мороній 7:44–48).

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, обговоріть, яким чином любов може діяти, як стрілка у вашому житті.

4. Воскресіння та ступені слави.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з 1 Коринтянам 15. Поясніть, що багато коринтян почали сперечатися стосовно реальності воскресіння (1 Коринтянам 15:12).

- Які свідчення воскресіння навів Павло? (Див. 1 Коринтянам 15:5–8). Чому, на вашу думку, Павло навів так багато свідчень про воскресіння? (Див. 2 Коринтянам 13:1). Чому свідчення про воскресіння важливі для вас?
- Чого Павло навчав про зв'язок між падінням Адама та воскресінням? (Див. 1 Коринтянам 15:20–23).
- Як Павло використав учення про хрищення за мертвих, щоб навчати про воскресіння? (Див. 1 Коринтянам 15:29. Обряд хрищення за мертвих не мав би ніякого сенсу без воскресіння).
- Чого Павло навчав про царства слави? (Див. 1 Коринтянам 15:35–44. Ми воскресемо в різних царствах слави – цілестіальному, террестріальному та телестіальному. Див. також УЗ 88:27–32). Як знання про воскресіння й царства слави вплинули на спосіб вашого життя?

Заключна частина

Свідчіть про важливість дотримування учень, які ведуть нас назад до нашого Батька на небесах. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, запропонуйте учням переглянути своє життя у ракурсі стрілок – ставлень і вчинків, які, якщо триматися їх, могли б змінити напрямок їхнього життя. Заохочуйте їх до вибору напрямків, які позитивно впливатимуть на їхнє життя.

**Додаткові ідеї
для навчання**

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Бог не є Богом безладу» (1 Коринтянам 14:33)

Нехай учні прочитають 1 Коринтянам 14:33. Потім поставте їм такі питання:

- Назвіть деякі теми, з приводу яких так багато безладдя й суперечок у світі? Чому, на вашу думку, у світі так багато безладдя? Яким чином Бог «є Богом... миру»?

2. Заняття для молоді

Перед уроком подумайте про деякі ситуації в повсякденному житті молоді, в яких вони мали можливість виявити любов (наприклад, бачачи людину, якій потрібна допомога в школі, не погоджуючись з братом чи сестрою або маючи друга, який відчуває самотність чи якого не розуміють). Розкажіть про ці ситуації молоді та запитайте, як би ви могли застосувати властивості любові, яких навчав Павло в 1 Коринтянам 13, щоб покращити ситуацію.

Мета уроку Заохотити учнів бути справжніми учнями Ісуса Христа, слухаючись поради Павла в 2 Коринтянам.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. 2 Коринтянам 1:3–11; 4; 6:1–10; 11:21–33; 12:1–10. Павло навчає про подолання випробувань.
 - б. 2 Коринтянам 2:5–11. Павло переконує святих прощати один одному.
 - в. 2 Коринтянам 7:8–10. Павло навчає про почуття смутку перед Богом за гріхи.
 - г. 2 Коринтянам 5:17–21. Павло закликає святих примиритися з Богом.
2. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, принесіть трохи піску в клас.
3. Пропозиції для навчання: Залиште час наприкінці уроку, щоб підвести підсумок вивченого. Ретельно сплановане підведення підсумку може допомогти учням зрозуміти та з'ясувати, що вони дізналися, і подумати над тим, як застосувати це у своєму житті.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Покажіть учням пісок, який ви принесли в клас.

- Що б ви зробили, якщо хтось, кому ви довіряєте, дав вам пісок, обіцяючи, що він містить золото?

Нехай учні дадуть відповідь на це питання. Потім прочитайте наступне твердження старійшини Генрі Б. Айрінга стосовно отримання поради від пророків:

«Не відмовляйтеся від поради, а ставтеся до неї, як до цінності. Якщо хтось, кому ви довіряєте, дав вам те, що здається вам не чим іншим, як піском, обіцяючи, що він містить золото, було б мудро, якби ви недовго потримали той пісок в руках, обережно його просіюючи. Кожного разу, коли я робив те, що радив пророк, через деякий час починали з'являться піщинки золота, і я був вдячний за це» (в Conference Report, квітень 1997, стор. 35 або *Ensign*, травень 1997, стор. 26).

- Який зміст твердження старійшини Айрінга?

Поясніть, що в 2 Коринтянам вміщено пророцьку пораду, яка стосується й наших днів. Повчання Павла в цьому листі схоже на повчання, які ми часто чуємо на Генеральних конференціях. Старійшина Айрінг говорив: «Коли слова пророків здаються повтореннями, то насправді вони повторюються, щоб привернути нашу увагу [до них]» (в Conference Report, квітень 1997, стор. 32 або *Ensign*, травень 1997, стор. 25). Заохочуйте учнів отримати пораду для себе протягом цього уроку та «ставитися до неї, як до цінності».

Цей урок розділено на чотири частини, які зосереджуються на важливих темах з 2 Коринтянам. З молитвою виберіть, які з цих тем обговорювати з учнями.

1. Подолання випробувань.

Прочитайте та обговоріть 2 Коринтянам 1:3–11; 4; 6:1–10; 11:21–33; 12:1–10. Запропонуйте учням вголос прочитати вибрані вірші.

- Лист Павла до коринтян було написано після великого переслідування, коли Павло та Тимофій «не надіялися навіть жити» (2 Коринтянам 1:8). Чому Павло та Тимофій змогли уникнути розпачу, незважаючи на випробування, розгубленість, переслідування й пригнічення? Див. 2 Коринтянам 1:3–5; 4:5–15). Чому Небесний Батько та Ісус Христос є найкращим джерелом для утіхи?

Старійшина Ніл А. Максвелл запевняв нас, що Ісус Христос допоможе нам під час лиха:

«Коли ми беремо на себе ярмо Ісуса, це дає нам право зрештою на те, що Павло назвав «участь в муках [Христа]» (Філіп'янам 3:10). Хвороба чи самотність, несправедливість чи зречення, ... стають порівняно невеликими стражданнями, якщо ми покірні й будемо занурюватися глибоко в душу. Ми потім будемо більш вдячні не тільки за те, що Ісус страждав за нас, а також за його незрівняний характер, який спонукав нас до більшого поклоніння і навіть наслідування.

Алма говорив, що Ісус точно знає, як прийти нам на допомогу під час мук і хвороби, бо Ісус вже прийняв на себе наші муки й хвороби (див. Алма 7:11–12). Він зазнав їх безпосередньо; він співчуває нам, бо сам страждав. Зрозуміло, ми не можемо повністю ні охопити їх своїм розумом, ні зрозуміти, як він узяв на себе всі смертні гріхи, але його спокута залишається визволяючою й заспокійливою реальністю» (в Conference Report, квітень 1997, стор. 13 або *Ensign*, травень 1997, стор. 12).

- Як Небесний Батько та Ісус Христос допомогли вам під час лиха?
- Павло висловив бажання допомогти іншим отримати таку ж саму втіху, яку він отримав від Бога?
- Павло дякував святим, які молилися за нього й Тимофія під час лиха (2 Коринтянам 1:11). Чому важливо молитися один за одного? Як молитви інших благословили вас або ваших знайомих? Як ми благословлені, коли молимося за інших?
- Як учення в 2 Коринтянам 4:17–18 можуть допомогти нам у випробуваннях? (Див. також УЗ 121:7–8). Чому корисно дивитися на наші випробування з перспективи вічності? Як ми можемо навчитися дивитися на наші випробування з перспективи вічності?
- Павло розповідав коринтянам про випробування, які він і багато святих витерпіли через свою віру в Ісуса Христа (Див. 2 Коринтянам 6:4–5; 11:23–33). Які риси характеру, за навчанням Павла, ми маємо розвинути, щоб витерпіти випробування? (Див. 2 Коринтянам 6:4, 6–7). Як одна з цих рис або декілька з них допомогли вам у випробуваннях?
- Павло сказав, що Господь дав йому неміч – «в тіло колючку» (2 Коринтянам 12:7). Чому Господь дав Павлу цю неміч? (Див. 2 Коринтянам 12:7). Що дізнався Павло, коли Господь не забрав цю «... колючку», як він про це просив? (Див.

2 Коринтянам 12:8–10). Як можуть наші слабкості допомогти нам отримати силу від Ісуса Христа? (Див. Етер 12:27). Як зрозуміти істинність твердження Павла, що «коли бо я слабкий, тоді я сильний»?

2. Прощаючи інших.

Прочитайте та обговоріть 2 Коринтянам 2:5–11.

- Павло переконував святих прощати один одного (2 Коринтянам 2:5–8). Чому важливо прощати інших? (Див. Матвій 6:14–15; 2 Коринтянам 2:7–8; УЗ 64:9–10. Обговоріть, як на нас та інших впливає те, що ми прощаємо або не прощаємо).

Президент Гордон Б. Хінклі сказав:

«Ми бачимо необхідність [прощення] в домах людей, де мале непорозуміння веде до великої суперечки. Ми бачимо це серед сусідів, де незначні розбіжності ведуть до безмежної люті. Ми бачимо це в компаньйонів по бізнесу, які сваряться й відмовляються замість того, щоб знайти компроміс і простити, коли, у більшості випадків, якби в них було бажання сісти разом і спокійно поговорити один з одним, справа могла б вирішитися як благословення всіх. Замість цього, вони витрачають дні, виношуючи лихі заміри та плануючи помсту. ...

Якщо хто-небудь виношує у своїх серцях руйнівні почуття ворожнечі до іншого, я благаю, просіть Господа дати вам силу для прощення. Висловлене бажання про це і буде істинним смислом вашого покаяння. Це може бути нелегко, і це може прийти не зразу. Але, якщо ви будете прагнути цього щиро й підживлювати це бажання, воно прийде. ...

... Не існує миру в роз'ятрюванні старих ран. Мир існує тільки в покаянні та прощенні. Це – чарівний мир Христа, який сказав: «Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть» (Матвій 5:9). (“Of You It Is Required to Forgive,” *Ensign*, червень 1991, стор. 2, 5).

- Що ми можемо зробити, щоб більше прощати?

3. Відчуття смутку для Бога за наші гріхи.

Прочитайте та обговоріть 2 Коринтянам 7:8–10.

- Почувши, що один з його листів «засмутив [коринтян]», Павло зрадів (2 Коринтян 7:8–9). Чому Павло саме так відреагував на смуток коринтян? (Див. 2 Коринтян 7:9–10). Що означає мати «смуток для Бога» за наші гріхи?
- Яка різниця між смутком для Бога й «смутком світським»? Чому смуток для Бога є важливою частиною покаяння?

Президент Спенсер В. Кімбол пояснив: «Якщо дехто засмутився тільки через те, що стало відомо про його гріх, його покаяння не повне. Смуток для Бога змушує людину бажати покаятися, навіть якщо інші не знають про її гріх, і прийняти рішення робити правильно, незважаючи на обставини. Цей вид смутку веде до праведності й спрямований на прощення» (*Repentance Brings Forgiveness* [брошура, 1984], стор. 8).

4. Примирення з Богом.

Прочитайте та обговоріть 2 Коринтянам 5:17–21.

- Павло та Тимофій радили коринтянам «примиритися з Богом» (2 Коринтянам 5:20). Що означає примиритися з Богом?

Старійшина Брюс Р. Макконкі говорив: «Примирення – це процес спокутування людини від гріховного стану й духовної темряви та відновлення її в стані гармонії та єдності з Божеством. . . . Людина, яка була тілесною та злою, яка жила за бажаннями плоті, стає новим створінням Святого Духа; вона народжується знову, і, саме як мале дитя, оживає у Христі» (*Doctrinal New Testament Commentary*, у 3-х томах, [1965–1973], 2:422–423).

- Як ми можемо примиритися з Богом? (Див. 2 Коринтянам 5:17–19, 21; 2 Нефій 25:23; Кн. Якова 4:10–11).

Заклучна частина

Свідчіть про істини, які обговорювалися. Заохочуйте учнів пам'ятати й наслідувати поради з 2 Коринтянам.

**Додаткові ідеї
для навчання**

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Зовнішній чоловік» і «внутрішній чоловік» (2 Коринтянам 4:16)

- Павло говорив про «зовнішнього чоловіка» і «внутрішнього чоловіка» (2 Коринтянам 4:16). Що можуть означати ці дві фрази? Як міг «день-у-день відновлятися внутрішній чоловік»? (2 Коринтянам 4:16).

2. «Посли замість Христа» (2 Коринтянам 5:20)

- Павло сказав, що він і Тимофій були «послами замість Христа» (2 Коринтянам 5:20). Хто такий посол? (Посол – це офіційний представник, який говорить від імені керівництва країни чи організації. Посол працює, щоб установити добрі стосунки між людьми, яких він чи вона представляє, та іншими людьми). Яким чином Павло та Тимофій були послами Ісуса Христа? Як кожен з нас може бути послом Ісуса Христа?

Мета уроку Нагадати учням, що вони діти Бога й заохотити їх жити гідними їхньої божественної спадщини.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Римлянам 2–5. Павло говорить, що всі люди виправдовуються через віру в Ісуса Христа, яка підтверджується праведними вчинками.
 - б. Римлянам 6; 8. Павло говорить, що діти Бога можуть народитися знову і стати співспадкоємцями Христу.
 - в. Римлянам 12–13; 15:1–7. Павло радить римлянам жити так, щоб стати святими.
2. Ви можете запросити соліста або маленьку групу проспівати чи заграти «Я Божее дитя» (Гімни і дитячі пісні, стор. 58). Якщо це неможливо, ви можете підготуватися проспівати з учнями цю пісню.
3. Пропозиції для навчання: У цьому посланні до римлян Павло нагадує вчителям про важливість життя за принципами, яких вони навчають (Римлянам 2:21–22). Ваш приклад може вчити учнів більше, ніж ваші слова. Розкажіть учням, що ваше свідчення про євангельські принципи йде від щоденного життя за цими принципами (Іоанн 7:17).

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Нехай учні прочитають Римлянам 3:10. Поясніть, що в цьому вірші Павло не говорить, що ніхто не робить праведних вчинків, замість цього він говорить, що ніхто на землі не є абсолютно праведним. Христос був єдиною особою, яка жила повністю безгрішним життям. Усі інші мають якісь гріхи (див. також Римлянам 3:23).

- Якщо ми вчинили гріх, що ми маємо робити, аби знову очиститися? (Зміцнювати віру в Христа та покаятися в наших гріхах, щоб ми могли отримати очищуючу силу його спокути).

Поясніть, якщо одного разу ми вчинили гріх, ми самі не можемо стати абсолютно чистими знову. На цьому уроці буде обговорюватися, як ми можемо стати чистими через спокуту Ісуса Христа, процес, який Павло назвав виправданням.

Обговорення та застосування Писань

З молитвою виберіть уривок з Писань і питання, які будуть найкраще відповідати потребам учнів. Заохочуйте учнів ділитися своїми свідченнями стосовно ученя і принципів, що обговорюватимуться на уроці.

1. Ми виправдуємося через віру в Ісуса Христа.

Прочитайте та обговоріть Римлянам 2–5. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Поясніть, що Павло писав до членів Церкви в декількох місцях, які повернулися до практикування закону Мойсея, віруючи, що точне виконання цього закону необхідне для спасіння. Хоч святі в Римі були сильними в євангелії (Римлянам 1:8), Павло писав це послання, аби підкреслити, що виправдання й спасіння приходять через віру в Ісуса Христа, а не внаслідок виконання закону Мойсея.

- У своєму листі Павло намагався допомогти римським святим зрозуміти учення про виправдання. Що означає бути виправданим? (Примиритися з Богом, позбавитися покарання за гріх і бути визнаним праведним та невинним).
- Чому нам необхідно виправдання? (Див. Римлянам 3:10–12, 23; див. також Алма 7:21. Ми всі образили Бога й стали нечистими через гріх. Раз ніщо нечисте не може перебувати з Богом, то ми маємо бути виправданими, щоб повернутися до нього).
- Що Павло говорив про те, яким чином ми можемо бути виправданими? (Див. Римлянам 3:24, 28; 5:1–2; див. також 2 Нефій 2:6. Нас виправдано через милість Ісуса Христа й віру в нього). Що таке милість? (Божественна допомога або зміцнення). Завдяки чому ця божественна допомога доступна нам? (Див. Римлянам 5:8–11; 2 Нефій 2:7–8. Милість Ісуса Христа доступна нам через його спокуту). Чому нам необхідно мати віру, щоб повністю отримати милість Спасителя?
- Павло пояснив, що виправдання приходить через милість Ісуса Христа, а не через «діла закону» (Римлянам 3:20, 24, 28). Чому ми не можемо заробити виправдання і спасіння лише нашими вчинками? (Див. Мосія 2:20–21; Алма 22:14).
- Багато людей пояснювали, що писання Павла означають, що ми можемо бути виправданими через саму віру без хороших вчинків. Який зв'язок між нашими діями (або вчинками) і виправданням через милість Христа? (Див. Римлянам 3:31; Яків 2:14–18, 24; 2 Нефій 25:23; УЗ 88:38–39).

Пророк Джозеф Сміт сказав: «Щоб бути виправданими перед Богом, ми маємо любити один одного; ми маємо побороти зло; ми маємо зглянутися над сиротами та вдовицями в утисках їхніх, і себе берегти чистими від світу; бо така добродієність витікає з великого джерела чистої релігії, зміцнюючи нашу віру, додаючи кожному хорошу рису, які прикрашають дітей, благословених Ісусом. Ми можемо молитися, коли настає час молитви; ми можемо любити нашого ближнього, як себе самого і залишатися вірними під час випробувань, знаючи, що за це буде велика нагорода в царстві на небесах. Яка утіха! Яка радість!» (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, вибр. Joseph Fielding Smith [1976], стор. 76).

2. Ми можемо народитися знову і стати співпадкоємцями Христу.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Римлянам 6 і 8.

- Павло порівнював хрищення зі смертю, похороном і воскресінням. Чому хрищення символізує смерть, похорон і воскресіння (нове народження)? (Див. Римлянам 6:3–4; УЗ 76:50–52). Чому хрищення було новим народженням для вас?

Поясніть, що хрищення зануренням – це символ нашого духовного відродження. Наше занурення під воду – це символ того, що ми хоронимо нашу

стару сутність у могилі. Наш вихід з води – це символ того, що ми стаємо чистими. Ми стаємо новою особою, яка вступила в завіт іти за Христом.

- Як ми можемо зберігати чистоту й «обновлення життя» (Римлянам 6:4), яке ми пізнали при хрищенні? (Відповіді можуть бути такими: поновлюючи наші завіти, які ми склали при хрищенні, коли причащаємося кожного тижня, каючись і прагнучи прощення від Господа та починаючи кожний день з поновленим наміром служити Богу).
- Що означає мати «думку тілесну»? (Див. Римлянам 8:5–6). Який результат думок тілесних? (Див. Римлянам 8:6–8, 13). Як ми можемо виключити тілесність з наших думок і сердець? Як ви були благословлені, коли вирішили мати думку духовну?
- Павло свідчив, «що ми – діти Божі» (Римлянам 8:16). Як на вас вплинуло знання того, що ви – дитя Бога? Що це говорить про ваші здібності й потенціал?

Старійшина Даллін Х. Оукс сказав: «Задумайтесь над силою ідеї, яку вміщено в нашу улюблену пісню «Я Божєє дитя» (Гімни і дитячі пісні, стор. 58). Тут знаходиться відповідь на одне з найбільш життєво важливих питань: «Хто я?» Я Божєє дитя й маю духовне походження від небесних батьків. Це батьківство визначає наш вічний потенціал. Ця могутня ідея сильно заспокоює. Вона може змусити кожного з нас робити правильний вибір і прагнути найкращого, що є в нас. Закарбуйте в голові молодій особі цю могутню ідею, що він чи вона є Божєє дитя, і ви дасте цій молодій особі почуття самоповаги та спонуку боротися з життєвими проблемами» (в Conference Report, жовтень 1995, стор. 31 або *Ensign*, листопад 1995, стор. 25).

Якщо ви домовилися проспівати «Я Божєє дитя» або виконаєте цю пісню як окремий музичний номер, нехай соліст або маленька група зроблять це зараз. Або проспівайте його з учнями (див. розділ «Підготовка до уроку»).

- Яке велике обіцяння, за словами Павла, отримують діти Бога? (Див. Римлянам 8:17). Що це означає – бути спадкоємцями Христа? (Див. УЗ 76:50, 54–70). Що ми маємо робити, щоб отримати велику спадщину? (Див. УЗ 76:51–53).
- Як можуть знання про те, що ми діти Бога, і потенційна можливість стати співспадкоємцями Христу допомогти нам витерпіти випробування світу? (Див. Римлянам 8:18, 28, 31; див. також Римлянам 5:3–5). Чи ви бачили, що «тим, хто любить Бога . . . усе допомагає на добро» (Римлянам 8:28).
- Чого Павло навчав у Римлянам 8:35–39 про любов Ісуса Христа? Як ви відчували любов Спасителя у своєму житті? Які зміни зробила його любов у вашому житті?

3. Ми маємо жити так, щоб стати святими.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Римлянам 12–13; 15:1–7.

- Павло закликав римських святих бути як «жертва жива, свята, приємна Богу» (Римлянам 12:1). Як ми можемо бути немов живі жертви Богу? (Див. 3 Нефій 9:20; УЗ 59:8).

Старійшина Брюс Р. Макконкі пояснив: «Бути як жива жертва означає йти вперед з розбитим серцем і упокореним духом з послуханням» (*Doctrinal New Testament Commentary*, у 3-х томах, 1966–1973, 2:292).

- Павло радив римським святим: «Не стосуйтеся до віку цього» (Римлянам 12:2). Назвіть шляхи, якими ми намагаємося пристосуватися до світу сьогодні. Як ми можемо подолати цю схильність? (Див. Римлянам 12:2).

- У Римлянам 12 і 13 перелічено багато рис справжніх святих. Нехай учні визначать ці риси та запишуть їх на дошці. (Ви можете розділити учнів на маленькі групи й дати завдання кожній групі дослідити частину розділу). Потім обговоріть наступні питання, які стосуються цих рис: «Чому важливо розвивати цю рису? Що ми можемо зробити на цьому тижні, щоб продовжувати розвивати цю рису?»
- Як Павло вчить нас ставитися до наших ворогів? (Див. Римлянам 12:19–21). Які благословення ми зможемо отримати, якщо будемо так ставитися до наших ворогів? Які ви знаєте приклади, коли хтось добротою подолав зло або чийсь злу волю?
- Яка заповідь, за словами Павла, містить в собі всі інші заповіді? (Див. Римлянам 13:8–9). Чому ця заповідь містить в собі всі інші? (Див. Римлянам 13:10).
- Чого навчав Павло про ставлення сильних у вірі членів Церкви до слабих у вірі? (Див. Римлянам 15:1–7). Як людина, сильна у вірі, може допомогти людині, яка слаба у вірі?

Заключна частина

Підкресліть, що через віру в Ісуса Христа й праведне життя ми можемо бути виправданими – проголошеними праведними й упокореними Богові. Свідчіть, що ми діти Бога і маємо потенціал стати співспадкоємцями Христу, якщо будемо мати віру в нього й жити так, як він заповідав нам.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Я не соромлюсь євангелії Христа» (Римлянам 1:16)

Нехай учні прочитають Римлянам 1:16.

- Як ми можемо довести, що не соромимося євангелії Ісуса Христа? (Див. 1 Петра 3:15 для однієї пропозиції. Запишіть відповіді учнів на дошці й заохочуйте кожного учня виконувати принаймні одне з записаного протягом тижня).

2. Заняття для молоді

Дайте кожному учню аркуш паперу та ручку чи олівець. Нехай учні запишуть на аркушах наступні питання з Римлянам 8:31:

«Коли за нас Бог, то хто проти нас?» (Ви можете використати редакцію цього вірша з Перекладу Джозефа Сміта, яка дає такий переклад останньої частини цього речення: «хто може подолати нас?»)

Обговоріть, як це твердження зміцнює учнів у повсякденному житті. Заохочуйте учнів помістити картку з цим твердженням на таке місце, щоб вони могли часто її бачити.

Мета уроку

Нагадати учням, що спасіння приходить через віру в Ісуса Христа і послухність його заповідям.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Євреям 1–4. Павло свідчить, що Ісус Христос, Єдинонароджений Син Небесного Батька, є нашим Спасителем.
 - б. Євреям 5; 6:20; 7. Павло пояснює, що Мелхиседекове священство є частиною повноти євангелії.
 - в. Євреям 8:1–10:18. Павло говорить, що закон Мойсея був старим завітом між Богом і його дітьми, а євангелія Ісуса Христа – новий завіт. Старий завіт був зразком, або, моделлю нового завіту, але тільки новий завіт має силу спасати.
 - г. Євреям 10:19–11:40. Павло закликає святих зміцнювати віру в Ісуса Христа, щоб вони могли успадкувати місце в царстві Бога.
2. Додатковий матеріал для читання: Євреям 6; 12–13.
3. Пропозиції для навчання: Остерігайтеся, щоб не перетворитися на лектора. Іноді прочитати коротку лекцію необхідно, щоб передати інформацію, але, як єдиний метод навчання, лекція малоефективна. Після того, як ви надали інформацію або пояснили принцип, упевніться, що учні можуть вже відповідати й активно брати участь у вивченні уроку.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Опишіть наведені ситуації та попросіть учнів знайти вірші з Писань, які могли б використовуватися в одній з цих ситуацій. (Деякі вірші з Писань наведено в дужках).

1. Вам стало відомо, що дитина дізналася на заняттях Початкового товариства, що Ісус Христос створив світ і хоче знати, де про це пояснено в Писаннях. (Євреям 1:2; Іоанн 1:1–3, 10; Ефесеянам 3:9; Мосія 3:8).
2. Подруга має деякі особисті проблеми і цікавиться, як Спаситель міг потурбуватися про неї особисто чи з розумінням поставитися до неї. (Євреям 2:6–8, 18; 2 Нефій 1:15; Алма 7:11–12).
3. Друг, не член Церкви, цікавиться, чи дійсно необхідно мати священство, щоб христити й виконувати інші обряди. (Євреям 5:1, 4; Вихід 28:41; Іоанн 15:16).

Запропонуйте одному або двом учням прочитати вірші з Писань, які вони вибрали для кожної ситуації. Укажіть, що в посланні Павла євреям вміщено вірші,

які можуть бути корисними в кожній з трьох ситуацій. Запропонуйте учням послухати ці вірші під час обговорення послання євреям.

Обговорення
та застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується євангельських принципів.

Поясніть, що під час своїх подорожей Павло прагнув переконати членів Церкви, що їм не слід більше практикувати закон Мойсея. Незважаючи на те, що юдейських християн вчили, що спасіння приходить через віру в Ісуса Христа, багато з них ще вірили, що послухність закону Мойсея була важливою для їхнього спасіння. Павло написав послання євреям, щоб ще раз підкреслити, що закон Мойсея виконався в Христі.

1. Ісус Христос, Єдинонароджений Син Небесного Батька, є нашим Спасителем.

Обговоріть Євреям 1–4. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші.

- Що ви дізналися про Ісуса Христа з Євреям 1? (Запишіть відповіді учнів на дошці. Відповіді можуть бути такими, як наведено далі).
 - а. Він створив світ (вірші 2, 10).
 - б. Він має образ Бога Батька (вірш 3).
 - в. Він спокутував наші гріхи (вірш 3).
 - г. Він Первонароджений Син Бога Батька (вірші 5–6).
 - г. Його слава та влада вічні й незмінні (вірші 8, 12).
- Павло сказав, що Син Бога, який був «ліпший понад Анголів» (Євреям 1:4), також був «мало чим уменшеним від Анголів» (Євреям 2:9). Яким чином Ісус був «мало чим уменшеним від Анголів» (Див. Мосія 13:34–35. Він прийшов на землю як смертний і був підвладний болю й смерті). Чому це було необхідно? (Див. Євреям 2:9–10, 16–18; 4:15–16; див. також Матвій 23:10–11).
- Павло заохочував святих жити праведно, щоб вони могли ввійти у «відпочинок» Бога (Євреям 3:7–19; 4:1–11). Що це означає, увійти у «відпочинок» Бога? (Див. УЗ 84:23–24; 3 Нефій 27:19). Що пояснив Павло про те, чому діти Ізраїля за часів Мойсея не могли ввійти у «відпочинок» Бога? (Див. Євреям 3:7–11, 16–19; 4:1–2). Як ми можемо допомогти один одному гідними ввійти у відпочинок Бога? (Див. Євреям 3:13–14; 4:11; Алма 13:12–13, 16).

2. Мелхиседекове священство є частиною повноти євангелії.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Євреям 5; 6:20; 7.

- Що говорив Павло про те, як чоловік має отримати й використовувати владу священства? (Див. Євреям 5:1–4). Чому носії священства мають бути «покликаними Богом», а не «[брати] цю честь самим собою»?
- Яка влада священства супроводжувала закон Мойсея? (Ааронове священство, також назване левитським, менше або підготовче священство. Див. УЗ 84:25–27). Яку владу священства мав Ісус Христос? (Див. Євреям 5:5–6; 6:20). Поясніть, що коли Ісус прийшов і виконав закон Мойсея, він також відновив Мелхиседекове священство. Чому це було необхідно? (Див. Євреям 7:11. Ааронове священство не має влади виконувати обряди, необхідні для спасіння).

«Ні закон Мойсея, ні священство Аарона, яке панувало в той час, не могли привести дітей Бога до досконалості. Ааронове священство має менше влади і керує тільки підготовчою євангелією. Мелхиседекове священство, з іншого боку, є вищим священством, і йому доручено виконувати обряди євангелії в їхній повноті, воно може очистити наше життя, щоб ми знову могли ввійти в присутність Господа» (*The Life and Teachings of Jesus and His Apostles* [Church Educational System manual, 1979], стор. 385–386; див. також УЗ 107:18–20).

- Чому ми називаємо вище священство Мелхиседековим священством? (Див. УЗ 107:2–4). Як члени Церкви благословлені сьогодні тим, що мають як Мелхиседекове священство, так і Ааронове священство? Як священство благословило ваше життя?

3. Євангелія Ісуса Христа – новий завіт між Богом і його дітьми.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Євреям 8:1–10:18. Поясніть, що Павло нагадав членам Церкви, що поклоніння за законом Мойсея вказувало на Господа Ісуса Христа.

- Згідно з Євреям 8:5, що під час будівництва скинії наказав Господь зробити Мойсею, щоб вона використовувалася ізраїльтянами для поклоніння? (Поясніть, що обряди в скинії символізували «небесне», як це буде пояснено далі).

Обряди в скинії:	Це символізувало:
а. Священики приносили в жертву тварин, як жертви Богу (Євреям 10:1–4, 11).	Ісус приніс себе в жертву за наші гріхи (Євреям 9:26–28; 10:4–12).
б. Священики лили кров з жертвних тварин на олтар, щоб символізувати очищення народу (Євреям 9:6–7, 19–23).	Кров Ісуса, пролита під час спокути, очищує нас від гріха (Євреям 9:11–15).
в. Первосвященик пішов через завісу в Святеє Святих (Євреям 9:1–7).	Ісус, великий первосвященик, пішов через завісу на самі небеса (Євреям 9:24).

- Павло пояснив, що закон Мойсея був старим завітом між Богом і його народом (Євреям 8:9; див. також Галатам 3:24–25). Який новий завіт приніс Ісус Христос? (Див. Євреям 8:6–8, 10–13. Повноту євангелії). Укажіть, що старий завіт описано в Старому Завіті Біблії, а новий завіт – у Новому Завіті.
- Чому старий завіт не міг зробити тих, хто в нього вступив, досконалими? (Див. Євреям 10:1–4). Чому новий завіт дає нам більшу надію на вдосконалення? (Див. Євреям 10:9–18).

4. Ті, хто зміцнюють віру в Ісуса Христа, успадкують місце в царстві Бога.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Євреям 10:19–11:40. Укажіть, що після того, як Павло пояснив, чому повнота євангелії є вищим, більш завершений закон, який прийшов на зміну закону Мойсея, він закликав святих іти цією «новою й живою дорогою», покладаючись у своїй вірі на Ісуса Христа (Євреям 10:19–22).

- Який перший або найбільш головний принцип євангелії? (Див. Уложення віри 1:4). Що таке віра? (Див. Євреям 11:1; Алма 32:21; Етер 12:6). Чому віра – це більше, ніж вірування? Чому віра в Ісуса Христа важлива для нашого спасіння?
- Павло навів багато прикладів про людей, які творили величні справи через віру в Ісуса Христа. Про кого він згадував? (Див. Євреям 11:4–12, 17–34). Запишіть на дошці імена згаданих людей і обговоріть, чому вчинки кожної особи вимагали віри.

Ви можете розбити учнів на маленькі групи для цього обговорення. Дайте завдання кожній групі розглянути приклади кількох людей, згаданих у Євреям 11. Дайте групам кілька хвилин, щоб обговорити, чому вчинки цих людей вимагали віри, а потім нехай кожна група коротко розповість про свої висновки класові.

- Павло також говорив, що віра може допомогти нам у часи лиха чи протистояння (Євреям 11:32–38). Як віра допомогла вам під час лиха? Які інші благословення отримали ви (або хтось з ваших знайомих), зміцнюючи віру в Ісуса Христа?

Заключна частина

Укажіть, що ми благословлені жити в часи, коли доступна повнота євангелії. Свідчіть, що спасіння приходить через віру в Ісуса Христа й послухність його заповідям. Заохочуйте учнів виконувати завіти й заповіді відновленої євангелії.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Бог виконає свої обіцяння

- Що в Євреям 6:10–19 говориться про обіцяння Бога своїм дітям? Що у 15 вірші говориться про зв'язок між випробуваннями й обіцяннями Бога (Див. також УЗ 82:10). Розкажіть про випадки з вашого життя, коли Бог виконав свої обіцяння?

2. «Бо Господь, кого любить, того Він карає» (Євреям 12:6)

Нехай учні прочитають Євреям 12:5–11.

- Як Господь карає нас? Яким чином покарання від Господа нам «на користь»? (Див. Євреям 12:10; УЗ 61:8; 95:1; 101:5). Яким чином ми можемо використовувати покарання як можливість для вчення й зростання? Запропонуйте учням розповісти про випадки, коли Господь покарав їх, і чого вони навчилися з цього досвіду.

Мета уроку

Заохочуйте учнів наслідувати приклад Павла й бути вірними свідками Ісуса Христа навіть під час випробувань і горя.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Дії 21:1–22:21. Незважаючи на заперечення своїх товаришів, які боялися за його життя, Павло подорожує до Єрусалима. Він звітує про свої місіонерські подорожі єрусалимським братам. Він іде до храму й розлючений натовп схоплює його. «Полковий тисяцький» зарештовує його, але дозволяє звернутися до людей. Павло розповідає людям про своє навернення до євангелії Ісуса Христа.
 - б. Дії 22:22–23:35. Натовп не визнає учень Павла й прагне позбавити його життя. «Полковий тисяцький» визволяє Павла з рук натовпу й відводить його у фортецю. Наступного дня він наказує відвести Павла до Синедріону. Виникає інша велика колотнеча, і знову «полковий тисяцький» забирає Павла й відводить його у фортецю. Тієї ночі являється Господь до Павла й говорить йому, що його покликано свідчити в Римі, як він це робив у Єрусалимі. Більш ніж 40 юдеїв замишляють вбити Павла, і його відправляють до намісника Фелікса, щоб урятувати від смерті.
 - в. Дії 26. Після кількох років переслідувань і ув'язнення Павла приводять, щоб він свідчив перед царем Агріппою. Агріппа не визнає свідчення Павла й відправляє його в Рим до кесаря.
 - г. Дії 27–28. Корабель, на якому Павло плив до Рима, зазнає аварії після того, як капітан корабля ігнорує Павлову пораду. Коли він нарешті досягає Рима, його ув'язнюють, але він проповідує всім, хто його слухає.
2. Якщо можливо, використайте наступні матеріали протягом уроку:

Карта подорожі Павла до Рима.
3. Пропозиції для навчання: «Важливо, щоб ті, кого ви навчаєте, були «нагородовані», щоб їх було чомусь навчено. Кожного разу, коли вони приходять, то мають отримати принаймні одну думку, одну ідею, одне натхнення за час перебування в класі. Це може бути, в дійсності, незначна, звичайна думка, але чим більш вона фундаментальна, тим більшого успіху ви досягли» (Boyd K. Packer, *Teach Ye Diligently* [1975], стор. 154).

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

- Чи є людина в Писаннях, з якою через схожість думок, досвіду чи життєвих ситуацій ви порівнюєте себе? Чому ви відчуваєте особливу близькість до цієї людини?

Дозвольте декільком учням дати відповіді на ці питання. Потім укажіть, що пророк Джозеф Сміт, озираючись на те, що відбулося з ним після першого видіння, відчув, що ці події схожі на те, що відбувалося з апостолом Павлом. (Див. Джозеф Сміт – Історія 1:23–25).

Поясніть, що поява апостола Павла перед царем Агріппою є однією з подій, що будуть обговорюватися на цьому уроці. Під час зустрічі з царем Агріппою і протягом своїх місіонерських подорожей, незважаючи на несприйняття й переслідування, Павло був твердий у вірі й мужньо свідчив про Ісуса Христа.

Обговорення
та застосування
Писань

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як ми можемо розвинути мужність і віру, таку ж сильну, як у Павла. Заохочуйте учнів розповідати про випадки, коли вони мужньо свідчили словами й вчинками.

1. Павло звітує про свої подорожі та сміливо зустрічається з розлюченим натовпом у Єрусалимі.

Обговоріть Дії 21:1–22:21. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші. Поясніть, що після трьох успішних місіонерських подорожей через усю Римську імперію, він повернувся в Єрусалим, хоч знав, що це було небезпечно.

- Чому друзі Павла намагалися відговорити його від повернення до Єрусалима? (Див. Дії 21:10–12). Як Павло відповів на стурбованість друзів (Див. Дії 21:13). Як це показує відданість Павла Христу?
- Що Павло зробив наступного дня після приходу в Єрусалим? (Див. Дії 21:17–19). Чим це схоже на те, що роблять місіонери сьогодні після повернення зі своїх місій? (Вони звітують про свій місіонерський досвід президенту колу й вищій раді та часто членам приходу чи філії на причасних зборах). Яку ви отримуєте користь, слухаючи про місіонерський досвід інших?
- Багато юдейських християн обурилося на Павла за його навчання, що спасіння прийде через Ісуса Христа, а не закон Мойсея (Дії 15:1–35). Щоб догодити цим людям, брати в Єрусалимі попросили Павла піти до храму й виконати ритуальне очищення як ознаку того, що він ще дотримувався закону (Дії 21:20–25). Що трапилося під час перебування Павла в храмі? (Див. Дії 21:26–30). Його схопив натовп людей, які звинувачували його в проповідуванні відступлення від закону Мойсея та оскверненні храму через те, що привів до нього людей, які не були юдеями). Як було визволено Павла з рук натовпу? (Див. Дії 21:31–36). Що зробив Павло, коли «полковий тисяцький» дозволив йому звернутися до натовпу? (Див. Дії 21:37–22:21. Чому це вимагало мужності?

Ви можете почати записувати на дошці всі випадки в Дії 21–28, коли Павло виказував велику мужність, свідчачи про Ісуса Христа. Протягом уроку додайте до цього переліку, що буде доречно.

- Чи ви свідчили в ситуації, яка вимагала для цього мужності? Яким чином ви здобули мужність це робити? Як знання про вчинки Павла може допомогти нам мати більше мужності, щоб ділитися своїм свідченням з іншими?

2. Павла приводять до Синедріону.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 22:22–23:35.

- Як натовп поза храму відреагував на розповідь Павла про його навернення? (Див. Дії 22:22). З якою метою «полковий тисяцький» звільнив Павла від натовпу? (Див. Дії 22:24). Як Павло зміг уникнути покарання? (Див. Дії 22:25–26. Він

сказав, що був римлянином. Це давало йому особливі права й привілеї в Римській імперії, частиною якої був Єрусалим).

- Що спочатку сказав Павло, коли його привели до Синедріону (Юдейської ради)? (Див. Дії 23:1; див. також Дії 24:16. Див. УЗ 135:4, де знаходиться схоже твердження, сказане пророком Джозефом Смітом). Як ви думаєте, те, що Павло жив «для Бога . . . добрим сумлінням», допомогло йому в цей час? Запропонуйте учням подумати, які зміни їм необхідно зробити в житті, щоб мати «для Бога . . . добре сумління».
- Що сказав Господь, коли явився Павлу після допиту в Синедріоні? (Див. Дії 23:11). Як Господь допоміг вам «бути бадьорими» у важких обставинах?
- Наступного дня, після явлення Господа Павлу, більш ніж 40 юдеїв замислили вбити Павла, поклявшись не їсти й не пити, поки не зроблять цього (Дії 23:12–15). Як було захищено Павла від здійснення цього плану? (Див. Дії 23:16–35). Ви можете вказати, що це вже був третій випадок за декілька днів, коли Павла було врятовано від смерті).

3. Павло свідчить Агріппі, але його свідчення не сприймається.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 26. Ви можете підсумувати таку інформацію з Дії 24–25: Павла було відправлено до намісника Фелікса, і він сміливо свідчив перед ним. Павло залишався в'язнем протягом двох років, поки Фелікс сподівався отримати гроші за його визволення. Коли Фест замінив Фелікса на посаді намісника, юдеї попросили його відправити Павла на суд до Єрусалима. Павло відмовився їхати, бо знав, що справедливого суду там не буде. Замість цього, Павло звернувся до кесаря, бо це було його правом як римлянина. Фест погодився відправити Павла до Рима, але спочатку Павло мав прийти до Ірода Агріппи, призначеного римлянами намісника Юдеї.

- Що вразило вас у словах Павла до царя Агріппи? (Див. Дії 26:2–27). Як Агріппа відповів на слова Павла? (Див. Дії 26:28). Що утримувало Агріппу від того, щоб стати християнином? Які ставлення або інші проблеми утримують людей сьогодні від прийняття євангелії Ісуса Христа?
- Чим відрізнялося реагування Феста та Агріппи на слова Павла? У чому вони були схожі? (Див. Дії 26:24, 28. Укажіть, що тільки повна відданість сприйнятлива Господом. Хоч Агріппа майже повірив зверненню Павла, а Фест повністю відкинув його, обидва вони не витримали іспит на віру, який Павло запропонував їм).

4. Корабель, на якому Павло плив до Рима, зазнає аварії.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Дії 27–28. Поясніть, що Агріппа хотів звільнити Павла (Дії 26:32), але Павло звернувся до кесаря і тому його було відправлено в Рим. Під час обговорення подорожі Павла до Риму покажіть карту та вкажіть відповідні місця, такі як Добра Пристань, де Павло порадив людям залишитися на зиму, і Мальта (Меліта), до берега якої припливли пасажери корабля, який зазнав аварії.

- Що сталося, коли хазяїн корабля знехтував попередження Павла про те, що небезпечно відходити від Доброї Пристані? (Див. Дії 27:7–20). Чому сотник не прислухався до поради Павла? (Див. Дії 27:11–12). Чому деякі з нас іноді не прислуховуються до порад Церковних провідників? Як ви дізналися про важливість слухатися поради Церковних провідників?

- Звідки Павло знав, що всі пасажери благополучно досягнуть землі, незважаючи на те, що корабель було розбито штормом? (Див. Дії 27:21–26). Як було виповнено це пророцтво? (Див. Дії 27:27–44).
- Як Павло використав свою владу священства, поки знаходився на острові Меліта? (Див. Дії 28:7–9). Що цей випадок розповідає про призначення влади священства? Як шанування священства допомагає нам служити свідками Христа?
- Через кілька місяців Павло зрештою досяг Рима, де його знов було ув'язнено. Як він використав це умовне ув'язнення для здійснення своїх цілей? (Див. Дії 28:16–31. Йому було надано відносну свободу, і він проводив свій час у проповідуванні євангелії і свідченні про Христа). Що в долі Павла навчає нас бути вірними свідками Ісуса Христа? (Якщо ви записували на дошці випадки, коли Павло виявляв мужність, будучи вірним свідком, зверніться до цього списку зараз).

Заклучна частина

Поясніть, що історики припускають, що Павло помер мученицькою смертю в Римі десь у 65 році н. е. Протягом свого життя він виконав свій обов'язок апостола «іти і навчати всі народи» (Матвій 28:19). Він також виповнив пророцтво Господа, що буде проповідувати євангелію «перед народами, і царями, і синами Ізраїля» (Дії 9:15). Він залишався вірним свідком Христа, незважаючи на словесні й фізичні напади, несправедливе ув'язнення й природні катастрофи.

Свідчіть, що коли ми наслідуємо приклад Павла, будучи вірними свідками Ісуса Христа в будь-яких ситуаціях, то Господь дасть нам силу витерпіти наші випробування.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

Огляд життя Павла

Щоб допомогти учням оцінити, як Павло виконав місію свого життя – свідчити про Христа, нехай кожний учень вибере одну подію з життя Павла, коли той свідчив про Христа. Запропонуйте учням розповісти про вибрану подію класу та запишіть усі ці події на дошці. Нехай учні повторять відповідні вірші з Писань, щоб визначити місце події.

Мета уроку Допомогти учням зрозуміти, що процес «приготування святих» (Ефесянам 4:12) вимагає від нас збільшення віри в Христа, додержуватися учень апостолів і пророків та захищати себе від злочестивості світу.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Ефесянам 1:9–10. Павло навчає, що мета розподілу повноти часів полягає в «об'єднанні всього в Христі».
 - б. Ефесянам 2:12–22; 4:1–16. Павло навчає про те, що Ісус Христос є нашим наріжним каменем. Він навчає, що Господь дав нам апостолів і пророків, щоб допомогти нам стати досконалими та прийти до «з'єднання віри».
 - в. Ефесянам 5:22–29; 6:1–4. Павло навчає про необхідність єдності між чоловіком і дружиною та між батьками й дітьми.
 - г. Ефесянам 4:21–32; 6:10–18. Павло навчає, що ми маємо «зодягнутися в нового чоловіка» і «зодягнутися в повну Божу зброю», щоб захиститися від злочестивості світу.
2. Додатковий матеріал для читання: Іоанн 17:11; Мосія 18:21–22; Учення і Завіти 27:15–18; 38:25–27.
3. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, принесіть в клас нитку (довжиною приблизно 30–90 см) і вірвовку приблизно такої ж довжини.
4. Пропозиції для навчання: Позначки в Писаннях допомагають учителям і учням виділяти важливі слова, ідеї, імена людей і події. Ви можете заохотити учнів відмічати вірші, указуючи на важливі принципи, даючи перехресні посилання або розповідаючи, що ви записали на полях ваших Писань.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Покажіть учням нитку та вірвовку (див. розділ «Підготовка до уроку»).

- Що спільного між ниткою та вірвовкою? (Обидві зроблено з волокна або сталки). Чим вони відрізняються? (Нитка зроблена з однієї сталки, а вірвовка – з багатьох, скручених разом). Яка з них міцніша?

Поясніть, що ми слабкі, коли самі по собі, як ця нитка. Однак, як вірвовка, ми можемо стати міцнішими, коли об'єднуємося з іншими у вірі й праведності, як приклад, покажіть вірвовку. У посланні до ефесян Павло підкреслював важливість «підготовки святих» і досягнення «з'єднання віри» (Ефесянам 4:12–13). На цьому уроці обговорюється, що, як сім'ї і Церква, ми можемо працювати над вдосконаленням і єдністю, віруючи в Спасителя, ідучи за апостолами й пророками, створюючи сильні сім'ї та «зодягаючись у повну Божу зброю».

З молитвою виберіть уривки з Писань і питання, які найкраще відповідатимуть потребам учнів. Заохочуйте учнів розповідати про досвід, який стосується євангельських принципів.

1. Розподіл повноти часів.

Прочитайте та обговоріть Ефесянам 1:9–10.

- У першому розділі Ефесянам Павло говорив про розподіл повноти часів (Ефесянам 1:10). Що таке розподіл євангелії? (Відрізок часу, коли Господь має принаймні одного слугу на землі, який тримає ключі священства та уповноважений учить євангелії).
- Що таке розподіл повноти часів? (Розподіл, який починається з відновлення євангелії та організації Церкви через Джозефа Сміта). Чому на наш розподіл посилаються як на повноту часів?

Президент Гордон Б. Хінклі вчив: «Ви та я отримали ґрунтовні й чудові благословення розподілу повноти часів. Саме в той день і час, коли було відновлено на землі всі принципи, повноваження, благословення й ключі всіх попередніх розподілів» (в Conference Report, квітень 1992, стор. 98 або *Ensign*, травень 1992, стор. 70).

- Що, за словами Павла, наш Батько на небесах зробить у цьому розподілі? (Див. Ефесянам 1:9–10). Що, на вашу думку, означає «об'єднання всього в Христі»? Що об'єдується разом у наші дні? (Відповіді можуть бути такими: Писання, члени Церкви, записи про померлих і сім'ї, які запечатуються в храмі). Як ми можемо допомогти в цьому процесі об'єднання?

2. Ісус Христос як наш наріжний камінь.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Ефесянам 2:12–22 і 4:1–16.

- Порівняйте Ефесянам 2:12 і 2:19. Як Павло описав зміни, які відбулися з тими, хто сприйняв Спасителя й пішов за ним? Чи бачите ви такі ж зміни в собі й інших? Як ваше об'єднання з іншими членами Церкви як «співгорожан» в євангелії благословило ваше життя?
- Що мав на увазі Павло, навчаючи, що Ісус Христос є «наріжним каменем» Церкви? (Ефесянам 2:20). (Якщо необхідно, поясніть, що наріжний камінь – це камінь фундаменту, розташований у куті, де з'єднуються дві стіни. Наріжний камінь важливий для міцності й цілісності будови). Яким чином Ісус Христос був наріжним каменем вашої віри?
- Чого Павло навчав у Ефесянам 2:20 і 4:11–14 про важливість апостолів і пророків? Чому живі апостоли та пророки важливі для істинної Церкви? Які вчення сучасних апостолів і пророків допомогли вам розвиватися в напрямку вдосконалення та єдності? (Ви можете записати відповіді учнів на дошці).

Президент Бойд К. Пекер говорив: «У своєму служінні пророки та апостоли завжди звертаються до дому та сім'ї. ... Кінцевою ціллю всього, чого ми навчаємо, є поєднати батьків з дітьми у вірі в Господа Ісуса Христа, щоб вони були щасливими вдома, запечатаними у вічному шлюбі, з'єднаними зі своїми нащадками і впевненими в піднесенні в присутність Небесного Батька» (в Conference Report, квітень 1995, стор. 8 або *Ensign*, травень 1995, стор. 8).

- Що мав на увазі Павло, навчаючи, що є «один Господь», одна віра, одне хрищення»? (Ефесянам 4:5). Чому важливо, щоб ми були об'єднані в розумінні й навчанні головним ученням Церкви?

3. Єдність між чоловіком і дружиною та між батьками й дітьми.

Прочитайте та обговоріть Ефесянам 5:22–29; 6:1–4.

- Яке порівняння використав Павло, коли описував стосунки між чоловіком і дружиною? (Див. Ефесянам 5:22–29). Що можуть дізнатися чоловіки та дружини з цього порівняння, що може допомогти їм мати більшу любов і єдність у шлюбі? (Обговоріть конкретні шляхи, якими Ісус показав свою любов до Церкви, і як кожний такий шлях може стосуватися шлюбу. Ви можете записати відповіді учнів на дошці).

Президент Спенсер В. Кімбол говорив: «Чи можете ви знайти в усіх Святих Писаннях, де сказано, що Господь Ісус Христос зазнав коли-небудь невдачі у своїй Церкві? ... Чи був він вірним? Чи був він правдивим? Чи є щось хороше й гідне, чого б він не віддав? Тоді те, чого ми просимо, – це те, чого він просить чоловіків. ...

... Чи можете ви уявити, як він любив Церкву? Кожний її подих був важливим для нього. Кожний крок її зростання, кожний її член був цінним для нього. Він віддав тим людям усю свою енергію, усю свою владу, усі свої помисли. Він віддав своє життя – що ще більше він міг віддати?» [*Men of Example* (звернення до учителів релігії, 12 вересня 1975), стор. 4–5].

- Що радив Павло дітям у Ефесянам 6:1–3? Чому ця порада важлива сьогодні? Як ви благословлені через шанування своїх батьків?
- Що мав на увазі Павло, коли радив батькам виховувати дитину в «напоминанні й остереженні Божому»? Як батьки можуть виховувати дітей духовно? Як можуть батьки наслідувати приклад Господа, коли докоряють дітям?

Як порада Павла батькам і дітям може зміцнити стосунки в сім'ї і встановити єдність у домі? Яку пораду дали нам сучасні апостоли та пророки стосовно сімей? Запропонуйте учням обговорити останні поради, дані на Генеральних конференціях, інших зборах, вогниках і в статтях Церковних журналів.

У «Сім'я: Проголошення світові» Перше Президентство й Кворум Дванадцятьох Апостолів говорять, що «щастя в сімейному житті може досягатися найкраще, коли сім'я ґрунтується на вченнях Господа Ісуса Христа. Щасливі шлюби й сім'ї ґрунтуються й утримуються на принципах віри, молитви, покаяння, прощення, поваги, любові, співчуття, праці, а також повноцінного відпочинку» (*Ensign*, листопад 1995, стор. 102).

4. «Зодягнутися в нового чоловіка» і «повну Божу зброю».

Прочитайте та обговоріть Ефесянам 4:21–32 і 6:10–18.

- Що мав на увазі Павло, коли заохочував ефесян «зодягнутися в нового чоловіка»? (Ефесянам 4:24). Назвіть деякі риси людей, які стали «новими» через спокуту Ісуса Христа. (Див. Ефесянам 4:21–32).
- Закликаючи святих зодягнутися в Божу зброю, Павло застерігав їх проти багатьох видів впливу зла (Ефесянам 6:10–12). Назвіть деякі з впливів зла на наше життя.

- Назвіть різні частини того, що Павло назвав Божою зброєю. Що символізують ці частини? (Див. Ефесеянам 6:13–18; УЗ 27:15–18. Ви можете записати відповіді на дошці під заголовками *Зброя* та *Що вона символізує*). Як може кожна частина Божої зброї захистити нас від впливу Сатани? Що ми можемо зробити, щоб «зодягатися» в цю зброю кожного дня?

Заключна частина

Свідчіть, що Господь заснував свою Церкву з апостолами та пророками, щоб допомогти нам стати, як він, і повернутися жити з ним. Заохочуйте учнів докладати спільних зусиль, щоб «приготувати святих», використовуючи звернення Павла в Ефесеянам.

**Додаткові ідеї
для навчання**

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Молитва за Церковних провідників

- Прочитайте Ефесеянам 6:18–20. За кого, на вашу думку, Павло просив молитися ефесян? Коли вас було зміцнено через молитву за інших? Чому важливо, щоб ми молилися один за одного та за провідників Церкви?

2. «Спасені ви благодаттю через віру» (Ефесеянам 2:8)

- Як людина одержує спасіння за навчанням Павла в Ефесеянам? Чому для нас неможливо спастися завдяки своїм вчинкам? (Див. Римлянам 3:23; Мосія 3:17; Алма 22:14. Ви можете вказати, що Павло часто мав нагадувати юдейським святым, що вчинки, пов'язані із законом Мойсея, не могли їх спасти. Для більш детального обговорення благодаті та вчинків зверніться до уроку 36).

Мета уроку

Заохотити учнів розвинути риси справжніх послідовників Ісуса Христа.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Филип'янам. Павло дякує святим у Филипах за допомогу, яку вони відправили йому, і заохочує їх бути об'єднаними, вірними послідовниками Христа.
 - б. Колосянам 1. Павло нагадує святим у Колосах, що викуплення приходить тільки через Ісуса Христа.
 - в. Колосянам 2:1–8, 16–23; 3; 4. Павло навчає святих у Колосах про те, що вони мають робити, і риси, які вони мають розвинути як Божі вибранці.
 - г. Филимону. Павло заохочує Филимона простити Онисима, збіглого раба.
 2. Пропозиції для навчання: Окреслений урок або блок з Писань можуть містити більш матеріалу, ніж ви можете використати за час, відведений для уроку. Під час підготовки кожного уроку з молитвою вирішіть, які вчення й принципи найбільш корисні для вашого уроку. Плануйте навчати їх спочатку, додаючи інші частини уроку, якщо дозволить час. Однак, під час навчання будьте чутливими до Духа й достатньо гнучкими, щоб змінити свій план, якщо відчуєте підказки це зробити.
-

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Запишіть на дошці декілька ключових слів з тринадцятого уложення віри, таких як *вірні, чесні, чесотні й гідні похвали*.

- Яке уложення віри містить ці слова? (Якщо учні не знають, нехай подивляться в Уложення віри, які знаходяться в кінці Дорогоцінної Перлини).

Коли учні дадуть правильну відповідь, попросіть їх процитувати або прочитати тринадцяте уложення віри. Потім нехай учні знову процитують першу половину цього уложення віри до «настановлення Павла».

- Що таке «настановлення Павла»? Звідки воно?

Нехай учні звернуться до Филип'ян 4:8 і порівняють цей вірш з тринадцятим уложенням віри. Поясніть, що коли Джозеф Сміт згадував настановлення Павла в тринадцятому уложенні віри, він посилався на вірш Филип'янам 4:8, який є частиною послання, якого Павло писав святим у Филипах. Сьогоднішній урок буде присвячено цьому посланню та посланням до колосян і Филимона. Усі послання було написано під час ув'язнення Павла в Римі. У цих посланнях обговорюються риси, які ми маємо прагнути розвинути як вірні послідовники Ісуса Христа.

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, чому вони стосуються нас сьогодні так само, як стосувалися святих за часів Павла. Заохочуйте учнів ділитися досвідом, який стосується євангельських принципів.

1. Павло закликає филип'янських святих іти за Ісусом Христом.

Обговоріть послання Павла до филип'ян. Запропонуйте учням вголос прочитати вибрані вірші.

- Коли Павло писав до филип'ян, він знаходився у в'язниці. Як інші члени Церкви реагували на ув'язнення Павла? (Див. Филип'янам 1:12–18). Як допомогло вам те, що ви бачили або чули про людей, які виявляли мужність у служінні Господові?
- Що Павло закликав робити членів Церкви у Филип'янам 2:2–3? Яким чином члени Церкви мають бути «однодушними»? (Див. Филип'янам 1:27; 2:14–15). Чому ми іноді робимо деякі речі з «чванливістю»? Чому, на вашу думку, Павло радив нам не робити цього? Чому важливо, щоб ми не думали, що кращі за інших людей? (УЗ 38:24–26).
- Чого Павло навчав про Ісуса у Филип'янам 2:5–8? Як Ісус подав досконалий приклад смиренності й покірності волі свого Батька? (Див. Іоанн 8:29). Як ми можемо стати більш смиреними й покірливими волі Небесного Батька?
- Що, на вашу думку, мав на увазі Павло, коли говорив филип'янам: «Зо страхом і тремтінням виконуйте своє спасіння» (Филип'янам 2:12).

Президент Девід О. Маккей пояснив: «Фраза «виконуйте своє спасіння» є закликом демонструвати через діяльність, чуйність і слухняні зусилля реальність віри. Але це має бути зроблено з усвідомленням, що абсолютна залежність від себе може привести до гордині й злочестивості, які принесуть невдачу. Зі «страхом і тремтінням» ми маємо прагнути сили й благодаті Бога для натхнення отримати кінцеву перемогу» (в Conference Report, квітень 1957, стор. 7).

- Павло часто радив филип'янам «радіти в Господі» (Филип'янам 3:1; 4:4). Як ми можемо радіти в Господі?
- Павло говорив филип'янам, що він пожертвував усім заради Христа (Филип'янам 3:7–8). Чим пожертвував Павло? Чому важливо, щоб ми жертвували заради Христа? (Див. Филип'янам 3:9–12).

Пророк Джозеф Сміт говорив: «Релігія, яка не вимагає жертвувати всім, ніколи не матиме сили, достатньої, щоб викликати віру, необхідну для спасіння; бо від початку існування людини віра, необхідна для насолоди життям та спасіння, ніколи не могла бути отримана без жертвування всім земним» (*Lectures on Faith*, 1985, стор. 69).

- Як ми можемо отримати «мир Божий», про який згадується у Филип'янам 4:7? (Див. Филип'янам 4:6–7). Коли ви відчували мир Божий?
- Як ми можемо використати пораду Павла у Филип'янам 4:8? (Див. також Уложення віри 1:13). Як ми благословлені, якщо виконуємо це настановлення?
- Павло свідчив: «Я все можу в Тім, Хто мене підкріплює, – в Ісусі Христі». Яким чином, на вашу думку, Павло отримав свідчення про Христа? Як ви усвідомили, що «все можете ... в Христі»?

2. Павло нагадує колосянам, що викуплення приходить тільки через Христа.

Обговоріть Колосянам 1. Запропонуйте учням вголос прочитати вибрані вірші. Поясніть, що святі в Колосах, маленькому місті на сході від Ефеса, знаходилися під впливом учень, які применшували важливість Спасителя й зосереджувалися на досягненні досконалості через дотримання обрядів і поклоніння ангелам. У своєму листі до колосян Павло застерігав проти цих учень, закликаючи святих продовжувати бути «твердими та сталими» (Колосянам 1:23; див. також Колосянам 2:5–7) в знанні, що викуплення приходить тільки через Ісуса Христа.

- Яким істинам про Ісуса Христа навчав Павло колосян? (Див. Колосянам 1:12–22. Запишіть відповіді учнів на дошці). Чому було важливим для колосян зрозуміти ці істини? Як знання й свідчення про Ісуса Христа впливають на ваше життя?
- Що є «спадщиною святих», яку ми можемо отримати від Батька на небесах? (Див. Колосянам 1:12; 2 Нефій 9:18; УЗ 50:5). Хто уможливив цю спадщину? (Див. Колосянам 1:12–14). Що ми маємо робити, щоб отримати цю спадщину? (Колосянам 1:10–12; 2 Нефій 9:18; Алма 5:51; УЗ 50:5).
- Що мав на увазі Павло, коли закликав святих бути «твердими та сталими» в євангелії? (Див. Колосянам 1:23). Чому деякі люди «відпадають від надії Євангелії»? (Колосянам 1:23). Що ми можемо зробити, щоб зміцнити наші свідчення?

3. Павло навчає колосян, що вони мають робити як Божі вибранці.

Обговоріть Колосянам 2:1–8, 16–23; 2; 4. Запропонуйте учням вголос прочитати вибрані вірші.

- Павло хотів, щоб святі мали свої серця «у любові поєднані» і в знанні Бога Батька та Ісуса Христа (Колосянам 2:2–3). Як ми можемо досягти цього в нашому приході або філії?
- Що означає бути «вкоріненими й збудованими» в Христі? (Див. Колосянам 2:7). Як ми можемо стати вкоріненими в Христа? Як «вкорінення й збудування» в Христі може допомогти нам під час випробувань? Ви можете порівняти дерево з коротким, поверхневим корінням з деревом, яке має довге, глибоке коріння. Обговоріть, яке дерево більш витривале до таких випробувань, як бурі та засуха).
- Які риси «Божих вибранців» перелічені в Колосянам 3:12–15? (Запишіть відповіді учнів на дошці). Як Ісус Христос подав приклад цих рис? (Попросіть учнів подумати над конкретними випадками, коли Ісус проявив кожен рису). Як ми можемо розвинути ці риси краще?
- Як ми можемо зробити, щоб слово Христа жило в нас, як настановляв Павло? (Див. Колосянам 3:16–17; див. також УЗ 1:37; 18:34–36). Як гімни можуть зміцнювати наше розуміння слова Христа й свідчення про нього? Як ми можемо краще використовувати гімни й іншу священну музику?

Старійшина Даллін Х. Оукс сказав: «Ми маємо більше використовувати наші гімни, щоб знаходитися в гармонії з Духом Господа, щоб він об'єднував нас і допомагав навчати нашому вченню й вивчати його. Нам треба краще використовувати гімни в місіонерському навчанні, у класах з вивчення євангелії, на зборах кворумів, під час домашніх сімейних вечорів і візитного вчителювання. Музика – ефективний шлях поклоніння нашому Небесному Батьку та його

Сину, Ісусу Христу. Ми маємо використовувати гімни, коли нам необхідна духовна сила та натхнення» (в Conference Report, жовтень 1994, стор. 13 або *Ensign*, листопад 1994, стор. 12).

- Павло постійно підкреслював, як важливо бути вдячними (Колосянам 2:7; 3:15, 17). Чому важливо бути вдячними? Як ми можемо виявляти вдячність Небесному Батьку та Ісусу Христу за будь-яких обставин?

4. Павло заохочує Филимона простити Онисима.

Обговоріть послання Павла до Филимона. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Поясніть, що Павло написав це особисте послання Филимону, члену Церкви в Колосах, стосовно його раба Онисима. Онисим обікрав Филимона й утік до Рима, де зустрів Павла й був навернений до Церкви. Павло просив простити Онисима й прийняти його як брата в євангелії.

- Що ми можемо дізнатися про Павла з цього послання до Филимона?
- Як Павло виказав повагу до свободи вибору Филимона? (Див. Филимону 1:14). Як Павло виказав свою турботу про благополуччя Онисима?
- Що ми можемо дізнатися з цього послання про силу євангелії змінювати стосунки людей? (Див. Филимону 1:16). Як євангелія впливає на ваші стосунки з людьми, які оточують вас?

Заключна частина

Свідчіть про важливість розвинення рис, які допомагають нам стати більш схожими на Ісуса Христа, таких, як ті, що згадувалися в посланнях Павла до филип'ян, колосян і Филимона. Запропонуйте учням прочитати Филип'янам 4:8 і Колосянам 3:12–15, виберіть одну з тих рис, про які йдеться у цих віршах, над розвиненням якої працюватимете цього тижня.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Стосунки між батьками й дітьми

Нехай учні прочитають Колосянам 3:20–21.

- Згідно з Павлом, у чому полягають обов'язки дитини по відношенню до її батьків? Які обов'язки батьків до дитини? Як ви можете покращити стосунки між батьками й дітьми у вашій сім'ї?

2. «Бо служите ви Господеві Христові» (Колосянам 3:24)

Нехай учні прочитають Колосянам 3:23–24.

- Як ми можемо виконувати настанови Павла з цих віршів? (Див. також Матвій 25:34–40). Як це ставлення може змінити ваше служіння?

Мета уроку Заохотити учнів вчитися й навчати істинним ученням і бути праведним прикладом для інших.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуйте й моліться про такі вірші:
 - а. 1 Тимофію 4; 2 Тимофію 1–4; Титу 1. Павло описує ознаки відступництва. Він говорить, що вивчення істинних учень і навчання інших допомагає боротися проти відступництва.
 - б. 1 Тимофію 4:12. Павло навчає, що ми маємо бути «зразком для вірних».
 - в. 1 Тимофію 6; Титу 2–3. Павло навчає, що ми маємо «гнатися за правдою» і «відцуратися безбожності».
2. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, приготуйте паперові смужки з написами таких тверджень або підготуйтеся написати їх на дошці:

*Щоб закінчити свій біг, я маю:
Вивчати істине вчення і навчати йому
Бути зразком для вірних
Гнатися за правдою і відцуратися безбожності*
3. Пропозиції для навчання: Використовуйте у навчанні різноманітні матеріали та методи. Наприклад, ви можете використовувати ілюстрації або аудіовізуальні матеріали, різні методи обговорення або розсаджуйте учнів кожного разу по-різному. Різноманітність може допомогти учням зберігати інтерес до уроків.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

- В яких останніх змаганнях з бігу ви брали участь або за якими змаганнями з бігу ви спостерігали? Яка різниця між *перемогою* та *фінішуванням* у змаганнях з бігу? Скільки переможців є в звичайних змаганнях? Що ви маєте робити, щоб перемогти?
- Як біг нашого життя схожий на змагання з бігу? Чим він не схожий на змагання з бігу? (Усі люди можуть перемогти в «змаганнях з бігу» життя). Що ми маємо зробити, щоб закінчити змагання з бігу успішно?

Попросіть учнів прочитати 2 Тимофію 4:7. (Ви можете вказати, що «змагання з бігу» можна також назвати «бігом»). Поясніть, що апостол Павло жив так, що ці слова були справедливими до кінця його життя. На цьому уроці обговорюватимуться декілька з учень Павла, які допоможуть нам у наших намірах закінчити біг успішно.

Покажіть паперову смужку з написом: *Щоб закінчити свій біг, я маю:*

Під час вивчення вказаних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується євангельських принципів.

Поясніть, що Тимофій і Тит були вірними товаришами Павла, які допомагали йому в проповідуванні євангелії. Після першого римського ув'язнення Павло відновив свої місіонерські подорожі. В Ефесі він залишив Тимофія, щоб служити в місцевій Церкві, а на Криті – Тита з таким же призначенням. Коли Павло продовжив свою подорож, він написав послання, щоб зміцнити братів і порадити, як виконувати їхні обов'язки пасторів або пастирів над святими. З того часу ці послання часто називають пасторськими.

1. Вивчайте істинні учення та навчайте їм.

Обговоріть 1 Тимофію 4; 2 Тимофію 1–4; і Титу 1. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Які ознаки відступництва описав Павло у своїх посланнях до Тимофія і Тита? (Див. 1 Тимофію 4:1–3; 2 Тимофію 3:1–7, 13; 4:3–4; Титу 1:10–11). Як ці ознаки відступництва виявляються сьогодні? (Див. 2 Нефій 28:3–9; УЗ 1:15–16). Як ми можемо захистити себе від цього зла?
- Чому деякі люди «завжди вчать, та ніколи не можуть прийти до пізнання правди»? (2 Тимофію 3:7). Як ми можемо впевнитися, що наше навчання веде нас до знання правди?
- Чого Павло навчав Тимофія про обов'язки людей, які навчають євангелії? (Див. 1 Тимофію 4:6–7, 13–16; 2 Тимофію 2:16, 23–25; 3:14–17; 4:2, 5. Ви можете записати ці обов'язки на дошці). Які в нас є можливості навчати євангелії? (Відповіді можуть бути такими: навчаючи членів сім'ї, виконуючи покликання в Церкві та обговорюючи євангелію з друзями та знайомими. Укажіть, що кожний з нас певною мірою є вчителем євангелії). Як ми можемо навчати євангелії більш ефективно?
- Павло підкреслював важливість навчання істинним ученням і їхнього вивчення (1 Тимофію 1:3; 4:6, 13; Титу 2:1). Як вивчення істинного учення може допомогти нам боротися проти відступництва? У чому полягає небезпека фальшивих учень? Як вивчення істинних учень євангелії благословило ваше життя?

Говорячи про силу істинного учення, старійшина Бойд К. Пекер сказав: «Істинне вчення, якщо його зрозуміли, змінює ставлення й поведінку. Вивчення учень євангелії покращить поведінку швидше, ніж вивчення поведінки. ... Ось чому ми наголошуємо так сильно на вивченні учень євангелії» (в Conference Report, жовтень 1986, стор. 20 або *Ensign*, листопад 1986, стор. 17).

- Як ми можемо впевнитися, що навчаємо істинному ученню? (Див. Мосія 18:19–20; УЗ 52:9).

Старійшина Джозеф Б. Віртлін радив: «Бог відкрив усе необхідне для нашого спасіння. Ми маємо навчати та зосереджувати свою увагу на тому, що було відкрито, і уникнути заглиблення у вивчення так званих таємниць. Моя порада вчителям у Церкві, коли вони навчають у приходах і колах, Церковних вищих навчальних закладах, інститутах релігії, семінаріях або навіть як батьки у своїх сім'ях, опиратися у своєму навчанні на Писання і слова сучасних пророків» (в Conference Report, жовтень 1994, стор. 101 або *Ensign*, листопад 1994, стор. 77).

- Що радив нам робити Павло, якщо ми отримали «здорову науку»? (Див. 2 Тимофію 1:13; Титу 1:9). Що, на вашу думку, означає «міцно триматися»? (Див. 1 Нефій 15:23–24).

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, покажіть паперову смужку з написом: *Вивчати істинне вчення і навчати йому.*

2. «Будь зразком для вірних».

Прочитайте та обговоріть 1 Тимофію 4:12.

- Що, на вашу думку, означає бути «зразком для вірних»? (1 Тимофію 4:12). Як на вас вплинула людина, яка була «зразком для вірних»?

Перелічіть, у чому бути зразком Павло настановляв Тимофія. Попросіть учнів розповісти, як ми можемо бути зразком у кожному з цих напрямків.

Слово

Життя (може також означати поведінка)

Любов

Дух

Віра

Чистота

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, покажіть паперову смужку з написом: *Бути зразком для вірних.*

3. «Гнатися за правдою» і «відцуратися безбожності».

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з 1 Тимофію 6 і Титу 2–3.

- Чого навчав Павло про любов і гроші? (Див. 1 Тимофію 6:7–10). В якому розумінні любов до грошей є «корень усього лихого»? (Див. 1 Тимофію 6:17–19; Кн. Якова 2:18–19).

Старійшина Даллін Х. Оукс говорив: «У грошах, по суті, немає ніякого зла. Добрий самарянин використовував такі ж металеві гроші, щоб служити своєму ближньому, що і Юда, щоб зрадити Учителя. «Бо корень усього лихого – то грошелюбство». (1 Тимофію 6:10). Різниця ж – у ступіні духовності, на якому ми перебуваємо, спостерігаючи, оцінюючи й управляючи тим, що належить цьому світу» (в Conference Report, жовтень 1985, стор. 78 або *Ensign*, листопад 1985, стор. 63).

- У своїх посланнях до Тимофія та Тита Павло дав багато настанов стосовно праведного життя. Яку пораду дав Павло в цих віршах: 1 Тимофію 6:11–12; 2 Тимофію 2:22; Титу 2:1–8, 12; 3:1–2, 8? (Підсумуйте відповіді учнів на дошці. Обговоріть, що означають ці настанови та як ми можемо застосувати їх в нашому житті).

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, покажіть паперову смужку з написом: *Гнатися за правдою і відцуратися безбожності*

Заключна частина

Павло знав, що він скоро помре мученицькою смертю за свідчення про Ісуса Христа. Але він також знав, що через те, що він жив за євангелією, «[йому] призначається вінок праведності» (2 Тимофія 4:8). Свідчіть про важливість чинити правильно кожного дня й залишатися в такому «бігу», щоб ми могли сказати разом з Павлом: «Я змагався добрим змагом, свій біг закінчив, віру зберіг» (2 Тимофію 4:7).

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Додаткове обговорення 1 Тимофію

- Яку пораду дав Павло стосовно молитви в 1 Тимофію 2:1–3? Чому ми маємо молитися за всіх людей? Як ми можемо робити це більш значуще? Чому ми маємо особливо молитися за керівників країн?
- У 1 Тимофію 3:1–7 Павло дає опис рис, необхідних єпископові. Чому єпископові важливо мати ці риси?
- Чого Павло навчав у 1 Тимофію 5:8 про піклування за наші сім'ї? Чому, на вашу думку, Павло так суворо висловлювався проти тих, хто не виконує цей обов'язок?

2. «Бог не дав нам духа страху» (2 Тимофію 1:7)

Попросить учнів прочитати 2 Тимофію 1:7.

- Чого бояться люди у світі сьогодні? Яке запевнення дав Павло Тимофію стосовно «духа страху»? Як ви переконалися з досвіду вашого життя, що це запевнення правильне?

3. Бути хорошими робітниками

Прочитайте та обговоріть Титу 2:9–10.

- Як порада Павла рабам у цих віршах стосується робітників? Яким чином іноді робітники крадуть у своїх роботодавців? (Відповіді можуть бути такими: привласнюючи, беручи щось для особистого використання або не працюючи сумлінно повний робочий день).
- Що замість того, щоб красти ми маємо робити, за словами Павла? (Виказувати «добру вірність» або бути вірними та надійними). Які результати ви бачили, коли виказували «добру вірність» там, де працювали?

Мета уроку Допомогти учням зрозуміти, які риси ми маємо розвинути, щоб повніше жити за нашою релігією.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Якова 1:1–4; 5:10–11. Яків навчає, що ми маємо витерпіти страждання терпеливо.
 - б. Якова 1:5–7; 4:8. Яків навчає, що ми маємо молитися Богу з вірою.
 - в. Якова 1:19–20, 26; 3:2–18. Яків навчає, що ми маємо контролювати наш язик і бути «повільними на гнів».
 - г. Якова 1:22–25, 27; 2:14–26; 4:17. Яків навчає, що ми маємо бути «виконавцями слова», виявляти віру своїми вчинками.
 2. Пропозиції для навчання: «Навчайте реальності особистого спілкування з Богом. Допоможіть кожній людині зрозуміти, як молитися з гідністю та як одержувати й розпізнавати відповіді Бога» (Річард Дж. Скотт, “Four Fundamentals for Those Who Teach and Inspire Youth” в *CES Old Testament Symposium Speeches, 1987* [1987], стор. 3).
-

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Напишіть *Чиста побожність* на дошці та поставте такі запитання:

- Що означає слово *чиста*? (Відповіді можуть бути такими: реальна, істинна, завершена й досконала). Що означає *побожність*? (Відповіді можуть бути такими: служіння й поклоніння Богові, система вірувань і ритуалів та зобов'язання або прихильність до особливого способу життя).
- Як ви визначите чисту побожність?

Попросіть учнів прочитати Якова 1:27. Поясніть, що на цьому уроці обговорюватиметься, як ми можемо застосувати вчення Якова, щоб допомогти нам жити з «чистою побожністю» і бути «непорочними перед Богом».

Обговорення та застосування Писань

Під час обговорення вчень з книги Якова записуйте їх на дошці під заголовком *Чиста побожність*. Обговоріть, як кожне поняття, про яке говорив Яків, може допомогти нам жити з чистою побожністю.

Поясніть, що автор книги Якова, за загальною думкою, був братом Ісуса Христа. Після воскресіння Ісуса Яків служив як апостол і був значним провідником у первинній Церкві (Дії 12:17; 15:13–20).

1. Ми маємо переносити страждання терпеливо.

Прочитайте та обговоріть Якова 1:1–4; 5:10–11.

- Чого навчав Яків про зіткнення з випробуваннями нашої віри? (Див. Переклад Джозефа Сміта, Якова 1:2, який показує, що фраза *усілякі випробування* змінена на *багато страждань*). Як випробування можуть допомогти нам розвинути терпіння? Як ми благословлені, коли переносимо випробування з терпінням? (Див. Якова 1:4; Римлянам 5:3–5; Алма 36:3).

Старійшина Орсон Ф. Уїтні писав: «Ніякий біль, ніяке випробування, які ми зазнали, не є марними. Вони служать нашій освіті, щоб розвинути такі риси, як терпіння, віра, стійкість і покірність. Усе, що ми вистраждали, усе, що ми витерпіли, особливо, коли зносимо це терпеливо, зміцнює наші характери, очищає серця, розкриває душі та робить нас більш ніжними й милосердними, більш гідними називатися дітьми Бога» (цитовано з Spencer W. Kimball, *Faith Precedes the Miracle* [1972], стор. 98).

- Кого згадував Яків як хороший приклад терпіння у годину страждань? (Див. Якова 5:10–11). Чи спостерігали ви, як сучасні пророки виявляли терпіння? Як їхній приклад допоміг вам?

2. Ми маємо молитися Богу з вірою.

Прочитайте та обговоріть Якова 1:5–7 і 4:8.

- Яку пораду дав Яків тим, кому «не стає мудрості»? (Див. Якова 1:5–6). Що зробить Небесний Батько, якщо ми проситимемо з вірою? Розкажіть про випадки, коли ви отримували відповіді на молитву.
- Який вплив справила порада в Якова 1:5 на пророка Джозефа Сміта? (Див. Джозеф Сміт – Історія 1:11–13). Що ми можемо дізнатися з цього випадку? Як рішення Джозефа виконати пораду в Якова 1:5 вплинуло на вас? (Див. Джозеф Сміт – Історія 1:14–20).

Президент Спенсер В. Кімбол сказав: «Завдяки тому, що чотирнадцятирічний хлопець пішов у гай, щоб помолитися, після того, як читав Писання, ... тому що він жив згідно з одкровеннями, які одержував з небес, ми маємо Церкву Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Ми маємо всі благословення, які можуть зробити нас найщасливішими людьми у всьому світі, завдяки чотирнадцятирічному хлопцю, який пішов до гаю помолитися» (в Conference Report, Територіальна конференція в Мельбурні, Австралія, 1976, стор. 23).

Якщо ви навчаєте молодь, свідчіть, що можливість звернутися з проханням до Бога з вірою та отримати мудрість не обмежена віком або іншими обставинами. Джозефу Сміту було 14 років, коли він випробував слова Якова та отримав Перше видіння. Йому було 17 років, коли ангел Мороній відвідав його та відкрив, де були сховані золоті пластини.

- Як Яків описав тих, хто молиться без віри? (Див. Якова 1:6–7). Що ми можемо зробити, щоб зміцнити свою віру?
- Яків навчав: «Наблизьтесь до Бога, то й Бог наблизиться до вас» (Якова 4:8). Як щира молитва наближає нас до Бога?

3. Ми маємо контролювати нашу мову та бути «повільними на гнів».

Обговоріть Якова 1:19–20, 26; 3:2–18. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші.

- Яків навчав, що ми маємо бути «швидкі послухати, забарні говорити» (Якова 1:19). Які випадки з вашого життя підтвердили мудрість цієї поради? Як ми можемо стати кращими слухачами та більш вдумливими промовцями?
- Яків також вчив, що ми маємо бути «повільними на гнів» (Якова 1:19). Які бувають наслідки того, що ми говоримо або діємо з гнівом? Які випадки з вашого життя підтвердили мудрість цієї поради? Як ми можемо побороти або контролювати почуття гніву?
- Яків навчав, що ми маємо вгамовувати наш язик (Якова 1:26). Яке призначення вуздечки для коня? (Вести коня й керувати ним). Як ми можемо застосувати пораду Якова «вгамувати» наш язик? (Див. Якова 4:11. Відповіді можуть бути такими: уникати пліток, брехні, сварки, клятв і гніву. Замість цього ми маємо використовувати язик, щоб вести розмови добрими, правдивими словами, щоб молитися й встановлювати мир).
- Прочитайте Якова 3:3–5. З чим Яків порівнював язик у цих віршах? (З вудилом на вуздечці коня та стерном корабля. Ви можете пояснити, що вудила – це стальна частина вуздечки, яка вставляється в рот коня). Про що ми можемо дізнатися з цих порівнянь? Як вміння управляти словами може допомогти нам контролювати інші аспекти нашого життя?
- Прочитайте Якова 3:9–13. Чого Яків навчає в цих віршах про контроль за нашою мовою? (Обговоріть застосування цієї поради з учнями. Наприклад, якщо в класі є священики, ви можете обговорити важливість дотримання чистоти їхньої мови протягом тижня, щоб вони могли гідно благословляти причастя у неділю. Те ж саме можна було б застосувати для тих, хто навчає євангелії).
- Як контроль за нашою мовою допомагає досягти миру? (Див. Яків 3:16–18). Чому контроль за нашою мовою – важлива частина чистої побожності?

4. Ми маємо бути «виконавцями слова», виявляючи віру своїми вчинками.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Якова 1:22–25, 27; 2:14–26; 4:17.

- Що означає бути «слухачами самими» слова? (Якова 1:22). В якому розумінні залишатися «слухачами самими» означає обманювати себе? (Див. Якова 1:22–25; 4:17). Які благословення одержують «виконавці слова»?
- Чого Яків навчав про зв'язок між вірою та ділами? (Див. Якова 2:14–26). Чому віра без справ мертва? Як добрі вчинки зміцнюють нашу віру в Ісуса Христа?
- Що, за наголошенням Якова, ми маємо робити, щоб жити з чистою побожністю? (Див. Якова 1:27 або нагадайте учням заняття на повернення уваги). Чому, на вашу думку, відвідування людей і допомога їм в нужді є частиною чистої побожності?
- Що ми можемо зробити, щоб залишитися «чистими від світу»? (Якова 1:27; див. УЗ 59:9). Як відвідування Церкви й причащення кожного тижня допомагає нам залишатися «чистими від світу»?

Заключна частина

Свідчіть про істинність учень Якова. Підкресліть, що ми можемо жити з більш чистою побожністю завдяки терпінню в стражданнях, молитві Богу з вірою, здобуттю перемоги над собою та добрим вчинкам.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Виступ учнів

За тиждень до проведення цього уроку попросіть кожного з п'яти, призначених вами учнів, вивчити різні розділи послання Якова. На початку уроку (одразу після закінчення заняття на привернення уваги, якщо ви його проводите) нехай ці учні поділяться своїми думками про розділи, які вони вивчали.

2. Додаткове обговорення послання Якова

У Перекладі Джозефа Сміта Якова 1:12 слово *виперпить* змінено на протистойть. Яка різниця між фразами «виперпити пробу» і «протистояти пробі»? (Див. Якова 1:12; 4:7).

- Чого Яків навчає про осуд інших? (Див. Якова 2:1–9). Чому деякі люди осуджують інших за їхні земні посади або матеріальне багатство? Як ми можемо навчитися дивитися не на зовнішній вигляд, а на душі людей, як це робить Бог (Див. 1 Самуїла 16:7; УЗ 38:24–27).
- До чого призводять заздрощі та хтивості, за повчанням Якова? (Див. Якова 3:16; 4:1–6). Як ми можемо подолати почуття заздрощів і хтивості? (Див. Якова 4:7–10).
- Чого Яків навчає про благословення хворих? (Див. Якова 5:14–15). Як ви були благословлені або бачили, як інші були благословлені, через зцілюючу силу священства?
- Яків наголошував на важливості допомоги людям, які «заблудили від правди» (Якова 5:19–20). Як ми можемо це зробити?

Мета уроку

Допомогти учням жити в святості і бути «вибраним родом».

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуюйте й моліться про такі вірші:
 - а. 1 Петра 1; 2:1–10. Петро вчить, що ми повинні мати віру й жити в святості. Він навчає, що святі – «вибраний рід», покликаний прославляти Спасителя .
 - б. 1 Петра 2:19–24; 3:13–17; 4:12–19. Петро навчає, що ми маємо наслідувати приклад Спасителя, як витримувати випробування і переслідування.
 - в. 2 Петра 1. Петро закликає нас бути «учасниками Божої Істоти» і старанно прагнути «дбати чинити міцним своє покликання та вибрання».
 - г. 2 Петра 2–3; Юди. Петро та Юда застерігають проти фальшивих учителів і тих, хто заперечує Друге пришествя. Вони закликають послідовників Христа залишатися вірними.
2. Додатковий матеріал для читання: 1 Іоанна 3:2–3; 3 Нефій 12:48; Учення і Завіти 122:7–8.
3. Пропозиції для навчання: Вивчайте кожний урок настільки добре, щоб не зазирати часто в посібник. Знання матеріалу дозволяє вам дивитися в очі учням під час навчання. Встановлення такого зв'язку покращує зацікавленість і поведінку учнів, а також допомагає вам виявляти любовь до них і турботу.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Розкажіть таку історію, яку розповів єпископ Вон Дж. Фетерстоун:

«Багато років тому я почув історію про сина короля Франції Людовика XVI. Короля Людовика було скинуто з трону й ув'язнено. Його молодого сина, принца, було захоплено тими, хто позбавив трону короля. Вони думали, знищивши морально сина короля, який був спадкоємцем трону, вони не дали б йому можливості здійснити те велике й важливе призначення, яке йому дало життя.

Вони перевезли його до віддаленого місця, і показували юнакові всі непристойні й огидні речі, які тільки життя могло запропонувати. ... Протягом шести місяців його намагалися так зламати, але жодного разу юнак, знаходячись під таким тиском, не піддався спокусі. Зрештою, після наполегливих, але марних спроб, вони запитали його, чому він не віддався запропонованому, чому не скористався цим? Це принесло б задоволення, задовольнило б його похоть і було б бажаним; все це належало йому. Хлопець відповів: «Я не можу робити те, про що ви говорите, бо я народжений бути королем» (“The King’s Son”, *New Era*, листопад 1975, стор. 35).

Єпископ Фетерстоун пояснював:

«Наш Батько є царем, і так само, як сину короля показували всі огидні й спокусливі речі цього життя, так і вам будуть показувати надто багато непристойного й низького в нашому поколінні. Але ви . . . також народжені бути царями й царицями, священиками й священицями» (*New Era*, листопад 1975, стор. 35).

- Який наш потенціал як духовних дітей нашого Небесного Батька? Як знання про наш божественний потенціал має вплинути на спосіб нашого життя?

Підкресліть, що як діти нашого Небесного Батька, ми можемо стати такими, як він, і успадкувати все, що він має. Послання Петра та Юди пропонують цінні вчення, що допомагають нам як дітям Бога жити гідно.

Обговорення
та застосування
Писань

З молитвою виберіть уривки з Писань, питання й інші матеріали уроку, які б найкраще відповідали потребам учнів. Обговоріть, як ці вірші застосувати до повсякденного життя. Заохочуйте учнів ділитися досвідом, який стосується євангельських принципів.

1. Жити у вірі та святості, як «вибраний рід».

Обговоріть 1 Петра 1 і 2:1–10. Запропонуйте учням прочитати вибрані вірші.

- Чого Петро навчав у 1 розділі про місію Ісуса Христа? (Див. 1 Петра 1:3–4, 18–21). Як знання про місію та жертву Спасителя впливає на наші щоденні вчинки? (Див. 1 Петра 1:8, 13–16, 22–23; 2:5. Ви можете записати відповіді учнів на дошці).
- Чому віра «дорогоцінніша за золото», як стверджував Петро? (Див. 1 Петра 1:7; Євреям 11:6; 1 Нефій 7:12). Що, на вашу думку, означає мати віру, випробувану вогнем? У чому полягає кінцева мета нашої віри? (Див. 1 Петра 1:5, 9).
- Петро говорив, що пророки, які свідчили про Ісуса Христа, «[старанно] розвідували та допитувалися» (1 Петра 1:10; див. також вірш 11). Як старанна молитва й вивчення Писань можуть зміцнити наші свідчення про Спасителя?
- Хто є «вибраним родом», про який говорив Петро? (Див. 1 Петра 2:9–10 і цитату далі). У чому полягає наш обов'язок як «вибраного роду»? (Див. 1 Петра 2:9). Як ми можемо виконати цей обов'язок? (Див. Матвій 5:16).

Старійшина Брюс Р. Макконкі визначив «вибраний рід» як «не тих, хто живе в особливий період або вік, а . . . дім Ізраїля, як у стародавні часи, у середину часів, так і зараз у ці останні дні. . . [До нього входять] вірні члени Церкви, які взяли на себе ім'я Христа, і усиновлені в його сім'ю» (*Doctrinal New Testament Commentary*, у 3-х томах, 1966–1973, 3:294).

2. Наслідувати приклад Спасителя, як витримувати випробування і переслідування.

Прочитайте та обговоріть 1 Петра 2:19–24; 3:13–17; 4:12–19.

- Петро писав, що «Христос постраждав за нас, і залишив нам приклада» (1 Петра 2:21). Що ми можемо зробити, щоб наслідувати приклад Спасителя в реагуванні на випробування та переслідування? (Див. 1 Петра 2:19–23). Які приклади ви бачили серед людей, які схожі на Христа, витримуючи випробування? Як ви були благословлені, коли наслідували приклад Спасителя, реагуючи на випробування?

- Коли вас (або когось з ваших знайомих) переслідували за виконання волі Господа? Як Петро радив нам реагувати у таких випадках? (Див. Петро 3:13–17; 4:12–19. Ви можете записати відповіді учнів на дошці). Яким чином випробування дають нам можливість ставати ближчими до Господа та прославляти його?
- 3. Бути «учасниками Божої Істоти» і прагнути «дбати чинити міцним своє покликання та вибрання».**

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з 2 Петра 1.

- Які риси, за описом Петра, є частиною Божественного характеру? (Див. 2 Петра 1:4–7. Перелічіть ці риси на дошці). Чому важливо, щоб ми розвинули ці риси? (Див. 2 Петра 1:8). Чи бачили ви, як ці риси виявлялися в інших?
- Петро закликав святих «дбати чинити міцним своє покликання та вибрання» (2 Петра 1:10). Що означає чинити міцним своє покликання та вибрання? (Одержати від Господа запевнення або обіцяння піднесення в цілестіальне царство. Особа, чиє покликання та вибрання є міцним, знає, що він чи вона запечатані до вічного життя через одкровення та дух пророцтва (див. УЗ 131:51). Джозеф Сміт отримав це обіцяння від Господа, як записано в Учення і Завіти 132:49).
- Що ми маємо робити, щоб наше покликання та вибрання було міцним?

Пророк Джозеф Сміт говорив: «Після того, як людина повірить у Христа, покається у своїх гріхах, похреститься для відпущення гріхів та отримає Святого Духа (через покладання рук), ... нехай вона потім упокорює себе перед Богом, відчуваючи голод та спрагу до праведності та живучи кожним словом Бога, і Господь незабаром скаже їй: «Сину, тебе буде піднесено». Коли Господь цілком упевниться в ній і вважатиме, що людина вирішила служити йому у будь-якій небезпеці, тоді людина побачить, що її покликання та вибрання – міцні» (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, вибр. Joseph Fielding Smith, 1976, стор. 150).

4. Протидійте лжевчителям і тим, хто заперечує Друге пришествя.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з 2 Петра 2–3 і Юди. Поясніть, що Юда був сином Йосипа та Марії і братом Ісуса.

- Петро та Юда застерігали, що з'являться лжевчителі серед членів Церкви. Які, за їхніми словами, були деякі риси лжевчителів? (Див. 2 Петра 2:1–3, 10, 12–19; Юди 1:4, 8, 10–13, 16, 18–19). Як ми можемо розпізнати лжевчителів сьогодні?
- Яку пораду дали Петро та Юда, що може допомогти нам уникнути лжевчителів і залишитися вірними під час приготування до Другого пришествя? (Див. 2 Петра 3:11–14, 17–18; Юди 1:3, 20–21; див. також Мороній 7:12–17; УЗ 45:57; 46:7–8).

Заключна частина

Свідчіть про істини, які обговорювалися. Заохочуйте учнів дотримуватися вчень Петра та Юди у спробі жити у вірі та святості.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Додаткове обговорення 1 Петра

- Які протиставлення зробив Петро між тим, що підкупне, або тлінне, і тим, що непідкупне, або вічне, в 1 Петра 1? (Див. 1 Петра 1:4, 7, 18–19, 23–25. Запишіть відповіді учнів на дошці під двома заголовками: *Підкупне, або тлінне* та *Непідкупне, або вічне*). Чого ми можемо дізнатися з цих протиставлень?
- Петро говорив, що Ісуса було «призначено іще перед закладами світу» бути Спасителем (1 Петра 1:20; див. також Одкровення 13:8). Чому ця істина важлива? Що з відкритого через Писання в останні дні додається до нашого розуміння про призначення Спасителя? (Див. Мойсей 4:1–4; Авраам 3:27–28).
- Яку пораду дав Петро стосовно законів країни? (Див. 1 Петра 2:13–15). Яку пораду дав Господь в останні дні стосовно законів країни? (Див. УЗ 58:21–22; 98:4–10; 134:5; Уложення віри 1:12).
- Чого Петро навчав про справу проповідування євангелії померлим? (Див. 1 Петра 3:18–20; 4:6). Коли Ісус пішов у духовний світ організувати проповідування євангелії серед померлих? (Див. УЗ 138:27). Чому він це зробив? (Див. УЗ 138:29–37). Що про мету Бога відкриває служіння Спасителя в духовному світі? (Відповіді можуть бути такими: через абсолютну справедливість і милосердя Бога всі люди, які жили на землі, матимуть можливість прийняти євангелію та насолоджуватися всіма її благословеннями).
- Яку пораду дав Петро Церковним провідникам в 1 Петра 5:1–4? Як можуть Церковні провідники «пасти стадо Боже»? (1 Петра 5:2; див. 2 Петра 1:12–15; УЗ 42:12–14). Як ви були благословлені Церковними провідниками, які дотримувалися цієї поради?

2. «Писання від власного вияснення не залежить» (2 Петра 1:20)

- Прочитайте 2 Петра 1:20–21. Що Петро говорить в цих віршах про походження Писань? Що Петро говорив про тлумачення Писань? Як ми можемо переконатися, що тлумачимо Писання правильно? (Відповіді можуть бути такими: шукаючи натхненного тлумачення Церковними провідниками та прагнучи керівництва Святого Духа). Як учення Церковних провідників або керівництво Духа допомогли вам зрозуміти окремий вірш?

Мета уроку

Допомогти учням зрозуміти, як Батько та Син виявляють нам свою любов і як ми маємо виявляти нашу любов до них.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. 1 Іоанна 2:28–29; 3:1–2; 4:7–19; 5:1, 11–15. Іоанн говорить, що Небесний Батько виявляє свою любов до нас, даючи нам шлях стати такими, як він, і успадкувати вічне життя.
 - б. 1 Іоанна 1:7–9; 2:1–2; 3:5–8, 16; 5:11–13. Іоанн говорить, що Ісус виявив свою любов до нас через спокутуючу жертву, яка дозволяє нам стати такими, як Батько на небесах.
 - в. 1 Іоанна 2:3–17; 3:9–24; 4:4–21; 5:1–10; 2 Іоанна; 3 Іоанна. Іоанн говорить, що ми виявляємо нашу любов до Небесного Батька та Ісуса Христа через послухання й любов один до одного.
2. Додатковий матеріал для читання: Мороній 7:48; Учення і Завіти 45:3–5.
3. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, принесіть сімейну фотографію або одну з таких ілюстрацій: «Сім'я працює разом» (62313), «Сімейні розваги» (62384) або «Згуртованість сім'ї» (Мистецтво євангелії, 616).
4. Пропозиції для навчання: «Любов, піклування, відданість обов'язку, самовідданість, вивчення Писань і молитва дають вашому навчанню духовну основу. Об'єднання цих елементів під час підготовки уроків допоможе вам створити їх у думках та серці до того, як викладатимете урок учням» (*Teaching – No Greater Call*, iii).

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Покажіть фотографію сім'ї.

- Яким чином батьки виявляють любов до своїх дітей? Як діти виявляють любов до своїх батьків, братів і сестер?
- Яким чином ми всі є членами однієї сім'ї?

Нагадайте учням, окрім того, що ми є членами земної сім'ї, кожен з нас є духовним сином або духовною дочкою нашого Небесного Батька, який любить нас і бажає нас благословляти. У своїх посланнях Іоанн постійно підкреслює, як Батько та Син виявляють свою любов до нас і як ми можемо виявляти свою любов до них.

Під час вивчення наступних уривків з Писань обговоріть, як їх можна застосувати в повсякденному житті. Заохочуйте учнів розповідати про власний досвід, який стосується євангельських принципів.

1. Прояви любові Небесного Батька до нас.

Обговоріть наведені далі вірші. Ви можете підсумувати обговорення, записуючи прояви любові Бога на дошці.

- Якби вам було необхідно використати одне слово, щоб описати Небесного Батька, яке б ви вибрали слово? Яке слово використав Іоанн, щоб описати Небесного Батька в Іоанн 4:8, 16? Чому це слово доречне?
- Прочитайте 1 Іоанна 3:1–2. Про який прояв любові Бога згадує Іоанн у цих віршах? (Бог назве нас своїми синами та зробить нас, як Христа, прославленими, піднесеними та об'єднаними з ним серцями; див. також Римлянам 8:14–17). Що ми маємо робити, щоб називатися синами Бога? (Див. 1 Іоанна 2:28–29; 4:7; 5:1; Галатам 3:26–27; Мосія 5:5–9; Мороній 7:48. Поясніть, що через те, що всі ми є духовними дітьми Бога, використання слів «сини Бога» в 1 Іоанна 3:1–2 стосується тих, хто взяв на себе ім'я Христа через хрищення та шанує його ім'я через віру та праведність).
- Прочитайте 1 Іоанна 4:9–10. Про який прояв любові Бога згадує Іоанн у цих віршах? (Див. також Іоанн 3:16; 1 Іоанна 5:11; 2 Нефій 9:10. Поясніть, що слово *вблагання* стосується спокутуючої жертви Ісуса Христа). Як те, що Небесний Батько послав свого Сина спокутувати наші гріхи, говорить про його любов до нас?
- Прочитайте 1 Іоанна 4:13. Про який прояв любові Бога згадує Іоанн у цьому вірші? Яким чином Дух був важливим даром у вашому житті?
- Іоанн говорив, що Небесний Батько відповість на наші молитви, якщо ми просимо згідно з його волею (1 Іоанна 5:14–15). Як молитва допомогла вам відчутти любов Небесного Батька? Чому молитва важлива для того, щоб ми стали такими, як Батько на небесах?
- Іоанн говорив, що «ми любимо [Бога], бо Він перше нас полюбив» (1 Іоанна 4:19). Яким чином Бог виявляв свою любов до вас? Що ви відчували, коли обмірковували шляхи, якими Бог виявляв свою любов до вас?

Президент Томас С. Монсон сказав: «План нашого Небесного Батька містить остаточний вираз істинної любові. Усе, що для нас дороге – навіть наші сім'ї, друзі, радість, знання, свідчення – зникне, якщо воно не призначене для нашого Батька та його Сина, Господа Ісуса Христа. . . . Світ свідчив, що не знав більшого дару, сильнішої любові» (в Conference Report, квітень 1993, стор. 77 або *Ensign*, травень 1993, стор. 62–63).

2. Прояви любові Спасителя до нас.

Обговоріть наведені далі вірші.

- Прочитайте 1 Іоанна 3:16. Про який прояв любові Спасителя згадував Іоанн у цьому вірші? Які благословення ми можемо отримати через спокутуючу жертву Спасителя? (Див. 1 Іоанна 1:7–9; 5:11–13; 2 Нефій 9:11–13; Алма 11:40–44. Ви можете записувати відповіді учнів на дошці під час обговорення цих віршів).

- Прочитайте 1 Іоанна 2:1–2. Про який прояв любові Спасителя згадував Іоанн у цих віршах? Хто такий заступник? (Той, хто захищає справи інших). Що Ісус як наш заступник робить для нас? (Див. УЗ 45:3–5).
- Іоанн говорив, що Син Бога прийшов, щоб знищити справи диявола (1 Іоанна 3:8). Як життя та учення Спасителя знищують справи диявола?

3. Виявляючи нашу любов до Небесного Батька, Ісуса Христа та інших.

Обговоріть наведені далі вірші. Ви можете підсумувати обговорення, записуючи на дошці, яким чином ми можемо виявляти любов до Небесного Батька та Ісуса Христа.

- Прочитайте 1 Іоанна 2:3–6. Що ми можемо дізнатися з цих віршів про те, як виявляти нашу любов до Бога?
- Прочитайте 2 Іоанна 1:4 і 3 Іоанна 1:4. Яким чином наша вірність приносить радість Небесному Батьку?
- Прочитайте 1 Іоанна 2:15–17. Що ми можемо дізнатися з цих віршів про те, як виявляти нашу любов до Бога? Чому ми іноді виявляємо любов до світу, а не Бога? Під чий вплив ми знаходимося, коли виявляємо любов до світу? Як ми можемо подолати любов до земного?
- Прочитайте 1 Іоанна 4:7–8, 11. Що ми можемо дізнатися з цих віршів про те, як проявляти нашу любов до Бога? (Див. також 1 Іоанна 3:11, 23; 4:21). Як Іоанн описав тих, хто заявляють про любов до Бога, але не «люблять один одного»? (Див. 1 Іоанна 2:9, 11; 3:14–15, 17; 4:20). Чому наша любов до інших є мірою нашої любові до Бога? Як ми можемо досягти почуття більшої любові один до одного і виявити її? Як ви були благословлені любов'ю іншої людини?

Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, покажіть знову фотографію сім'ї та поставте такі питання:

- Які благословення одержують люди завдяки життю в сім'ї, члени якої люблять один одного та Бога? Як ми можемо допомогти іншим насолоджуватися тими ж благословеннями через те, що вони є частиною сім'ї Бога?

Заклучна частина

Свідчіть про велику любов Небесного Батька та Ісуса Христа до нас. Заохочуйте учнів згадувати учення Іоанна, коли вони намагатимуться виявити любов до Небесного Батька та Ісуса Христа й інших людей.

Додаткові ідеї для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. «Ходіть у світлі» (1 Іоанна 1:7)

Прочитайте 1 Іоанна 1:6–7.

- Що означає «ходити в темряві»? Що означає «ходити у світлі»? (Як частину вашого обговорення цих питань, ви можете проспівати з учнями пісню «Вічно у світлі ходять» Див. Гімни і дитячі пісні, стор. 66).

2. Іоанн застерігає про духа антихриста

- У своїх посланнях Іоанн постійно закликає святих уникати антихристів. Що, за словами Іоанна, намагаються робити антихристи? (Див. 1 Іоанна 2:22–23; 4:1–3; 2 Іоанна 1:7). Чому, на вашу думку, диявол намагається зруйнувати наші свідчення про Спасителя? Що ми маємо зробити, щоб наші свідчення залишалися сильними?

Старійшина М. Рассел Баллард говорив: «Індивідуальне, особисте свідчення про істинність євангелії, особливість божественного життя та місії Господа Ісуса Христа, важливе для нашого вічного життя. . . . Вічне життя базується на нашому власному, індивідуальному, особистому знанні про Батька на небесах та його святого Сина. Звичайного знання про них недостатньо. Ми повинні мати особистий, духовний досвід, який триматиме наші свідчення міцними. Це приходить, коли ми прагнемо його так сильно й цілеспрямовано, як голодна людина прагне їжі» (в Conference Report, квітень 1996, стор. 111 або *Ensign*, травень 1996, стор. 80).

3. «Бога не бачив ніколи ніхто» (1 Іоанна 4:12)

Якщо учні цікавляться, чи означає 1 Іоанна 4:12, що людина не може побачити Бога, нехай звернуться до відповідного вірша в Перекладі Джозефа Сміта, який говорить, що Бога не бачив ніколи ніхто, за виключенням тих, хто вірив (див. 1 Іоанна 4:12). Укажіть, що багато пророків бачили Бога. Дивись Вихід 33:9–11; Іоанн 6:46; Дії 7:55–56; Учення і Завіти 67:10–12; Мойсей 1:1–2; Авраам 3:11; Джозеф Сміт – Історія 1:16–17.

4. Обговорення з молоддю

Проведіть заняття на привернення уваги з детальнішим обговоренням того, як молодь може проявляти більше любові до своїх батьків. Заохочуйте учнів використовувати свої ідеї і попросіть їх підготуватися, щоб поділитися своїм досвідом наступного тижня.

5. Гімни про любов

Виберіть гімн про любов. Домовтеся з невеликою групою проспівати гімн або проспівайте гімн усім класом, прочитайте його слова або прослухайте його запис.

Мета уроку

Допомогти учням зрозуміти деякі з благословень, які прийдуть до тих, хто подолає випробування смертності через свідчення про Ісуса Христа.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розміркуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Одкровення 1:1–3, 9:20. Іоанна повідомлено, щоб він записував одкровення, які отримує від Господа через ангела. Іоанн бачить в одкровенні декілька символів, які символізують частини Церкви Ісуса Христа.
 - б. Одкровення 2–3. Через Іоанна Господь навчає сім філій Церкви в Азії про великі благословення, які чекають тих, хто подолає випробування та спокуси смертності.
 - в. Одкровення 12. Іоанн бачить видіння війни на небесах і її продовження на землі. Він дізнається, що святі подолають Сатану через Викуплення Спасителя та свої свідчення.
2. Додатковий матеріал для читання: Одкровення 21:7.
3. Якщо ви проводите заняття на привернення уваги, підготуйтеся використовувати ілюстрації на стор. 191. Ви можете намалювати збільшені варіанти цих ілюстрацій на дошці або великому аркуші паперу, щоб усі учні могли їх бачити.
4. Пропозиції для навчання: Хороші вчителі є хорошими слухачами. Слухання включає в себе не тільки слухання, але й намагання зрозуміти сказане. Учителі, які старанно слухають, тим самим показують, що вони розуміють і цінують кожного учня.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги

За необхідністю використайте цей захід, або придуманий вами, щоб розпочати урок.

Попросіть учнів подумати про символи, які Господь використовував під час свого земного служіння. (Відповіді можуть бути такими: сіль, пшениця і куколь, хліб і оливні дерева).

- Чому символи корисні для навчання? (Вони можуть допомогти слухачеві краще зрозуміти та запам'ятати під час порівняння незнайомих ідей або вчень з більш знайомими; вони можуть мати різні значення; вони сприяють виникненню у слухача більш глибоко осмислення того, чого навчають).

Поясніть, що символи використовуються всюди в Писаннях, особливо в книзі Одкровення. Покажіть ілюстрації на стор. 191 і укажіть, що на цих ілюстраціях зображено символи, які є в 1 розділі Одкровення. Кожний з цих символів буде обговорюватися в цьому уроці.

Ви можете пояснити, що апостол Іоанн, автор книги «Одкровення», належав до культури, в якій символи широко використовувалися в мові та літературі. Читачам сьогодні часто важко зрозуміти символізм в писаннях Іоанна. Якщо ми будемо тлумачити образи буквально, книга «Одкровення» може здатися дивною та заплутаною. Якщо ви згадаєте, що багато образів є символічними і за ними стоять люди, речі або концепції, з якими ви вже знайомі, книга стає більш легкою для розуміння.

Обговорення
та застосування
Писань

З молитвою подумайте, який уривок з Писань і запитання з цього уроку найкраще відповідатимуть потребам учнів. Витратьте більшу частину часу уроку на обговорення цих уривків і питань. Допоможіть учням зрозуміти, що книга «Одкровення» актуальна і корисна для нас сьогодні.

1. Іоанн бачить в одкровенні декілька символів, які символізують частини Церкви Ісуса Христа.

Прочитайте та обговоріть Одкровення 1:1–3, 9–20.

Повторіть з учнями таку загальну інформацію стосовно книги Одкровення:

Іоанн був одним з апостолів Спасителя. Його було вислано римським урядом на маленький острів Патмос, що на західному узбережжі сучасної Турції, за свідчення про Ісуса Христа. Поки він знаходився там, його відвідав ангел і дав одкровення, яке записано в листах до семи філій Церкви в Азії (Одкровення 1:1, 9–11). Ці листи і склали книгу Одкровення.

Книга Одкровення написана головним чином символічною мовою. Її головною темою є те, що «Бог зрештою отримає перемогу над дияволом; добро безповоротно переможе зло, святі – переслідувачів, царство Бога – царство людей і Сатани. ... Деталі про тварин, війни, ангелів, людей тощо допомагають розвитку цієї теми. Тема ж може бути розкрита, навіть якщо не повністю визначені деталі» (Bible Dictionary, "Revelation of John", стор. 762).

Три вступних розділи книги є записом свідчення Іоанна про істинність одкровення, настанов Іоанну від Господа та поради семи філіям Церкви в Азії. У розділі 4 записано видіння Іоанном небес і з 5 по 20 розділ – його видіння триумфу царства Бога. Видіння зображує битви проти царства Сатани, знищення царства Сатани й кінцеві події світової історії. Після цього йде видіння нових небес і нової землі – світу в його цілестіальному стані (Одкровення 21:1–5). Книга «Одкровення» закінчується свідченням ангела та додатковою порадою від Господа.

- Яким був перший образ, або символ, який бачив Іоанн в цьому одкровенні? (Див. Одкровення 1:12). Що символізують свічники? (Див. Одкровення 1:20). Чому свічники – доречний символ для філій Церкви? (Див. 3 Нефій 18:24 і цитату далі). Яким чином приходи та філії сьогодні можуть бути як свічники?

Старійшина Брюс Р. Макконкі сказав: «Свічники несуть світло; вони не створюють його. Їхня функція – зробити його доступним, а не створювати його. Таким чином, сім свічників використовуються, щоб зобразити сім церков, яким Іоанн дає пораду. Господь говорить, що його громади на землі мають піклуватися про світло світові» (*Doctrinal New Testament Commentary*, у 3–х томах 1966–1973, 3:442).

- Де знаходився Спаситель по відношенню до семи свічників? (Див. Одкровення 1:13). Яким чином сьогодні Спаситель знаходиться посеред Церкви? Чому для нас важливо знати, що він посеред свого народу?

- Що держить Спаситель у правій руці, стоячи посеред семи свічників? (Див. Одкровення 1:16). Що символізують сім зірок? (Див. Одкровення 1:20; див. також Одкровення 2:1 і Одкровення 3:1. У Перекладі Джозефа Сміта Одкровення 1:3 слово *ангели* замінено на *слуги*, що робить зрозумілим, що зірки представляють провідників семи філій Церкви). Чим Церковні провідники схожі на зірок? (Відповіді можуть бути такими: вони діють постійно та дають вказівки тим, хто цього прагне).
- Що виходило з рота Спасителя в цьому видінні? (Див. Одкровення 1:16). Що символізує меч? (Слово Господа, живе та сильне, гостріше від меча обосічного; див. УЗ 6:2). Чим слово Господа схоже на меч? (Див. Євреям 4:12; Геламан 3:29).
- Яким іншим символом володіє Господь в цьому одкровенні? (Див. Одкровення 1:18). Що Спаситель зробить з цими ключами? (Він визволить усіх людей від фізичної смерті, і він визволить праведних від духовної смерті. Див. 2 Нефій 9:10–13).

2. Господь розповідає семи філіям в Азії про благословення, обіцяні тим, хто подає випробування.

Обговоріть Одкровення 2–3. Запропонуйте учням прочитати вголос вибрані вірші. Поясніть, що в розділи 2 і 3 вміщено слова Господа до кожної з семи філій Церкви в Азії. Господь розглядав деякі із сильних сторін і деякі недоліки в кожній філії та застерігав святих, щоб вони виправили ці недоліки.

- Так само, як Господь хвалив і виправляв членів Церкви в Азії, він хвалить і виправляє нас сьогодні. За що Господь хвалить нас? Що Господь говорив нам виправити?

Поясніть, що у своїх настановах до філій Церкви в Азії Господь також обіцяв великі благословення тим, хто витримає випробування та спокуси смертності. Запишіть на дошці: *Обіцяння тим, хто витримає*. Під час обговорення кожного обіцяння запишіть їх на дошці під цим заголовком.

До Ефеської церкви (Одкровення 2:1–7)

- Господь попереджав ефесян про потребу каятися, але він обіцяв: «Переможцеві дам їсти від дерева життя». Що символізує дерево життя? (Див. 1 Нефій 11:21–22). Чому це найбажаніше благословення з усіх благословень?

До Смірнської церкви (Одкровення 2:8–11)

- Господь попереджав святих у Смірні, що вони зазнають страждань, але він також обіцяв: «Переможець не буде пошкоджений від другої смерті». Що таке друга смерть? (Див. Алма 12:16, 32; Геламан 14:18). Як обіцяння Господа святим у Смірні допомагає нам подивитися на наші випробування правильно?

До Пергамської церкви (Одкровення 2:12–17)

- Господь критикував деяких людей в Пергамі за дотримання «науки» Валаама, пророка Старого Завіту, який бажав мати земних почестей і нагород більше, ніж виконувати волю Господа. Які земні почесті та нагороди ми могли б мати через послухання Господній волі?
- Господь обіцяв святим у Пергамі: «Переможцеві дам їсти приховану манну». (Слово *приховану* в цьому контексті означає священну або невидиму для кожного). Що могла б символізувати прихована манна? (Див. Іоанн 6:35, 49–51).

До Тіятирської церкви (Одкровення 2:18–29)

- Що обіцяв Господь у своєму зверненні до святих у Тіятирах тим, хто витримає? (Див. Одкровення 2:26–28. Поясніть, що ці обіцяння стосуються благословень піднесення та вічного життя, коли праведні керуватимуть небесними царствами). Що таке жезл із заліза, за допомогою якого праведні керуватимуть усіма народами? (Див. 1 Нефій 11:25; Переклад Джозефа Сміта, Одкровення 2:27). Як ми можемо використовувати слово Боже, щоб керувати власним життям?
- Хто є досвітньої зорею, згаданою в Одкровенні 2:28? (Див. Одкровення 22:16). Що могла б означати фраза «дати . . . зорю досвітню»? (Відповіді можуть бути такими: прийняти Христа у своє життя та одержати благословення його спокути).

До Сардійської церкви (Одкровення 3:1–6)

- Які благословення Господь обіцяв святим у Сардах? (Див. Одкровення 3:5). Як участь у храмових обрядах готує нас «зодягнутися в білу одежу» вічності? Що таке книга життя? (Запис, який утримується на небесах; див. УЗ 128:7; див. також Вихід 32:33; Алма 5:58).

До Філадельфійської церкви (Одкровення 3:7–13)

- Що, за словами Господа, він зробить для святих у Філадельфії через те, що вони «слово [Його] зберегли, і від . . . [Його] Ймення не відкинулися»? (Одкровення 3:8). Як праведне життя полегшує протистояння спокусі?
- Господь обіцяв тим, хто подолає: «На нім напишу Ім'я Бога Мого й ім'я міста Бога Мого». Що означає мати ім'я Бога й ім'я міста Бога, написаними на нас? (Ми станемо як Бог і станемо громадянами його вічного царства).

До Лаодикійської церкви (Одкровення 3:14–22)

- Господь засудив святих у Лаодикії, які були «літеплими, і ні гарячими, ані холодними» (Одкровення 3:15–16). Як ми іноді могли б бути духовно «літеплими»? Як ми можемо збільшити наше зобов'язання до євангелії Ісуса Христа?
- Господь обіцяв лаодикійцям: «Переможцеві сісти Я дам на Моєму престолі зо Мною, як і Я переміг був, і з Отцем Своїм сів на престолі Його» (Одкровення 3:21). Які благословення символізувалися обіцанням сидіти з Богом на його престолі? (Див. Римлянам 8:16–17).

Зверніться до списку обіцянь на дошці і поясніть, що коли всі ці обіцяння розглядаються разом, вони описують вічну долю праведних. Нехай учні прочитають Учення і Завіти 132:20 як підсумок цих обіцянь.

3. Іоанн дізнається, що святі подолають Сатану через Викуплення Спасителя та свої свідчення.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Одкровення 12. Поясніть, що, як частину свого одкровення, Іоанн бачив символічне видіння війни на небесах і її продовження на землі.

Поясніть, що жінка, описана в Одкровення 12:1–2, 5, символізує Церкву Бога. Дитина, яку вона народила, символізує царство Бога – уряд, який буде існувати на землі протягом тисячолітнього царювання Христа.

- Кого символізує змія в Одкровенні 12? (Див. Одкровення 12:9). Що сталося зі змієм і його послідовниками під час війни на небесах? (Див.

Одкровення 12:3–4, 7–9). Що робив змії після його вигнання? (Див. Одкровення 12:17). З ким Сатана бореться сьогодні? (Див. Одкровення 12:12).

Президент Уілфорд Вудрафф сказав: «Існує дві сили на землі й серед її мешканців – сила Бога та сила диявола. . . . Коли б Бог не мав людей на землі, незалежно в якому столітті, Люцифер, син зірниці, і мільйони духів, що впали і яких було скинуто з небес, воюватимуть проти Бога, проти Христа, проти роботи Бога та проти народу Бога. І вони не перестають робити це в наші дні проти нашого покоління. Коли б Господь не простяг свою руку, щоб виконати будь-яку роботу, ті сили намагаються знищити її» (в *Deseret Evening News*, 17 жовтня 1896, стор. 9; цитовано Гордоном Б. Хінклі в *Conference Report*, жовтень 1986, стор. 56 або *Ensign*, листопад 1986, стор. 43).

- Як Церква й царство Бога зрештою подолають Сатану? (Див. Одкровення 12:11). Як спокута Христа та наші свідчення про неї допомагають нам у особистій боротьбі проти Сатани?

Заключна частина

Свідчіть, що ті, хто подає спокуси й витримає випробування світу, успадкують благословення вічного життя. Нагадайте учням, що спокута Спасителя, за умови нашого покаяння й вірності, забезпечує шлях до перемоги.

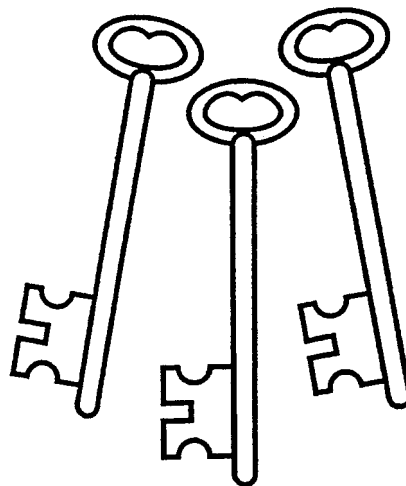
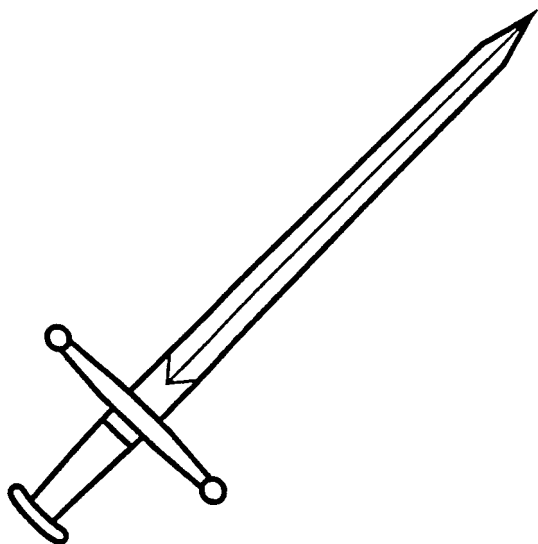
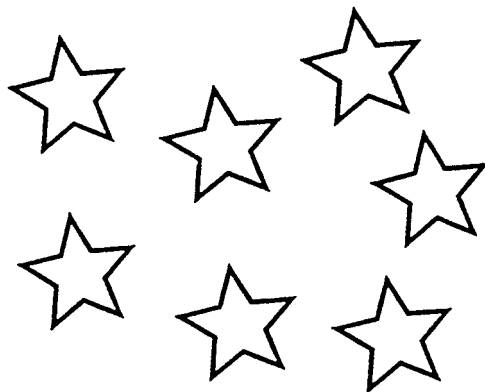
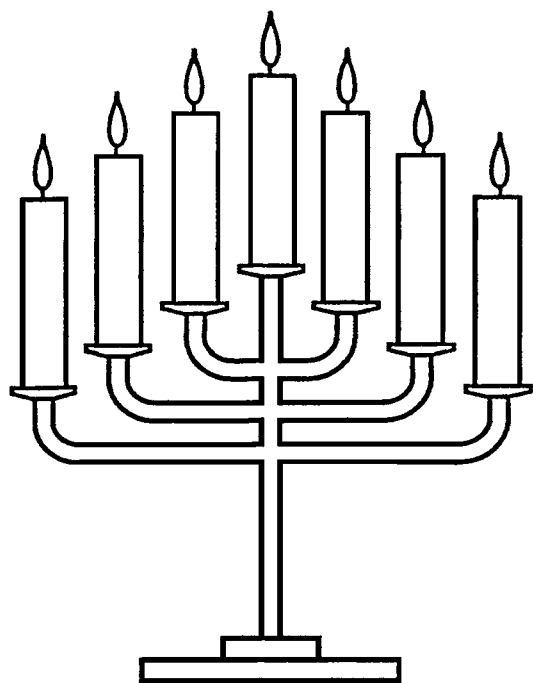
Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

«Ось Я стою під дверима» (Одкровення 3:20)

Покажіть ілюстрацію «Ісус біля дверей» (62170; Мистецтво євангелії, 237).

- Чого Одкровення 3:20 навчає про Господа? (Див. також Одкровення 22:17). Як ви переконалися в тому, що це правда?



Мета уроку Заохотити учнів дивитися в майбутнє з надією завдяки знанню, що сили зла будуть переможені та Спаситель тріумфально царюватиме на землі.

Підготовка до уроку

1. Читайте, розмірковуйте й моліться про такі вірші:
 - а. Одкровення 5:1–5; 6. Іоанн бачить через одкровення книгу з сіма печатками та спостерігає за деякими подіями, що відбулися після зняття перших шести печаток або часових періодів. Він бачить, що Сатана бореться проти праведних у всі періоди часу.
 - б. Одкровення 19:1–9; 20:1–11. Іоанн бачить, що Сатану буде зв'язано й Христос тріумфально царюватиме протягом Тисячоліття.
 - в. Одкровення 20:12–22:21. Іоанн дізнається, що після останнього суду праведні будуть мешкати з Богом.
2. Додатковий матеріал для читання: Учення і Завіти 77.
3. Пропозиції для навчання: «Над усе, найбільш важливо підготувати себе. Підготуватися так, щоб відчувати вплив Святого Духа» (Бойд К. Пекер *Teach Ye Diligently*, 1975, стор. 219). Кожний з нас має прагнути жити так, як жив Спаситель, і навчати так, як він навчав. З молитвою подумайте, що ми можемо зробити, аби упевнитися, що навчаємо під впливом Святого Духа.

Запропонований хід уроку

Заняття на привернення уваги За необхідністю використайте цей захід, або запропонований вами, щоб розпочати урок.

Покажіть свіжу газету та вкажіть на дві чи три тривожні статті, в яких би йшлося про злочини або природні катаклізми.

- Які у вас виникають почуття, коли ви читаєте про такі випадки? (Не обговорюйте детально конкретні випадки).

Нехай учні прочитають 2 Тимофію 3:1.

Укажіть, що ми живемо в останні дні, у часи, які апостол Павло описав, як «тяжкі». Поясніть, що однією з проблем життя в останні дні є навчитися переборювати страх і розпач, щоб витримати випробування та здолати спокуси. На цьому уроці буде обговорюватися, як ми можемо знайти надію та мужність через розуміння подій, які відбудуться в останні дні.

Обговорення та застосування Писань Обговоріть вказані уривки з Писань, які можуть допомогти нам мати надію, коли ми зустрічаємося з труднощами останніх днів. Допоможіть учням зрозуміти, що праведним не слід боятися Другого пришествя.

1. Сатана бореться проти праведних.

Обговоріть Одкровення 5:1–5; 6. Запропонуйте учням вголос прочитати вибрані вірші. Поясніть, що перші три розділи книги «Одкровення» стосуються часів Іоанна (див. Урок 45). Решта книги стосується подій, які відбудуться в майбутньому по відношенню до часів Іоанна, починаючи з відступництва, що відбудеться після смерті апостолів, до Другого пришествя Ісуса Христа й останнього суду.

Поясніть, що в розділах 5 і 6 використовується символ книги, «запечатаної сімома печатками» (Одкровення 5:1). Кожна печатка символізує тисячорічний період тимчасового існування землі (УЗ 77:6–7); ми живемо в часовий період, який символізує шоста печатка. (Див. Третю додаткову ідею для навчання, де наведено більш детальну інформацію про сім печаток). У розділі 6 Агнець (Ісус Христос) відкриває перші шість печаток, показуючи деякі з подій, пов'язаних з кожним періодом часу.

- З розділу 6 ми дізнаємося, що Сатана боровся проти праведних упродовж усієї історії землі. Якими способами він це робив згідно з Одкровення 6:4–11? (Відповіді можуть включати те, що наведено далі).
 - а. Насилля й війни (Одкровення 6:4, 8).
 - б. Голод (Одкровення 6:5–6, 8. Поясніть, що римський динарій був середнім заробітком за день, а ківш пшениці був їжею однієї особи на день; вірш 6 указує, що заробітку за день було достатньо тільки для придбання їжі для однієї особи на день).
 - в. Переслідування (Одкровення 6:9–11).
- Яку тактику використовує Сатана сьогодні, намагаючись подолати праведних?

Президент Гордон Б. Хінклі сказав:

«Та війна є такою болісною, такою напруженою; вона продовжувалася без упину. Це війна між істинним і помилковим, між свободою вибору і примусом, між послідовниками Христа й тими, хто заперечує його. Його вороги використовували всі воєнні хитрощі в цьому конфлікті. Вони давали волю брехні та обману. Вони використовували гроші й багатство. Вони маніпулювали розумом людей. Вони віддавали їх на мученицьку смерть і знищували їх та займалися всим тим нечестивим і нечистим, аби перешкодити роботі Христа. ...

[Опозиція] відчувалася в нескінченних зусиллях багатьох, як в Церкві, так і поза нею, спрямованих на знищення віри, щоб применшувати, принижувати, лжесвідчити, спокушати та зваблювати й спонукати наших людей до дій, які не сумісні з ученнями й нормами цієї роботи Бога. ...

Війна продовжується. Вона ведеться по всьому світу навколо проблеми свободи вибору та примусу. Вона ведеться армією місіонерів у питанні, що є істинним, а що – помилковим. Вона ведеться в нашому власному житті, кожного дня, у наших домах, на роботі, у шкільних закладах; вона ведеться з питань любові та поваги, лояльності й відданості, послухності й цілісності. Ми всі втягнуті в неї» (в Conference Report, жовтень 1986, стор. 55–58 або *Ensign*, листопад 1986, стор. 42, 44–45).

- Після процитованих вище коментарів президент Хінклі додав: «Ми перемагаємо [у війні проти Сатани], і майбутнє ніколи не було більш яскравим» (в Conference Report, жовтень 1986, стор. 58 або *Ensign*, листопад 1986, стор. 45). Як ми можемо підтримувати надію та позитивне ставлення до світу у війні проти Сатани? Які

ми маємо джерела зміцнення у боротьбі проти сили Сатани та його послідовників? (Відповіді можуть бути такими: Писання, учення живих пророків, влада священства, храми та товаришування з іншими членами Церкви).

2. Сатану буде зв'язано й Христос тріумфально царюватиме протягом Тисячоліття.

Прочитайте та обговоріть Одкровення 19:1–9 і 20:1–11.

- Іоанн показав, що відбудеться багато лиха, війн і судів перед Другим пришествям Ісуса Христа (Одкровення 8–16). Потім в Одкровенні 19 він описав пришествя Господа, символом якого є весільна вечеря (Одкровення 19:7–9). Що символізує дружина Агнця? (Церкву Ісуса Христа). Що розповідає про стосунки між Господом і його Церквою символ весільної вечері, де Христос є нареченим, а Церква – нареченою?
- Що ми маємо зробити, щоб отримати запрошення на цю весільну вечерю? Старійшина Брюс Р. Макконкі пояснив: «Старійшини Ізраїля зараз поширюють запрошення на весільну вечерю Господа; таким чином ті, хто вірить і слухається євангелії, приймають запрошення і посядуть належне місце . . . на весільному святі» (*Doctrinal New Testament Commentary*, у 3-х томах, 1966–1973, 3:563–564).
- Друге пришествя Ісуса Христа буде передмовою Тисячоліття, тисячорічного періоду, коли Христос буде особисто царювати на землі. Що станеться з Сатаною протягом Тисячоліття? (Див. Одкровення 20:1–3). Яким буде життя, коли Сатану буде зв'язано? (Див. 1 Нефій 22:26; УЗ 45:55, 58). Як саме зараз ми можемо обмежити вплив Сатани на наше життя?
- Після Тисячоліття Сатану буде звільнено на деякий час, і остання велика битва відбудеться між арміями Бога та Сатани (Одкровення 20:7–8; УЗ 88:111–113). Цю подію іноді називають битвою Гоги і Магоги. Яким буде результат цієї великої битви наприкінці Тисячоліття? (Див. Одкровення 20:9–11; УЗ 88:114–115). Через те що результат битви вже відомий, у чому полягає наш обов'язок стосовно цієї перемоги?

Президент Езра Тефт Бенсон сказав: «Кожного дня сили зла та добра вербують нових новобранців. Кожного дня ми особисто приймаємо багато рішень, які показують, чию справу ми підтримуємо. Кінцевий результат відомий – сили праведності переможуть. Але що залишається побачити – це, *де* кожний з нас особисто зараз і в майбутньому буде стояти під час цієї битви, і *наскільки* *мужньо* ми будемо стояти. Чи зробимо ми правильний вибір у наші останні дні та виконаємо наші визначені задалегідь місії?» (В "In His Steps", *Ensign*, вересень 1988, стор. 2).

3. Після останнього суду праведні житимуть з Богом.

Прочитайте та обговоріть вибрані вірші з Одкровення 20:12–22:21.

- Після останньої великої битви відбудеться останній суд. Що ми можемо дізнатися з Одкровення 20:12 про те, як нас будуть судити? Які благословення отримують ті, кого суд визнає праведними? (Див. Одкровення 21:3–7. Запишіть відповіді учнів на дошці. Відповіді можуть включати перелічене далі).

Праведні будуть:

- а. Жити в присутності Бога (Одкровення 21:3).
- б. Не зазнавати більше смерті, смутку, крику чи болю (Одкровення 21:4).
- в. Успадкувати все як сини й дочки Бога (Одкровення 21:7).

- Як знання цих великих благословень може допомогти нам, коли ми зустрічаємося з труднощами в смертному житті?
- Одкровення 21:10–22:5 описує цілестіальну славу землі й міста, в якому будуть жити ті, хто здобув цілестіальну славу. Чому в цілестіальному місті немає храму? (Див. Одкровення 21:22. Мета храмів – наблизити нас до Бога й навчати його плану. Коли ми знову будемо жити з ним, храми втратять свою необхідність). Що Одкровення 22:14 розповідає нам про те, що ми маємо робити, аби увійти у ворота вічного міста?

Президент Девід О. Маккей розповідав про видіння, в якому він бачив прекрасне місто, багато людей, одягених в біле, і Спасителя:

«Я зрозумів, що це було місто [Спасителя]. Це було Вічне місто; і люди, які жили в ньому, незмінно перебували в мирі й вічному щасті.

Але, хто вони?

Спаситель немов прочитав мої думки й відповів, указуючи на півколо, що з'явилося над ними, на якому було написано золотими літерами такі слова: «*Це ти, хто подолав світ – хто дійсно був народжений знову!*» (*Cherished Experiences from the Writings of President David O. McKay*, зібр. Clare Middlemiss, 1976, стор. 60).

Заключна частина

Укажіть, що Новий Завіт закінчується посланням великої надії. Пророки, такі як Іоанн Одкровенитель, бачили те, що буде, і розповіли нам про благословення, які ми одержимо, якщо залишатимемося праведними й витерпимо до кінця. Свідчіть, що праведні переможуть у кінці світу. Заохочуйте учнів мати мужність і надію через це знання, коли вони стоятимуть проти нечестивих, і прагнути подолати перепони цього життя.

Додаткові ідеї
для навчання

Цими додатковими матеріалами можна доповнити урок. Ви можете використати одну або більше з цих ідей як частину уроку.

1. Небезпека, яка йде від зосередження наших сердець на земних багатствах

- Одкровення 18:11–18 навчає, що злочестиві будуть сумувати через втрату їхнього земного багатства і будуть здивовані, що велике земне царство могло бути зруйновано за такий короткий відрізок часу. Коли ви спостерігали за знищенням або втратою земних багатств за короткий проміжок часу?
- У чому полягає небезпека від зосередження наших сердець на земних багатствах? Яким чином земне відволікає нас від духовного?

2. Перше воскресіння

Нехай учні прочитають Одкровення 20:4–6. Щоб допомогти учням зрозуміти ці вірші, поділіться наступною інформацією, яку буде наведено далі:

Перше воскресіння, або воскресіння праведних, почнеться при Другому пришесті Спасителя. Ті, хто отримує цілестіальну або терестріальну нагороду воскреснуть

під час цього воскресіння (УЗ 88:98–99). Друге воскресіння, або воскресіння несправедливих, не почнеться до кінця Тисячоліття. Ті, хто отримує телестіальну нагороду, і сини загибелі воскреснуть під час цього воскресіння (УЗ 88:100–102).

3. Сім печаток в книзі «Одкровення»

Наступна таблиця дає додаткову інформацію про кожну з семи печаток. Таблиця може також бути корисною для розуміння структури книги Одкровення.

Печатка	Головні події
Перша печатка	Сотворіння та падіння Адама та Єви; служіння Єноха та перенесення його міста на небеса (Одкровення 6:1–2).
Друга печатка	Ной і потоп (Одкровення 6:3–4).
Третя печатка	Служіння Авраама, Ісака, Якова та Йосипа (Одкровення 6:5–6).
Четверта печатка	Служіння Мойсея; Вихід; період правління суддів; період правління царів; розділ царства; завоювання царств (Одкровення 6:7–8).
П'ята печатка	Народження, служіння, розп'яття та воскресіння Ісуса Христа; заснування його Церкви та служіння апостолів; мученицька смерть апостолів; відступництво (Одкровення 6:9–11).
Шоста печатка	Продовження відступництва; відновлення евангелії через пророка Джозефа Сміта; проголошення ознак часів (Одкровення 6:12–17; 7:1–8).
Сьома печатка	Війни, лихо та спустошення; Друге пришестя Господа (Одкровення 8:1–19:21). Тисячоліття миру (Одкровення 20:1–6). Сатану звільнено на деякий час, остання велика битва та останній суд (Одкровення 20:7–15).
Після сьомої печатки	Земля в целестіальному стані (Одкровення 21:1–22:6).

- Укажіть, що перші п'ять печаток охоплюють 11 віршів, шоста печатка – 14 віршів, а сьома – 226 віршів. Чого навчають нас ці виділені вірші?

Укажіть, що Іоанн приділяв найбільшу увагу подіям нашого часу та майбутньому. Книга «Одкровення» була написана для наших днів, наше життя буде благословлено, якщо ми вивчатимемо її та будемо готуватися до Другого пришестя Спасителя.

ЦЕРКВА
ІСУСА ХРИСТА
СВЯТИХ
ОСТАННІХ ДНІВ